

ԲՕՄԸ ԹԻՎԱԼՐԻԻԻ

ԻՃՄԱԼԻ

ԲՕՄԸ ՇԷՀՐԻՆԻՆ ՊԻՆԱՄԸ
ՎԷ ՏԷՎԼԷԹԻՆԻՆ ԻՊԹՈՏԱՄԸՆՏԱՆ
ՂԱՄՊ ԹԱՄԱՖԸՆՏԱ ՀԻՏՔԵԻՏԻՄԷԹԻՆԻՆ
ԽԱՄԱՊԸՆԱՏԷՔ ԶԱԳԼ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

ԿՕԼԶՄԻԹ ԱԽՄԻՆ ԹԷԼԻՖԻ
ԻԻԶԵՐԻՆԷ ԹԷՐԺԻՏԻՄԷ

ՎԷ ՊԱԶԸ ՀԱՇԻՅԷԼԷՐ ԻԼԱՎԷՍԻ ԻԼԷ
ԹԱՖՍԻԼ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏՈՒՐ

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՎԷՆԷՏԻՔ ՇԷՀՐԻՆՏԷ
Ս . ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱԹԸՐԸՆՏԱ ՊԱՄՄԱ

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԻ,

ԲՕՄԱՆԸՆ ԻՄՓԵՐԱԹՕՐԼՈՒԳ

ԹԵՎԱՐԻԽԻ

Ա. ՊԱՊ

ԲՕՄ ՃԵՄԱՐԱՆՈՒՆ ԵՐԳՐՄԱՆՓԱՆ, ԻՔԻՆՃԻ
ԻՖԵՐԱՐԻՈՒՆ ՕՐԱՆ ԼՂՂՂՂՂՂՂՂՂ
ՓԵՂԵՆԵՓԵՔ ՊԵՅՄԱՆ :

Այս Զեղարըն թէվֆիդի՝ ատընը
մէշհուր է թմիշ իտի, լաբին քենսօինին տէ՝
պախիթը դատար իշկիւղարլըղը վար ըտը .
Ֆազալթ օ մէմտուհ հալլէրինի՝ քենտի
պիւյիւքլիւք սէվուասը պօլարտը : Պաւ օլան
իսթխոատի իլէ՝ հէր հանկի ասքերին պա-
շինտա օլսա, նուսրէթ քենտինին օլմաղա
շիւպհէ եօդ . վէ հէր հանկի ճուճհուրուն
հիւքլիւնտէ տօղմուշ օլսա, տէվլէթի աղը-
պէթ դապլթինէ կեշիրմէլի իտի : Օ դալիպ
օլտուղու սօն ճէնքտէն սօնդրա, եէնիտէն
թէհլիքլէր պուլմաղա՝ դայրէթի տահա
գիյատէ արթմըշ կիպի, օ ճէնկին ֆըրսա-
թընը էլտէն գաշըրմաւադ իլին, ֆօմֆէօ-
նուն փիշինէ տիւշիւպ, արամաղա պաշլա-
տը : Վ է պունտան պէօլէ՝ իշի ճէ դատար

րասթ կիթսէ, քենտի րահաթ պուլամայ
աճաղը անդլաշլուր:

Տէր ագապ Մըսրրա տողրու եկքեն է-
տիպ, գըրգ պին քիշի իլէ իսքենտէրիյեկէ
չըգտը. լաքին էօյլէ պիր գուվվէթլի տէվ-
լէթի զապթ էթմէկ, օմիգոտար ասքեր քի-
ֆայէթ էթմէգտի: իսքենտէրիյեկէ վար-
աըդտա, Փամփէօնուն մուսիպէթլի վադ
ասրնր իշիթտիքտէն սօնդրա, թէփէլէյէ-
նլէրին պիրի՝ պիր մագպուլ հէտիյեկէ կի-
պի, Փամփէօնուն պաշըյլա եիւզիւյիւ-
նիւ քենտիյէ թագտիմ էթտի: լաքին
Չէգարըն իշիրիսինտէ պէօյլէ աճընաճագ
շէյտէն խօշլանաճագ, վէ պիր զաման քեն-
տի հէմ ահպապը, հէմ մանսըպտաշը օ-
լան ատամըն՝ արթա գալան փարչալարը-
նա պագըպ սէվինէճէք եիւրէք եօղուտու:
պաշը կէօրտիւքլէյն եիւզիւնիւ շէվիրիպ,
աղլամաղս պաշլատը: վէ ալըպ գօգուլու
պուհուրլար ըլա եագտըրըպ, քիւլիւնիւ՝
գուլումքեարլըգ ինթիգամընա թայեին,
Ղեմէսիս նամ փութուն փութխանէսինէ
գօտու:

Բ. Թ. 707: Մըսրըլըլար պու էննատէ Բօմա-
լըլար ըլա օլան իթթիֆագլէրինի
պօզմագ իւմիտինտէ տիրլէր կիպի կեօրիւ-
նիւրտիւ: ղիրա իթթիֆագ տէյլճէք եկրի
եօգ, էթտիքլէրի՝ պայաղը ըայալըղ ըտը:
Պու սէպէպ իլէ: Չէգարըն Բօմա պայրագ-
լարըյլա մէմլէքեթէ կիրմէսինէ ըիգա վէր-
մէտիլէր: հաթթա Մըսրը գրալը թօլօմէօ
սապի օլուպ, Ֆօթինօ նամ վասիսի՝ Չէ-

գարա չօգ պէտ մուտմէլէլէր էթտիքտէն
սօնդրա, էամրիւնէ պիլէ գաստ էթտիւ Լա-
քին Չէղար պունտան ինթիգամ ալաճապ
դատար գուվվէթ ճէմ էտինճէյէտէք,
հէփսինի իղմազ էթտիւ ւ) է Փօմվիւօ իշին
եաղըլմը թապուր ասքերլէրինի կեթիրթ-
մէյէ՝ կիզցիճէ խապէր կեօնտէրիպ, օնլար
կելինճէյէ գատար, քենտի՝ Մըսըր տէվ-
լէթինին վէքիլլէրինէ քենտիյի ինանմը
կիպի, պիլէլէրինճէ սէյր եէրլէրինէ կի-
տէր, ֆէյլէ սօֆլարընըն ճէմիյնէթլէրինտէ
պուլունուր ուտու. (շիւնքի օ տէվիլլէր-
տէ՝ Մըսըրտա փէքչօգ ֆէյլէ սօֆվարըտը),
Լաքին մըսըրլըլարըն էտէճէյի գաստտան՝
գօրգուսու գալմայընճա, աթվարընը թէպ-
տիլ էտիպ „ պէն Բօմա գօնսօլօսույում,
մըսըր թախթընա զթուրաճազ գրալլարըն
սըրասընա՝ պիր մէթին նիգամ վէրմէք՝
պանա պօրճտուր, տէյէրէք, մասլահաթա
կիրտի :

Չիւնքի օ էանատէ Մըսըր թախթը-
նա թալիպ՝ իքի քիշի իտի, պիրի հալա
գրալ օլան թօլումէօ, ապիրի թօլումէօնուն
գըզ գարընտաշը՝ մէշհուրէ Գլէօփաթրա
քի, մէմէքեթին գանունու իւզըէ, թօլօ-
մէօյա նիքեահ օլմուշ ուտու : Գլէօփաթ-
րանըն գրալլըգտա հիսսէսի վարըտը,
լաքին հիսսէյէ գանաաթ էթմէյիպ, պիւ-
թիւնիւնիւ իսթէր իտի : Վ է մուգատտէմ
Բօմա տէվլէթի՝ պու մաթլուպունա ըիզա
վէրմէյիպ, գարընտաշընըն հիսսէսինի իպ-
գա, վէ Գլէօփաթրայը՝ քիւշիւք գըզ գա-

րոնտաշը Արսինօէ իլէ պէրապէր՝ Շաւուս
 սիւրմիւշկէր իտի : Պոլ արատա Չէզար
 Գլէօփաթրայա եկնիտէն իւմիտ վէրտի .
 կերէք օնա կերէք գարընտաշը թօլօմէօյա ,
 կելին հուզուրումտա մուրաֆտա օլուն
 տէյի խապէր կեօնտէրտի : Գրալըն վասիւ
 սի Ֆթիմօ՝ պոլ խապէրէ գարշուլիգ՝ Չէ-
 զարը իսքենտէրիյեէտէ մուհասարա էթ-
 մէյէ եիրմի պին ատամ եօլատը : Չէզար
 պունլարը կերի գաշրտը , լաքին պաշրնտա
 օլան՝ օ միգտար ասքեր իլէ , էօյլէ պիւյիւք
 սէմէքթի մուհաֆազա էտէմէյէճէյինի
 տղը քեսիպ , իսքենտէրիյեէ լիմանը իւղէ-
 րինտէ օլան սարայա չեքիլտի , վէ պատա
 տուրմազա գարար վէրտի : Մըսըր սէր-
 սաքերի Աթիլա՝ Չէզարըն իւթիւնէ կե-
 լիպ , սարայըն էօնիւնտէ եաթմըշ տօնան-
 մասընը զապթ էթմէք նիյեէթինտէ իտի :
 Վէ տիւշմէն էլինտէ պոլ տօնանմանըն նէ
 գատար իշէ եարայաճաղընը Չէզար անդ-
 լայըպ , Աթիլանըն ճահտընա նիսպէթ՝
 պիւթիւն տօնանմայը եագտը : Օնտան սօնդ-
 րա գարշըսընտա Ֆէնէր տտասընը զապթ
 էտիպ , օրատա քենտիյէ իմտատ կելինճէյէ
 գատար , օրատա Մըսըրըն պիւթիւն գուվ
 վէթինէ գարշը կիւլէշմէյի կեօղիւնէ ալտը :
 Գլէօփաթրա մասլահաթըն քենտիյէ
 իսայրը սուրէթինի կեօրիւնճէ , թախթը
 էտինմէյէ՝ քենտի գուվվէթինէ կիւվէն-
 մէքտէն իսէ , Չէզարըն տօսթլուղունա սը-
 ղընտը : Լնճագ Չէզարը ճէլպ էթմէյէ
 քենտի տիլթելիյինտէն սահիհ թարիգ օլ-

մատըղընը պիլիր. դիրա եաշուա կենճ, կիւ-
ղէլլէյի քէմալտէ, քենտի սէրպէսթ, սէյ-
լէյիշի թաթլը, վէ պուշլարուտան մատա,
օգուսուշ, թէրպիյէ օլմուշ, եկտի տէվէ-
թին իլլիսինէ թէրճու մանսըղ ճէվիսպ վէ-
րիր պիր գըղ ըւրը: Ալաճլիւք սալթ Չէզար
ըլա պիր քերրէ սէյլէշէ պիլմէքտէ իտի.
պիրա մըսըրըլսը՝ սարայըն հէր գափու-
սունու սարմը ըւրը: Գլէօփաթրա պիր
գայըղա կիրիր, աղշամ սարայա եանաշիր,
վէ պիր եօրղանա սարըլլպ, բուպա պօղա-
սը կիպի պիր ատամըն արդասընա չըգար,
քենտիյի՝ Չէզարըն օտասընատէք կեսթիւր-
տիւր: Չէզար պունու կեօրտիւքլէյն, ճի-
վէսինէ շէրէմէթինէ քենտիյի ալորըրը,
աղըպէթ բէճասընը բէտտ էտէմէզ օլուր:

Գլէօփաթրա պու եանտա քենտի թէտ,
պիրլէրինի իճրա էթմէքտէ իքեն, գըղ գա-
րընտաշը Արսինօէ տէ օրտուտա քենտի ի-
շինի տիւզմէյէ չալըշըրուրը: Աանիմէտէ
նամ սըրտաշընըն էլի իլէ, մըսըրըլը ք-
տուսունտա վաֆիր թարաֆտար փէյտա
էթտի, վէ էքսէրիյեա վուգու պուլտու-
ղու կիպի, օրտուտա անսըղըն պիր զօր-
պալըգ չըգարտըպ, Աբիլայը փարալատըպ,
Աանիմէտէյի եէրինէ սէրասքեր էթտիք-
տէն սօնղրա, մուհասարայը կերէյի կիպի
սըգըշտըրմաղա պաշլատը: Օլ գատար քի,
սարայա կիտէն սու եօլսարընը՝ Աանիմէտէ
հէփ տէնիլէ շէվիրթտի: Լաբին Չէզար
գուլուլար գազտորըպ, սուլուն չարէսինի
պուլտու: Օնտան սօնղրա Չէզարըն եիրմի

տէօրտիւնճիւ թապուրունուն եօղունու
իքի տէՖ'ա քեստիրէյիմ տէսփ, իքիսինտէ
տէ պաշա շըգարամատոր :

Ֆագաթ գրւրտան ֆէնէր ատասընա
պիր քեօփրիւ վար ըտը . օնու զապթ էթ-
տի : Չէղար պու քեօփրիւյիւ էլինտէն ալ-
մաղա ճաճտ էտիպ , ճէնկին պիր գըզղըն
վադթինտէ , պիր գաշ կեմիճի' սէյր իչին մի
պա , եօգսա պիր գայրի սէպէպ իլէ մի պա ,
տէօյիւշէնլէրին արասընա կիրիպ , պուն-
լարր պիր գօրպու ալր , գաշարքեն' պիւ-
թիւն օրտույու իւրքիւտիւրլէր : Չէղար'
ասքերի թօփլայըմ տէյի շօգ ճաճտ էթտի ,
լաքին նաֆիլէ օլտու , ասքեր գաշորղը եէր-
տէ' քիմի սույա տէօփիւլտիւ պօղուլտու ,
քիմի գըլրճտան կեշտի : Չէղար պագուր պու
շաշվընլըղա շարէ եօգ , գարշը եագատա
սարայա կիթմէք իչին , հէման քենտիյի
պիր կեմիյէ աթտը . քենտի կիրիր կիրմէղ'
արտըսըրա օղատար ասքեր աթըլլըր քի ,
կեմի պաթար տէյի գօրգուսունտան' քեն-
տի տէնիգէ աթըլլըպ , սօլ էլինտէ' կեօր-
տիւյիւ շէյլէրի , իշարէթ էթտիյի էլ տէՖ-
թերի , վէ աղպինտա թէլ էօրմէ զըրիւր , իքի
եիւղ գուլաճ գատար եէր' եիւգէ եիւգէ'
սարայըն էօնիւնտէ կէպէն տօնանմա թէք-
նէլէրինին իւսթիւնէ վարտը :

Իսքենտէրիյէ էհալիսի սարայը զապթ
էթմէյէ' էթտիքլէրի ճաճտ նաֆիլէ օլտու-
ղուն կեօրիւնճէ , Չէղարըն էլինտէ պու
գաւղալարըն իպթիտասընտան պէրի մահ
պուս օլան գրալլարընը գուրթարմաղա

սիր թերթիպ դուրտուլար, վէ թերթիպ,
լէրինի իճրա էթմէյէ՝ ատէթլէրի օլան
տէքպաղլլղ ըլա իղմազ էսիպ, պարըշմա,
ղա արգու կէօսթէրտիլէր. անճագ ահտ,
լէշմէյէ րուխսաթ ալմագ իշին, քենտի
գրալլարընը կեօրմէք իսթէտիլէր :

Չէզար պունլարըն հիյլէսինի անղլատը
ամմա, պիր չօճուգտան գօրգաճագ շէյի օլ-
մայըպ, վէսվէսէսինի պէլլի էթմէյէրէք,
թօլօմէօյու էլլէրինէ թէսլիմ էթտի, թօ-
լօմէօ սէլամէթի պուլտուգլայն, պարըշ
էթտիրէճէյինէ, սէֆէրէ տահա ղիյատէ
իգտամ էթտի :

Պէյլէճէ Չէզար պիր խաին վէ տէքպաղ
տիւշմէն էլլինտէ մուհասարատէ գալտը :
Լաքին քենտի փէք սատըգ թարաֆտարլա-
րընտան՝ Պէրղամա գրալլ Միհրդատ՝ վա-
ֆիր ասքեր իլէ իմտատընա կելիպ, թէհ-
լիքետէն գուրթարտը : Պու դրալ Մըսըր
իւզէրինէ եիւրիւլիւպ, շիմօիքի Տիմեաթ
շէհրինին եանընտա, օլ էսնատէ մէշհուր՝
Պէլհայղ տէտիքլէրի շէհրի զապթ էտիպ,
Մըսըր ասքերինի գաչրտըգտան սօնդրա,
Չէզարա ուլաշտը. վէ Մըսըրը օրտու-
սուենու վուրուպ, չօգ ասքերինի գըրտը :
Թօլօմէօ պիր կեմի իլէ գաչարքէն, կեմիսի
ոյաթըպ, քենտի տէ ղարդ օլտու : Պու
վէճհ իլէ Չէզարա գարշը գօյաճագ քիմսէ
գալմայըպ, Մըսըրը ղապթ էթտի : Ո՛հ
Գլէօթաթրայը տահա քիւշիւք գարընտա-
շլլու պէրապէր թախթա օթուրթտու : Օ
տա պապասընըն վասիյէ թի իւղէ՝ դարըն :

տաշինն եաննա միւտէ պպիրլէր թայեին
էտիպ . զըզ գարընտաշը Արսինօէ իլէ Կա-
նիմէ տէյի նէֆ էթտի :

Չէ դար վաթանընտան ուզագ մէմլէքն թ-
լէրտէ՝ թաճլար թէվճիհ էտէր աւամ ի-
քեն , պիր էյեսամ համարաթլըգտան գալ-
մըշ կիպի , Գլէօփաթրանըն շէրէմէթինէ
քինտի էսիր թուլթուլտու : Արուպ Բո-
մատա Փօմփէօնուն թարաֆընը պաստըր-
մալլ իքեն , իշ իւ իշրէթէ տիւշիւպ , Գլէօ-
փաթրայըլա պէրապէր՝ կեճէ կիւնտիւզ
զէվգտէ սէֆատէ , հաթթա Ախլոն պի-
նիպ , պիլէսինճէ Հապէշիլթանէ կիտէճէթ
օլտու : Աքին օրտունուն իխթիյարլարը
սէրպէսթլէնիպ , էթտիյինին եադըշըր
մատըրընը եիւզիւնէ վուրուպ , պէյլէ պիր
ըրզա քետէրլի եօճուլուղա՝ պիզ պէրապէր
կելմէյիզ տէյի ճէվապ վէրտիլէր :

Պունլարըն ճէվապընտան Չէզար այը-
լապ , քենտիյի աշգա ալտըրմագտան ըսա ,
պիւլիւքիւք սէվտասընա շալըշմագ էվա
տըր տէյերէք , Գլէօփաթրայը վէ Գլէօ-
փաթրատան օլան՝ Չէզարէօն նամ օղլու-
նու պրագըպ , դարա տէնիլ պօղագընտա
դրալ օլան Ֆարնաշէ (Փառնակ) Անատո-
լուտա Բօմալը մէմլէքն թլէրինէ՝ պիր դաշ
ազըն էթմիշ , օնուն իւղէրինէ եիւրիւտիւ :

Պու գրալ պիւլիւք Աիհրդատըն օղլու
տուր . պապասընը թախթտան էնտիրիպ ,
քենտի գրալ օլտուգտան սօնդրա , Բօմա-
լըլարըն էրմէնիսթանտա պապասընըն է-
լինտէն ալտըլարը եէրլէրի՝ կերի ալմագ

սկսեալսն ա տիւշմիւշ իւտիւ : Բամալլար
Տօմիցեօ նամ դօնսօլօսու պունուն իւղե-
րինէ կեօնուէրիւպ, պու՝ Տօմիցեօյու պօղմուշ-
իքեն, Չէզար կելիյօր տէյի իշիտինճէ, Չէ-
զարըն կերէք շէօհրէթինտէն, կերէք աս-
քերինին շօլլուղունտան գօրգուպ, թէհ-
լիքեյի պաշընտան տէֆ էթմէք իշին, պա-
րըշմագ դայտընա տիւշտիւ : Չէզար պու-
նուն դապահաթինէ վէ խըյանէթինէ ին-
ֆուսալ էթմիշ օլտուղունու՝ իլլիլէրինէ իղ-
մագ էտիւպ, ասքերինի աճէլէ սիւրիւպ, օր-
տուսունու անսրդին պատար թար ու մար
էթտի : Փարնաչէ՝ փայիթալսթընա տօղ-
րու դաշայըմ տէր իքեն, քենտի ասքեր զա-
պիթանընտան պիրի վուրուպ էօլտիւրիւպ,
պապասընըն գանընըն հագ ճէզասընըն չէք-
տիրտի : Չէզարըն պու ֆէթհի էօյլէ դօ-
լայ վէ շափուք օլտու քի, Բամատա պիր
տօսթունա եաղըպ, մասլահաթըն նէ դա-
տար շափուք պիթտիյնի պու իւշ սէօղ իւլէ
անղլաթտը Աբլաթի, Էթթի-ճ, Էթթի-ճ : Չէ-
զար կիպի եէնմէյէ ալըշըգ պիր ատամ, պէօյ-
լէ պիր խաֆիֆ ճէնկի անղլաթմաղա՝
պունտան ուղուն մէքթուպ նաֆիլէ տիր
դանն էթմիշ :

Չէզար օ թարաֆա նիղամ վէրտիքտէն
սօնղրա, պինտի իթալեայա կիթտի. վէ
քենտի տօսթլարը պիլէ մէ՛մուլ էթմէզ ի-
քեն, թամամ իղթիղա էտէճէք վագըթ-
տա եէթիշտի : Քէնտի Բամատա տէյիլ ի-
քեն, տէվէթ քենտիյի պէշ սէնէյէ Գօն-
սօլօս էթմիշ, պիր սէնէյէ Տիգթաթօր, վէ

էօլիւնճէյէտէք՝ ճէմաաթ դափու քեահ-
 եասը էթմիշ իտի : Լաքին քենտի եէրի-
 նէ Սնթօնեօ նամ պիր քիմէսնէ վէքեա-
 լէթ էտիպ , Բօմայը զապլթ ու րապլթտան
 չըգարմըշ , վէ պիր ազ իխթիլալէրէ սէպէպ
 օլմուշ ուտու քի , Չէզար օլմատըգճա՝
 զապլթ օլաճագ տէյիլ իտի : Չէզար կելիպ
 նէ տօսթ ունու արատը , նէ տիւշմէնինի ,
 թաթլըլըշ րլա հէր քեսի թէսքին էթտի :
 Վէ մէմէքեթին իշէրիսինի տօսթլուղ ուլա
 զապլթընա ալըպ տիշարտա Աֆրիգա իւզէր-
 ինէ կիթմէյէ թէտարիքե պաշլատը . զիրա
 Փօմփէօ թարաֆլըլար՝ օրատա Շիփեօնու
 վէ Գաթօնէնին պաշլնա պիրիքմիշ , Մաղ-
 րըպ գրալը Ճուպա տախի պուշլարա իմ-
 տատ վէրնյօրտու : Չէզար Աֆրիգայէ վար-
 տըգտան սօնդրա , արասը չօգ կեշմէտի , Շի-
 փեօնու թէքմիլէն պօղտու : Ճուպա վէ սէ-
 րասքերի Փէթրէյօ՝ իւմիտսիղլիյէ տիւշիւպ ,
 պիր պիրլէրին էօլտիւրտիւլէր : Վէ Շի-
 փեօն իսփանեայա գաշայըմ տէր իքեն ,
 տիւշմէնլէրինին էլինէ տիւշիւպ թէփէլէ-
 տիլէր : Պու վէճհ իլէ , օ թարաֆըն սէր-
 ասքերլէրինտէն՝ Գաթօնէտէն դայրի գալ-
 մատը :

Պու քիմէյէ պէնդէմէզ ատամ՝ նէ իգ-
 պալէ սէվինիր նէ Ֆէլաքեթէ եէրինիր ,
 Չաթալճա ճէնկինտէն սօնդրա Աֆրիգայէ
 կիտիպ , Փօմփէօնու ասքերինի պիլէսինճէ
 սիւրիւքլէյիպ , գէհիլի երլանլար եաթա-
 դը՝ ըսըճագ շէօլլէրի աշտը , վէ թուսուսա
 եագըն՝ Պէնզէրթ շէհրինէ կելտի : Վէ

Բամա ճուճհուրուէնա օլան աշդը սէպէպի
 իլէ , մէմլէքելթին պիւլիւքլէրինտէն պիր
 գաչ քիշի թայեին էտիպ , եէնիտէն պիր
 տիվան իհասի իլէ մէմլէքելթի մուհաֆա-
 գա էթմէք գայուրէնա տիւշտիւ : Լաքին էթ-
 րաֆընտա էվվէթի սէրպէսթլիք աշդընը
 կեօրմէյինճէ , էսիրլիյէ մաիլ կիպի աուամ-
 լարը սէրպէսթ էթմէք սէվտասընտան ֆա-
 րիղ օլուպ , տօսթլարընը պաշընտան տա-
 ղըթտը , վէ պազըսընա սիղ տէնիգտէն գա-
 չըն տէյի իէճա էթտի , պաղըսընա տա սիղ
 վարըն Չէղարըն մէրհամէթինէ սըղընըն
 տէյի թէնպիհ էթտիքտէն սօնղրա , պէնի
 սօրարսանըղ , պէն տիւշմէնիմի եէնմիշիմ
 տէյիպ , ագչամըսը տօսթլարըլա կիւլիւպ
 օյնայարագ թաամ էտիպ , քենտի տաի-
 րէսինէ կիթտի : Օնտա օղլու վէ տօսթ-
 լարըլա էվվէթինտէն զիյատէ մուհապէթ-
 լէ սէօյլէշիպ , օտասընա գափանտը : Վէ
 ճանըն էօլմէզլիյի իւզէրինէ Պղատոնուէն
 եազուրղը միւքեալէմէյի պիր էյեամ օգու-
 տուգտան սօնղրա , գալգտը գըլըճընը արա-
 տը , գըլըճը օղլու սազլամըշ , պուլամայըն-
 ճա , թաամճիւպ էտիպ , հիզմէթքեարլարը
 չաղըրտը սօրտու , քիմէ ճէվապ վէրէմէյօր-
 եինէ օգումաղա օթուրտու : Վէ օգումա-
 սը պիթտիքտէն սօնղրա , գըլըճ կելմէյին-
 ճէ , հիզմէթքեարլարը պիրէր պիրէր չա-
 ղըրըպ , ապուգու չէհէ իլէ քըլըճընը իս-
 թէտի : Օ գաման օղլու՝ ֆիքրինի չէվիւ-
 մէք իշին , աղլայարագ իշէրի կիթինճէ , օղ-
 լուէնա պիր թաղիւր էթտի քի , օղլու տայ

անամայրայ, դրլըճը վերտի: Գաթօնէ դը-
լըճը ալորդիայն, ,, քենտի վիւճուտիմէ՝
իշթէ չեմտի խսթէտիյիմի էտէ պիլիւրիմ՝
տէյիպ, եինէ Պղատոնոուն բիթապընը է-
լինէ ալտը, վէօգուլարագ պիր տէրին ույ-
գուլա տալտը: Ույգուտան ուլանտըգլայն,
աղատը քեօլէլէրին պիրնի չաղըրըպ, տօսթ-
լար կեմլիէ կիրտիլէրիմ, եօգսա տահա
էտէճէք պիր հիգմէթիմ գալտըմը տէյի
թօրուպ, քեօլէ՝ խայր, հէր քեսին իշի պիթ-
տի տէյինճէ, քեօլէյի տիշարը կեօնտէրտի:
Վէ քենտի եալընըղ գալտըգլայն, դըլըճը-
նը ալըպ պէօյրիւնէ սափլատը: Լարին էօլ-
տիւրէճէք գատար սօգմուշ օլմատըղընտան,
եաթաղընըն իւսթիւնէ տիւշտիւ, վէ տիւ-
շէրքեն պիր սօֆրա տէվիրտի. սօֆրանըն
իւղէրինտէ միւհէնտիս ալաթլարը վար
ըմըշ, պուսլարըն շամաթասընը՝ տիշարտա
հիլմէթ. քեարլարը, օղու, վէ տօսթլարը
իշտիպ, չըղըշարագ իչէրի սէյիրթտիլէր
քի, գանըն իշինտէ եիւղէյօր. հէման ճէր-
րահը եկթիշիպ, եարասընը գափատը. լա-
քին Գաթօնէ, աղը պաշընա կելիպ, պա-
գար քի, քենտիյի գուրթարմագա չալը-
շլյօրլար, հէման ճէրրահըն էլինտէն գա-
շլիպ, եագըլտընը գօփարըպ, ելյիտ կիպի
սօն նէ ֆէսինի վերի:

Գաթօնէ նին էօլմէսիյիլէ Լէֆրիգա սէֆէ-
րի գաթ օղուպ, Չէգար Բօմայա տէօնտիւ:
Վէ Բօմայա կիրմէսինտէ՝ նուսրէթ ալայ-
լարըն հէփսինի ճէֆ էտիպ, սալթանա-
թընը պու ալայտա կեօսթէրտի (16): Բօ-

մալուխար Չէղարըն պու ալայընա վէ եւն,
 տիյի միլէթլէրին չօգլուղունա հայրան օւ-
 տուլար: Ասայը տէօթ կիւն սիւրտիւ. իւք
 կիւնիւ Կալլիյանըն մուղատտէմ ֆէթհի-
 նի խաթըրա կեթիքէճէք ալայ. իրենձիւսի
 Մըսթըրըն ֆէթհի. իւչիւնձիւսիւ Անաուօ-
 լուտա օլան նուսրէթլէրի. վէ տէօթիւն-
 ձիւ Աֆրիդատա ճուպա դրալը պօղոու-
 դու ալայը: Էսրի ձէնըձիլէրի վիւճուուարը
 եարա չալըղլարընուան կեօթիւնմէդ, տէֆ-
 նէ տալլէրի իլէ տօնանմըչ, սէրասրէրլէրի-
 նին էթրաֆընը սարմըչլար, էօյլէճէ Գամ-
 փիտօլեօյա կեօթիւ բոթիւլէր: Չէղար Գամ-
 փիտօլեօյա կէլտիքլէյն, պուենլարըն հէր
 պիրինէ՝ իւչէր պին ալթըչար եիւղ Աիրա
 (56) հէտիյեէ վերտի. վէ եիւղ պաշըլարա
 պուենլարըն իրիչէր դաթընը, վէ տահա
 պիւյիւր դապիթլէրէ տէօթիւր դաթընը
 վէրտի: Մէմլէքէթիյէ վարընձա՝ քերէմի-
 նէ հիսսէտար էթտի, հէփսինէ պուղուայ
 վէ զէյթին եաղը զախիքլէրի վէ վաֆիր
 ազձէ տաղըթուր: Օնուան սօնդրա ձէմա-
 աթ իչին եիրմի պին սօֆրա տօնատըպ, ա-
 լա զիյա ֆէթ էթտի. վէ մաթըրազճըլարը
 տէօյիւշտիւրիւպ (58), ճօլարըն սէյրի իլէ
 սուրուրու թէլէրմիլ էթտի: Պու պիր տէր-
 նէք օլտու. քիւ, պիւ թիւն լիթալեատան սայ-
 ըսրզ խալգ՝ սէյրինէ կելմիշ իտի:

Բօմա խալղը քենտիյի պէօյլէ սուրուրա
 ալտըրըպ, սէրպէթլէյեէթլէրինի ֆիտա
 էթտիքլէրի՝ պու կեօթիւրլէրի քերէմլէրէ
 պէտէլ օլամայօր կիպի, Չէղարը ալղըչլայ-

աճագ՝ տիւրլիւ ըուսումլար, եէնի իւ
պուտիյնէթլէր, վէ միւտահէնէ էտէճէք
լաֆլլար ըլա Չէզարը պիւյիւտիւպ, բն
տիլէրին խօրլամաղա պաշլատըլար, Թէր-
ՊիՅեհի ԽՕՃԱՍԸ, վէ ԻՄՓէրԱԹՕՐ (հիւ
քիւմտար), վէ ՎԱԹԱՆԸՆ ՓէՏէրԻ իւն
վանլարընը վէրտիքլէրինտէն մատա, շախ-
սը տախի Մուպարէք (սուրբ) տիր տէ-
տիլէր: Նէթիճէի քելամ, սաղլըղընտա
տէվլէթին հէր իքրամընա նախլ օլտու:
Վէ հադգընը սէօլէմէլի, պէօլէ պիր
հիւքիւմ վէրմէյէ՝ պուհտան լայըդ ատամ
պուլունմաղ ըտը: Եվվէլա պէտ խույ-
լարը թէտիպ էտիպ, հէր բնի Ֆաղիլէթ
եօլունա գօտու: Շէրիաթ հիւքիւնի՝ եա-
լընըղ էսքի վէ եէնի ըիճալէրէ վէրտի. զէն
կին քիմսէլէրին էթտիյի սէֆիհլիյի գաւ-
տըրմագ իչին, պաղը նիզամլար գօտու: Չօդ
էվլատլարը օլանլարա ին՝ամլար էտիպ,
պու սօն իխթիլալլէրտէ մէմլէքէթ թէն-
հալանմըջօմաղլա, եէրլէրինի տօլտուրուպ,
եինէ շէնլէթմէյէ՝ ադիլանէ թէտպիրլէր
գուրտու:

Պու թէրթիպ իլէ Բօմանըն էվվէլէի շէրէ-
ֆինի եէրինէ կէթիրտիքտէն սօնղրա, թէք-
րար Խափանեայա կիթմէք իգթիղա էթտի
Խափանեատա Լապիյէնօ նամ էսքի սէրաս-
քերլէրին պիրի՝ Փօմիէօնուն իքի օղլույլա
ասքեր ճէմէթմիշլէր, օնլարը տաղըթմա-
ղա կիթտի: Պու տէֆ աս եինէ ատէթի իւղ-
րէ՝ էօյլէ շափուք հարէքէթ էթտիքի, օն-
ար՝ Չէզար հալա Բօմատա տըրր գըլաս էթ-

տիքէրի ա՛նտէ : Չէ՞ղար խափանեալա եւ
 թիշիշ խափ : Փամիկ օնու՛ն օղուլարը Գնէ -
 յօ վէ : Ասթօ՛ սլապալարը կիպի՛ սէ ֆէրի
 ուղաթմադ թէրթ խալինի գուրուոյ, իպթի -
 տալարտա պիր մուհասարատէն պիր մու -
 հասարայէ, պիր պիրինի դաֆիլ պասմադ
 թէրթ խալէրինէ պիհօւտէ վագըթլար կե -
 չիրտիլէր : Լաքին Չէ՞ղար տուրմայրպ, չօդ
 մէմէքեթլէրի գապթ էթտի, վի պու՛նլարա
 վագըթ վէրմէյէրէք, տուրմայրպ գօվալար -
 տը : Նիհայէթ Մու՛նուա տէտիքէրի օվա -
 տա, պու՛նլարը ճէնկե մէճպուր էթտի :
 Վէ կիւն տօղարքեն Փամիկօ պիր քիւչիւք
 տաղըն էթէյինտէ ասքերինի կիւզէլնիգամ
 ըլա տիղիպ, Չէ՞ղար տա քենտինինքինի օ -
 վատա տիգտի : Վէ Չէ՞ղար ասքերինի մէթէ -
 րիսլէրտէն չըգարըպ, Փամիկօնու՛ն իւզէ -
 րինէ եիւրիւտիւյօրքեն, Փամիկօ տա իլէրի
 եիւրիւտիւր իւմիտի իլէ, քենտի ասքերինի
 եարը եօրուա ալը դօտու : Պու ալը գօտու -
 դունա՛ ասքերին պիր ազ ճանը սըգըլտը :
 Լաքին Փամիկօնու՛ն ասքերի տէ եիւրիւյիւն -
 ճէ, էօյլէ խըշմ ըլա էլլէշմէյէ պաշլատըլար
 քի, Չէ՞ղարըն ասքերի տաիմա եէնկըքեն,
 պու գապիատա եէնիլմէյէ եիւզ թուլթ -
 տու : Չէ՞ղար պու ա՛նէտէք պէօյլէ պիւյիւք
 թէհլիքէյէ կիրմիշ տէյիլ խափ, պաշ տէ ֆա
 տէօյիւչիւն իչինէ քենտի աթըլլպ, «ճէնք
 իչինտէ պիլէնիգճէ սագալ ադարթմըշ սէր -
 ասքերինիլի՛ պու չօճուլլարըն էլլինէ պրա -
 պրմըսընըգ - տէյի չաղուարադ տօլաշըրտը :
 ()նու՛նճու թասլուրու՛ն օնտարի դայրէթի

կեօրիւ ըմբռնելոյ տէյիլ իտիւ Լապիէնս սէ-
րասքեր՝ պիր պէօիւք աթլը շէվիրիպ ,
Պիլատ-իւլ-ճէրիտասքերի իւզերինէ կեօն-
տէրիրքնն , պէրիտէն Չէզար՝ գաչայօր-
լար տէյի շաղըրտը : Պա գաչայօրլար սէ-
պի՝ իբի օրտույա տա եայըլըպ , պիրինին
զայրէթինի ալթըրըպ , օպիրինին ճէսա-
րէթինի քեստի : Օգաման օնունճու թա-
պուր իլէրի եիւրիւյիւպ , պօզդունու թէք-
միլ էթտի : Փօմփէօ թարաֆընտան օթուզ
պին աստամ գրրըլտը . պօւնլարըն արա-
սընտա Լապիէնս տա վարըտը քի , Չէզար՝
էօլիւսիւնիւ հարպի ասքեր ատէթի իւղէ՝
իբրամըլա կեօնտիւրտի : Փօմփէօ տէրեա
թարաֆընտան ֆիրար էտիպ , լաքին Չէ-
զարըն ասքերի եօլլարը գափամըշ օլմաղլա ,
պիր գարանլըզ մաղարատա կիղլէնտի : Աս-
քերտէն պիր դաչ քիշի պօւնու կեօրիւպ ,
թութուպ պաշընը քեսիպ , Չէզարա կեօ-
թիւրտիւլէր : Գարընտաշը Սէսթօ էօյլէ-
էյի սագլանտը քի , պուլմագ միւմքին օլմա-
տը : Սօնղրա տէրեա եիւզիւնտէ խըրսըղ-
լըղըլա էօյլէ իլէրի կեւտի քի , Բօնալըլարա
պիր գօրգուլաճագ տիւշմէն օլտու .

Պուսուսրէթ իլէ Չէզար տիւշմէնլէրի-
նին ճէմինտէն խէլաս օլուպ , պագը էօմրիւ-
նիւ տէվլէթին մէնֆաւթինէ պէզլէթտի :
Բօմա շէհրինի աղիւմպինալարըլա տօնաթ-
տը : Գարթաճինէ (35) վէ Մօրատա մէշ-
հուր Բեօրտօս շէհրլէրինի միւճէտտէտէն
պինա էտիպ , իչէրինէ թագըմթագըմէ-
հալի կեօնտէրիպ շէնլէթտի : Վէ պու շա-

լըշդանն մէջընդի իլէ , պաղը սարպ տաղւա-
րը կնտիրմէյէ , վէ Բամայա եագըն Փօնթի-
նա տէտիրէրի պաթագլըղը գուրուծմա-
ղա , վէ Սօրա տատասընը դարատան այրը-
մաղա , վէ պաւնաւն կիպիւպիւր ատամընն էօմ-
րիւ նէ դատար ուղուն օլսա , իճրասընա
էկթիշէմէյէ ճէք թէտպիրլէրի գուրտու : Լն-
ճագ պու գուրտուղու թէտպիրլէրինն էն ա-
զիսիլիբագ-Լճէմի իւզէրնէ վարըպ , Գրաս-
սօյու էօլտիւրտիւքլէրինին ինթիգամընը ա-
լաճագլըյըտը - զիրա Գրասսօ օմէմլէքթին
պիր ազ իշէրիսինէ տօղրու եիւրիւմէյէ ,
թուծուպ , թամարնա դաղապ օլսուն տէ-
յի , պօղագընա գուրշուն տէօրիւպ , զալի-
մանէ էօլտիւրմիւշէր իտի : Չէզարըն Ֆիք-
րիօնուան Աիլան թարաֆընա կեչիպ , պիւյ-
իք թաթարիսթանա կիրիպ , խաղէր
(Կասպիդ) տէնիդի քենարընտանն էկմիւս-
թանա , վէ նէմիսթանն իշինտէքի օրմանլա-
րը արասընտանն եօլ ուշըպ , Բամայա կելմէք
խտի : Չէզարըն թամար պու սէվտատայ-
րտը , լաքին պաղը քիմէլէրին գըղգանճ-
լըղը պու թէտպիրլէրինն հէփսինի պօղ-
տու :

Չէզար՝ էօմրիւ օլտուղճա Տիղթաթօր
օլուպ , տէվլէթին հէր իքրամընա նաիլ օլ-
տու գտան սօնդրա , քենտիյէ Գրալ տէտիր-
մէք իսթէյօր հէվատիսի չըգտըր Աերչի գրալ-
լըղըն հէր հիւքմիւ էլինտէ իտի , լաքին Բօ-
մա խաղգը՝ գրալ իսմինտէն օլ գատար իք-
րաս հէտէրտի քի , Չէզարա պու գատար ի-
թիպարը վար իքեն , քենտիյէ Գրալ տէտի-

րէ Զէք տէյի ի Ֆրաթ Ճանլարը սըղըլտը :
 Վ է քենտի սաֆ տէրուն օլմասընտան , նիյ-
 էթինտէ կերչի ֆէսատ մէմուլ օլունմագ
 ըտը , լաքին պու ճիւմլէ իլէ պագը հուս-
 սատ քիմնէլէր՝ քենտի պիւյիւքիւյիւնիւ շէ-
 քեմէ տիքլէրինի անղլայընճա , պիւթիւն է օմ-
 րիւմտէ պիր խըյանէթ պօրգուսույլա եաշա-
 մատան ըսա , պիր խըյանէթլէ է օլսէհօգ էյի
 տիր տէր իտի : Վ է քենտինին փէք սատըգ
 տէյի ինանտըղլ Պրութօլ (Ծ) եանըն-
 տան տէֆ էյլէ տէյի նասիհաթ էտէնլէրէ ,
 պիր կիւն կեօքսիւնտէքի եարա շալըղլարը-
 նը կեօսթէրիպ , “ Պրութօ՝ պունլարը փէք
 գօլայ եէնէրիմ գըյասընտա տըր տէյէ պի-
 լիւմիսինիղ ” տէյի սօրտու : Պիր ադշամ
 տա օօֆրատա , նէ թարղ էօլիւմ գօլայ տըր
 տէյի տօսթլարը մուպահէսէ էթտիքլէրի
 եէրտէ , Չէզար տէօնուիւ , “ էվլէլինտէն
 տույուլմայըպ , դաֆիլ էօլմէք հէփսինտէն
 դօլայ տըր ” տէտի : Վ է տիւշմէնլէրինի նէ-
 գատար սայմատըղընը անղլաթմագ իլին ,
 քենտիյի մուհաֆուգա էտէն խափանեօլաս-
 քերինէ եօլ վէրտի . վէ պունուելա , քեն-
 տիյէ պաստ էտէն տիւշմէնլէրին էլինի
 աշտը :

Նիհայէթ Չէզարը էօլտիւրմէյէ պիր
 ազատամ գաստ էտէրլէր . վէ պէյնլէրին .

(Ծ) Պրութօ՝ Գ.աթօնէնին գըղ գարընտա-
 շընըն օղլույուտու . փօմփէօ էօլտիւքտէն
 սօնդրա , Չէզարըն հիգմէթինէ ինթիսապ է-
 տիպ , չօգ քերէմլէրինէ նաիլօլմուշ ուտու :

տէ, էրպայր տիվանոտսն ալթմըշ բիճալ վար ըտը քի, հէփսինտէն ղկատէ գորգու լաճաղ օնլար ըտը, ղերա հէփ սուրէթա Չէղար թարաֆլըյըտըլար, լաքին իւզէր լէրինէ օլան հիւքիւնիւ շէքեմէյօրլար ըտը: Պունլարըն էօնիւնէ տիւշէնլէրին պիրի՝ Պրութօյուսու քի, Չաթալճա ճէնկինտէ Չէղար պունու տիւշմէն էլինտէն գուր թարմըշ ըտը. օպիրի՝ Գասսիօյուտու քի, օնա տա Չէղար՝ մուգատտէ մէթտիյի տիւշ մէնլիյի աֆլ էթմիշ իտի: Պունլարըն իքիսի տէ ֆրէթօր տէտիքլէրի պիւյիւք հաքիմ լէրտէն իտի (51): Պրութօ՝ Րօմալըլարըն պիր վագըթ սէրպէս թիյեէթինի ալը վէրէն Պրութօնուն էվլատինտէն օլմագ շէրէֆի իլէ էօյիւնիւրտիւ. վէ պունուն սէրպէս թիյեէթէ օլան աշգը՝ էճտատընտան միրաս օլմուշ կիպի իտի: Անճաղ հիւքիւմտարլըգ իամինտէն նէ գուտար իքրա հէտէրսէ իտի, եինէ հիւքիւմտարը սէվմէմէք էլինտէ տէյ իլ իտի, ղերա քենտիւնին սէպէպի իհեա սը օլմուշ ուտու:

Պունլար էտէճէրլէրի եարամագլըղա պիր հագ սուրէթի վէրմէք իչին, Մարթ այընըն օն պէշինճի կիւնիւնէ պէրլէտի լէր քի, օ կիւնտէ Չէղարա թաճ թէքլիֆ օլունաճաղ ըտը: Վ է օ կիւնիւն քենտիյէ ուղուրսուղ օլաճաղընը՝ ֆալճըլար Չէղարա փիշին խապէր վէրմիշլէր իտի: Չէղարըն էհի Գալփուրնիա՝ օ կեճէ ույգուսունուն իլինտէ գորգունճ սէպէր չըգարըպ, ույանտըգտան սօնղըա, բիւյամտա կեօր:

տիւմ քի, եանըմտա սէնի էօլտիւրիւյօր-
յարտը տէր: Պիւ ուղուրսուզ խապէրիւ-
րին իւղէրինէ՝ Չէպար պիր աղ վէսվէսէյէ
տիւշիւպ, օ կիւնքի թէրթիպի իւղէ՝ տիւ-
վանա կիթսէմի կիթմէսէմի տէյի տիւ-
շիւնիւրքեն, գաստ էտէնլէրին պիրի կելիպ,
« կէլ նիյէթինի պօզմա, տիվանտա սէնին
իշին շէօյէ թէտարիք վար, շիմոի կելմէյէ-
ճէք օլուրսան, էհի պիր խայրը տիւշ կէօր-
մէյինճէ՝ էվոէն տիշարը չըգաճագ տէյիւ
իւրիշ տէյի սէնի զէվցլէնէճէքլէր տիր »
տէյէրէք իպրամ էթտի: Չէպար իլլամ օ-
լուպ, գալցըպ տիվանա կելիճէ, քեօէ-
նին պիրի՝ մասլահաթա ալեսաճ օլուշ,
թէրթիպ օլան խրսանէթի քենտիյէ խա-
պէր վէրմէք իշին իլլիի սօղուլուու ամմա,
գալապալըգտան եանընա եսպաշտամտը:
Լթթէմիտօրօնամպիր Եուէնանի ֆէյլէսօֆ
տախի խապէր ալմըշ, մասլահաթըն էր
պաշարընը եաղըպ, քենտիյէ կեօնտէրիւշ:
Լաքին Չէպար քեաղիտի օգոււմատան՝ սաիր
քեաղիտլէր իլէ պէրապէր սիրքեաթիպլէ-
րին պիրինէ վէրիր. էքէրիյեա էօյլէ աբա-
լըգտա Չէպարըն պու աուէթի վար ըտը:
Նիհայէթ տիվանխանէյէ կիրտիքտէ, քեն-
տիյէ գաստ էտէնլէրին ճիւմլէսի հաղըր՝
գարշըլամաղա տուրույօրլար: Օ կիւնիւն
քենտիյէ ուղուրսուզ օլաճաղընը խապէր
վէրէն Սիւ ոինա նամ միւնէճճիւր կեօ-
րիւպ » Լյ Սիուրինա, իշթէ Մարթըն
օն պէշի կէլտի » տէր. օ տա » պէլի էֆէն-
տիւմ, կէլտի ամմա, տահա կեշմէտի » տէյի

Ճէ վապ վերիր : Չէզար եւրինէ Վժուրտու-
 դույլա , խաախուէրի սէլամլամադ վէսիլէ-
 պիլէ իլէրի կեչիպ , իչլէրինտէն Չիմպրօ
 էլի կեօքսիւնտէ կելիր . մուգատտէ մ Չէ-
 զար պուճուճ գարընտաշընը նէֆ էթմիշ
 իմիշ , կեօյա գարընտաշընըն աֆմինի բէ-
 ճա էտէր կիպի եադլաշըպ , Պօպիրլէր տէ-
 պրտըսըրա ամատէ : վէ Չէզար եւրինտէն
 գալղամասըն տէյի , Չիմպրօ նիյադ էտէր
 կիպի էթէյինէ սարըլըր : Պուճուճ էթէյի-
 նի թութմասըն արգատաշլարա նիշան վէ-
 րիլմիշ իոփ . օ գաման Գասգա՝ արտընտան
 օմուղունա պիր խանշէր սափլար : Չէզար
 հէման գալղըպ պուճա պիր վուրուր , գե-
 լունու եարալար : Օպիրլէր պուճու կեօ-
 րիւնճէ , էիւքէքլէրինի գօրգու ալըր . լա-
 քին Չէզար արալարընտա սրգըշըրշ , պիր
 խանշէր տէ կեօքսիւնէ կելիր , վուրանը
 կեօրէվէղ . պիր տէ Գասսիօ վուրուր , եիւ-
 ղիւնիւ եարալար : Պու ճիւմէ իլէ , Չէ-
 զար հէփսինէ եիյիտճէ գարշը գօր , իլէ-
 րինէ կիրիր , էօնիւնէ կելէնի եէրէ չար-
 փար : Պէր տէ օ գալապալըղըն արասըն-
 տա , Պրութօ՝ հարպասըն Ֆըրլատըպ , գալ-
 չասընա սափլատըղըն կեօրիւնճէ , արթըգ
 իւմիտինի գաթ էտէր . ֆադաթ կեօղիւ-
 նիւ Պրութօյա տիքիպ , սէն տէ մի , էյ էվ-
 լատըմ Պրութօ , սէն տէ մի , տէյիպ , պա-
 շընը էօրթէր . վէ բուպասը իւսթիւնտէ
 տաղընըգ օլմասըն տէյի , քերաքեսինին է-
 թէքլէրինի իւսթէ կեթիրիպ , Փօմփէօնուն
 օյմա թասվիրի էօնիւնտէ տիւշէր էօլիւր :

Այն էօմբիւնտէն էթօիյի քերէմէր իլէ՛
տօսթլուդդարընը սաթըն ալմըշըմ գըլաս
էթօիյի ատամլարըն էլի իլէ՛, օ կիւն եիր-
մի իւշ եէրինտէն եարայանմըշ ըտը՝

Բ. Բ. 709 Չէզար էլլի ալթը եաշընտա էօլ-
տիւ. տիւնեայը ֆէթհ էթմէյէ
պաշլայալը օն տէօրթ սէնէ օլմուշ ուտու
Պու ատամըն թէվարիսի տըղդաթլիճէ
օգունտուգտա, թաաճճիւ պէտէճէք շէյ՛
քենտի հիւնէրի մի տիր, եօգսա պախթը-
նըն քիւշատէլիյի մի տիր, ֆարգը՝ մուհալ
գապիլինտէն տիր: Պու ատամըն թա էվ-
վէլտէն նիյեթթի՛ տէվլէթի դապթընա ալ-
մաղ ըտը տէմէք՝ նէ տէրէճէտէ ագըպէթ
էնտիշ օլոուդուենու միւլսհազա էթմէմէք
տիր. զիրա պէջլէ պիր մասլահաթը իճրա
էթմէյէ օլ գատար կիւճլիւքվար քի, պաշա
չըգարմաղա՝ թէտպիր քիֆայէթ էթմէզ,
մէյէր ֆէլէք միւսաատէսի օլա: Չէզար
կիպի սօնուենու ապար ատամ՝ իճրասըն
տա հիշ պիր իմբեան պէշարէթի օլմայան
թէտպիրէ սիւլուք էթմէզ: Անճազ պաղը
պախթը քիւշատէ ատամլար կիպի, քեն-
տի թէտպիրի օլմայարուգ, էլինէ կեշէն
ֆըրսաթը՝ Չէզար իշինէ եարատրր ատամ
ըտը: Իպթիտասը կեօզիւ պիւյիւքիտէ օլ-
մայըպ, ֆուգաթ թամար իգպալի իլէ պէրա-
պէր արթտըղինտան, գարշըսընտա թէտ-
պիրլէրինէ մանի օլաճազ քիմսէ դալմայըն-
ճա, տիւնեայը գապթընա կեշիրմէք սէվ-
տասընա տիւշիւշ օլա պիլիր. զիրա գուտ-
րէթի արթտըղճա, թամար տա արթան

ատամլարըն հէփսինին թու. թտուղու եօլ
պու տուր :

Չէզարը թէփելէ տիքուէն սօնդրա, միւթ-
թէփիլէր չըղրպ Գամփիտօլեօյա վարտը-
լար, վէ Գամփիտօլեօնուէն կիրէճէք եօլ-
լարընա՝ Պրու. թօնուէն իւլիւֆէլի Մաթ-
րագճըլտորընը պէքլէթտիլէր :

Չէզարըն տօսթլարը՝ ատալէթ իճրա
էթմէք եիւզիւնտէն, թամալարընը գան-
տըրմագ սէփտասըլա, Չէզարտան զիյա-
տէ գուտրէթ քեսպ էտէճէք ֆըրսաթ
պու տուր տէյէրէք, պէյնլէրինտէ՝ ազլը
աղխույօւ չօղ՝ Անթօնեօ նամ պիր ատամ,
պիւլիւքիւլէթամա էթտիլի՝ անճագ պէտ
խույլարընը իճրա էթմէք իչին օլուպ, օր-
տուլարտա պիւլիւմիւշ, ճէնք իւլինէ աշ-
նալըղը օլմաղլա, պու սէնէ Գօնսօլօս օլուպ,
ազլը ֆէզրի գափլարտա օլան Ափիտօյլա,
Չէզարըն էօլիւմիւնէ սէպէպ օլան հիւ-
քիւմտարլըղը՝ քենտիլէր գապթ. էթմէյէ
իթթի. ֆագ էթտիլէր : Ափիտօ պիր թա-
զըմ ասքեր իլէ կելիպ մէհքեմէ մէյտանընը
գապթ էտիպ, մուհաֆտգասընը Անթօն-
եօյա իհալէ էթտի : Պու իքիսի իպթիտա
Չէզարըն քեաղիտլէրինի վէ նուգուտ ագ-
ճէսինի զապթ էթտիքուէն սօնդրա, էրպա-
պը տիվանը ճէմ էթտիլէր : Էրպապը տի-
վան՝ տուհա պէօյլէ նաղիք պիր մատտէ ի-
չին ճէմ օլտուղու եօղ ուտու : Մատտէ
նաղիք իտի, զերա Չէզար պիր հագ հիւ-
քիւմտար մըլըտը, եօգսա հիւքիւլէ ֆիւ-
զուլի մի զապթ էթմիւշ իտի տէյի, ֆասլ օ-

լուսնոտուգտան սօնղրա, Չէզարը եզտիւ
 րէնէր իւճրէթէմի լայրդ տրուար, եօզսա
 ճէզայէ մի մուսթաֆազ տէյի տապալարը
 կեօրիւլէճէք խոփ: Տիվանոտա զլանլարըն
 չօղու՝ Չէզարըն չըրադլարըյուր, քիմի մէս
 նէտինի, քիմի տէվլէթինի Չէզարըն սայ
 էսինտէ էտինմիշ խոփ: Պուսնլար Չէզա
 րըն հիւքմիւ՝ Ֆիւզուլի խոփ տէսէլէր, քէն
 տի տէվլէթլէրի էլլէրինտէն կիտէճէք
 հազ հիւքիւմուարըտը տէսէլէր, պիւթիւն
 տէվլէթի թէհլիքէյէ գօյաճագլար: Պու
 շաշգընդըգտա իքի ուճու պիր եէրէ կեթիւր
 մէք իշին, հէմ Չէզարըն էթտիքլէրինի
 պէյէնիպ գապուլ էթտիլէր, հէմ էօտիւ
 րէնէրին գապահաթինի աֆվ էթտիլէր:

Լարին պու իլամ՝ Անթօնեօնուն փէք
 խօշնուտ զլաճադը շէյ տէյիլ խոփ: Ղերա
 պուսնուլա տիւշմէնլէրինին չօղու՝ քէնտիւ
 նին պապը թէրթիպլէրինէ գարշը գօյա
 պիլիւլէրտի: Անճազ շիւնքի էրպապը տիւ
 վան Չէզարըն հէր էթտիյինի գապուլ էթ
 տիլէր: Օտա Չէզարըն էթտիյինէ պաղլա
 նարազ, էրպապը տիւփանըն պու նիգամընը
 քէնտի իշինէ եարաթտը, եանի, Չէզարըն
 տէֆթէրլէրի հէփ քէնտի էլլնոտէ զլմաղլա,
 իշինէ՝ իսթէտիյի շէյի՝ Չէզարըն եազտըղը
 տըր տէթի քէնտի սիրքեաթիպինէ եազտըր
 տը: Աէ պու թէրթիպ իլէ խարղըն արա
 սընա պիր ազ ազճէ տաղըթտը քի, Չէզար
 վէրմիշ տէյիլ խոփ: պու սէպէպ իլէ իսթիւ
 լալէ մէյլլէրի օլանլար՝ տիւնեալըղլարընը
 տիւ զէճէքլէրինէ շիւպհէլլէրի գալմաուր:

Լ'նթօնեօ Չէզարըն էօլիւնիւնիւ սալթա-
 նաթլա գալտըրմագ իսթէտիքտէ, Չէզար
 դապահաթլը օլմատորղը իլամ օլմուշ օլմագ-
 լա, քիմսէ եօգ տէյէմէտի: Աէ էօլիւնիւ
 աղիմ դիյնէթ իլէ շէհրին մէյտանընա կեօ-
 թիւրիւպ, տօսթլուղա ճաիգ օլան պու սօն
 հիլմէթի՝ Լ'նթօնեօ տէրիւհտէ էթմէյլէ,
 ճէմաաթըն իսթիտատինի ալգըշլայարագ
 քենտի մէնֆաաթինէ չալըշըրտը: Օ մէյ-
 տանտա իպթիտա Չէզարըն վասիյէթինի
 օգուտու: Պու վասիյէթտէ Չէզար՝ Օթ-
 թապեանօ նամ եէկենինի՝ իւշ րուպ մալի-
 նէ վարիս էտիպ, իամինէ Չէզար տէտիր-
 մէյէ իղին վէրիր: Աէ Օթթապեանօնուէն
 հայաթտէ օլմատորղը սուրէթտէ, Պրու-
 թօյու վարիս էտէր: Թէվէրէ նէհրինին
 էօթէ եանընտա օլան պաղէլէրինի՝ Բօմա
 ճէմաաթընա պաղըշլար, վէ էհալինին հէր
 պիրինէ իւշէր եիւզ 1)էֆէրդէօ (67) պրագըր:
 1) ասիյէթի օգուտուդտան սօնդրա, Լ'ն-
 թօնեօ էօլիւնիւն իւսթիւնտէն րուպասընը
 գալտըրըպ, խալգըն կեօղիւ էօնիւնտէ եա-
 րալտընը սայըպ, թէքրարպալ մումուն-
 տան տէօքմէ թասվիրինի՝ օ եարալտըրլա
 կեօսթէրինճէ, Բօմա խալգը քենտիյիդապթ
 էտէմէյիպ, էտէնլէրին հագգընտան կեղ-
 մէլի տէյի չղըրշարագ, պիրէր մէշալէ դա-
 վըպ, Չէզարըն էօլիւնիւ նէ իթթիֆագ է-
 տէնլէրին էվէրինէաթէշ վէրմէյէ սէյիրթ-
 տիլէր: Պու խըշմ ըլա կխալքըն, եօլտա
 Չիննայը րասթ կելիպ, օ միւթթէֆիղէր
 իլէ օլան տիկեր Չիննայը գըլաս էթմէյլէ

վուրուպ թէ փէլէ տիւր : Միւթ թէ ֆիդ-
լէր պունլարա կերէյի կիպի գարշը քոյուպ,
կերէյի գալտպտուղը տաղը թտըլար, լաքին
խալգըն հարսը կէտինի կեօղէրինէ եէտի-
րէ մէյիպ, մէմլէքեթ տէն տիշարը գաշտըլար :

Պու իսթիլալի՝ Անթօնեօ չըգարւպ,
ֆրրսաթը գաջրմամագ իսթէր, ամմա Չէ-
զարըն էվլատ էտինտիյի Օթթավեանօ
(Էախօտ Օթթավեօ քի, սօնդրա իսմինէ
Աղուսթօ տէնտի) թէ տպիրիմէ էնկել օ-
լուր տէյի զօրգարուր : Պունտան մատա-
պիր տէ Լէփիտօ վար ըուր, հատտէն էֆ-
գուն զէնկին ատամ, օ տա պաշ օլմադա
թալիպ : Եէյլէ քի իւչիւնիւն տէ թամար՝
պաշլարընա պէլա օլաճագ կիպի իքեն, տէր
ագապ իւչիւ տէ իթթիֆագ էտիպ, Չէ-
զարըն ինթիգամընը ալտըգտան սօնդրա,
տէվլէթին հիւքեռւմէթինի պէյնլէրինտէ
պէօլիւշմէյէ գարար վերտիւր : Պու իթ-
թիֆագա իֆէնճի էւլէր տէնիլտի :

Պու իւշ քիշի տէվլէթի գապթլարընա
կէչիրիպ, Փանարօ տէտիքլէրի շայըն օրթա-
սընտա պիր քիւչիւք ատուտա ճէմ օլտու-
լար : Պիր պիրլէրինտէն վէսվէսէլէրի օլ-
տուղու իչին, էմին եէր տիր տէյի, օրսյա
վարտըլար. դիրա իթթիֆագլարընտա պիլէ
պիրպիրլէրինտէն գօրգարլարուր : Պու ւ-
տայա իպթիտայ Լէփիտօ կիրիպ, պիր վէս-
վէսէ էտէճէք շէյ կեօրմէյինճէ, օպիրլէրէ տէ
նիշան կեօթթէրտի : Պունլար պիր եէրէ կել-
տիքտէ . պիր պիրլէրի իլէ սէլամյաշաճագ-
լարընա, պիր պիրլէրինի սիւզլէրլէր գօլլար-

լար: ՊուՆտուան ազտէմ Տէլլիմօ-ՊրուԹօ Սէ
 լանիք սէմթինէ գաչարքեն, ՍնթօնեօնուՆ
 ապքերի բասթ կէլիւ, թուԹուպ էօլտիւր-
 միւշլէր խտի. Աւղուսթօ՝ Սնթօնեօյա խա-
 թիտա պու թէշէքքիւրիւ է թտիքտէն սօնդ-
 րա, կեշմիշ շէյլէրի հիշ լիսանէ կեթիւր-
 մէյիւ, վապթի հալին մասլահաթլէրինի
 սէօլլէշտիլէր: Պու միւքեուլէ մէ իւշ սաաթ
 սիւրիւպ, իւշ սաաթին գարֆրնտա պուՆ-
 լար հէմ տէ վլէթին հիւքեու մէթինի պէօ-
 լիւշտիւլէր, հէմ՝ շօգ քիմսէլէրին գըսմէ-
 թինէ գարար վէրտիլէր: Նիհայէթ միւ-
 քեուլէ մէնին մէֆհուժու՝ տէ վլէթին հիւ-
 քեու մէթինի պէշ սէնէյէտէք իւլէր իւն-
 վանըլա, իւզէրլէրինէ էմանէթ ալըպ,
 Անթօնեօ Կալլիայա հիւքմ էտէճէք, Լէ-
 փիտօ Խափանեայա, վէ Աւղուսթօ Աֆրի-
 գա իլէ Ազ տէնիլ ատալարընա: Իթալեսյ
 ըլա Ըարգ Թարաֆրնտաքի այալէթլէր,
 քենտիլէր մանսրպտա մէթանէթ պուլուն-
 ճայա գատար, իւշիւնիւն հիւքմիւնտէ գա-
 լաճագ: Վէ շարթլարընըն պիրի տէ՝ քեն-
 տիլէրէ տիւշմէն օլանլարըն վիւճուտինի
 գալտըրմագ օլմաղլա, իւշիւ տէ պիրէր
 տէֆթէր չոգարտը: Անճագ պու տէֆ-
 թէրլէրտէ եազըլը օլանլարտա, պաղը քեն-
 տիլէրէ Թարաֆ օլանլար տա վար, պիրի-
 նէ տիւշմէն օլուպ, օպիր իքիսինին պիրինէ
 տօսթ օլանլար պուլունույօր: Պու ճիւմլէ
 իլէ Լէփիտօ՝ գարընտաշը Փաօլօյու ման-
 սրպտաշընըն ինթիգամընա գուրպան էթ-
 տի. Անթօնեօ՝ Ուշեօնամ տայըսընըն նէ-

Ֆինէ դարշը կելմէտի . վէ Աւղուսթօ՝ քին-
տի խօճասը՝ մէշհուր Չիչէրօնտան էլ ջեր-
տի քի , Անթօնէօ պիր գաչ կիւն սօնդրա
թէփէլէթտի :

Էփլէլթի միւթթէֆիղէրին էր պաշարը
Պրութօ վէ Գասսիօ՝ Բօմատան դաշուպ ,
Լոունանի մէմէքեթլէրինէ կիթմէյէ մէճ-
պուր օլմաղլա , Աթինա առասընտա իլիմ
թաշսիլի իչինտուրան՝ Բօմա տէլիգանլը-
լարընր թահրիք էտիպ , տէվլէթիմլիլին սէր-
պէսթիլէթինի իսթէրիղ տէյի զօրպայէ
դալարըրտըլար : Վ է պիր եանտան Պրու-
թօ վարըպ Սէլանիք սէմթինտէ ասքեր
թօփլար , օպիր եանտան Գասսիօ Շամ
սէմթինտէ օնիքի թապուր ասքեր ճէմ է-
տիւր . վէ Տօլապէլա նամ խաամինի պիր
տարա կեթիրիւր քի , քինտի քենտիլի էօլ-
տիւրիւր . (կ) : Օնտան իքիօրոտու իզմիրտէ
պուլուշուպ , պէյլէ հէյպէթլի ասքերի՝
թարաֆտար օլանլար կեօրիւնձէ , դայրէ-
թէ կելիպ իւմիտ էթմէյէ պաշատըլար :
Վ է պու իքի սէրասքերին պէյնինտէ պիւ-
րուտէթ վար իքեն , տօսթլաշրպ իթթի-
ֆադ էթտիլէր : Իքիսի տէ իթալետտան
ջըզտըղլարը զաօման , նէ պիր մէմէքեթէ
մալիք իտիլէր , նէ պիր նէֆէր ատաօմա
շիմտի պաշլարընտա՝ հէր թէթիւմիւթը
եկրինտէ , պէյլէ պիր միւքեմմէլ օրոտու

լարը վար քի, տիւննայը զապթ էթմիշ
տէվէթին հալինի՝ եափըպ պօղաճագ տա-
վայը սէլամէթէ չոգարա պիլիրլէր :

Մըրը սուլթանը Գզէօփաթում՝ պէրի
թարաֆա խմտաւո կեօնտէրմէք իշին, չօգ
թէտարիքի վար ըմըշ տէյի պուշլար իշի-
տինձէ, իպթիտա օնուշ իւզէրինէ եիւ-
րիւյէձէք օլտուլար. լաքին Աւղուսթօ վէ
Անթօնէօ դըրդ թապուր ասքեր իլէ քեն-
տի իւզէրլէրինէ կելիյօր տէյի խապէր
ալտըդտա, թէրթիսթէրին տէյիշտիլէր :
Պրութօ՝ պուշլարը գարշլլաւագ իշին, աս-
քերի՝ Եուշանի վէ Սէլանիք թարաֆընա
կելիրմէլի՝ տէր. Գասսիօ՝ Անատօլու եա-
գասընտա Լիշեա (68), վէ Ադ տէնիզուէ
Բատօս աստասը էհալիլէրի խարաճլարըն
վէրմէյօր, իպթիտա օնլարը իթաաթա կե-
թիրմէլի՝ տէր : Նիհայէթ պու թէրթի-
պէ գարար վէրիլիպ, Բատօսլուլարա էօյլէ
սալեանէ գօտուլար քի, սօյուպ, պիր ճան-
լարընը պրագուրլար : Վէ Լիշեա էհալիսի-
նին հալի պուշլարտան տա ֆէնա օլտու-
ղիրա օնլար Գասնթօ շէհրինէ գափանըպ,
էօյլէ գարշը գօտուլար քի, Պրութօնուշ
նէ գօրգու վէրմէսինէ թէսլիմ օլտուլար,
նէ եալվարմասընա : Նիհայէթ պուշլար
Բօմալըլարըն եափտըղը թապեալարա մէ-
թէրիսլէրէ աթէշ վէրէլիմ տէր իքեն,
քենտի վիլայէթլէրինի թուլթուշտուր-
տուլար : Պրութօ պու արատա եիւրիւյ-
իւշ էտիպ, վիլայէթի ալաճագ ֆըրսաթ
իքեն, օնու էթմէտիլինտէն մաւտա, շէհրի

դուրթարմադ իշին, ասքերինէ աթէշի սէօն,
տիւրիւն տէյի եալվարմադա պաշլատը :
Լարին մէմէքեթի թէսքին օլմատը . պէօյ-
լէ ալիճէնապ տիւշմէնլէրէ թէշէքքիւր է-
տէճէքլէրինէ , աթէշտէ գալրուլմայը էվ-
լա սայըպ , աթէշի ոէօնտիւրմէք տէյիլ ,
տաՀա զիյատէ թուլթուշտուրմադ իշին ,
իշինէ գուրու օտունլար , վէ եանաճագ
շէյլէր աթըպ , շիտտէթինի արթըրտըլար :
Էհալինին քենտի քենտիյէ էթտիյի գաս-
տը՝ Պրութօ կեօրուիքտէ , Էիւրէյինտէ
տուլտուղու աճը թապիր օլունմադ : Պիր
աթա պինմիշ, շէհրին էթրաֆընը սուաշըր,
էհալիյէ տօղրու գօլարընը աշար , « Ա-
տամլար , քենտինիզէ դըման , մէմէքեթի-
նիզի աճըրն » , տէյի եալվարըր կեղէր :
Պունլար տաՀա պէթէր ինատ էտիպ ,
քենտիլէրին աթէշէ աթարլար . հասըլը
քելամ ազ վագթին իշինտէ հէվի եանտը ,
խարապ օլտու կիթտի : Պօլ մուսիպէթէ
Պրութօ կեօղ եաշը տէօքերէք , պիր ատամ
գուրթարանա՝ պադշլշլար վատ էտէրէք ,
քենտի ասքերինի դայրէթէ կեթիրմէյլէ ,
պու ճանընտան պէզմիշ ատամլարտան՝
եալընըզ Էիւզ էլլի բիշի գուրթարա պիւ-
տիլէր : Պազը բալիլէր տէ տէրլէր քի ,
վիլայէթի աթէշէ վէրտիրէն՝ Պրութօ քեն-
տի իտի , վէ աման տէյիպ թէսլիմ օլանլու-
րըն մալինի միւքինի հէվի զապթ էթտի տէյի
եաղարլար :

Պրութօյուլա Գասսսիօ՝ Էինէ օ սէմթէ
եագըն՝ Սարտի շէհրինտէ թէքրար պու-

լուշուայ, եալընըղճա սէօյլէշմէք իչին, պիր
միւնասիպ կվէ գափանըպ, իչէրի քիմսէյի
սօգտուրմատըլար: Վէ Պրութօ պաշար
Գասսիօյա սիթէմ էտիպ, սէն պիր աղ
մանսրպլար թէվճիհ էթմիշսին քի, սալթ
լայըդ օլանլարա վէրիլմէլի իտի, վէ խալգ-
տան՝ ատէթտէն աշորը թէքլիֆլէր ալմըշ-
սըն տէր: Օ տա ճէվապընտա պիր աղ ա-
ճը սէօյլէյինձէ, նիզա գըղըշըպ, պիր էյեամ
տիլլէշտիքտէն սօնղրա, իքիսի տէ աղլա-
մաղա պաշար: Տօսթլարը՝ պու նիզաի
գափուտան իշիտիպ, նէթիճէսի ֆէնա օ-
լաճադ տէյի վէսվէսէյէ տիւշէրլէր: Ֆա-
վօնեօ՝ գանընը գըղտըրմամագտա մէշհուր
պիր ատամ, վէ Շնական տէտիքլէրի ֆէյ-
լէսօֆլարըն զիւ միւնտէ օլմաղլա (հ) պիր

(հ) Շնական տէտիքլէրի ֆէյլէսօֆլարըն
իւք ուսթասը՝ Անտիսգէնէս ֆէյլէսօֆ
սուր: Պուշլարըն կերչի տիւնեա մալին-
տէ կեօզլէրի եօգ, թէքմիլ ֆաղիլէթ իւէ
եաշարըղ տէյի էօյիւնիւրլէր իտի, լաքին
ֆաղիլէթտէ օ գատար գուսուրլարը վար
ըտը քի, տիւնեատէ հիշ պիր շէյի սայմաղ-
լար, քենտի վիւճուտլէրին պիւէ իօրլար-
լար ըտը: Վէ չըրագլարընը ալըշտըրմագ
իչին, իւք տէրսլէրինտէ պիւէ էթտիքլէրի՝
նասիհաթ տէյիլ, քիշէյի իըրփալամագտան
իսլարէթ իտի: Տիւնեանըն հէր շէյի թանդ
ընթըն տըր, վէ ֆաղիլէթ սահիպի ատամ՝
թանդընըն սուրէթի վէ եագըն տօսթու-
տուր: Վէ չիւնքի տօսթլար պէյնինտէ հէր

իշին սօնունու սայմագ պիլմէզ խոի . պու
 առամ պիր արսրզլոգ էտէր , օտայա կի-
 րիր , վէ լաղըրտըլա իբիսինին տէ եիւ-
 րէյինի էնտիրիր : Գասսիօնուն էօվէսի
 չափուէր էնէրոի , զիրա աղլը շօղ առմա ,
 մէշրէպի տէօնէք խոի . վէ զէվզէ սէֆայէ
 քենտիրի չափուք ալտըրըր . ֆաղաթ եա-
 շամասը վիէք թէմիզտէյիլ խոի : Օնա գար-
 շըլըզ՝ Պրութօնուն մէշրէպի փաք , հալինի
 աւլա թէպտիլ էթմէզ , թապիաթտէ ալի-
 ճէնապ , զէվզէ սէֆայէ : վէ պէտ խուլա-
 րա մէյլ էթմէյէճէք աղըլ դուվէթինէ
 մալիք , վէ հաղզը հիմայէ էթմէքտէ սա-
 պիթ դատէմ պիր առամ՝ ըտը : Պունլար
 միւզաքէրէտէ իքին , կեճէ սաաթլար կե-
 ջիպ , Պրութօյուլա տօսթլարընը՝ Գասսիօ
 զիյաֆէթէ տապէթ էթոի : Պու մէճլիս
 արասընտա , էվվէթի տէվէթ մասլահաթ-
 լարը եէրինէ՝ քէյֆ իլէ , սէրպէսթ թէք-
 լիֆսիզիք կնլտիքլէյն , օֆէյլէսօֆլուդ մու-
 բապըթլըզը կեվէտի : Օնտան Պրութօ
 չատըրընա վտրտը . շատըրըն իշինտէ պու-
 նուն կեօղիւնէ պիր խայալ կեօրիւնտիւ :
 Չիւնքի քենտի ազ եէյիպ , աղ ույումաղա
 ալըշմըշըտը , զահմէթէ տայանա պիլիրտի .

շէյ միւշթէրէք տիր . ֆաղիլէթ սահիպի ա-
 տամ՝ հէր շէյի քենտի մալի կիպի գուլ
 լանա պիլիր տէրլէր խոի : Պունլարըն ֆա-
 ղիլէթի նէ սուրէթտէ օլտուղու՝ պու տէրս-
 տէն անղւաշըլըր :

Բամալըլարըն էթտիյի կիպի, կիւնտիւզիւն
 ույումադ ատէթի տէյիլ խտի . կեճէ տէ
 Ֆադաթ գուվէթի եէրինէ կէլէճէք դա-
 տար ույուրտու . մասլահաթ գայդուա-
 րըլա Ֆիքրի բահաթ օլմայըպ, պիր ադ
 ույգուտան սօնդուա, եարը կեճէյին դաւ-
 դար, սապահատէք բիթապ օդուրտու :
 Պղուտարդոսուն նագլինէ կեօրէ, Պրու-
 թօ կեճէնին սուս վադթինտէ, սէօնմէյէ
 եիւզ թութմուշ պիր դանտիլ ըշդըլա օ-
 դումադա մէշդուլ ումուշ : Իմոի օթու-
 րուպ օդուտուղու եէրտէ, գուլաղընա պիր
 շամաթա կելիր . դափույա տօղրու պադար,
 դափու աչդգ, վէ հէյպէթլի շէհրէ իլէ տիւլ
 կիպի պիր ատամ իւսթիւնէ տօղրու կե-
 լիր, գարշըսընտա տուրուր : Տէրլէր քի,
 Պրութօ տէօնէր պունա «ճին մի սին, ին-
 սան մը սըն «տէյի սօրար : Օ խայալ տէ
 տէօնէր «Պրութօ, պէն սէնին ուղուր-
 սուղ ճիննին իմ, պէնի Ֆիլիփի շէհրին-
 տէ (Յգ) կեօրիւրսիւն տէյի ճէվապ վէրիր :
 Պրութօ հիշ քէնտիյի պօլմայարադ «էօյլէ
 իսէ, եինէ կէօրիւշիւրիւղ «տէր : Օնտան
 պու խայալ կեօրիւնմէդ օլմուշ տէյի նադլ
 էտէրլէր : Պրութօ հիզմէթքեարլարընը
 չաղըրըպ, հիշ պիր շէյ կեօրտիւնիւղմիւ
 տէյի սօրուպ, պիր շէյ կեօրմէտիք տէյին-
 ճէ, եինէ օգումասընա տալար : Լաքին
 պու կեօրտիւյիւ դարիպ շէյ՝ Պրութօնուն
 դալպինէ տօգունուպ, Գասսիօյա նադլ
 էտինճէ, քենտի գուրունթուն տուր, խայ-
 ալինին վէք հարէքթտէ օլտուղունտան

օլուր տէտի . պու ճէվապըն իւսթիւնէ
Պրութօ պիր միգտար թէսքին օլտու կի-
պի : Վէ Լ'նթօնեօյուլա Լ'լղուսթօ Սի-
լանիք սէմթինէ տօղրու ըէվան օլմաղլա ,
Պրութօ տախի միւթթէֆիգի իլէ Բում
իլինէ կեչիպ , Ֆիլիպէճիյէ տօղրու վարտը
քի : Խաչէրին աէ ասքերի օնտա հազըր' էլ
Լէշմէյէ պէքլէյօրտու :

Պու իքի օրտու պիր պիրինէ եագլաշտըգ-
տա , աճապա նիճէ օլաճագ տէյի' հէր քե-
սին եիւրէյինի գօրգու սարմըշ ըտը . զիրա
տիւնեայը զապթ էթմիշ պիր տէվլէթ' հէ-
ման պիր ճէնկե պագարտը . պիր թարաֆ
ղալիպ օլուրսա , ազատէլիք եէր պուլա-
ճապ . օպիր թարաֆ զալիպ օլուրսա , պիր
հիւքիւմտար էլինէ տիւշիւլէճէք : Պու մէշ
քեուք հալտէ եիւրէյինի գըմըլտաթմազ
Պրութօտան զայրի եօգ , քենտիյէ տիւշէ-
նի իճրա էթտիքտէն սօնղրա , սօնու նիճէ
օլաճաղընը գայտ էթմէյէրէք , պիր տօս-
թունա տէօնէր « էյէր եէնկըսէմ , վաթա-
նըմա սէրպէսթիյեթինի ալը վէրիրիմ , էյ-
էր եէնիլիրսէմ , էճէլ պէնի էսիրլիքտէն
գուրթարըր , իքի սուրէթտէ տէ քենտի
հագգըմա գարար վէրմիշիմ . հիշ պիր գօր-
դաճաղըմ եօգ տուր » տէր : Ճումհուր
ասքերի' սէքսէն պին եայա վէ եիրմի պին
աթլըյըտը : Խաչէրին ասքերի եիւզ պին եա-
յա վէ օթուզ պին աթլըյըտը : Պու իքի օր-
տու Ֆիլիպէճիք օվալարընտա պիր պիրինէ
եագըն գօնտուլար : Անճագ շէհրէ եագըն'
իքի թէփէճիք վար ըտը , պիր պիրինտէն

պիր միլ զատար ուզագ, Պրուծօ վէ Գաս-
 սիօ օ թէ փէլէրէ գօնուպ, մահալի իգթի-
 ղատէ պիր պիրինէ նէթիշէ պիլմէք իշին,
 արատա օլան մէնղիլի զապթ էթտիլէր:
 Պու միւնասիպէթլի եէրտէ գօրգուսուզ
 իշ կեօրիւպ, իսթէտիքլի զաման ճէնկե
 տէ տուրա պիլիլէր իտի: Արտ Թարաֆ-
 լարընտա տէնիզ, օնտան զախիրէլէրի կե-
 լիր, վէ օն իքի միլ ուղագլըդուա թաշօս ա-
 տասը քենտիլէրէ պիր մաղաղէ օլտու: Իւշ-
 լէր՝ օվատա գօնմուշ, զախիրէլէրին կեթիրթ-
 մէյէ՝ գըրգ պէշ միլ ուղագլըղա ատամ կեօն-
 տէրմէլի իտիլէր, օնուն իշին պիր ան էվմէլ
 տէ օյիւշմէյէ միւհթաճ ըտըլար: Վ է հաթ-
 թա խասիմլէրինի գըղտըրմագ իշին, չօգ
 տէֆ ա օրտուլարընտան չըգըպ, մէյտան օ-
 դուրլար ըտը: Աքին կերէք Պրուծօ կերէք
 Գասսիօ ասքերլէրինի ճէնկե տիգիպ, օրտու-
 լարընըն պաշընտա տուրուպ, օվայա էնմէզ-
 լէր իտի: Զիրա ճումհուր ասքերի զալիպ
 օլա պիլմէյէ՝ պէյլէ կիւնտէն կիւնէ թէ-
 խիր էթմէքտէն զայրի թարիգ եօղ ուտու:
 Պու թարիգէ Գասսիօնուն ագլը եաթըպ,
 տիւշմէնի պէյլէ պէյլէ եօրմաղա գարար
 վէրտի: Աքին էօթէ եանտու Պրուծօ՝ պազը
 ասքեր զապիթանընտան շիւպհէ էթմէյէ
 պաշլայըպ, թէտպիրի թէպտիլ էտէլիմ
 տէյի Գասսիօյու դանտըրմաղա ճուհտ էթ-
 տի՝ արթըգ սապր էտէ մէյօրում. կէլ տիւն-
 եայը շու մուսիպէթտէն խէլաս էտէլիմ.
 վէ պէն եէնսէմտէ, նէնիլսէմտէ, ումարըմ
 օնու էյի օլուր, տէյիպ, արասը չօգ կեշ-

մէտի մուրատընա կրտի : Անթօնեօնուն
 ասքէրի՝ պին մէշագդաթ ըլա, պաթագլա-
 ըն արասընտան՝ Գասսիօնուն օրտուսու-
 նուն սօլ թարաֆընա եօլ աչուպ, թաշս
 ատասընա կիտիպ կելմէյէ եօլ պուլտուլար :
 Պու եօլու՝ իբի օրտու տա զապթ էտէլիմ
 տէր իքեն, դավղա պիւյիւտիւ : Գասսիօ՝
 մուգատուէմ Փամիէօյա օրտուղու կիպի,
 քենտի թէ տպիրինէ նիսպէ թ՝ Բօմանընսէր-
 պէ սթիյէէ թինի՝ պիր ճէնկ իլէ թէ հլիքէյէ
 գօմաղա մէծպուր օրտու : Իրթէսի կիւն սա-
 պահտան իբի սէրասքեր տէ ճէնք իշարէ-
 թի գալտըրըպ, ճէնքտէն էվվէլ պիր պիր-
 լէրի իլէ պիր ճիւղի զաման կեօրիւշտիւ-
 լէր : Գասսիօ՝ պիղ եէնիլտիյիմիղ հալտէ,
 սէն նէ եափաճագսըն տէյի Պրութօյա
 սօրսըր . օ տա “ պիր վագըթ եազտըղըմ
 քիթապլարտա Գաթօնէնին էօլմէսինի այ-
 րպլամըշ ըտըմ, վէ քիչի տէրտտէն դուր-
 թուլմագ իշին, քենտի քենտիյի էօլտիւր-
 մէք՝ թանղըրյա ասի օլմագ տըր տէր իտիմ :
 Լաքին շիմտի Ֆիքրիմի տէյիշտիմ : Էօմրիւ-
 միւ վաթանըմըն ուղրունա Ֆիտա էթտիք-
 տէն սօնղրա, էօլիւմիւմիւն տէ թարղընա
 գարար վէրմէք էլիմտէ տիր սանըրըմ . վէ
 վէրտիյիմ գարար պու տուր քի, էյէր Ֆէ-
 լէք պանա միւստատէ էթմէղսէ, պու տիւն-
 եատէ պէօյէ գուտսուղ կեչիքէճէյիմ էօմ-
 րիւ՝ պունտան էյի պիր տիւնեատէ եաշա-
 մաղա կիտէրիմ, տէտի : Գասսիօ պունու
 իշտինճէ, Պրութօնուն պօյնունա սարը-
 լըպ “ էօլէ իսէ, վարալըմ տէօյիւշէլիմ,

դիրաւ եէնիլսէք տէ տիւշմէնտէն գորգաճա-
ղմըղ եօգ « տէյիպ այրըլտըլար : Իօթէ-
եանտա Աւղուսթօօ կիւնլէրտէ խասթա
օլմաղա , ասքերին պաշընտա եալընըղ Ան-
թօնեօ վար ըտր : Անթօնեօ իպթիտա Գաս-
սիօնուէն մէթէրիսլէրինէ սարղըպ կօրսէլէ-
տի : Պրութօ կօթէտէ Աւղուսթօնուէն աս-
քերինի խըշմըլա վուրուպ , իւլէրինէ կօյ-
լէ ճէսարէթլէ աթըլտը քի , իլք հաւիլէտէ
պօղուպ , օրտուսունա դատար եիւրիւտիւ .
վէ գարագօլարընը թէփէլէյիպ , ասքեր օր-
տույու եաղմա կթմէյէ պաշլատը : Լաքին
Գասսիօ թարաֆը զօրա կելիպ , աթըլտը
գաշտը . եայայը ալը գօմաղա՝ Գասսիօ պու-
գատար զօր կտէր , գաշանլարը շէփրիւր ,
պայրադ ալթընա թօփլանսընլար տէյի
պայրագլարընը քենտի էլինէ ալըր , Լաքին
պիրատամըն դայրէթի՝ կօյլէ գօրգագ աս-
քերէ ճէսարէթ վէրէմէյօր . նիհայէթ իւ-
միտի գաթէտիպ , չատըրընա կիրիր , քեն-
ր . Թ . 712 : տի քենտիյի էօլտիւրիւր : Պրութօ
Գասսիօնուէն պօղուլուպ էօլմէ-
սինի իշիտինձէ , պուատամուան դայրի Բօ-
մալըր դալմամըշ ըտը , օ տա պէօլէ օլտու
տէյի , կեօղ եաշը տէօթիւպ աղլամաղա պաշ-
լատը :

Խմտի ասքերէ Պրութօտան դայրի սէր-
ասքեր դալմայըպ , պիղ եինէ տիւշմէնի եէ-
նէրիղ տէյի , եէնիտէն իւմիտ վէրէրէք , Գաս-
սիօնուէն ասքերինի պաշընա թօփլատը :
Վէ օրտու պօղուլունուէնտա քենտի ասքերի-
նին թէթիւմմաթը եաղմայա կիթօղ օլ-

մաղլա, հէր քեսէ՝ զարարընը էօտէմէք ի.
 չին իբիշէր պին քէնաբ (70) վերմէյէ վատ
 էթտի : Ասքեր Պրութօնուն ալիճէնապլլ.
 զընա հայրան օղուպ, եիյիտլիյինէ մաշալլահ
 տէյի չըղըշարագ, թէքրար զայրէթէ կել-
 տի : Ասքին իրթէսի կիւն տիւշմէն եինէ
 գարշըլարընա չըգընճա, քենտի դուվվէթ-
 լէրինէ կիւվէնէմէտիլէր : Պրութօնուն
 թէրթիպի՝ տիւշմէնի աճլըղա պօղմաղըտը.
 զիրա մուգատտէմ տօնանմալարը զայ օ-
 լուպ, զախիրէլէրի թիւքենմիշիտի : Ասքին
 ասքերի գապթ օվմազ, սէրասքերլէրինին
 եիյիտլիյինէ պէպիւրլէնիպ կիւնտէն կիւնէ
 ճէսարէթլէրի արթմաղլա, ադըպէթ թէր-
 թիպի պօշա կիթտի : Եիրմի կիւն պուշու-
 րը ավընտըրորգտան սօնղրա, սէօղլէրինի
 էտիպ, պիր ճէնքաէ տահա թալիինի տէ-
 նէմէյէ մէճպուր օլտու : Իքի օրտու ճէնկե
 տիգիլիպ, պիր էյեսամ գարշը գարշըյա տու-
 րուպ, հարէքեթ էթմէտիլէր : Օարատա
 Պրութօ էվվէլէի կեօրտիւյիւ աճաիպ խայ-
 ալի՛եինէ կեօրտիւմ դուրունթօւսույլա, ճէ-
 սարէթտէն դալմըշըտը տէյի նագլ էտէր-
 լէր : Պու ճիւմիէ իլէ, ասքերինէ զայրէթ վէ-
 րիպ, տէօյիւշ իշարէթի կեօսթէրտի : Քեն-
 տի՝ ասքերին պաշընտա հէր պուլունտուգ-
 ճա, զալիպ օլտուղու կիպի, պու տէ՛Ֆա տա
 զալիպ օղուպ, քենտի եայա ասքերի՝ տիւշ-
 մէնի պօղտուղու եէրտէ, աթլըսը տա գը-
 լըճտան կեշիրտի : Ասքին Գասսիօնուն գօր-
 դագ ասքերի՝ օպիրլէրինի տէ գօրգուտուպ,
 պիւթիւն օրտուսու գաշմաղա պաշլատը :

Պրուծօ էթրաֆընտա ճէնկեալէր ասքեր
 պաշարըլա տայանըպ, խայլի վաղըթ եիյ-
 իտճէ տէօյիւշաիւ տուրտու : Գաթօնէ-
 նին օղլու վէ Գասսիօնու զարընտաշը
 Պրուծօնու իտանընտա տիւշիւպ էօլտիւ-
 լէր . նիհայէթ քենտի տէ տայանամայըպ
 դաշտը : Իւշէրին իքիսի տէ նուսրէթի սա-
 հիհ կեօրիւնճէ , Պրուծօյու զաշրմասըն-
 լար տէյի էմր էթտիլէր : Պիւթիւն օրտու-
 պու էմրին իճրասընա մուգայեէտ , Պրու-
 թօ էլպէթտէ էլէ կիրիր տէր իքեն , Լուշիւ-
 եօ նամ տօսթու : Պրուծօյու սէլամէթէ
 չըգարմագ իշին , քենտիյի ֆիտա էթտի :
 Պիր թագըմ Բում իլի աթլըսը Պրուծօ-
 նուն , էթրաֆընը սարմըշ թուծայօրլաք
 իքեն , Լուշիւեօ՝ պէն Պրուծօյում տէյերէք ,
 էօնլէրինէ չըգտը : Պունլար տա պէօյլէ
 պիր շիքեսար տվլատորդ տէյի սէվինէրէք օր-
 տույա էօնտէն միւճտէճիլէր կեօնտէրիպ ,
 Պրուծօյու յարայանլար աղալտը : Լնթսն-
 եօ Պրուծօյու զարշըլամագա սէյիրտիպ ,
 էօլտիւրտէճէք մի իտի , եօգսա պաշընա կե-
 լէն պէլայը եիւզիւնէ մի վուրաճաղ ըտը :
 Պիլէսինճէ պիր չօղ ասքեր վէ զապիթան ,
 քիմի պէօյլէ պիր ֆաղիլէթ սահիպի ատա-
 մը աճըր , քիմի տէ տիւնեայը նէ գատար
 սէվմէք տիր քի , էսիրլիյի իրթիքեապ էթ-
 տի տէյի հիճվ էտէրէք կելիրլէր : Օ տրա-
 տա Բում իլի ասքերի ետգլաշըպ , Լնթսնեօ
 սէօյլէյի ճէյի սօհպէթի հազըրլայօրքեն , վէ-
 ֆատար Լուշիւեօ կիւլէրէք իլէրի կելիպ ,
 « թուծուլան պէն իմ , Պրուծօ տէյիլ :

Ֆէլէք՝ Ֆաղիլէթէ պու ըզգալէթի էտէ-
մէտի։ Պէն սէնի ալտաթտում։ Պրութո-
նուն ըրզընը սէլամէթէ չըգարմապ իչին,
քենտի էօմրիւմիւ Ֆիտա էթտիմ, ալ, սէ-
նին օլաուն „ տէյինճէ, Անթօնեօ պու տէ-
րէճէ տէ սատաղաթա հայրան օլուպ, Առ-
շիլեօնուն հէմ գապահաթինի աֆվ էթտի,
հէմ չօգ քերէմիէր էտիպ, տօսթլուղույա
միւշէրրէֆ էթտի։

Օրատան Պրութօ պիր գաչ տօսթույա
գաչուպ, տիքենլի չալուլը սարապ եօլարա տիւ-
շիւպ, կեճէ օլունճա, պիր մաղարայա սագ-
լանտը։ Վ է պիր աղ նէֆէսլէնտիքտէն
սօնդրա, կեօղէրինի կեօյէ գալտորըպ, է-
րիպիդէս շաիրին պու պէյթինի սէօյլէտի
“ գապահաթի օլան տաւա” էթտիյինին
ճէզասընը պու տիւնեաւտէ շէքմէլի տիր, „
Պիր տէ եինէ օ շաիրին՝ գաթի իւմիտ օլ-
մուշ տաւա մաղղինա եագըշըր՝ պու պէյ-
թինի սէօյլէտի։“ հէյ գութսուղ Ֆաղիլէթ
հէյ, պէն սանա՝ ճիւմի պիր էյլիք սին տէ-
յի իքրամ էտէրտիմ, սէն իսէ պիր պօշ իսիւմ
Ֆէլէյին էսիրի իմիշսին „ տէյէրէք, ճէնքտէ
կեօղիւ էօնիւնտէ էօլէնլէրի՝ պիր պիր խաթ-
րընա կեթիրիր աճըր։ Վ է գալանլարըն
հալինտէն պիր խապէր ալմագ իչին, Աթա-
թիլեօ իսմիստէ պիր տաւա կեօնտէրտի, օ
տա խապէր կեթիրմէյէ գալմատը, պիր թա-
ղըմ աթլը աքեր ըասթ կելիպ, եօլտա էօլ-
տիւրտիւլէր։ Պրութօ արթըգ պաշընա կե-
լէճէյի անղլայըպ, քենտի քենտիյի էօլտիւ-
րէճէր օլուղ, վէ եանընտա օլանլարըն հէր

հանկիսինէ եալվարտըրսա , պու շիրքին
հիղմէթէ հիշ պիրի էլ վուրմագ իսթէմէ-
աի : Ստրատոն նամ քենտի թէքելլիւմ խո-
ճասընը՝ պիր եանա շէքիպ , կել շու տօսթ-
լուղու պանա էյլէ տէյի անտ վէրտի . օ տա
էթմէյինճէ , պիր քեօլէսինէ էմր էթտի .
Ստրատոն պունու կեօրիւնճէ , « Պրութ-
կիպի պիր ատամըն պէօյլէ տար վագթին-
աէ պիր տօսթու պուլունմայրպ տա , պիր
քեօլէյէմի միւհթաճօլաճաղլմըշ » տէյէքէք ,
եիւղիւնիւ արտընա տեօնիւպ , գրլլճընըն
պուրնունու կեօսթէրտի : Պրութօ հէման
իւսթիւնէ աթըլըպ , պիր նէֆէսաէ ճա-
նը չըգտը :

Պրութօ էօլտիւքէյն , իւչէր՝ պիրէր գը-
րալըգ թագընըպ , Բամ մէմէքեթլէրի
քենտի զըլլճլարը էքմէյի տիր կիպի , պէյն-
լէրինտէ պէօլիւշտիւլէր : Անճագ տէվլէ-
թի՝ կերչի իւչիւ պէօլիւշտիւլէր իտի , յա-
քին հիւքիւմ իքիսինտէ իտի . զիրա Լէփի-
տօնուն նէ ասքերտէ հիւքմիւ վարըտը , նէ
ճէմաաթտա : Պունլարըն իլք իշի՝ քենտի-
լէրտէն ինթիգամ ալմաղա թէրթիպ է-
տէնլէրին վիւճուտինի գալտըրմագ օլտու :
Օրթէնսիօ , Տրուզօ , վէ Գւինթիլեօ-Վ ա-
րօ , հէփ ճումհուրուն մէրթէպէլի մանսըպ
սահիպլէրի իտիլէր , քիմինի պունլար էօլ-
տիւրտիւ , քիմի տէ քենտի քենտիյի էօլ-
տիւրտիւ : Լըպապը տիվանտան պիր բի-
ճալէ՝ օղլույլա պէրապէր « գուրա աթըն ,
պագալըմ էօլիւմ հանկինիզէ իճապ էտէր »
տէյի էմր էթտիլէր : Գուրայէ նէ պիրի

րապի օլոռու, նէ օպիրի. պապասը իրատէ-
թի իլէ ճէլատընէ հօնիւնէ չէօքտիւ. օղ-
լու տա պապասընըն կեօղիւ հօնիւնտէ
քենտի քէնտիյի վուրուպ էօլտիւրտիւ:
Պունլարըն պիրի տէ «պէնի էօլտիւրտիւք-
տէն սօնդրա, մէվարա կեօմիւն, «տէյինճէ,
Աւղուսթօ «գարդալար սանա մէզար օ-
լուր «տէյի ճէվապ վէրտի: Պունլարըն
ճիւմէսինտէն զիյատէ, Բօմալընըն ճա-
նընը աճըտաճ՝ Պրութօնուէն քելլէսինի
Չէզարըն Թասվիրինին այաղը ալթընա
գօտուգլարը օլտու: Սօնդրա Պրութօնուէն
լեշինի եագըպ, քիւլեճիւ՝ Գաթօնէնին
գըղը Փօրցիա նամ՝ էհլինէ կեօնտէրտիլէր:
Օ տա պապասընտան գօճասընտան էօր-
նէք ալըպ, եանմըշ քիօմիւր եուլթարադ,
քենտի քենտիյի էօլտիւրտիւ: Հասըլը քե-
լամ Չէզարըն էօլիւմիւնէ սէպէպ օլան-
լարըն հիշ պիրի էճէլի իլէ էօվէտի տէյի
նագլ էտէրլէր:

Պէօյլէճէ ճումհուրուէն երգընթըսը իւ-
զէրինէ՝ իւչլէր քենտի տէվէթլէրին պինա
էտիպ, Թամա էթտիքլէրի սալթանաթա
նաիլ օլուպ, սէֆասըն չըգարմաղա պաշ-
լատըլար: Օնտան Անթօնեօ չըղըպ, Եու-
նանի մէմէքեթլէրինէ կիթտի. օրանըն
զարիֆ խալգը՝ մէտհ խուսուսուէնտա ճէ-
մէրտ ատաւիլար՝ պունու տա մէտհ իլէ ար-
շա չըգարտըլար: Պիր էյեամ Աթինատա
գալլոպ, տաիմա Աթինա Ֆէյլէսօֆլարըլա
միւքեալէմէ էտէր, հէրմուպահէ սէլէրին-
տէ պուլուեթըրտու: Օնտան Անատօլույա

կեչիպ, Բումա հիւքովունտէ օլան Շարգ դրաւ
լարընըն ճիւղէ սի՝ պունտա իղզէ թ իւ իւ
րամ էթտիլէր : Օ թարաֆլարըն կիւզէլ-
լիքտէ մէշհուր Սուլթանլարը՝ քիմի շիվէ-
սի իլէ , քիմի հէտիյեհէսի իլէ , խուլլուս
փէյտա էթմէյէ ճահս էտէրլէր : Գրալլար
հէօվպէթ իլէ պիլէսինճէ կեպիպ , հէք պի-
րինտէն սալեանէլէր ալըր , ազլընըն էս-
տիյինէ՝ պիր մաղրուր թավը րլա թաճլար
տաղըտըր : Գայսարիյեհէ գրալը Լ՛եռարա-
թը թախթտան էնտիրիպ , Սիսիննայը օ-
թուրթուր , ապթ անասը Ալաֆիրանըն
կիւլէլիյի իլին : Ալէ Հերովզէսի եահուա
դրալը էաիպ , չօդ իանէ էթտի : Լ՛նճադ
պունլարըն պէյնինտէ՝ հէփսինտէն զիյա-
տէ կեօլէ կեօրիւնիւր՝ մէշհուր , Գլէօփաթ-
րա վար րար քի , Լ՛նթօնեօնուէն քերէ մ-
լէրինէ հէփսինտէն զիյատէ նաիլ օլտու :

Գլէօփաթրանըն թարաֆընտան Գըպ-
րըս ատասընըն մուհաֆըղը օլան Արա-
պիոն , պունտան ադալմ Գասսիօյա վէ-
միւթթէֆիղլէրինէ պիր միգտար իմտատ
վէրիլշ օլմաղլա , ճիվապընը խթէմէք իգ-
թիպա էթմէյին , Լ՛նթօնեօ՝ կէլ սէնին
հագգընա սէօյլէնէն պիվէֆարըգուած քեն-
տինի փաքե չքար աէյի՝ Գլէօփաթրայա
էմր կեօնտէրինճէ , Գլէօփաթրա կերէք
դասպահաթի օլմաղըղլան , կերէք քենտի
շիվէքեարլըղընա կիւվէնիպ , կելմէյէ հիշ
իւթինա էթմէտի : Եիրմի եէտի եաշընտա
պիր թաղէ չէհլէնին դաթի կիւզէլիյինի՝
օ եաշընտէք էթմէտիյի ալազէնլէր իլէ

տօնատուրպ, վէ մասլահաթ իշինէ կիրիպ
 չըգմաղլա, զիհի զիյատէ մէշգլի օլուպ,
 Բամա իշինտէ Գլէօփաթրա գատար՝ կերօ
 դաթը չօգ կիւզէլ դարըլար վար, լաքին
 սօհպէթ նէզաքեթինտէ Գլէօփաթրանըն
 ալաղընա կեղիր եօղ ուտու: Լ՝նթօնեօ Լ՝
 տանայա եազըն թէրսօւս չէ հրինտէ իքեն,
 Գլէօփաթրա վարըպ կեօրիւշէճէք օլտու,
 վէ Լ՝նթօնեօյու եօլտու բասթ կեթիքմէք
 իշին, Չետնօ (Գարասու) տէտիքլէրի նէհր-
 տէն կեմիյէ պինտի: Թաղըմը իֆրաթ
 սալթանաթլըյտը. կեմիսի՝ գապլը կիպի
 սլթուհտան կեօրիւնմէղ. ալ պօյամա եէլ-
 քենլէրի՝ ըիւզկեսսք էստիքճէ տալղալանըր.
 վէ կիւմիւշտէն քիւրէքլէրի չաթըրտա-
 տըգճա, մուսիգի սաղլարընըն ահէնկինէ
 ճէվապ վէրիրտի: Սէրփմէ ալթուհն երլտըղ
 իշլէնմիշ պիր տէօշէմէ իւզէրինէ՝ Գլէօ-
 փաթրա քենտի՝ տիւզէնսիղ գըլաֆէթ իլէ
 եան կեմիշ, պի ալիհի շաիրլէր մուսա-
 վիլէր Լ՝տէրտէ փուլթու ըէսմ էթտիք-
 լէրի գըլաֆէթտէ եաթմըշ, իքի եանընտա
 Գուփիթօ (3) միսիղլի իքի չօճուգ, էլլէրին-
 տէ պիրէք եէլփազէ՝ կեահ պիգի սաղլար,
 կեահ օպիրի: Փաթփէրէսթլէրին լաթ-
 վէ քէրէս Ռէփլէրի տէտիքլէրի փէրիլէր մի-

(3) Փուլթփէրէսթլէր՝ Ափրոդիտէ փու-
 թուհն սուրէթի եանընա Գուփիթօ (սէվտա,
 եախօս չէհվէթ) իսմի իլէ ուֆաճըպ չօճուգ
 լար եազարլար:

պիլծի՝ էթրաֆընտուս պիր սիւրիւ գըզլար՝
 վ է նէհրին իբի գըյըսընտա թաթլը պու-
 հուրլար թիւթտիւրէրէք՝ կիթտիյի եէրտէ՝
 սէյրձինին հատտի հիսապի եօգ։ Անթօն-
 եօ պուռնու պու հալ իլէ կեօրիւնձէ, քեն-
 տիյի էօյլէ ալտըրտը բի, ագըպէթ նէքպէ-
 թինէ սէպէպ օլտու։ Գլէօփաթրա Ան-
 թօնեօյու տուղաղա տիւշիւրտիւքտէն սօնդ-
 րա, Մըսըրա տէօնէձէք օլուճա, Անթօն-
 եօ տա հէր իշինի թէրք էտիպ, պիլէսին-
 ձէ կիթտի։ Վ է դաթի քենտի մէյլի օլան
 դապթաըզըզըն, վէ թափը պօգուգ պիր
 միլէթտէ պուլունան էտէ պսիլլիյին հէփ-
 սինի իճրա էթտի։

Անթօնեօ՝ կիւնլէրինի պէօյլէ պօշա կե-
 ջիրտիյի եէրտէ, Ալղուսթօ՝ էսքի էմէք-
 տուր ասքերի (65) ալուպ, Իթալեայա կեօ-
 թիւրտիւ եէրլէշտիրտի, վէ կեշինէձէք
 կեօսթէրտի. զիրա մուգատտէմ պուռլա-
 րըն հիզմէթինէ պէտէլ՝ պազը եէրլէր վատ
 էթմիշ իտի։ Լաթին պուռլար օ եէրլէրէ
 սահիպ օլմաղա՝ էվմէթի սահիպլէրինի ջը-
 գարմագ իգթիղա էթտի. վէ օ եէրլէրին-
 տէն տէտիրկին օլան՝ սիւրիւ սիւրիւ դա-
 րըլար՝ չօճուգլարը գուճագլարընտա, սօ-
 գագլարա փութիւանէլէրէ տէօքիւլտիւլէր
 քի, օ պի կիւնաճ չօճուգլարա պազանըն
 եիւրէյի տօղրանըրտը. էհի ալալ սահիպի
 ատամլար, չօպանլար, րէնճպէրլէր, պիզէ
 Թիւնեանըն պիր զայրի քեօշէսինտէ սաքին
 օլաճագ պիր եէր կեօսթէրին տէյի կեօյ-
 եաշըլա նիյազ էտէրլէր, Պուռլարըն աբա-

սընտա Վ իրողիւոս շաիր (շ) վար քի, տիւն,
եայէ պիր Ֆաթիհտէն վիյատէ եարամըշ-
տոր: Ֆաղըր ատամ՝ էլի կեօքսիւնտէ կեւ-
ւիշ, պապա միրասը օլան եկրլէրինի րէ-
ճա էտէր: Հէլէ պոււնոււն րէճասընը դա-
պուլ էթտիլէր ամմա, Գրէմօնա վէ Ման-
թօվա այալէթլէրինտէ օլան հէմշէհրիլէ-
րինէ հիշ րահմ էթմէյիպ, միլլէրինտէն
գօվուպ չըգարտըլար:

Օ էսնատէ Բօմա վէ պիւթիւն իթալեա
օլմատըղ մուսիպէթլէր շէքուի: պիր եան-
տան էտէպսիղ հարպի ասքեր՝ պէյէնտիյի
կիպի շալար շարփար: օպիր եանտա Սէս-
թօ-Փօնիկօ տէնիղի զապթ էթմիշ եօլլարը
քեսմիշ, մէմլէքէթէ զաթիրէ կնչիրթմէղ:
Պու մուսիպէթլէրին իւսթիւնէ՝ պիր տէ
իշէրտէն սէ ֆէր դու հուր էթտի: Անթօնեօ
Ֆուլվիա նամ էհլինի Բօմատա պրագմըշ,
Գլէօփաթրայըլա սէֆայէ տալմըշ: գըղ-
գանձ Ֆուլվիա՝ գօճասընըն էթտիյինէ գու-
տուրմուշ պոււնու Գլէօփաթրատան այրը-
մաղա եօլ արար: Վ է աղլընը պաշընա կե-
թիրմէյէ՝ Աւղուսթօյուլա պէյնլէրինէ նի-
ֆագ պրագմայը տիւշիւնիւր: Վ է օ սէնէ
Գօնսօլա օլան դայնը Լուշեօնոււն էլի իլէ
նիֆագա սէպէպ օլաճագ շէյ պուլուր: Եկը-
լէրին թագալմիւնտէ Անթօնեօյա տա Աւ-
ղուսթօ գատար եէր տիւշէր տէյի վէսիլէ

(շ) Վ իրողիւոս՝ Լեթին շաիրէրինին էն
մէմուտհուր տուր:

էտէր, տալայէ պաշարլար Եւդուսթօ՝
պէն իսկ իյար ճէնք ճիւղէրն ունեւ ըս-
ղի իմ տէր. Լուչնօ բաղի օլմաղ. վէ օ միւր-
լէրինի դապլթ էթտիքլէրի ատամնաբտան
ալթը թապուր ասքեր ճէմ էտիւ, սէօ-
ղիւնիւ եիւրիւթմէյէ Եւդուսթօյու սը-
դըշտըրըր Լնթօնեյուլա Եւդուսթօնուն
պէյնինուէ, ետիսու Եւդուսթօյուլա Լն-
թօնեյուլա իսկինէ՝ սէրասքերլէրի պէյնին-
աի պու վէճճ իլէ սէֆէր աշըլտըր Եւդու-
սթօ դալիպ օլուպ, Լուչնօ իրի օրտու սար-
սընտա սրգըշտաղլա, Փէրուճնա շէհրինէ
դաշուպ, օրատա մուհասարայէ թուլթուլ-
տու: Պու ճիւղէ իլէ պիր գաչ տէֆա տի-
շարը եիւրիւյիւ շէթտի. վէ Ֆուլվիա քեն-
տիյէ իմտաու էթմէյէ չօգ շալըշտը, Լարին
հէի նաֆիլէ օլտու: Եւդուսթօնուլա ըլա
պիր հալէ տիւշտիւ քի, շըդըպ այաղըլա
թէսլիմ օլտու: Եւդուսթօնուլա իբրամ
ըլա գապուլ էտիպ, հէմ քենտինին, հէմ
քենտիյէ ույանդարըն գապաշտիւնի աֆլ
էթտի:

Լնթօնեյու գարընտաշունըն պօղուլտու-
ղուլտու, վէ գարըսընըն Լթալետաւան գաչ-
մաղա մէճպուր օլտուղուլտու իշիտինճէ Եւ-
դուսթօնուլա իւգէրինէ եիւրիւլէյէ թաս-
միմ էթտի: Պիր միւքեմմէլ տօնանմայլա
պինիպ, կելիպ Լթինա ատասընտա Ֆուլ-
վիայա պիր տէֆա կեօրիւշիւպ, պու իս-
թիլալէրէ սէպէպ սէն սին տէյի սիթէմ
էտիպ, խօրլայարագ գարըն էճէլ տէօշէյին-
տէ պրագտը, Եւդուսթօյուլա էլլէշմէյէ

կիթտի : Վէ Նափօյի լիմանլարընտան
Պրինտիզի շէհրինտէ իքիսի պիր պիրին պու-
լունճա , խաղց սէֆէր գըյամէթի շիմտի
գըզըշաճագ գըյաս էթտի : Անթօնեոնուն
ասքերի չօգ , լաքին եէնի տէվչիրիլիշ աս-
քեր իտի : Վէ պիլէսինճէ եարտըմճը՝ Սէս-
թօ-Փօմիէօ վար ըտը քի , օ տա պու իս-
թիլալէր արասընտա գուվէթ քեսպ էթ-
մէքտէ իտի : Աւղուսթօնուն պաշտտա օ
մուզաֆֆէր էմէքտար ասքեր վարըտը ամ-
մա , օնլարըն տա քենտի էվիլի սէրաս-
քերլէրինէ սիլաճ չէքմէյէ էլլէրի վար-
մայօր : պու վէճճ իլէ հէման սուլճ օլուպ
պարըշտըլար : Իքի թարաֆ տա կեչիլիշէրի
ունուտուպ , սուլճա թագվիյէթ վերմէք
իչին , Աւղուսթօ գըզ գարընտաչի Օթթալ-
եայը Անթօնեոյա նիքեաճ էթտի : Օնտան
սօնղրա Բօմա տէվէթինի թէքրար պէօլի-
շիւպ , Անթօնեո Շարգ թարաֆընը ալտը ,
Աւղուսթօ Ղարպ թարաֆընը : Վէ Լէ-
փիտօ Աֆրիգա յայլէթլէրինէ գանաաթ
էթմէյէ մէճպուր օլտօս : Սէսթօ-Փօմիէոյա
տա զապթընտա օլան ատալար ըլա Մօ-
րայը պրագորըլար : Օնտան մատա Գօնսօ-
լօսլուգ իսթէմէյէ՝ Սէսթօյա բուխսաթ
վէրիպ , քենտի Բօմատա օլմատա պիլէ , տօսթ-
լարընըն պիրինէ վէքեալէթ էթտիրմէյէ
իղին վէրտիլէր : Լաքին տէրեայը աչըգ
պրագըպ , Սիլիլեա ատասընտան՝ մէմիլէ-
քեթլի իչին պուղոտայ կեթիրմէյէ եօլ վէ-
րիլսին տէյի գավլ էթտիլէր : Պու վէճճ
իլէ ումուսմէն պարըշտըլար , պու պէլալէր-

տէն խելաս օլմաղա՝ արդու էտէն խալլըն տա եիւրէյի ըահաթ օլտու :

Լաբին Անթօնեօ՝ Աւղուսթօնուն Թա-
մարնա պիր էնկել օլմաղլա , Աւղուսթօ
պունու Րօմատան ուղադ կեօնութիւնէ
գարար վերտի . անճադ պու գարարընը
իծրա էթմէք իչին , Րօմա իչինտէ Անթօնեօ-
նուն ատընը պօլտու . պու պապտէ Ան-
թօնեօ տա քննտի Թարաֆընտան աղ սէ-
պէպ վերմէտի : Մի քեմմէլ օրտույլա իրագ-
Աճէմի իւզերինէ կիտիպ , ասքերինին ըիւ-
պ իւյիւլէ Թէթիւմմաթընըն հէփսինի զայ
էթտի տէօնտիւ : Անթօնեօրէզալէթէ պի-
գայտ պիր ատաւա պէնդէրտի , ագլը ֆիք-
րի վէվգտէ սէֆատէ , տէվլէթին հիչ պիր
մասլահաթինէ գարըշմազ , աղլընը Գլէօ-
փաթրայա վերմիշ , օ տա ղէվգին սէֆանըն
տիւրլիւսիւնիւ արթըրըպ , պունուն սէվ-
տասընը Թահրիք էտէրտի : Օրունճադ շէյ-
լէրտէն շէյ չոգարըպ՝ իշէ եարար կիպի
կեօսթիւմէք հիւնէրինտէ , պունուն կի-
պիսի գարըլարտա աղ վար , կեահ շէնլիյէ
վուրուր , եկիպ իչմէյէ տալար , կեահ մու-
րապըթ օլուր փէրհիդքեար եաշար : Ան-
թօնեօ տա պիլէսինճէ պիւթիւն Մսըրըն
զէվգինի չըպարտըղընա գանաաթ էթմէղ ,
Գլէօփաթրանըն շէ հվթինէ տահա ղիյա-
տէ ըուխսաթ վերմէք իչին , Րօմա տէվլէ-
թինին պիր գաչ գրալլըղընը պաղըշլատը .
Համ վէ Գարաման սէմթլէրինի , Գըպ-
ըրս աուասընը , վէ Արապիսթան , վէ Եա-
հուտ մէմլէքէթլէրինի հէփ քենտիյէ վեր .

տի : Կերչի պուշկարը պաղըշլամագ Անթոնեօնուն էլինտէ տէյիլ իտի, լաբին շէրքիւլէսէ պէնգէ մէքիստիասըյլա էթտի (Ճ) : Անթոնեօնուն պու պէտխուլարը պու տէլիլքէրի՝ Բամալարը քենտիյէ տիւշմէն էթտի : Աւղուսթօ էօթէ եանտա Բամալըլարըն քիւսքիւնլիլիւնիւ քենտի իշինէ եարաթմագ իշին, Անթոնեօնուն դապահաթլարընը տահա զիյատէ պիւլիւտիւր իւտիւ : Նիհայէթ էհլի Օթթավեայը կեօնտէրիպ, դահիրտէ դօճասընը կեթիւմէք իշին, լաբին պաթընտա, Անթոնեօյասէֆէր աշմաղա պիր սէպէպ փէյտա էթմէք իշին իտի . զիրա փէք էյի պիլլիրտի քի, Անթոնեօ Օթթավեայը դապուլ էթմէյիպ, բէզալէթլէ կերի կեօնտէրէճէք իտի :

Անթոնեօ՝ աջդ կեօղ Գլէօփաթրայլա պէրապէր՝ Նիլին քենարընտա՝ օ էսնատէ մէշհուր Լէւգօփօլի շէհրինտէ իտիլէր : Օրատա՝ Օթթավեա Աթինայա կելլիշ, քենտիյի պուլմագա կելլիյօր տէյի իշիտին՝ ճէ, իբիսինին տէ ճանը սրգըլտը : Գլէօփաթրա Անթոնեօյու էլիմոէն ալտըրըրմ տէյի պիր մահգունլուգ թադընըպ, աբատա պիր՝ կեօղիւնիւն եաշընը կեօսթէրմէք իսթէմէղ կիպի հիլէլէր եափար : Անթոն.

(Ճ) շէրքիւլէս՝ ինսան մը օլա, փուլթ մու օլա, տիւնեատէ օլմատըգ շէյլէր էթմիշ տէյի . փուլթփէրէսթլէր պէյնինտէ՝ սիր ինանըլմագ մասուլ աըր նագլ էաէրլէր :

եօ պուռնա՝ տէրսինն նէ՝ տիր տէյի սօրար :
 Պուռնուռն կիպի հիյլէլէր իլէ Անթօնեօյու
 էօյլէ պէնտ էթմիշ քի, Անթօնեօ քարը
 սընըն եիւզիւնիւ պիլէ կեօրմէ տէն, Բօմայա
 կիթսին տէյի էմր էթտի : Վ է Բօմայրլա-
 րա րէզալէթ օլսուռն տէյի, Օթթապնայը
 պօշայրպ, Գլէօփաթրայը նիքեա՜հ էթտի :
 Պիր կիւն Իսքենտէրիյնէ է հալիսինի մէմ-
 լէքեթին մէյտանընա ճէմ էտիպ, մէյտա-
 նա իքի թախթ գօտուրուռ, պիրի քենտի
 իչին, պիրի Գլէօփաթրա իչին. քենտի Բա-
 դոս փուլթուռ գըյաֆէթինտէ, վէ Գլէօ-
 փաթրա՝ մրսրլըյարըն թափընտըղը Իսիս
 նամ պիւլիւք փուլթուռն գիսվէթինտէ կե-
 լիպ, Անթօնեօ Գլէօփաթրայը վէրտիյի մէմ-
 լէքեթլէրին ճիւմլէսինէ Սուլթան նասպ
 էթտիքտէն սօնդրա, Չէզարտան օլան Չէ-
 զարեօն նամ էվլատընը տէ վէթինէ շէրիք,
 վէ քենտիտէն օլան իքի էվլատընա դրալ-
 ար գրալը իսմի իլէ չօգ մէմլէքեթլէր ին՝ամ
 էթտի : Վ է պուռ էթտիյի տէ իլիլիլէրէ շէօհ-
 րէթ վէրմէք իչին, պուռ վէրտիյի նիգամլարըն
 խապէրինի Գօնսօլօսլարա կեօնտէրտի :

Պուռ վէճհ իլէ Աւղուսթօ Անթօնեօյա
 սէֆէր աչմաղա սէպէպ պուլուպ, Ֆիքրինի
 տիվանա իֆատէ էթտի : Անճագ օ էսնա-
 տէ Խորվաթլըգ թարաֆընտա պիր իս-
 թիլալ զուհուր էթմիշ օլտուրուռ նտան, օնու
 թէս քին էտինճէյէ գատար, պուռնու թէ-
 խիր էթտի : Իրթէսի սէնէ, թէտարիքէ
 պաշլայընճա, Անթօնեօ պուռնուռն Ֆիքրինի
 անղլայըպ, Աւղուսթօ պանա խապէր վէր-

մէտէն Սիշիլեա ատասընը դապթընա կե-
 չիրմիշ, Լէփիտոյու ազլէտիպ, Բոմայա սող-
 մայօր, վէ ասքերիտէն՝ սալթ քենտի թա-
 գըմընա աթիյնէ վէրմիշ, օպիրլէրի մահ-
 րում էթմիշ տէյիտիվանա շիքեայէթ կեօն-
 տէրինճէ, Լէղուսթօ քեսինտի իլէ ճէփապ
 վէրիպ, քենտի տէ Պիլատ-իւլճէրիտի ֆէթհ
 էթտի, քենտի ասքերինէ մէմէքեթլէր
 պաղըչասըն տէտի, Պու քեսինտիյէ Լն-
 թօնեօնուէն ճանը սըղըլըպ, Լէղուսթօ-
 նուէն իւզէրինէ եիւրիւմէք իչին, հէման
 ասքերինի Լփրօփայա կեչիւրտի. Գլէօփաթ-
 րա տա արսը սրրա Սուսամ ատասընա
 վարտը, Պունլարըն հալի պիր աճաիպ
 իտի քի, պիր եէյիպ իչիպ զէվգ էտէրլէր,
 պիր տէ սէֆէրէ թէտարիք կեօրիւրլէր ի-
 տի, Լնթօնեօ պիր եանտան Մըսըր վէ
 Գարա տէնիղ էթրաֆընըն գրալլարըն-
 տան ասքեր, սիլահ, վէ զախիրէ իսթէր-
 օպիր եանտա ճանպաղլար, օյունպաղլար,
 մուգալլիտլէր, սաղէնտէլէր չալտըրըր,
 օյնատըրտըր:

Լնթօնեօնուէն կերէք Սուսամ ատասըն-
 տա էյլէնմէսի, կերէք Լթինա ատասըն-
 տա տուրուպ, Գլէօփաթրայա եէնիտէն
 եէնիյէ իքրամլար էթմէսի, Լէղուսթօ-
 նուէն իֆրաթ իչինէ եարատը. զիրա Լն-
 թօնեօ տօղրու Իթալեայա կելմիշ օլսա,
 Լէղուսթօնուէն դարչը գօյաճագ հալի եօղ-
 ուտու, Օնուէն կերի դալմասընտան պու-
 նուէն թէտարիք կեօրէճէք վադթի օլտու:
 Ուէ հաղըր օլտուգլայն ըէսմէն սէֆէր աչ-

տը : Պէ՛տլէ պիր էլգէ՛մ մասլահաթ իշին
 վուրուշմաղա դատորը՝ իբի օրտու տա միւ-
 քեմմէլ, պիրի պիւթիւն Հարդ մէմլէքեթ-
 լէրինին ասքերի, օպիրի Ղարպ մէմլէքեթլէ-
 րինին : Լնթօնեօնուն օրտուսուն տա եիւզ
 պին եայա, եիրու պին աթլը վար, վէ տօ-
 նանմասը պէշ եիւզ փարա թէքնէ : Լ-
 զուսթօնուն օրտուսուն տա սալթ սէքսէն
 պին եայա վար . լաքին օնուն տա աթլըսը
 եիրու պին . վէ Լնթօնեօնուն նըսֆը գա-
 տար տօնանմասը վար, ամմա հէմ թէք-
 նէլէրի օնունքինտէն էյի, հէմ իշինտէքի
 ասքերի :

Բ. Թ. 721 : Տավալարընը ֆապ էտէն ճէնք
 Եանեա սէմթինտէ Նարտա լի-
 մանընըն աղղընտա օլտու : Լնթօնեօ թէք-
 նէլէրինի պու լիմանըն աղղընա տիղմիշ,
 Լզուսթօնուն տօնանմասը տա գարշը-
 սընտա տուրուր : Սէրասքերլէրին իքիսի
 տէ եէր պէլլի էթմէյերէք, կեմիտէն կե-
 միյէ՝ իպթիզա էթտիյի եէրէ սէյիրտիրլէր
 իտի : Իքիսինին տէ գարա ասքերի լիմանըն
 իքի գըյըսընտա սէյիրճի կիպի տուրմուշ-
 լար, ֆագաթ չըղըրշմալարըյա տօնանմա
 ասքերինէ զայրէթ վէրիւրլէր իտի : ճէնք
 պաշատըգտա իքի թարաֆ տա հարարէթ-
 լի, վէ պիր թարզ ըլա տէօյիւշիւյօրլար
 քի, օ անէտէք կեօրիւլմիւշ տէյիլ, կեմիլէ-
 րին պաշընտա պիրէր սիվրի թուճ պու-
 րունլարը վար, պիր պիրինին կեմիսինէ
 սափլարլար : Իպթիտասը իքի թարաֆ տա
 զայրէթլէ տէօյիւշտիւ ամմա, հիշ պիրի

դալիւս օլամատը . ֆադաթ Անթօնեօնուն
 օրթա գօլտա օլան կեմիլէրի պիր ազ փա-
 րըշտը . օնլար դարըշտը փալան , Գլէօփաթ-
 րա՝ նուարէթի էլի իլէ Աւղուսթօյա
 թէսլիմ էթտի : Գարը գըսմընըն հալի
 մալուամ , պունուէն եիւրէյինէ պիր գօրգու
 կիրիպ , ալթմըշ փարա թէքնէ իլէ պրագուր
 գաշտը : Անթօնեօ տա օնա պագտը , տօնան
 մասընը տիւշմէնին էլինէ պրագրպ , արտը
 սըրա աճէլէ կիթտի : Գարա ասքերի տէ
 պաշսըղ գալտըղլայն , թէսլիմ օլտու : Ան-
 թօնեօ՝ պէշ սըրա քիւրէք շէքեր պիր շէք-
 տիրի իլէ Գլէօփաթրանըն արտընա տիւ-
 շուպ , կեմիսինին իւսթիւնէ վարտըղտա ,
 Գլէօփաթրայը սօրմատը պիլէ . օ գըշ թա-
 րաֆընտա օթուրմուշ , քենտի պաշ թա-
 րաֆընա վարտը գասալէթլէ օթուրտու :
 Հիճապընտան դաղապընտան՝ Գլէօփաթ-
 րայրլա իւշ կիւն նէ լագըրտըր էթտի ,
 նէ եիւղիւնիւ կեօրտիւ : Նիհայէթ Գլէօ-
 փաթրանըն էթրաֆը արայա կիրիպ , եինէ
 էվլէլէի կիպի օլտուլար : Անթօնեօ քենտի
 ասքերի տահա իթասթընտա տըր իւմիտի
 իլէ , Անատօլույա կեչսինէր տէյի էմը
 կեօնտէրտի . լաքին քենտի Աֆրիգայէ
 կեչտիքտէ , ասքերինին Աւղուսթօյա թէս-
 լիմ օլտուղուէնու իշիտինճէ , էյլէ էօվէյէ
 կելտի քի , աղ գալտը քենտի քենտիյի էօլ-
 տիւրէյաղտը : Ալէլ-հասըլ տօսթլարընըն
 բէճասընա ույուպ , եինէ իսքենտէրիյեյէ
 կիթտի : Պու արատա Անթօնեօնուն ի-
 թիրտիյի զայրէթ՝ հալա Գլէօփաթրատա

վար կիպի իտի : Աէ պիր իշխտիլմէտիք
 թէ, տպիր գուրուպ, քիմինի միւսատէրէ ի-
 լէ, քիմինի սաիր ղուլմ ուլա, խալգտան
 հասապսըղ մալ ճէմ էտիպ, տօնանմասըլա
 Սիւէիշ տէնիղինտէն էօթէյէ, Բօմալըլա-
 րըն եէթիշէմէյէճէյի պիր սէմթէ կիտէ-
 ճէք օլտու . հաթթա պիր գաշ կեմիսինի
 կեօնտէրմիշ իտի : Լաքին Արապլար օ կե-
 միլէրի եագըպ, Անթօնեօ տա օլմազ տէյի
 ֆիքրինի չէվերինճէ, պուշտան օլմաղ պիր
 թէտպիր տահա գուրտու, եանի, Մը-
 սըրը մուհաֆաղա էտիպ, Ազուսթօ
 նուն էլինէ տիւշիւրմէմէյէ՝ էլտէն կելէնի
 կերի պրագմայըպ, Ազուսթօյու էհլէն
 շարթլարա պաղլարըմ իւմիտի իլէ, սէ-
 ֆէրէ թէտարիքլէր կէօրմէյէ պաշլատը :
 Գլէօփաթրա՝ Անթօնեօնուն քենտիտէն
 ղիյատէ՝ պախթընա աշըգըրը. վէ Անթօն-
 եյու թէլէֆ էթմէյլէ, քենտի սէլամէ-
 թէ չըգաճաղըն պիլսէ, սէվէ սէվէ թէլէֆ
 էտէրտի : Օլ էսնատէ կերչի եաշը գըրգը-
 նա վարմըշ, Լաքին շէրէմէթի իլէ սաիրլէրի
 ճէլպ էթտիյի կիպի, տահա Ազուսթօյու
 տա ճէլպ էտէրիմ իւմիտինտէ իտի : Ան-
 թօնեօնուն Ազուսթօյա իւշ տէֆա կեօն-
 տէրտիյի իլէիլէր իլէ, Գլէօփաթրա տա
 քենտի մէմուրլէրինէ թալիմ վէրմիշ իտի :
 Անթօնեօնուն իսթէտիյի՝ ճանրուա գըլմա-
 սընլար, պիր թէնհա եէրէ չէքիլիպ, ա-
 տըմ պէլիսիգ եաշայըմ տէյի իզն իսթէր :
 Ազուսթօ պուշա ճէվապ վէրմէզ, Գլէօ-
 փաթրա աշիքեարտէ օղուլարը իշին քե-

րէմնիյաղէտէր, լաքին կիզլիտէ թաճլմը
 թախթըմըսանաթէսլիմէտիյիմտէր, Ա-
 դուսթօ պունուն աշխեսարտէ իսթէտիյինէ
 ճէվապ վերմէղ. լաքին կիզլի խապէր կեօն-
 տէրիւր քի, Անթօնեօյու՝ եա գօվսուն, եա
 էօլտիւրսիւնտէ, պէն քենտիյի հէր վէճհիլէ
 հիմայէ էտէրիմ տէր: Պու միւզաքերէլէր
 կիզլէնէմէյիպ, Անթօնեօնուն գուլաղընա
 տիւշիւնճէ, եիւրէյինտէ գըղգանճլիդ կիւն-
 տէն կիւնէ արթըպ, գուտուրմաղա պաշ-
 լատը: Աթիւնէի քելամ տէնիլին օրթա-
 սընտա պիր գայա իւսթիւնտէ՝ քիւշիւնէր
 պիր էվճիյէղ չաթըպ, օ տէրտ իլէ իչինէ
 դափանըպ, ինսան կեօղիւնտէն ուզադ,
 Թիմօն կիպի (Ճ) ինսան գըսմընտան թիթ-

(Ճ) Թիմօն տէտիքլէրի աթինալը՝ պիր
 խույսուսատամ տըր քի, ինսան գըսմըն-
 տան իքրահ Աթիւ, ասլա ինսան արասընա
 կիրմէգաթի: Պիր կիւն սլունա, ինսանտան
 պու գատար իքրահ էտէրսին տէ, Ալիպ-
 եատ չօճուղու նիչին սէվէրսին, տէյի սօր-
 տուլար: Ալիպեատ Աթինանըն խարա-
 պընա սէպէպ օլաճագ, սիուն իչին սէվէ-
 րիմ, տէտի: (Ալիպեատ Աթինանըն
 պիր պիւյիւք սօյ գոսէսի իտի քի, պիւյիւ-
 տիւքտէն սօնղրա՝ կեօրտիւյիւ իշլէր իլէ Թե-
 վարիթէ իսմի մէշհուր օլմուշ տուր: Պու
 ասամ գալապալըղա կիրմէղ իքէն, պիր
 կիւն ճէմաաթըն ճէմիյէէթինտէ պուլուն-
 տու. ալանէն ճիւմէյէ խապէր վէրաթի, պիր
 ինճիր տղաճըմ վար, իւզէրինտէ չօգ ա-
 տամ քենտիյի ասմըշ տըր. խապէրինիզ

սինմիշ, ֆէլէյին զալիմ ամէնէնէն եանրպ
տուրուրքեն, եիւրէյինին դըղպանճըղը օ,
րատա տա րահաթ գոմատը. եինէ կելիս
գալապալըղա կիրիս, Գլէօփաթրայըլա Աւ-
ղուսթօնուն պէյնինտէ՝ Աւղուսթօնուն
Թիւսո նամ պիր ատամը թէ վասսուլթույ-
լա՝ մուհէտէ վար տէյի իշտինճէ, Թիւ-
սոյու թուլթուրուպ, չօգ էղիյէթ վէ րէ-
ղալէթլէ թէքտիր էթտիւրուն սօնդրա, պէ-
նիմ կիպի ֆէլէքղէտէ պիր ատամը խըր-
փալատը տէյէրէք Աւղուսթօյա կեօնտէր-
տի: Աւղուսթօ տա ինթիգամ իշին, Ան-
թօնեօնուն Իփիարգօ նամ պիր ազատը
քեօլէսինի էօյլէ թէքտիր էթտի. լաքին
Անթօնեօ օնա խօշլանտը, զիրա Իփիարգօ
քեօնտէն այըրլմըշ, խասմինին հիզմէթի-
նէ կիրմիշ իտի:

Աւղուսթօ Պէլհայը շէհրի իւզէրինէ
եիւրիւտիւ. պու շէհրին օլտուղու եէր՝
էօյլէ միւնասիպէթլի իտիքի, Աւղուսթօյա
տույանսա, եօլունտան ալը գօյա պիլիրտի.
լաքին շէհրին մուհաֆըղը՝ գօրգուսունտան
մը օլա, եօգսա Գլէօփաթրանըն էմրի իլէ
մի օլա, վիլայէթի թէսլիմ էթտի: Օն-
տան սօնդրա Իսքենտէրիյէտէք եօլունու
քեսէճէք շէյ գալմայըպ, տօղրու իսքեն-

օլտուն, շիմտի աղաճը քէսիպ, եէրինէ պի-
նա գուրաճաղըմ, ասըլաճագ ատամ վար
ըսա. պիր ան էվվէլ վարսըն ասըլսըն,, տէյի
շաղըրտը:

տէրիյեէյէ վարտը : Անթօնեօ պօւնա դար-
շի գօմաղա ԽԴԸԿ, էօլէսլյէ տէօյիւշոիւ,
վէ աթլը ասքերինի գաշլորտը : Պու նու-
րէթ Անթօնեօնուն ասքերինէ պիր աղ ճէ-
սարէթ վէրիպ, քենտի տէ պիր մաղըուր
ատամ օլտուղունտան, իսքենտէրիյեէյէ ա-
լայ ըյա կիրտի : Վ է սարայա վարտըգտա,
սիլահըլլա Գլէօփաթրանըն եանընա վա-
րըպ, օ տէօյիւշ արասընտա չօգ ելյիտլիք էթ-
տի տէյի, ճէնքճինին պիրինի կեօսթէրին-
ճէ, Գլէօփաթրա չօգ հէտէյեէ վէրիպ, պիր
տէ տէօքմէ ասթուն ղըրիս պաղըշլատը :
Պու ճէնքճի՝ ալտըղը մալ զօրլու օլան թա-
րաֆտա տահա էմին օլուր տէյի, օ կեճէ
Աղուսթօնուն օրտուսունա կեշտի : Պու
նուն գալմասընա՝ Անթօնեօ ղազապա կե-
լիպ, գարատան վէ տէրեատան սօն համ-
լէսին էթմէյէ թէրթիպ էթտի : Վ է իպ-
թիտա Աղուսթօյուլա էլ էլէ տէօյիւշէլիմ
տէյի մէյտան օգուտու : Լաքին Աղու-
թօ՝ իքի թարաֆըն տա հալինի էյի պիլիպ
«Անթօնեօնուն էօլմէյէ գաթը չօգ թարիգ-
լէրի վար, էլ էլէ տէօյիւշմէյէ նէ հաճէթ,
տէյի զէվգլէնէրէք ճէվապ կեօնտէրիպ, տա-
վէթինի գապուլ էթմէտի :

Իրթէսի կիւն Անթօնեօ գալան ասքերի-
նի չէհէ եագըն պիր թէփէյէ շըգարըպ,
օնտան չէքտիրիլէրէ էմր էթտի ճէնկի պաշ-
լաթտը, քենտի սէյրինէ տուրտու : Իպ-
թիտասը տօնանմամ տիւշմէն իւզէրինէ
նիզամընտա կիտէյօր տէյի սէվինտիյի եէր-
տէ, պագտը քի Աղուսթօնուն տօնան-

մասըլա սէլամլաշըօր, վէ իքի տօնանմա
 պիր պիրինէ դաթըշըպ, իքիսի պէրապէր
 լիմանա տօղրու կիրիյօրլար, պուենու կեօ,
 րիւնճէ, սէվինճի դազապա թէպտիլ օլ-
 տու: Աթլը ասքերի տէ եանընտան սաու-
 շուպ, եայայը ճէնկե սօդարըմ տէր իքեն,
 օնլար տա պօզուլուր, քենտի տէ շէհրէ
 դաշմաղա մէճպուր օլտու: Օրատա ար-
 թըգ խըշմընը դապթ էտէ մէյիպ, Գլէօփաթ-
 րանըն խըլանէթինէ ուղրատըմ, պէնի
 տիւշմէնիմին էլինէ օ վէրուտի տէյի հայգը-
 րըր տուրուրտու: Ֆիլ-վազը շիւպհէսի
 եանղըշ տէյիլ իտի, գիրա տօնանմասը Աւ-
 դուսթօ թարաֆընա՝ Գլէօփաթրանըն էմ-
 րի իլէ տէօնիւշ իւտիւ:

Գլէօփաթրա՝ Անթօնեօնուէն գըզգանճ-
 լըղընըն գօրգուսուենու չօդտան պէրի շէ-
 քերտի, վէ պիր կիւն պիր պէլասընա ուղ-
 րամայըմ տէյի քենտիյի սագընմատայտը:
 Աըսըրտա իսիս փուլթուէն փուլթիւանէսի-
 նէ եագըն՝ թիւրպէ կիպի պիր պինա եափ-
 տըրմըշ ըտը. օլան խազինէսինի վէ պահա
 էտէճէք շէյլէրինի հէփ օրայա գօյուպ,
 իւսթիւնիւ՝ եէլ մուլարը վէ չալը տէմէթ-
 լէրի վէ սաիք եանաճագ շէյլէր իլէ էօթթ-
 տիւ: Ղալիպապու թէրթիպտէ Գլէօփաթ-
 րանըն իքի մէրամը վար ըտը. պիրի՝ Ան-
 թօնեօնուէն խըշմանտան գուրթուլմագ,
 օպիրի՝ էյէր Աւդուսթօ ինսաֆըր շարթլա-
 րա րիզա վէրմէղսէ, խազինէմի աթէշէ եա-
 գարըմ տէյի գօրգու վէրմէք իտի: Անթօն-
 եօնուէն էլինտէն, քենտի տէ օրայա գա-

չոպ, գա՛ծուարընը դա՛ծաթտը : Վ է լ՛ն,
 թօնեոյա՛ Գլէօփաթրա էօլտիւ տէյի իա,
 պէր կեօնտէրտի : Պու էօլտիւ խապէրինէ
 Անթօնեօ մա՛հղուն օլուպ, կեչէն կիւնլէրի
 խաթըրնա կեթիրի, էփէլիփի Գլէօփաթ-
 րանըն էօլմէսինի արղուլէտիյի գաւաթ,
 շիմտի էօլտիւյիւնիւն աճըսընը չէքեր, կեօղ
 եաշը տէօքեր : Վ է աղլաւորղը եէրտէ ֆէր,
 եաւո էտիպ, էյ Գուլթսուղ սուտամ, էօւ
 ըիւնսէ եէքթա ֆէրա՛հըն օլան՝ տիւնեա-
 տէն գալցտըգուտան սօնղրա, եաշամադ սէ-
 նին նէնէ : Ահ Գլէօփաթրա, սէնտէն
 ալրըլորղումա տույտուղում աճըւտանղիյա-
 տէ, էօլմէյի պիր դարըտան էօյրէնտիյիմ՝
 ըէզալէթտէն ուլթանըյօրում, տէր իտի :

Պունտան ադտէմ լ՛նթօնեօ՝ պաշըմ
 պէօլէ պիր տուրա կելիրսէ պէնի էօլտիւր
 տէյի Լըօնամ պիր աղատըսընուտան՝ եէմին
 իլէ սէօղ ալմըշըտը : Պու աճըսընըն արա-
 սընտա՝ կեղ իմտի վէրտիյին սէօղիւ իճրա
 էյլէ տէյինճէ, օ սաւորդ քեօլէ՝ էֆէնտի-
 սինի էօլտիւրէճէք կիպի գըլըճը չէքիպ,
 Անթօնեօ եիւղիւնիւ էօթէյէ տէ՛օնտիւք-
 լէյն, Լըօ գըլըճը քէնտի կեօքսիւնէ սափ-
 լայրպ, Անթօնեօնուն էօնիւնէ տիւշտիւ :
 Անթօնեօ պունուն սաւադաթընա հայ-
 րան օլուպ, պիր էյեամ իւթիւնէ պագ-
 տըգուտան սօնղրա, գըլըճը ալրպ, քէնտի
 դարնընա սօղուպ, էօլիւ կիպի եէրէ գա-
 վանտը : Վերչի եարասը ֆէնայըտը ամմա,
 գանը տինտիյինտէն, պիր աղ ագլը պաշը-
 նա կելինճէ, օտուսընա կիրէնլէրէ՝ ամա-

նըն, պէնի էօլտիւրիւն տէյի եալվարմադա
 պաշլատը. լաքին հէր քէս իւրքիւպ կերի
 գաչար ըտը: Պաւ հալտէ ինլէյիպ տու-
 ըուրքեն, Գլէօփաթրանըն պիր սիրքեաթի-
 պինի կեօրիւր, վէ Գլէօփաթրանըն հալա
 հայաթտէ օլտուղունու սնտան տույուն-
 ճա, եանընա վարմագ իսթէր: Պունու
 Գլէօփաթրանըն օլտուղու եէրէ կեօթիւր-
 տիւլէր: Գլէօփաթրա եանընտաքի իքի
 գարըլլա գափույու գափամըշ, փէնճէրէ-
 տէն իփ ուղասըրլլար, Անթօնեօյու պին
 պէլայլա եուգարը չըղարըրլլար: Անթօնեօ
 իւսթիւ պաշը գանա պուլանմըշ, էլինի
 Գլէօփաթրայա ուղատըր, գալգայըմ տէյի
 չապալար: Գլէօփաթրա աճըսընա տայ-
 անամայրպ, բուպասընը վարալայարագ
 կեօքսիւնիւ տէօյէր „ պէնիմ էֆէնտիմ,
 պէնիմ իսիւնքեարըմ „ տէյէրէք եարասընը
 էօիէր: Անթօնեօ պունու թէսէլլա էտէր.
 „ ըրղընա բիր կեթիրմէտիքտէն սօնդրա,
 սէն եաշա պէնիմ պու ֆէլաքեթիւփի աճը-
 մա, էօմրիւմտէ սիւրտիւլիւմ տէվլէթէ
 սէվլին: Ինսանլար պէյնինտէ իգպալիւմ տէ
 գուտրէթիւմ տէ հէր քեստէն չօղ ուտու.
 շիւտի պու տիւշիւշիւմ բէղալէթ տէյիլ
 տիր. պիրա պէս Բօմալլըմ, վէ պէր Բօմալլը-
 մէնիլլէմ „ տէյէրէք սօն նէֆէսինի վէրիք (յ):

(յ) Իշպու քիթապը Իթալեանճայա թէր-
 ճիւմէ էտէն տէր քի, թէրճիւմէտէ գու-
 սուր էթմէմէք իչին, կերէք Լուկրեցիանըն,

կերէք Պրուծօնուն, վէ Գաթօնուն, վէ
կերէք սայիրլէրին պու միսիլի էօլիւմլէրի
հագգընտա, պէօյլէ շէօհրէթլի մէտհլէրի-
նի՝ պուլտուղում կիպի թէրափուէ էթտիմ:
Լաքին կերէք ինճիլի շէրիֆ, կերէք իւմ
էտէպ հագգընտա ետզան ալիմ միւհլլիֆ,
լէր՝ փուլթիէրէսթ իքէն պիլէ, պու միսիլ
լի էօլիւմլէ կիւնաս ոսայտըլար. հաթթա
էսքի զաման շաիրլէրինին պիրի կիւզէլ
սէսլէմիլ:

„ Ֆէլաթեթտէ գօլայ տըր՝ քիմ Կճէլին
արանա .

„ Լաքին ելլիտ օ սուր քի, Ֆէլաթեթտէ
տայանա :

Անթոնեանուն գաթ'ի իւմիտ օլտուղու-
 նու՝ Աւղուսթօ տույտու դուա, Գլէօթաթ-
 րայր մութլագա պանա կեօնտէրսին տէյի,
 Փրօգուլէյօ նամ պիր ատամընը Անթոն-
 եօյա եպլաւոր։ մէրամը Գլէօթաթրանըն
 սագլատորդը խաղինէ զայ օլմասըն, վէ քեն-
 տի Բօմայա կիրտիքտէ, նուսրէթ ալայը
 տահա շէրէֆլի օլսուէն տէյի իտի։ Լաքին
 Փրօգուլէյօ վարընճայատէք Անթոնեօ էօլ-
 միւշ օլմաղլա, Գլէօթաթրայրլա կեօրիւշ-
 մէք իսթէտի։ օ տա սէօյլէյէճէյինի գա-
 փուէնուն արտընտան սէօյլէթին տէյիպ,
 քենտի մութլագա կէօրիւնմէյինճէ, Փրօ-
 գուլէյօ պիլէսինճէ իքի նէֆէր ալըպ, մէր-
 տէվէն իլէ Անթոնեանուն կիրտիյի փէնճէ-
 րէտէն իշէրի կիրտի։ Գլէօթաթրա պու-
 նու կեօրիւնճէ, հէման գուշաղընտան ա-

արևը խանչերինի չէրիպ, քենտի քենտինի
 էօլտիւրիւյօրքեն, Փրօդուէյօ սէյիրտիպ,
 էլինի թու թտու: Պու վէ Ծհիլէ Գլէօփաթ,
 րա Մլղուս թօնուն էլինէ տիւ շիւպ, Էփաֆ
 րօտի թօ նամ պիր ատամընը կեօնտէրիպ,
 Գլէօփաթ րայը քենտի սարայընա գալ-
 տըր թտը: վէ մուգայեկտ օլուպ, րիւ թ-
 պէսինէ լայըգ իբրամ վէ ի թաաթ ըլա
 կեօդէտիպ, էսիրլիք կեօս թէրմէսին տէյի
 Էփաֆրօտի թօյա թէնպիհ է թտի:

Ան թօնեօնուն էօլիւսիւնիւ կեօմմէյէ
 Գրալար, Սէրասքերլէր հաղըրլանմը ի-
 քեն, եինէ Գլէօփաթ րայա դըսմէ թ օլտու-
 օնա իզին վէրիլիպ, քենտի էլի իլէ մէգա-
 րա գօտու: Ո՛ է կերէք քենտի րիւ թպէսի-
 նէ, կերէք Գլէօփաթ րանըն մուհապպէ-
 թինէ տիւ շէն իբրամլար հէփ իմրա օլուն-
 տու: Գլէօփաթ րա պու եկնի էսիրլիյինտէ
 ինլէյիպ տուրուր, կերէք ի թիրտիյի շէյ-
 լէրին աճըսընտան, կերէք Ան թօնեօնուն
 տէրտինտէն, կեօքսիւնիւ տէօյէ տէօյէ պիր
 հարարէ թէ տիւ շիւպ, ս հարարէ թլէ էօլ-
 մէք իչին, խաս թէլլիյիմին իլաճը պօւ տուր
 տէյերէք, եէմէք եէմէգ իտի: Մլղուս թօ՝
 պունուն տէրտինի հէքիմլէրտէն թասհիհ
 էտիպ, սէն էօլիւրսէն, պէն տէ էվլաուլա-
 րընը էօլտիւրիւրիւմ տէյի դօրդու վէրին-
 Ծէ, էվլասուլարընըն իա թրը իչին, էօլմէմէյէ
 րիղա վէրիպ, վէրտիքլէրի իլաճը ալմաղա
 պաշլատը, վէ ազ վաղ թին իլինտէ սաղը-
 ղընը պուլտու:

Նիհայէթ Մլղուս թօ ալայ ըլա իպեն:

տէրիյեկէյէ կիրիւպ, էհալինին գալպինտէն
 գորգույու գալտըրումագ իչին, խաբենտէրիյէ-
 լի Արեօ նամ ֆէյլէ սօֆ ուլա թէքլիֆսիզ
 դօնուշուրոտու. լաքին եինէ Աւղուսթօ կե-
 իյօր տէտիլէրի եէրտէ, էհալի գորգու-
 տունտան թիթիրէրոտի. հալթա իլք կիւն
 տիվանա շըդըպ օթուրտուղունտա, հէր
 քէս իլամնա պէքէր գապահալթըլար կի-
 պի՝ եէրէ գափանմըշ տուրուրքեն, Աւղուս-
 թօ պունյարա, գալգըն, գապահալթինիլի
 իւշ շէյ իչին աֆիլ էթ ում. պիրի՝ խաբեն-
 տէրիյեկէյի պինա էտէն՝ խաբենտէր փատի-
 շահըն խալթըր. պիրի՝ խաբենտէրիյեկէ շէհ-
 րինին կիւղէլլիյի. պիրի տէ հէմէհրինիզ
 Արեօնուն խալթըր իչին, տէր : Ֆադալթ
 Անթօնեօնուն պիւլիւք օղուլլա, Ճուլեօ-
 Չէզարըն Չէզարեօն նամ էվլատընը էօլ-
 տիւրթտիւ քի, իքիսինի տէ վասիլէրի կե-
 թիրիպ էլէ վէրիլլէր իտի. լաքին արասը
 չօգ կեչմէյիպ, օնլար տա էթտիքլէրի խըյա-
 նէթին ճէզասընը չէթտիլէր : Աւղուսթօ
 Գլէօփալթրանըն օպիր էվլատլարընը էյի
 պագտը. անալարընըն թէսլիմ էթտիյի
 քիմսէլէրին էլինտէ պրագըլպ, ըիւթպէլէ-
 րինէ կեօրէ՝ հէր լաղըմ օլանը թայեին
 էթտի Գլէօփալթրա միզաճընը տիւղտիւք-
 տէ, Աւղուսթօ կեօրմէյէ կիթտի իտի.
 Գլէօփալթրա եալթագտա եալթմըշ, Աւ-
 ղուսթօ իչէրի կիրիլքեն, գալգըպ եէրէ՝ գա-
 փանտը : Չէթտիլի ֆէլաքեթլէրտէն Գլէօ-
 փալթրանըն եիւղիւնտէ պիր մահղունլուք
 վար, բէնկի սօլուգ, սաչարը տաղընըգ,

սէտի թիթիւէր, ւաղւամագոտան կեօզւէրի շիշմիշ. լաքին պու ճիւմիէ իլէ Երեւն կիւզէլ իտի. քենտի շիրինիլի, պաղըշինըն թաթլըրդը, պիր դամանն նէ տիլքեշ օլտուղունու իսպաթ հտէրտի:

Աղուսթօ հէմանն էյիլիպ պունու Եէրտին գալտըրտը՝ Եանընա սթուրթտու: Գլէօփաթրա պու միւքեսալէմէյէ՝ փիշինտէն հաղւրւանմըշ օլմաղւա, Աղուսթօնուն կեօնիւնիւ ալրպ, հօվքեսինի էնտիրմէք իշին էթմէտիյի բէճա վէ խօշամէտիլք գալմատը: Իպթիտասը քենտիլի գապահաթսըզ չրգարմաղա չալըշտը. լաքին Աղուսթօնուն աշիքեսար իսպաթլարընա գարշը՝ գուրտուղու տօլապլար նաֆիլէ օլտուղուն սնղլայրնճա, բէճա էթմէյէ պաշլատը: Չէզարըն մէրհամէթլի հալինի, վէ պէյնլէրինտէ օլան տօսթլուղու նագլ էտիպ, պիր դաշ մուհապպէթ մէքթուպլարընը կեսթէրտի. լաքին, ահ, օնուն պունա պունճա էյիլքլէրի՝ պու կիւնն նէմէ Եարայօր. քեշքի պէն տէ պիլէսինճէ էօլմիշ օլայտըմ. անճագ սէնի կեօրտիւմ, Չէզար հալա հայաթտէ տիր սանըյօրում, տէյէրէք տիլլէր տէօթմէյէ պաշլատը: Լաքին Աղուսթօ պու տիլլէրի պիլէնլէրտինն օլմաղւա, հիշ պիրինէ գափըլմատը: Վէ հէր սէօյլէտիյինէ պիրէր կեփէք ճէվապ վէրտիյինտէն, Գլէօփաթրա թէրթիպինի տէյիշմէք իգթիղա էթտի: Վէ թամա՝ քեօշէսինի թէճրիւպէ էտիպ, խազինէսինի վէ միւճէվհէրաթընըն տէֆթէրինի

վերտի : Օ արաւոա պիր աճախպ սէյրան
 օլտու քի, էվվէլքի աւաւաւսւր շիմտիքիւէր
 կիպի ութանդան օլմատրգլարը անդլաշը-
 լոր : Գլէօփաթրա տէֆթէրի կեօսթէրի-
 քեն, քեահնասը տէօնէր, օ տէֆթէր սա-
 հիհ տէյիլ տիր, տէֆթէրտէն տիշարը պիր
 միգտար տահա սագլը շէյ վար տէյի խապէր
 վէրինճէ, Գլէօփաթրա դազապա կելիպ,
 եաթադընտան գալգար, քեահնանըն սա-
 շընտան թութուպ, ադգընա պուրնունա
 եոււմրուգ վուրմադա պաշար : Աւղուսթօ՝
 Գլէօփաթրանըն էօվքէյէ չըգմասընա կիւ-
 լէր, վէ եիւրէյինի օյնաթմա տէյերէք,
 թութուպ եինէ եաթադընա եաթըրըր :
 Գլէօփաթրա տէօնիւպ «պէօյլէ պիր իթի-
 պար էթտիյիմ աւաւմըն հուղուրունտա՝
 պէնի պէօյլէ բէզիլ էթմէյի շէքեմէմ : Պիր
 դաշ փարչա բըզգ սագլամըշմ տէյի, գա-
 պահաթլըմը օլտոււմ : Հաթթա պէն օն-
 լարը՝ Աիվեայըլա (ն) Օթթաւեա (շ) իչին
 սագլամըշմ քի, օնլարա հէտիյեէ էտիպ,
 քենտիմ իչին սանա շէֆաաթ էթտիրէ-
 ճէյիտիմ » տէր : Գլէօփաթրանըն պու օէօ-
 զիւնտէն՝ հալա եաշամադա կեօնլիւ օլտու-
 ղունու՝ Աւղուսթօ անդլայընճա, սէվին-
 տի. վէ սէն քենտի մալինի սագլա, վէ տա-
 հա հէր նէ իսթէրսէն վէրիւրիմ տէտի :

(ն) Աիվեա՝ Աւղուսթօնուն էնլի տիր :

(շ) Օթթաւեա՝ Աւղուսթօնուն գըզգա-
 րընտաշը տըր :

Պուճուճուա քենտի քենտիյի էօտիւրմէք
 սէվտասընտան վաղ կեչիւտիմ, վէ եիւ-
 րէյինտէն հիճապ գալգուր, Բօմայա կիրիւ-
 քեն նուարէթ ալայընտա ութանմաղ, պի-
 լէմճէ կելիր դըլաս էտէրէք, Աւղուսթօ
 գալգուր կիթտի: Ապիւն դըլասը եանդըշ
 չըգուր: Աւղուսթօնուն օրտուսունտա Տօ-
 լապէլլա նամ պիր քիպար զատէ տէլի-
 գանլըլա՝ Գլէօփաթըա խապէրլէշիր իտի-
 օ տա Գլէօփաթըայը աճըտըղընտանմը օ-
 լա, Եօգսա պիր դայրի սէպէպ իշին մի օլա,
 Գլէօփաթըայա հիզմէթ էթմէք սէվտասըն-
 տայտը: Տօլապէլլանըն էլի իլէ խապէր
 ալտը քի, Աւղուսթօ նուարէթ ալայընա
 զիյնէթ օլմագ իշին, քենտիյի էվլատլարըյ-
 լա պէրուպէր՝ իւշ կիւնէտէք Բօմայա կեօն-
 տէրէճէք, օ խապէրին իւսթիւնէ էօլմէյի
 գուրտու: Վարըպ Անթօնեօնուն մէգա-
 րընըն իւսթիւնէ տիւշիւպ, էսիրլիյին աղ-
 լայարագ, պէն տէ էօլիւրիւմ տէյի եէմին
 էթտի: Օնտան համմամա վարըպ, պիր
 ալա զիյսֆէթ թէնպիհ էթտի, վէ համ-
 մամտան չըգուրգտա, աղըր լիպասլար ըյա
 տօնանըպ, մէճլիտէ կելտի: Զիյաֆէթ
 պիթտիքտէն սօնդըա, հէր քեօէ եօլ վէ-
 րիպ, եանընտա իքի գըղ ալը գօտու: Վէ
 քենտիյի ղէ հիրլէթմէք իշին, մուգատտէմ
 պիր մէյվէ սէփէտի իշինտէ՝ պիր սաղըր եր-
 լան կեթիրթմիշ իտի: Պու նիյեէթինի
 մէթուպ ուլա Աւղուսթօյա պիլտիրիպ,
 էօլիւսիւնիւ Անթօնեօնուն մէգարընա կեօն-
 տիւրսիւն տէյի ըէճա էթտի: Աւղուսթ-

Թօ պու մէքթուպու ալտըղլայն, դոյվեր-
մէսինլէր տէյի, տէր ադապ ատամ սէյ-
իրթտիրտի, լաբին եկթիշէմէտիլէր, օտա-
սընա կիրտիլէր քի, սուլթան լիպասլարը
արգասընտա, եաթագտա եաթմըշ ճան
շէքիշիյօր: Իրենտէ նամ սատըղ գաֆթան-
ճը գըզլարըն պիրի՝ այաղը ուճուենտա սէ-
րիլիշ եաթմըշ. վէ Գարուիօնէ նամ օպիր
գափու եօլոռաշը՝ պաշընըն իւսթիւնտէ թա-
ճընը թուլթմուշ տուրուրտու: Աւղուս-
թօնուէն թարաֆընտան կելէնլէրին պիրի
,, պիթտիմի ,, տէյի սօրուենճա. Գարուիօնէ
,, պէլի, պիթտի: Էյլէ շէրէֆլի էճտա-
տըն էվլատը պիր սուլթանա՝ պէյլէ էօ-
լիւմ եագըշըր ,, տէյի ճէվապ վերիպ, օն-
տա քենտի տէ սուլթանըլա պէրապէր
էօլտիւ:

Բ. ՊԱՊ

Աւղուսթօնուէն հիւսիս-արեւել իղնիքասընտան,
օնիսի Չէլարէն սօն էվլաթը Տօկտէն-Չէլարէն
էօլէսիէքէք պէյան: (71)

Այսթօնեօնուէն էօլմէսի իլէ Աւղուսթ-
Չէզար՝ Բօմա տէվլէթինէ սահիպ օլուպ,
մուգաֆֆէրէն Բօմա շէհրինէ ավտէթ էթ-
տի: Խսալգա էթտիյի իբրամլար վէ պա-
ղըշլատըղը սէֆալար՝ էվվէլթի էթտիյի զու-
լումքեարլըզլարը ունուլթտուրտու: Այն օ-
մանէտէք ինսան գանըլա լէքելէտիյի գէֆ-

նին իւզէրինէ՝ մէրհամթի իլէ պիր թախթ
 դուրմադ զայրէթինէ տիւշտիւ : Եւ տին
 տէ օլան հիւքիւմ պիր տէրէճէսէ իտի քի ,
 օ անէտէք կեօրիւմիւշ տէյիլ : Օ էսնա
 տէ Բօմալուարըն նէ գըղգանճլըղը գալմըշ ,
 նէ քենտիլէրինի սաիր միլէթլէրտէն Ֆարգ
 էտէն մէշրէպլէրի . վէ մէմէքթին էհա
 լիսի՝ հէփ էճնէպի օլուպ , քիմօէտէ վա
 թան զայրէթի օլմամադլա , տէվլէթին
 պէյլէ էճնաս էհալիսինէ իթթիֆադ էթ
 տիրմէք իշին , տէվլէթին հիւքիւմ պիր տ
 տամըն էլինտէ օլմադ՝ պէլքի հէփսինտէն
 միւնասիպ իտի : Տէվլէթլէրի խարապ է
 տէճէք՝ պէյլէ ուզուն իսթիլալլէրէ , վէ
 տէրունի սէֆէրլէրէ նիսպէթ՝ Բօմանըն
 դուվլէթի կիւնտէն կիւնէ էյլէ արթ
 մատայրտը քի , պիւյիւմէսինէ էնկեւ օլ
 մադա չալըշան դրալլար՝ քենտիլէր խա
 րապ օլույօրտու :

Լւղուսթօ հէր շէյտէն էվվէլ՝ Լնթօն
 եօնուն տօսթլարընը ճէլպ էթմէք գայտընա
 տիւշտիւ . վէ Լւղուսթօնուն պէնտէն
 շիւպհէսի վար տէյի , Լնթօնեօնուն տօսթ
 լարը քենտիտէն ուզադ տուրմամադ իշին .
 Լնթօնեօնուն քեաղիտլէրինի մէքթուպ
 լէրինի օգուլմատսն աթէշէ եագտը տէյի ,
 թէվաթուր էթտիրտի :

Իմտի Բօմա թախթընը քենտի զօրուլա
 զապթ էթտիքտէն սօնդրա , տիվանըն էլի
 իլէ իտարէ էթմէյէ պաշլատըր . զիրա պիլիր
 տի քի , էրպապը տիվան էվվէլքի շէրէֆին
 տէն հէր նէ գատար տիւշիւշ իւտիւյիւսէ

տէ, երեսէ հէփսինտէն թէրթիպլի պիր ճէ-
միյեհթ, վէ տէվլէթի ազլ ու ատալէթ
իլէ խտարէ էթմէյէ գատըր քիմսէլէր ի-
տի : Օնուն իշին էրպապը տիվանա եինէ
եպլէլթի հիւքիւ վէրտիքուէն սօնդրա, հար-
պի ասքերի վէ ճէմաաթը՝ էթտիյի քերէմ
լէր իլէ քէնտիյէ ճէլպ էտիպ, ատալէթ
իճրասը հագգընտա՝ նէ գատար կիւճէնէ-
ճէք շէյ օլսա, խալգ՝ էրպապը տիվանա կիւ-
ճէնիր, քենտիտէն ամմէ խօշնուա ուտու :
Էրպապը տիվանա իթիպար էտիպ, մէշրէ-
պի պօզուգ քիմսէլէրին եիւզիւնէ պադ-
մայարագ, պիր միւթէտիլ հիւքեումէթ
էտինիպ, պիւյիւքիւյիւնէ քիմսէ գարշը
կելմէսին տէյի, հիւքեումէթի էրպապը տի-
վան ըլա պէօիւշտիւ : Աերչի պիւթիւն
հիւքիւմ քենտի էլինտէ իտի, լաքին եարպ
մագը դապթ էթմէքտէն զայրի շէյէ դուլ-
լանմագ ըտը : Զաթինտէ՝ պունտան պիւյ-
իւք հիւքիւմտարլըգ օլամագուր, լաքին
խալգ ալտանմըշ, ատալէթինէ հայրան ը-
տըլար : Բամալըլար՝ զօրպալըգտան մատա,
հէր նէ իսթէսէք էտէ պիլիրիգ զանն էտէր-
լէրտի : Էրպապը տիվան՝ նա շէրի իշտէն
մատա, հէր հիւքիւմ էլիմիզտէ տիր տէր-
լէր իտի : Պու նիդամ ըլա Բամալըլարըն
հէր սէրպէսթիյեհթի եէրինտէ, վէ սէր-
պէսթիյեհթտէն գուհուր էտէն մագար-
րաթլարըն հէփսինտէն էմին իտիլէր տէյի
սէօլէնիր : Լաքին մէյէր Աւղուսթօ կիպի
պիր հիւքիւմտարըն կիւնիւնտէ օլա, եօգ-
սա օնտան սօնդրա կելէնլէրին վագթինտէ

հէփ աքսի օլտու . խալդ՝ քիմի օ բապըթա ,
սըղ զուլուֆեսարլարըն զուլմուլա , քիմի
տէ իխթիլալէր սէպէպի իլէ միւքետտէր
օլտուլար :

Աւղուսթօպու կիւղէլ թէրթիպի գուր ,
տուգտան սօնդրա , քենտի տիւրլիւ սէվ-
տալարա միւպթէլա օլտու : Վէ տէվէթին
հիւքեումէթինի քենտիյէ սագլասընմը ,
եօգսա Տօմա խալդընա էվվէթի սէրպէս ,
թիյեթիթինի վէրսինմի տէյի պիր էյեամ
տիւչիւնմէտէ իքեն . Մէչէնաթէ նամ տօս-
թու՝ թախթը էլտէն չըգարմա տէյի նա-
սիհաթ էտինմէ , սէօղիւ նիւ տինլէյիպ , օ
կիւնտէն սօնդրա հէր իշինի օնուն նասի-
հաթի իլէ կեօթիւրտիւ : Շէօյլէ քի Աւ-
ղուսթօնուն խօշ մուամէլէսինէ , վէ ամ-
մէյէ թաթըտիլ վէ կիւլէր եիւզ կեօսթէր-
մէսինէ սէպէպ՝ պու ատամ ըտը տէմլի :
Ալիմլէրէ իթիպար էտիպ , խուսուսա
վ իրդիլիոս վէ Հովրատեոս (•) ալիմլէր իլէ
տօսթլաշըպ , տաիմա պիլէլէրինմէ գօնու-
շուրտու : Սնլար տա տօսթլուղունա պէ-
տէլ՝ պունուն թագսիրաթլարընը խաֆիֆ-
լէտիպ , ալէմէ մէտհինի օգուտուլար :

Աւղուսթօ Տօմալըյը պու վէճհ իլէ բա-
հաթլատըպ , քենտիյի խալգա սէվտիր-

(•) Իքիսի տէ էսքի զամանըն մէշհուր
շաիրլէրի տիր :

տիյինի անդլատըդտան սօնդրա, պիր տէ նէ
 տէրէ՞ն տէ ալիճէնապ օլտուղու՞նու կեօս
 թէքմէք իշին, իմփէրաթօրլուղու պրադա
 ճագ օլտու: Լըպապը տիվանտան քենտի
 թարաֆկիրլէրինէ՝ նէ եափաճագլարընը
 թալիմ էթտիքտէն սօնդրա, տիվան դու
 րուպ, պէօլէ պիր պիւլիւք տէվլէթին ի
 տարէսի՝ նէ միւշքիւլ շէյ օլտուղու հադ
 դընտա պիր ուսթալուղլ: **սէօլէյիշ** իլէ,
 պէօլէ աղիմ մասլահաթըն իճրասը՝ ան
 ճագ փուլթարա մախսուս տուր տէյէրէք,
 քենտի գուտրէթի քիֆայէթ էթմէտիյինի
 պիր հիճապ ըլա իգրար էթտիքտէն սօնդ
 րա, գըլըճըլա էտինիպ, տիվանըն տա
 քենտիյէ իպգա էթտիյի հիւքիւմտէն՝ կեօ
 րիւլմէտիք պիր ալիճէնապըդ թասլայա
 րադ՝ էլ շէքտի. վէ ըիւճու էթտիյինի պիր
 դաշ տէֆա թէքրարլայըպ, կեօյա պէն՝
 մէշէպտէ հալա Բօմալլըմ տէմէք իսուհ
 տի: Պու սօհպէթ՝ Էրպապը տիվանըն հէր
 պիրինէ պիրէր տիւրլիւ թէսիր էթտի. գի
 րա էսրարէ՝ քիմի վաղըֆ ըօր, քիմի տէյիլ
 իտի: Պաղիլէր՝ **սէօլէտիյի** սէօզլէրէ ճիտ
 տէն ինանըպ, պու էթտիյի՝ իշիտիլմէտիք
 պիր մէրուլիք տիր սանտըլար. պաղիլէր մէ
 րամընտան խապէրլէրի եօղ իքեն, լադըր
 տըսընտան շիւպհէ **էթմէյէ** պաշլատըլար.
 պաղիլէր տէ էվվէթի իսթիլալլէրտէն ճան
 լարը եսնմըշ, եինէ տէվլէթ ալթ իւսթ
 օլաճագ տէյի դօրդույա տիւշտիւլէր. լաքին
 չօղու Լըղուսթօնուն թարաֆտարլարըն
 տանմէշդ ալմըշ, Լըղուսթօ գուտրէթիմ

եկ թիշմէլ, էտէ մէմ տէտիքճէ, լադըրտըսը-
 նը գարշըլարլար ըտը : Վ է հիւքմիւ պրադ-
 մա տէյի պուշլար անտ վէրիպ, Եինէ
 իմթինա էտինճէ, պիր ալ սա զօր կեօս-
 թէրմէյէ պաշլատըլար : Վ է քենտի քալպի
 տաշա էմին օլսուն տէյի, էթրաֆընտաքի
 հարպի ասքերին իւլիւֆէսինէ թէրագգի
 էթտիլէր : Լօթէ եանտա քենտի կեօյա
 շէյ պաղըշլայօրում կիպի՝ մէմէքեթին իշ
 թարաֆընտա պիր գաշ ալալէթին իտա-
 րէսինի կեօրմէյէ՝ տիվանա իլին վէրիպ, էն
 մէթինլէրինի, վէ մուհաֆաղասը չօպ աս-
 քերէ միւհթումճ օլանլարը քենտիյէ ալը
 դօտում : Վ է խալդ պիր կիւն եինէ էվէլէթի
 սէրպէսթիյեթիմիղի էտինիրիլ իւմիտին-
 տէ օլսուն իլին, հիւքեումէթի ֆագաթ
 օն սէնէյէ տէրիւհոէ էթտի. վէ օն սէ-
 նէտէ պիր՝ հիւքմիւ քենտիյէ վէրտիքմէյ :
 իղթիղա էտէն թէրթիպլէրի՝ օ կիւնտէն
 դուրմաղա պաշլատը :

Պու հիւքեումէթի եալանտան պրագ-
 մագ թէրթիպի՝ Վլղուսթօնուն հէմ գուտ-
 րէթինէ մէթանէթ վէրտի, հէմ խալդըն
 դալպինի ճէլպ էթտի : Քենտիյէ Վլղուս-
 ր. Թ. 727, թօ (72) (սաատէթի) շէօհրէթի
 վէրիլտիյի պու թարիխտէ տիր,
 (լաքին շիմոի պու շէօհրէթ իլէ մէշհուր
 օլտուղունտան, պէն եուդարտան պէրի
 պու իսմի վէրտիմ. դիրա ասըլատը՝ եու-
 դարտա նագլ էթտիյիմ կիպի Օթթավեօ,
 եախօտ Օթթավեանօ տուր) Գափուսու-
 նուն էօնիւնէ պիր տէֆնէ աղաճը տիքտի-

լէր (2) գօնադընա Սարայ տէտիլէր, Վ. Լ. Բան պատշաճ շէօհրէթինի իպգա էթտիլէր, վէ քենտի իւսթիւնէ հիւքիւմ իշլէմէշ, վիւճուտի մուպարէք տիր տէտիլէր. նէթիճէի քելամ քենտիմիղի պէյէնտիրիպ եարանալըմ տէյի, Բօմալընն էթմէտիյի միւտահէնէ գալմատը, Վ. Ղուսթօնուն էրպապը տիվանա հիշ իթիպարը եօղ ուտու ամմա, պու իւնվանլար քենտիյէ շէօհրէթ վէրիպ, օ շէօհրէթ իլէ հիւքիւմ մէթանէթ պուլաճաղընը պիլտիյի իշլէն, հէր էթտիլէրի իւպուտիյէթի գապուլ էտէրուի:

Աղուսթօնն սէնէ հիւքեումէթ էթ-
տիքտէն սօնդրա, էրպապը տիվան՝ հէր
էթտիյինի եէմին իլէ գապուլ էտիպ, հիւք-
միւ՝ գանուկարա տախի կեչտին տէյի ֆէր-
ման էթտիլէր, Պիր աղ վազըթ կեչտիքտէն
սօնդրա, իհտաս էթտիյի գանուկարա ի-
թաաթ էթմէյէ եէմին էթտիքլէրինտէն
պաշգա, օնտան սօնդրա իհտաս էտէմէր-
լէրինէ տէ եէմին էթտիլէր, Պապալար
պիր ատէթ էթտիլէր, էօլիւմ սաաթլէ-
րինտէ էվաալարընաթ էնպիհ էտիպ, քնն-
տիլէր էօլտիլքլէրի գաման՝ Աղուսթօյու
հայաթտէ պրագտըգլարընը միւշիլ՝ պիր
եաղըյա Գամփիտօյեօ փութխանէսի

նէ (10) պիր հետեյնէ կեօնօտէրիւրէր իտի :
 Իմփէրաթօր ալայ ըլա շէհրէ կիրտիյի կիւն-
 լէրտէ՝ ատամ գաթլ էթմէք եասսագ օ-
 առլ : Պիր տէֆ'ա պուղտայ գըթլըղը օ-
 լուպ, ճէմաաթ Աւղուսթօյս Տիգթաթօր-
 լուգ (17) վէրէճէք օլտու, հէր նէ գատար
 րէճա էթտիլէրսէ, Աւղուսթօ գապուլ
 էթմէտի : Ղիրա պու մանսըպ՝ պիր ֆէր-
 ման ըլա մու գատտէմթէրգին օլմուշ գալի-
 մըշըտը :

Աւղուսթօնուն պունճա իւնվանլարը
 մանսըպլարը վար իքեն, հիշ պիր հիզմէ-
 թինտէ գուսուր էթմիշ տէյիլ տիր : Կե-
 րէք ճէմաաթըն, կերէք էրպապը տիվանըն
 պէտ խուլլարընը գարշըլամագ իղին, չօգ իգ-
 թիղալը նիզամլար ֆէրման էթտիլ Մաթ-
 րագ օյունուկ (58) տիվանտան իղին օլ-
 մատըղճա եասագ էթտի, օ տա սէնէտէ
 իքի տէֆ'ատէն ղիյատէ իղին վէրիլմէղտի :
 Լօյլէ պօզուգ ասիրտէ՝ պէօյլէ պիր նիզամ
 փէք էլզէմ իտի : Օալչագ հէրիֆլէր՝ օյուն
 վագթինտէ օյուն մէյտանընա սիւրիւ սիւ-
 րիւ կելիրլէր, չօգ տէֆ'ա պիր թարաֆըն
 նըթաֆ ասքերի՝ օպիր թարաֆըն նըթընը
 գրումատըղճա, օյունլարը պիթմէզ իտի :
 Պունտան մատա պիր աոէթ տահա վար
 ըտը. փէք պիւյիւք րիճալէր վէ րիճալ գա-
 րըլարը՝ մէյտան օյունուկնա չըգարլարտը :
 Աւղուսթօ պունու եասագ էթտի, կերէք
 քենտիլէրէ, կերէք էվլատլարընա վէ թօ-
 րունլարընա : Տիւնեայէ կիրմէյէնլէրի նէ-
 ղիր ալթընա գօտու, վէ չօգ էվլատը օլան

պապալարա պախըշլար վերտի : Գըղար
 օն իբի եաշընտան էվվել գօճայա վարմա-
 սըն տէյի էմր էթտի : Գապահաթտա թու,
 թուլան զինաքնարլարը էօլտիւրմէյէ՝ պա-
 րը քիմսէլէրէ իղին վերտի : Տիվան ըիճալ-
 լէրինին էլինտէն ալտըղը հիւքմիւն պէ-
 տէլինի՝ իբրամ ըլա էօտէմէք իշին, ըիճալէ
 իբրամտէ գուսուր օլունմասըն տէյի պիր
 նիզամ գօտու : Պիր քիմսէնին մէշրէպինին
 հալի վէ լիյաղաթի՝ մուգատտէմ թէֆ-
 թիշ օլունմատըգճա, Բօմալը միւսէլլէմ
 լիյի վէրիլմէսին տէյի Ֆէրման էթտի :
 Վեօլէլէր հաղզընա եէնի դանուլար գօյ-
 ուպ, իճրասընը իպթիսուս քենտի էթտի :
 Թազլիտ օյուլարընա քենտինին իֆրաթ
 տէվտասը վար իքեն, օյունճուլարըն մէշրէ-
 պինի կերէյի կիպի թէրպէյէ էթտիրիպ,
 նէ էտէպսիղլիյէ իղին վէրիրտի նէ սէր-
 պէսթլիյէ : Փէ հիւվանլար կիւլէշ էթմէյէ
 ըուխսաթ վերտի, լաքին շըպլագ կիւլէշ-
 տիքլէրինտէն, սէյրի՝ գարը գըսմընա եա-
 դըշմագ շէյ տիր տէյի, դարըլարա եա-
 սագ էթտի : Մանսըպ վերէճէյի աուամ-
 լար՝ եա ըիւշվէթ եա էլ ալթընտան հիյլէ-
 իլէ իշ կեօրմէսինլէր տէյի, պիր մանսըպը
 թէվճիհ էթտիյի զաման, մանսըպա թա-
 լիպ օլանտան՝ ըէհին կիպի քիւլլի ագճէ
 ալըրտը քի, պիր գապահաթի դուհուր
 էթտիրտէ, օ ագճէյի զապթ էտէրտի Քեօ-
 լէլէր աղալարընա դարշը շէհատէթ էթ-
 մէք օ անէտէք եասագ ըտը : Աղուսթօ
 պու ատէթի դալտըրտը, վէ քեօլէլէրինի

ախէրէ սաթմաղա իպթիտա քենտի պաշ-
լատը : Ահէ-հասըլ պէտ խուլլարըն թէ-
մէլինի դաղըլըպ , եարամաղըլըպ դարշը
պու իհտաս էթտիյի դանունլար , վէ պու-
նուն կլալիլէր՝ Բամալըլարըն մէշըէպինի
թէպտիլ էտիպ , խաշընլըլընը թէրպիյէ
էթտի :

Ահէ հէմէհըիլէրինի նիղամա կեթիրմէյէ
քենտի էօրնէք օլտու . հէր քեստէն պիւլիւք
օլտուդունտան , հէր քեսէ խօշ մուամէլէ
էթմէքուէ , քենտիյէ պիր զարար օլմաղուր :
Հէր քես իլէ թէքլիֆսիզ գօնուշուր , սի-
թէմիլէրինի պիլէ կիւլէր եիւզ իւլէ տին-
լէրտի : Պիր քիւսէյի էօլտիւրմէք , աղատ
էթմէք քենտի էլինտէ իքեն , շէրիաթըն
նիղամընը ասլա պօղմատուր . վէ չօգ տէֆա
սահիպ չըղտըղը ատամա՝ տիվանտա քեն-
տի վէքեսլէթ էտէրտի : Պիր կիւն էրպա-
պը տիվանտան՝ Փրիմօ նամ՝ րիճային պիր
մուրաֆաասը կէօրիւլիւրքեն , վէքիլի օլտն
ատամ՝ պիր էտէպսիզ թափըլա՝ Ալղուս-
թօ մէհքեմէյէ նիչին կելմիշ տէյի սօրար ,
Ալղուսթօ տէօնէր ,, ճումհուր իչին կէլ-
տիմ ,, տէյի թաթլըլըլա ճէվապ վէրիր :
Ալղուսթօնուն հարպի նէֆէրլէրինին պի-
րի՝ պիր տափատա հիմայէսինի րէճա էտին-
ճէ , Ալղուսթօ՝ վար պիր միւթէշէրի վէքիլ
Փապաթան պուլ տէյի նասիհաթ էտէր :
Ճէնքճի տէօնիւպ ,, եա էֆէնտիմ , Նարտա
լիմանը ճէնկինտէ պէն սէնին տափանա
վէքիլ իլէ մի տայանտըմ ,, տէյինճէ , Ալղուս-
թօ՝ մուրաֆաատէ քենտի վէքիլ օլուպ , նէ-

Ֆէրէ տալաւորնը գազանտըրըր : Պիր կիւն
 պիրի՝ պուճա պիր արդուհալ վերիւր , լա-
 քին էջլէ գորգուպ թիթիւիւրէք եազ-
 լաշըր քի , Աւղուսթօնուն ճանը սըղըլըր .
 ,, տօսթ ում , սէնի կեօրէնլէր՝ եանընա վար-
 տըղըն ինսան տէյիլ , Ֆիլ տիր զանն էտէ-
 ճէրլէր . պիր ազ տահա սէրպէսթ օլ ,, տէր
 Պիր կիւն տէ տիվանտա օթուրմուշ , օ
 կիւն մերհամէթ էթմէմէյի գուրմուշ ու-
 մուշ . Մէշէնաթէ Ֆէյլէսօֆ անղլայըպ ,
 պագար քի , գալապալըդտան եանընա վա-
 ըըլմազ , պիր թապագա քեաղիտին իւզէ-
 րինէ , ~~գ-գ~~ օրափառ = ճէլափ տէյի եազըպ
 Աւղուսթօյա աթար : Աւղուսթօ պու-
 ժէօզլէրի՝ տարըլմայարագ օգուր . վէ տէր
 ագապ գալպըպ , էօտիւրուէճէյի ատամ-
 լարը տա աֆվ էտէր : Աւղուսթօնուն
 մէշրէպինին թէպտիլ օլմասը՝ քիպարտան
 Գօրնէլեօ-ժիննա նամ՝ Փօմիէօնուն թօր-
 նունա էթտիյի մէրտիքտէն անղլաշըլտը :
 Պու ատամ Աւղուսթօնուն էօմիւնէ
 գաստ էթմիշ . Աւղուսթօ պունուն միւթ-
 թէֆիդէրինի հէփ կեթիրտիպ , պիր խա-
 Ֆիֆճէ թագիր իլէ գօյվէրտիքտէն սօնղրա ,
 ալիճէնապըղըլա Չիննանըն ճանընը ա-
 ճըթմագ իշին , ,, սէն պէնիմ տիւշիւմէնիմ
 օլուպ , էօմրիւմէ գաստ էթմիշ իքեն , պէն
 սանա իքի տէֆ ա էօմրիւնիւ պաղըլատըմ :
 պու կիւն տէ սէնի Գօնսօլա էթտիմ : Ահլ
 պունտան սօնղրա տօսթճա եաշայալըմ .
 պագալըմ հանկիւմիզ հանկիւմիլի եէնէր ,
 պէն սէնի էմիլեթլէ մի եէնէրիմ , եօգ-

ոա սէն պէնի սատուդութլա մը « տէտի :

Պու ֆազիլէթլէրի իլէ Աւղուսթօ ջոգ
սէնէ տէվլէթ սիւրտիւ : Սէնաաթլէրէ
րուխսաթ վէրմէյլէ՝ շէօհրէթ էտինէն՝ իպ-
թիտա պու ատամտըր զըյաա օլունուր :
Վէ մէշրէպինտէ հիշ ճէնքճիլիք եօղ իքեն,
ասքերինին գալպինի ճէլպ էթմիշ իտի .
հաթթա քենտի դայմագամլարը հիւքմիւն-
տէ՝ Բօմա ասքերի՝ պիր մուզաֆֆէր ասքեր
իտի : Հէր թարաֆտան իլլիլէր կելիպ ,
Աւղուսթօնուն տաթլուդունու իսթէր-
լէր : Հապէշիսթան պարըշմագ իսթէր . Ի-
րագ - Աճէմի իթթիֆագ էթմէք իսթէր .
վէ Հինտիսթան քեղալիք : Նէմշիսթան
վէ Վէսէր նէհրինին էթրաֆ մէմէքեթ-
լէրի՝ հիւքմիւ ալթընա կիրիր . նէթիճէի
քելամ դարատա վէ տէրեատա մուզաֆ-
ֆէր , Յանոս փուլթուն փուլթխանէսինի
գափայըպ (Դ) էյեամը տէվլէթինտէ ա-
լէմ րահաթ էթտի :

Անճագ էվթարաֆընտա քենտի րահա-
թի եօղ ուտու : Թիպէրեօ - Նէրօնէնին
գարըսընը՝ ալթը այլըգ համիլէ իքեն՝ գօճա
սընըն ըիղասըլլա քենտի նիքեազ էթմիշ ի-
տի : Պու ֆօտուլգարը՝ գօճասը քենտիյի

(Դ) Պու Թէվարիիին իպթիտալարընտա
նագլ օլունտուղու կիպի , Բօմանըն իքինճի
գրալը Նումա՝ պու փուլթխանէյի եափտըգ-
տա , ֆագաթ սէֆէր վագթինտէ աչըգ տուր-
մագ իչին իտի , պարըշըգ վագթինտէ գա-
փալը գալմալըյլտը :

սկսեցին պիտի, և թողի թիթիղութիւնը ի-
 լէ գոճասընը ասլա րահաթ գոմաղ ըտը :
 Պուենուն իբի օղու վար, պիրի Թիպերես,
 օպիրի Տրուդօ. հաթթա Տրուդօ Ազու-
 թօյու ալորգութան սօնդրա օղու պաւ և վ-
 լաւ և նին տիր տէյի Ազուսթօյու ինան-
 տրամը ըտը : Ազուսթօ Թիպերեսօյու տա-
 քենտիյէ և վլատ էտինտի, հաթթա սօնդ-
 րա եկրինէ կեչտի իտի : Թիպերես պիր եա-
 ուղ սէրասքեր խաի, լաքին մէշրէպտէ դայ-
 էթ ինատճը վէ հէր քեստին շիւպհէ է-
 տէր ատամ օլմաղլա, Ազուսթօնուն րա-
 հաթին պօղմուշ ուտու : և է րատօս ատա-
 սընտա պէշ սէնէ սիւրկիւն գալլա, Աու-
 նանիլէր իլէ գօնուշարագ, իլիմթահսիլի-
 նէ մէշղուլ օլտու : լաքին սօնդրա էօյրէն-
 տիյինի ֆէնայէ գուլլանտը : Պուենտան մի-
 ատա Սգրիպօնեա նամ Ազուսթօնուն իլք
 դարըսընտան օլան գըզը ճուլեա՝ քենտիյէ
 հէր շէյտին զիյատէ թէլաշ օլտու : Պու-
 դըզը իպթիտա Ակրիփիա նամ սէրասքե-
 րէնիքեահէտիպ, սօնդրա Թիպերեսօյա վէր-
 տի : պու գըզին շէհվէթինէ գարար եօզ,
 իճրա էթտիյի հէվաի նէֆսէ գանաաթ
 էթմէյիպ, հէր էթտիյի էտէպսիղլիյի՝ իպ-
 թիտա քենտի թէվաթուր էտէրտի : Աու-
 դիւնիւն փէրտէսի պիր տէրէճէտէ երը-
 թըլմըշ ըտը քի, կեճիլէրտէ մէմլէքէթին
 էն գալապալըգ եկրէրինտէ սիւրթէր կե-
 դէրտի : պապասընըն գափուսունտա օլան-
 լար պիլէ էտէպսիղլիյինտէն էմին տէյիլէր
 իտի : Ազուսթօ պուենու էօլտիւրէճէ օլ-

սուռ, լաթին պագը սրւլահաղատէն սննդրա,
շարապը բազըր եասագ էտիպ վանքաւորէա
ատասընա (75) սիւրտիւ: Վէ քենտի իղնի
օլմատըգճա, քիմսէ կեօթմէյէ կիթմէսին
տէյի թէնպիհ էտիպ, եանընա այագտաշ,
անասը Սգրեպմենայը գօտու: Աֆալինի հէր
քիմ բէճա էթսէ, Աւղուսթօ էգպէր էթ-
միշ "սույ ուլա աթէշնէ գատար իմթիզաճ
էտէրսէ, պիզ տէ պապայըլա գըզ օ գա-
տար իմթիպսճ էտէ պիլիւրիզ " տէյի ճէ-
վապ վէրիւրտի: **Նէթիճէի** քելամ Աւ-
ղուսթօ քենտի վագթինին ատամլարընըն
ճիւմլէսինտէն զիւատէ եաշայըպ, եէթ-
միշ տէօթ եաշընա վարընճա, թիպէր-
եօյու եէրինէ օթուրաուպ, քենտի պաշընը
տէվէթ դաիլէսինտէն գուրթարմաղա դա-
րաբ վէրտի: Էրպապը տիվանա՝ արթըզ
սարայա կելմէն, վէ պունտան սօնդրա պէն
սիզլինլէ գօնուշմագսամ, կիւճիւնիւզէ կել-
մէսին տէյի բէճա էտիպ, օ կիւնտէն **Թի-**
պէրեօյու տէվէթինէ իլհագ էթտի, էլինէ
քենտի գատար հիւքմ վէրտի: Ան-
ր. Թ. 762: **Ճագ** Աւղուսթօ՝ հէմ զէվգէ հէմ
մասլահաթէ: Աւըյմըշ ատամ օլմաղլա, մաս-
լահաթտէն էլինի քիւլլէյէն շէքեմէյիպ,
եինէ թէգայեիւտիւ էլտէն պրագմատը-
վէ սօն սաաթինէտէք խալգա մօւ հապպէթ
կեօսթէրտի: Իթթիյարըլըզ սէպէպի իլէ տի-
վանա կիթմէք քենտիյէ կիւճ օլուպ, պիր
սէնէ եանընտա եիրմինէֆէր խասսա միւ-
շապիր իսթէտի: Վէ օ եիրմինէֆէր իլէ վէ
Գօնսօլուար ըլա պիրլիքտէ՝ հէր նէ էմրէ-

տէրսէ գանուէն օլսուէն տէյի տիվանտան
 ֆէրման օլտու : Ղալիպա էճէլիմ եադլա-
 չըյօր տէյի վէսվէսէ էտիպ , վասիյեէթիւնի
 եազըպ , Վէսթալլարա (4) էմանէթ էթ-
 տի : Բօմա էհալիսինի ըէսմէն սայտրրըպ ,
 հալա մէվճուտ տէօրթ միլետն եիւղ օթուզ
 եէտի պին ճան պուլունտու : Պունտան
 անղլաշըլըր քի , օ վագըթ Բօմա շէհրիշիմ-
 տիքի պիգիմ էն պիւլիւք շէհրլէրին տէօր-
 տիւ գատար ըմրշ : Հէփեստոս մէյտանը
 տէտիքլէրի եէրուէ պու զիյնէթ օլույօրքեն,
 պիր գարթալ գուշու Աւղուսթօ իմփէրա-
 թօրուն էթրաֆընէ պիր գաչ քերրէ տօլա-
 նըպ , եազընտաքի փուլթիւանէտէ Ակրիփ-
 փանըն եարը պէլուէն օյմա թասվիրինին
 իւզէրինէ գօնտու տէյի նազլ էտէրլէր :
 Միւնէճճիմլէր պունա Աւղուսթօնուն
 էօլէճէյինէ պէշարէթ տիր տէտիլէր : Ա-
 րասը չօգ կեչմէտի Աւղուսթօ թիպէրեյ-
 օւլա պէրապէր խըրվաթըգ սէմթինտէ՝
 Խլիրեա տէտիքլէրի թարաֆա ճէնկե կի-
 տէրքեն , խասթալանըպ տէօնտիւ վէ տէօն-
 տիւքլէյն թիպէրեյու կերի կեթիրտիպ ,
 եազըն տօսթլարընը տա եանընա չաղըրթ-
 տը . վէ էօլմէտէն պիր իքի սաաթ էվլէլ
 պիր այնա կեթիրտիպ , սաչլարընը թարաթ-
 տը տիւզէթտիրտի . վէ եաթաղընըն էթ-
 րաֆընտա տուրան տօսթլարընա տէօնիւպ
 տիւնեատէ տէվրանըմը էյի իճրա էթտիմ
 մի ,, տէյի սօրտու . օնլար տա պէլի տէյի
 ճաւապ վէրինճէ “ վարըն իմտի պէնի մէտհ
 էտին ,, տէյիպ : Նիվրանըն գուճաղընտա

ճանընը վերտի : Եաշը եկեմիշ ալթը, վե
տե վլեթի զըրդ պիր սէնէ սիւրտիւ : Էօլիւր-
քեն Լիվեայա " սէնինլէ կերէք պիր օլտու-
ղուսուզ կիւնիւ, կերէք պու սօն վէ տամըզը
իւաթըրընտան չոգարմա " տէյի թէնպիհ
էթտի :

Իմփէրաթօրուն էօլմէսի պիւթիւն Րօմա
տե վլեթինէ պիր պիւլիւք աճը օլտու : Պա-
զըլար թախմին էտէրլէր քի, էվլատըմ պիր
ան էվլէլ թախթա սահիպ օլտուն տէյի,
Լիվեա՝ Աւղուսթօնուն էճէլինէ սէպէպ
օլտու : Սէպէպի հէր նէ իսէ, Լիվեա սա-
րայա քիմսէյի սօգոտուրմայըպ, Աւղուսթօ
կեահ էյի տիր, կեահ Ֆէնա տըր տէյէրէք,
էօլտիւլիւնիւ պիր էյեամսըրըր էթտի : Եվ-
հայէթ թիպէրեօյու եէրինէ օթուրթմագ
թէրթիպինի թանգիմ էթտիքտէն սօնղրա,
էօլտիւլիւնիւ տէ աշիքեար էթտի, թիպէք-
եօնուն Իմփէրաթօր նասպ օլունտուղու-
նու տա : Պատէհու Իմփէրաթօրուն էօ-
լիւսիւնիւ չօգ սալթանաթ ըյա գալտըր-
տըլար . վէ թիպէրեօ՝ տիվան ըիճալլէրի-
նին արասընտա տուրուպ, Աւղուսթօնուն
մէտհինի նագլ էթտիքտէն սօնղրա, վասիյ-
եկթի օգունտու քի թիպէրեօյուլա Լիվեա-
յը քենտիյէ վարիս նասպ էթմիշ իտի : Աւ-
ղուսթօ՝ վաթանընա սօն կիւնիւնէտէք
էթտիյի հիզմէթ իլէ՝ շէրէֆ էտինմիշ իտի .
վէ էօլտիւլիւ զաման՝ իսալգ տա օնուն շէք-
տիյի զահմէթ գատար՝ եիւրէք աճըսը շէք-
տի : Գարըլար պիր սէնէ գարալար կիյսին
տէյի Ֆէրիան օլտու : Վէ քենտի ատընա

փաւթխանէլէր եափըլըպ , փուլթ կիպի ի-
պատէթլէր իհտա էթտիլէր . հաթթա էր-
պապը տիվանտան Նումէրեօ - Աթթիդօ
նամրիճալ խալցըն Աղուսթոյա էթտի-
յի միւտահէնէտէն՝ քենտիյէ պիր մէնֆա-
աթ ջոգարմազ իչին , Աղուսթօ կիոյէ ջոգ-
տը , պէն կեօզլումլէ կեօրտիւմ տէյի եհմին
էտիպ , քիւլլի նուգուտ հէտիյնէ ալտը .
պու վէճհ իլէ Աղուսթօ փուլթլարըն մե-
նէտինտէ օլտուղունա՝ խալցտա շիւպհէ
գալմատը :

Աղուսթօ էօլտիւքտէն սօնդրա պէոյլէ
իզգէթլէր էթտիլէր : Կերչի հիւքեռմէթի-
նին իպթիտասը զուլումտան իպարէթ ի-
տի . լաքին սօնու բումալլայա տէվլէթ օլտու-
վ է օ պապտէ տէրլէրտի քի , Աղուսթօ
հիյ տօղմուշ օլմասա , եախօտ տախմա ետ-
շամըշ օլսա , պէնի ատէմին բահաթի ա-
լա պօղուլմազտը : Իհթիմալ քի , Աղուս-
թօ իւշլէրտէն իքեն , էթտիյի զուլումտաթա՝
մանսըպտաշլարը քենտիյի թահիք էտիպ ,
• տա Չէզարըն ինթիգումրնը ալմազ՝ պիր
խայր ամէլտիր գըլաս իթմիշ օլա : Հագի-
գաթ , օլ էսնատէ իսթիլալի թէսքին էթ-
մէք իչին , պէոյլէ սէրթլիք իզթիզա էտէր-
տի . զիրա բումալլարըն ֆիքրինտէն էվ-
վէլթի նիզամլար ջոգմատըգճա , իմփէրա-
թօրլուգ մէթանէթ պուլումայաճաղ ը-
տը : Պու վէճհ իլէ Աղուսթօ հէմտէվ-
լէթի ճուճհուր բուսումու իւղրէ իտարէ
էթտի , հէմխալցա՝ պիր քեամիլ հիւ-
քիւմտարըն կիւնիւնտէ կեօրէ պիլէճիյի

էյլիբլէրի կեօսթէրտի: Աւղուսթօն մէմ-
տուհ փատիշահարըն հէփինի պաստըր-
տը. վէ էյէր Աւղուսթօ՝ իսմինի՝ Օթթավ-
եանօ իսմինտէն այըբմագ միւմքին օլսայ-
տը, թէվարիստէ աւոր սէօյէնէն թած-
տարլարըն էն ալալարընտան օլուրտու (Զ):
Գուրթարըճըմըզ Զ Ք հազըթթէրի-
նին տէ տիւնեայէ կելտիյի պու էսնատէ
տիր:

Թիպէրեօ էլլի ալթը եաշընտա
Բ. Թ. Դ. իմփէրաթօր օլտու: Վ է Աւղուս-
թօնուն սաղըղընտա մէշրէպինի պէլլի էթ-
մէյիպ, էօլտիւքտէն սօնղրա տախի իլք սէ-
նէլէրինտէ նէ օլտուղունու պէյան էթմէյէ
ճէսարէթի օլմատը. չօգ քերէմվէ բէմալիյ-
եէթլէ հիւքեումէթ էթտի. լաքին գարըն-
տաշը Տրուղօնուն օղու Ճէրմանիգօնուն
իշկիւղարըզլարը՝ Թիպէրեօնուն նէ եա-
րամագ աւտամ օլտուղունու աշիքեար էթ-
տի: Թիպէրեօ՝ իմփէրաթօր օլտու գլայն,
Փաննօնեա այալէթինտէ (ԴԷ) օլան ասքեր՝
Աւղուսթօնուն էօլմէսի հէվատիսինտէ՝
թէպտիլաթ սէվտասըլլա զօրպայէ չըգտը-
լար, լաքին չօգ սիւրմէյիպ, եինէ իթաաթէ
կէլտիլէր Ֆագաթ պաշլարը օլանըն ճէզասը
թէրթիպ օլունտու: Պիր զօրպալըզ տա
Նէմէիսթանտա գուհուր էթտիքի, օպուն-
տան թէ հիքելի իտի: Ճէրմանիգօ հէմ

(Զ) Զիրա Աւղուսթօ օ գուլումաթը Էթ-
տիյի զաման՝ աւոր Օթթավեանօյուտու:

զաթինտէ ագիւլ, հէմ Աւղուսթօնուն էլի
ալթընտա թէրպիլէ օլմուշ պիր կենճ եիյ-
իտ՝ Նէմէիսթանտա սէրասքեր իտի. լաքին
քենտի օնտա տէյիլ իքեն, հիւքիւնտէ օ-
լան ասքեր պաշ գալտըրըպ, Բօմա տէվլէ-
թի պիղիմ էլիմիղտէ տիր, գուտրէթի վէ-
ազամէթի պիղիմ գըլլըմըլըն հիւնէրի
տիր տէյէրէք, Ճէրմանիգօ ափտէթ էթ-
տիքտէ, օնու իմփէրաթօր էթմէյէ դարար
վէրմիշէր իտի. Ասքերին պու մուհապպէ-
թի իլէ, Ճէրմանիգօ օ պալա մէսնէտէ նա-
իլ օլա պիլիր իքեն, զիմմէթինին աշգըլա
պիւլիւքիւք սէվուասընը պասթըրըպ, աս-
քերինին թէքլիֆթի ինֆաալ իլէ րէտտ էթ-
տիյինտէն մատա, իսթիլալի թէսքէն էթմէք
իշին քենտիյի նիշէ թէհլիքէրէ գօյուպ,
էթմէտիյի ճահտ ու զայրէթ գալմատը.
վէ զօրպա պաշլարընը գաթլ էտիպ, պագը
ասքերի տէ, օլ էսնատէ տէվլէթ տիւշմէ-
նի նազարըլա պագուրդլարը Նէմէիլէր
իւղէրինէ եիւրիւթմէյլէ, զօրպալըլը թէս-
քին էթտի.

Թիպէրեօ Ճէրմանիգօնուն սատագա-
թընա նէ դատար խօշլանտըյսա, խալցըն
Ճէրմանիգօյա էթտիյի իթիպարա տա օ-
գատար մահզուն օլտու: Արասը չօգ կեշ-
մէյիպ, Նէմէիլէրէ դարըլը կեօրտիւլիւ իշ-
լէր սէպէպի իլէ, թիպէրեօնուն գըղգանճ-
լըլը կիթտիքճէ արթըպ, խուսուլմէթ փէյ-
տա էթտի. Ճէրմանիգօ տիւշմէնի չօգ ճէնք-
տէ եէնիպ, Բօմա տէվլէթինին հիւքիւնէ
վաֆիր մէմլէքէթլէր կեշիրտի. լաքին հէր

Ֆիւթուհաթը հէր ֆազիլէթի՝ քենտիյէ
պիր գապահաթ օլտու : Թիպէրնօ՝ Ճէր-
մանիգօյու Ռօմայա կեթիրթմէյէ պու-
մատըգ վէսիլէ գօմատը : Լաքին Գլէ-
մէնթէ նամ պիր զօրպա թիւրէմէյլէ , Թի-
պէրնօ Ճէրմանիգօնուն իշինի կերի պրա-
գըպ , պու զօրպա պաշընը կիզլիճէ է օլտիւրթ-
տիւ . վէ կիզլի է օլտիւրթտիւյիւ՝ պայա-
ղը խալգտան իֆրաթ գօրգտուղու իշին
իտի :

Պէյլէճէ մէմլէթտէ օլան տիւշմէնլէ-
րինտէն խէլաս օլտուգտան սօնղրա , Ճէր-
մանիգօյու Նէմլիսթանտան կեթիրթմէնին
չարէսինէ պագտը : Իպթիտա Ճէրմանիգօ
Նէմլէլիլէրի եէնտիյի իշին , տիվանտան
նուսրէթ ալայընա իղն ալըպ (16) “ տի-
վան սանա շէյլէ իբրամլար էթմէթ թէտա-
րիքինտէ տիր , սէն օ մէմլէքեթէ տօգուգ
տէֆա կիտիպ , տօգուգունտա տա տիւշ-
մէնի եէնտին , էթտիյին եիւզ ագլըղը էլ
վերիր , կեշ արթըգ իւճրէթինի ալ ” տէյի
պիր մէքտուպ եաղըպ , տիւշմէնտէն ալլինա-
ճագ ինթիգամըն փէք ազիւթի՝ քենտի իս-
թիլալի իլէ պրագմագ տըր տէյէրէք , տա-
վէթ էթտի : Ճէրմանիգօ տախի Ռօմայա
եագլաշտըգտա , սայըսըգ քիմսէլէր շէհիր-
տէն չօգ ուզագ՝ դարշըլամաղա կիթտիլէր .
վէ էթտիքլէրի՝ իբրամտէյիլ , թափընմաղ
լուր . կերէք քենտի խօշ աթվարը , կերէք
ալայըն սալթանաթը , քենտի պէշ նէֆէր
օղլույլա պիր նուսրէթ արապասընա պին-
միշ , սէլէֆի Վարօնուն պայրագլարը պիլէ-

սինձէ, խալկա պիր ազիմսէ վինձ օլտու :

Ճէրմանիգօնուն պունտան սօնդրա տա-
հա շան շէօհրէթ գաղանաճաղը վար ըմըշ .
Հարգ թարաֆընտա պիր մէմուրիյեթէ
տահա կիտիպ . Ակրիփփինա նամ էհլինի
վէ էպլատդէրինի պիդէսինձէ կեօթիւրտիւ .
Լաքին թիպէրեօ Ճէրմանիգօնուն գուտ .
րէթինի թէնգիլ էթմէ իշին . Համայա-
լէթի մուհաֆազասընր՝ Փիգօնէ նամ զա-
պիթէ վէրմիշիտի . Պու Փիգօնէ հարա-
րէթի պիր աւտամ . վէ թիպէրեօնուն մէ-
մուր էթուիյի ուղուրսուզ հիղմէթէ հէր
վէճհ իլէ գաւորը օլմաղլա Ճէրմանիգօնուն
հէր մասլահաթինէ էնկել օլուպ . հէր քեսէ
Ճէրմանիգօնուն եիւղ շէլիրուէճէք . վէ Ֆրը-
սաթընըրասթ կեթիրուիքուէ վուրուպ էսլ-
տիւրէճէք իտի . Պունա պինաէն Փիգօնէ
Ճէրմանիգօյու րէղիլ էթմէ . գայտընա
տիւշիւպ . Ճէրմանիգօ՝ Աթինալըլարա թա-
րաֆ էտիպ . Տօմալըլարըն շանընա զիւլ կե-
թիւիյի տէյի զամլ էտէր . Ճէրմանիգօ
պու սէօլէրի իշ եէրինէ գօմայըպ . Փիգօնէ-
նին կիզլի թէոպիրլէրինի գարշոյումագ գայ-
ղըսընտան զիյաուտէ՝ քենտի մէմուր օլտու-
ղու . հիղմէթին իճրասընա զայրէթ էտէր-
տի . Փիգօնէ՝ Փլանչինա նամ գարըսըլա
իթթիֆագէն՝ Ճէրմանիգօյու րէղիլ էթ-
մէյէ չալըշըրլար . Պու Փլանչինա թաշ եիւ-
րէքլի մերհամէթսիզ գարը տէյի շէօհրէթ
պօւլմուշտաւր . Ճէրմանիգօ պունլարա
գարշուրգ սապը ըլա միւլաիւիքտէն զայ-
րի շէյ էթմէյիպ . քենտիյէ էթտիքլէրի բօւս .

վայելչա դարչը՝ թապիաթինտէ զաթի օ-
 լան միւրիւ վկէթի վէ ինսանիյնէթի իճրա
 էտէրտի։ Տիւշմէնլէրինին էթտիյինէ, սէ-
 պէպ՝ նէ օլտուղուսու պիլմէտիյինտէն,
 ֆիրքինէ նէ դարչը զօմագ կելիրտի, նէ գօ-
 րունմագ։ Ֆադաթ Վ՛ըսըրըն մէշհուր էս-
 քի պինալարընը սէյր էթմէք վէսիլէսի ի-
 լէ, չոգրպ Մըսըրա կիթտի։ Լաքին ասըլ
 մէրամը Փիղօնէնին դաստորնտան, վէ Փի-
 ղօնէտէն ղիյատէ՝ դարըսընը էլինտէն գուր-
 թուլմագ իչին իտի։ Վ է ափտէթինտէ խաս-
 թալանըպ, պիր վէ ափտէ մի էթմիշ օլա, եօգսա
 խըյանէթլէրինէ եէնի իսպաթլար մը տուլ-
 մուշ օլա, Փիղօնէյէ՝ սէնինլէ պօղուշտում
 տէյի խասպէր կեօնտէրտի։ Խասթէլիյի ազ
 կիւնիւն իչինտէ աղորլանըպ, նէճաթ պու-
 լաւալաճաղը անղլաշըլտը։ Քենտիտէ էօլէ-
 ճէյինի անղլայընճա, էթրաֆընտա օլան
 տօսթլարընա տէօնիւպ « պու էօղիւմիւմ
 էճէլ օլա, կենճիլիմէ տօյաւտըմտէյի ֆէ-
 լէքտէն շիքնայէթ էթմէյէ հազգըմօղուր-
 տու։ Լաքին Փիղօնէ իլէ Փլանչինանըն խըշ-
 մընա գուրպան կիթտիյիմ խաթրըմա կել-
 տիքճէ ճանըմ եանար։ Տիւնեւամը թէրք
 էտիպ, շու շէքտիյիմտէրտլէրտէն նէ շէ-
 քիլ գուրթուլտուղումու խմէրաթօրա
 անղլատըն « տէյի անտ վէրտի։ » Վ է պէ-
 նիւմ կիպի՝ պիր գաշ տէֆա տիւշմէն էլին-
 տէն գուրթուլմուշ պիր ճէնքճի՝ պիր գա-
 րընըն խըշմընա գուրպան օլտուղումու ի-
 շիսինճէ, տօսթլարըմտան պաշգա՝ տիւշ-
 մէնլէրիւմ տախի իւզէրիմէ պիր գաշ տամ-

Լա կեօղ եաշը տէօքեճէք տիր։ Սիշ ճէմա-
 ւթըն հուզուրուհտա պէնիմ թարաֆրմը
 թուլթուհն, սիղի տինլէյէնլէր պէնի աճը-
 յաճագ տրր։ Ը է տիւշմէնլէրիմ եալընը
 քենտիլէրէ թէնպիհօյանը պիլէ էթմիշ օ-
 ւալար, նէ քիմէյի ինանտըրապիլէճէք-
 լէր տիր, նէ գապահաթլէրի աֆլօաճագ
 տրր ։ տէյիպ, գօլարընը ուզատընճա,
 հէման էթրաֆընտա օլանլար աղլայըպ
 ըշգըրարագ էլլէրինէ սարրիւպ, կեօղ եա-
 շըլա ըսլատարագ սէնին ինթիգամընը ալ-
 մաղա՝ էօմրիւմիւզիւ ֆիտա էտէրիզ տէ-
 յի եէմին էթտիլէր։ Օնտա Ճէրմանիգօ
 էհլինէ տէօնիւպ ։ քենտի սէլամէթին ի-
 ջին գաղայէ ըիղա վէր, էօլէ գուտրէթ
 սահիպի տիւշմէնլէր իլէ տիւշմէ ։ տէյի՝
 պէյնլէրինտէ օլան մուհապպէթին հիւր-
 մէթինէ անտ վէրտի։ Ճէրմանիգօնուհն
 էօլմէսի հէվատիօինտէ՝ իթալեանլարըն
 աճըսը տիր իլէ թապիր օլուհմաղ ։ Լաքին
 Բանա էհալիսինին աճըսը ճիւմլէտէն զիյա-
 տէ օլտու։ Պու ինթիլալ արասընտա
 ֆիզօնէնին ճէղասը թէրթիպ օլաճաղը սա-
 հիհ կիպի իտի։ զիրա էհլի իլէ պէրապէր՝
 Ճէրմանիգօյու պիր խաֆիֆ գէհիր իլէ
 էօլտիւրտիլէր տէյի զամզ օլուհույօրտու-
 հաթթա իմվէրաթօր քենտի, վէ վալիտէ-
 սի Լ իվեա տախի իլհագ տրըլար տէյի խալգ
 շիւպհէտէ իքեն, Ճէրմանիգօնուհն էհլի Ակ-
 րիփինա՝ հէր քեսին իթիպար էթտիյի՝
 ֆաղիլէթ վէ ճէսարէթ սահիպի գարը՝ Բօ-
 մայա կէլտիքլէյն շիւպհէ թաստիգ օլտու։

Ակրիփիինա էվլատիւրի իլէ պերապէր ,
 էհլինին ըիւլունիւ պիր դավանօս իչինէ
 դօմուշ , կեթիրիր Աւղուսթօնուն մէղարը
 իւսթիւնէ գօր : Ակրիփիինա շէհրէ եագ-
 լաշրքեն , պիւթիւն էրպապը տիվան վէ
 րօմա էհալիսի դարշը վարըպ , աղլայարադ
 շէհրէ կեթիրտիլէր : Վէ Շէրմանիգօնուն
 հիւքմիւնտէ հիւսթի էտէն ձէնքծիլէր՝ քե-
 ղալիք շօգ ածը կեօսթէրտիլէր : Ակրիփի-
 նա գավանօսու մէղարա գօր իքեն՝ քիմսէ-
 տէ սէս սէտա եօղ ուտու . լաքին սօնդրա
 « ճումհուր էլտէն կիթուր » տէյի հէփ
 պիրտէն չըղըշմաղա պաշլատըլար :

Փիղօնէնին էթտիյի սալթ թիպէրեօնուն
 ինթիգամընը իճրա իչին իտի տէյի՝ իսալդ
 թալսիին էտէր իքեն , Փիղօնէնին տափասը
 կեօրիւսիւն տէյի թիպէրեօ իղին վէրուր :
 Վէ Փիղօնէյի տիվանա չըղարըպ , հէմ
 Շէրմանիգօնուն էօլիւմիւնիւ , հէմ տահա
 սաիր գապահաթլէրինի խապէր վէրտիլէր :

Փիղօնէ տափասընըն փէք մուղլագ օլտու-
 դունու կեօրիւպ , քենտի շէրիաթինի քեն-
 տի քեստի . պիր կիւն էվինտէ օթուրուր-
 քեն , քենտի քենտիսին վուրուպ էօլտիւր-
 տիւ : Լաքին Փլանչինա իվեանըն փէքնա-
 դարընտա օլմաղլա , զաղապտան գուր-
 թուլտու :

() նտան սօնդրա թիպէրեօնուն վէսվէ-
 տէ էտէճէք քիմսէսի դալմայընճա , եիւ-
 վիւնիւն փէրտէսին երրթըպ , զաթի ձի-
 պիլէթի նէ օլտուդուն աշիքեար էթտի :
 Չուլու մքեարլըղընըն իպթիտալարընտա՝

եագըն սրբաշնոր՝ Սէյանո իսմինտէ պիր
միւֆսիտ իտի։ Պու Սէյանո Բամա բիճալ-
լէրինտէն օլուպ, իբի երւղլիւլիւքտէ՝ է-
ֆէնտիւինտէն զիյատէ մահիւր օլմաղլա, նա-
զարընա կիրմիշ իտի։ Թիպէրեանուն էթ-
տիյի եարամազլըղլար պունուն պաշը ալ-
թընտան տըր տէյի վէսվէսէ օլունուր։ զի-
բա Թիպէրեո՝ պունուն հիլմէթէ կիրմիյի
կիւնտէն պէրի՝ տահա միւվէսվիս վէ տա-
հա զուլիմ օլտու։

Պունուն ճահո ու զայրէթի՝ Թիպէրեո
Բամատան ուղաղ պիր քեօյտէ զթուրսուն
տէյի ազլընը գանտըրմաղլ տը։ Պունուն,
լա քենտի տահա զիյատէ նուֆուզ քէսպ
էտէրիմ իւմիտինտէ իտի։ շիւնքի քէնտի
րէյի օլմատըգճա, Խմփէրաթօրա քիմսէ
եագլաշմագ միւմքին տէյիլ իտի։ Թիպէր-
եո պունուն սէօղիւնէ օլյուպ, Դիտա
փութա վէ Աւղուսթօյա վութլանէլէր
իհտաս էթմէք վէսիլէսի իլէ, Բամայը պրա-
գըպ, քեօյէ կիթտի։ Օրատա խալգըն շի-
քեայէթլէրինի տիւլէմէքտէն ուսանըպ,
Նափօլինին գարշսընտա Գափրի տէօլիք-
լէրի միւֆէրրիհ ատայա չէքիտի։ Պու ա-
տատա քենտիյի հէր տիւրլիւ սէֆայէ վէ-
րիպ, հիւքմիւնտէ օլան խալգըն չէքտիյի
մուսիպէթին հիշ պիրի կեօղիւնէ կեօրիւն-
մէզ, հաթթա պիր եանտան քենտի՝ տա-
հա զիյատէ գուլմ էտէր, օպիր եանտան
Սէյանո շիւպհէքեարլըղլընը արթըրըտը։
Բամանըն հէր մահալէսինտէ կիզլիշաշուտ
լար՝ հէր նէ դատար զարարսըզ պիր իշ

օլսա, Թէրսինէ մանաւոր վերիւ, պիրէր
 աղիմ դապահաթ էտէրէրտի: Ճէրմա-
 նիօնոուն իբի օպու: Ներօնէ վէ Տրուդ
 տէվէթ խախնէրի տիր տէյի հափիտի
 աճլղ ըլա էօտիւրտիւլէր: վէ վալտիլէրի
 Ակրիփինայը սիւրկիւնէ կեօնտիւրտիլէր:
 Պունլարտան մատա Սապինօ, վէ Ազն-
 եօ-կալլօ, վէ Սիրիագօ նամ բիճալլէրի
 պիրէր պօշ վէսիլէ իլէ էօտիւրթտիւլէր:
 Պու վէճհ իլէ խոթի բի, Սէյանօ քենտի
 իլէ Խմիէրաթօրուն պէյնինտէ պուլունան
 քիմնէլէրին վիւճուտինի փալտորրպ, կե-
 բէք Թիպէրեօնուն քենտիյէ օլան էմնիյեկ-
 թինի, կերէք տիվանըն վէրտիյի բուխսա-
 թը արթըրմատայրտը: Սէյանօ Խմիէրա-
 թօրտան զիյատէ գանուծլար իհտաս է-
 տէր: Վ է քենտի պիր Թաճտար տըր կի-
 պի, խալղ՝ հէր եէ մինինտէ՝ պաշր իլին անտ
 վէրիւլէր իտի: Նէթիճէի քելամ խալց
 Խմիէրաթօրտան զիյատէ պունտան գօր-
 գարլարտը: Սէյանօ պու մէրթ էպէյէ պէօյ-
 լէ չափօւք ջրփմասընտան, տիւշմէսի տէ
 թանթանալի օլաճաղը անղլաշրլըրտը: Խմ-
 փէրաթօրուն կեօղիւնտէն չըգմասընա՝ պիւ-
 տիյիմիղ սէպէպ, Սէյանօ տէվէթ է իւրլա-
 նէթ էտէյօր տէյի, Սաթիրեօ նամ բիճալ-
 շիքեայէթէ ճէսարէթ էտիպ, Ճէրմանի-
 օնուն վալիտէսի Անթօնեա տա թաստիգ
 էտինճէ, էրպապը տիվան Սէյանօյու չօգ-
 տան պլրի չէքեմէյիպ, լարին եւրամազը-
 ղընտան գօրգտուգլարը իլին, իղմազ էտէյ-
 օրլարտը: պու տէֆա ֆըրսաթ պուլուպ:

Իմփրկութեամբ քննարկելու վերաբերյալ ընդհանուր
 սահման թէ՛ ճանաչող էթնոսոփոյուն : Այսպէս յոյս
 հասկանալով զայն ճանաչողութեամբ, ճշդութեամբ նկ
 չէքիւ վերէն ճշդութեամբ թէ՛ ընթացիկ էթնոսոփոյուն :
 Վէ՛ է ճշդութեամբ կենսութեամբ ընթացիկ : Խառն
 քիւնքիւ իւր սիթեմ իւր թափափոյունքիւ զը
 ընդ տէ՛ քիւնք (—), էթնոսոփոյունքիւ ընդհանուր
 գալմատը : Օնտան ճշդութեամբ թէ՛ պիտի է
 տիպ պօղտութեամբ :

Այսպէս յոյս է ճշդութեամբ թափափոյունքիւ ընդհան
 տէ՛ քիւնք զայն սիթեմութեամբ ընթացիկ : Խառն
 տան ընթացիկ իւր ետրամատը : Փիլոսոփոյունքիւ
 է՛ ընթացիկ քիւնք վէ՛ տալիս ընթացիկ՝ Այսպ
 նոյնքիւ տալմատ ընթացիկ ընթացիկ : ճշդութեամբ
 ընթացիկ էթնոսոփոյուն : Թափափոյունքիւ հէ՛
 է ճշդութեամբ ընթացիկ տալմատը տալմատը պի
 ընթացիկ պիտի տիտէ՛ մէջէ՛ իւրէնքիւ, հաղոր
 նա ընթացիկ էթնոսոփոյունքիւ թէ՛ քիւնք էթնո
 սոփոյուն է ճշդութեամբ տիտէ՛ տիտէ՛ էթնո
 ընթացիկ իւր ընթացիկ ընթացիկ տալմատը, վէ՛
 ետրամատը սայրսը հիսապը ետր ուտու : Պի
 ընթացիկ է ընթացիկ տիտէ՛ ընթացիկ տալմատը իւր
 քիւնքիւ քիւնքիւ է ճշդութեամբ, Թափափոյունքիւ
 իւր տիտէ՛ «ետրամատ, էթնոսոփոյունքիւ տալմատը
 ընթացիկ « տիտէ՛ ընթացիկ սըգընթացիկ : Պի
 է ճշդութեամբ, պիտի տան էթնոսոփոյունքիւ է ընթացիկ
 ընթացիկ տիտէ՛ քիւնք էթնոսոփոյունքիւ «պիտի

(—) Այսպէս քիւնքիւ թափափոյունքիւ ընթացիկ
 ընթացիկ էթնոսոփոյունքիւ ընթացիկ տալմատը
 քիւնքիւ էթնոսոփոյունքիւ էթնոսոփոյունքիւ :

«Իղին շէքոյիցինիղ էղիյնէթի էքսիլոսէճէք
գատար տօսթ տէյիլ իմ, տէյի ճէվաու
վերիւտի :

Թիպէրեօ էօմրիւնիւ պէօյլէ կեչիրտի .
հէմ քենտի րահաթինէ խասիմ, հէմ է-
լինքինէ . ալէմ քենտիտէն իքրահ էթմիշ,
քենտի տէ քենտիտէն ուսանմըշ . էլ-ա-
խըր Խմփէրաթօրլուղունուն եիրմի իքին
ճի սէնէսի՝ խասթէլէնիպ իշթահտան քե-
սիլիպ, էօլէճէյինի անղւայընճա, եէրի-
նէ պիրինի նասպ էթմէք գայտընա տիւշ-
տիւ : Վ է Գալիկօյա նամ ճէրմանիօ-
նուն օղլունու թէրթիպ էթտի : Ղալիպա
պունուն եարամազլղը քենտինինքիլէրի
խալգա ունութտուրուր տէյի իտի :

Պու ճիւմլէ իլէ Թիպէրեօ էօմրիւնիւ
ուղաթմագ իսթէր կիպի, տէրտտէն դաի-
լէտէն քենտիյի տաղըթմագ իլին վիւայէթ
կեղմէյէ պաշլատը . վէ օ սէվտիյի ասալը
պրաղլպ, դարա թարաֆընա կելտի : Վ է
նիհայէթ Նափօլիտէ Սիսէնօ տէտիքլէրի
պուրօւնտա սաքին օլտու : Օրատա պօւ-
նու պիր պայղընլղգ ալըպ, կեահտա պիւ
պայրլըրտը քի, սօնու եօգ տուր տէրլէրտի :
Հաթթա պիր կիւն էօլմիւշ տիւր տէյի
Գալիկօյա սարայըն ասքերինէ պիաթ էթ-
տիրիպ : քենտիյի ալղըշլատարագ Խմփէ-
րաթօրուն տաիրէսինէ տօղրու կիտէրքեն,
Խմփէրաթօրուն պայղընլղը կեչէյօր տէյի
խապէր չըղընճա, սարայըն խալպը քեն-
տիլէրին շաշըրտը : Օարատա սէվինճ կեօ-
թէրէնլէր եինէ շէհէլէրինի պօղուպ, հէպ

է վիճարի մահգունիյնէ թէ վուրտուլար .
 վէ եկնի իմփէրաթօրու պրսպրպ , էպիյէ
 թէլաշ կեօսթէրմէյէ պաշլաօրլուր : Կա-
 լիկօյա երլտըրըմ վուրմուշ կիպի սէրսէմ-
 լէնիպ , օ արզուսուն չէրտիյի իմփէրաթօր-
 լուղթուն եկրինէ՝ գաթլինի պէրլէրօրի : Ան-
 ճագ Սաղրօնէ նամ խաին՝ եարամաղլրդ :

Թ. Թ. 788: ^{տա սագալ աղաթմըշ թփաթը}
 Բ. Ս. Թ. 35: ^{եօնուն պիր ան էվիլէ էօմէտինէ}
^{սէպէպ օլուու . քիմի եիւզ եաս}
 տըղլարը արասընտա պրզուու . տէր , քիմի
 տէ զէհրլէտի տէրլէր : Թիպէրեօ կիւ-
 նիւնիւ պէօլէ պիթիլուի . եաշր եէթմիշ
 սէքիզ իտի . վէ եիրմի իքի սէնէ խմիէրա-
 թօրլուգ էթմիշ իտի :

Պու խմիէրաթօրուն օն սէքիզինձի սէ-
 նէսի՝ էֆէնտիմիզ Քնու հաշա չըգարտը-
 լար : Պէնի առէմին ումումէն աղղրնլրդ
 վագթի պու թարիխսէ իտի : Ա է Էֆէն-
 տիմիզին չէրտիյի սիյասէթլէրի , վէ էօլիւպ
 տիրիլմէսինի , վէ էթտիյի միւճիւզաթլէրի՝
 Պիղաուօս Թիպէրեօս խապէր կեօնտէրաի՝
 օ տա տիվանա իֆուտէ էտիպ , Քնու Րօմա
 փու թլարը սրրասընա գօտթըրաճագ օլուու :
 Լաքին մէգհէպէ տուիր օլան մատուէլէր՝
 Րօմանըն էսրի գանունլարը իւղրէ՝ տիվա-
 նըն մէմուրիյնէ թինտէն օլուպ , իլք խապէ-
 րի քենտիլէր վէրմիշ օլմատըղլարընտան ,
 էրպապը տիվանըն ճանը սըգըլըպ , Քնու
 փու թ սրրասընա գօմաղա իղին վէրմէտի-
 լէր : Հաթթա Րօմատա օլուլունան քրիւ-
 թիանլարը հէփ սիւրկիւն էտէճէք օլուու :

լար. լաքին օնա գարշուրգ՝ քրիսթիանլարը
 դամկ էտէնլէրի էօլտիւրտիւրիւմ տէյի
 պիր Ֆէրման տա թիպէրնօ չիգարմաղլա,
 կիւնիւնտէ քրիսթիանլար ըահաթ էթ-
 տիլէր:

Գալիկօլա՝ հիւքմիւ էլինէ ալտըգտա,
 մէշրէպինին ալլադլըղընը սագլատը՝ լաքին
 սէքիդ ոյա վարմատը իղհար էթտիյի ասա-
 լէթ վէ մէրհամէթ՝ հէփ պէր թարաֆ օ-
 լուպ, եէրինի՝ աղղըն սէվտալար ըլա, իշի-
 տիլմէտիք թամա ըլա, վէ եառուգ զուլոււմ
 լար ըլա տօլտուրտու քի, տիւնեա եէնի-
 աէն եէնիյէ՝ Փօտուլլուգ, էտէպսիզլիք,
 վէ մէրհամէթսիղլիք էօրնէքլէրի կեօրտիւ:

Դալիկօլանըն իլք Փօտուլլուղու՝ Գրալ-
 լըգ իսմի թագընտըղընտա անղլաշոյտը. գի-
 րա Գրալ իսմի՝ եէք պաշընա հիւքիւմ
 սահիպի օլանա վէրիլիրտի (*), վէ պաշընա
 թաճ պիլէ կիյէճէյիտի, էյէր, սէն հէր
 Գրալտան պիւլիւքսիւն տէյի ագլընը շէլ-
 միլ օլմասալար ըտը: Արասը չօգ կէշմէյիւղ,
 փուլթլարըն շէրէֆինէ թամա էթտի: Վէ
 քէնտի ըիւլթպէսինէ՝ փուլթ իսիմլէրինի
 տահա միւնասիպ կեօրիւպ, քենտիյէ փուլթ-
 լարըն իսմինի ալմաղա պաշլատը: Կերէք

(*) Վէ օ տէվիրլէրտէ իմփէրաթօրլուգ՝
 Ճուհհուրուն Ֆազաթ պիր մանսըպլըտը:
 Կերէի հէր հիւքիւմ իմփէրաթօրուն էլին-
 տէ իտի, լաքին տէվլէթ՝ իսիմտէ Ճուհ-
 հղըր ուտու:

Դիոս փութուն, կերէք սաիր փութլարըն
սուրէթի իւսթիւնտէն՝ պաշլարընը գըր-
աըրըպ, *կերէրինէ քենտի պաշընըն սու-*
րէթլէրինի գօտուրտու: Զօգ տէ ֆ'ա Գաա-
թօր վէ Բօլլուքս փութլարըն փութխա-
նէսինէ վարըպ, իքի փութուն արասըն-
տա օթուրուր, իպատէթ էթմէյէ կելէն-
լէրէ՝ սալթ պանա թափընըն տէյի էմր է-
տէրտի: Պէցլէ պիր րապըթասըզ պու-
տալայըտը քի, պիր ագըլտա տուրմազ,
փութլուղունու՝ շամաշըր տէյիշիր կիպի
տախմա թէպտիլ էտէրտի. կեահ Դիոս
օլուր, կեահ Հեփեստոս, կեահ Անահիտ
օլուր, կեահ Ափրոդիտէ: Նիշէ փութ-
խանէլէր եափտըրըպ, հէր պիրինէ քենտի
ալթուն օյմա սուրէթլէրինի գօտուրտու:
Վէ հէր կիւն քենտի նէ րուպա կիյէրսէ,
օ սուրէթլէրի տէ օ գըյաֆէթէ գօտու-
րուրտու: Վէ պիր ալայ ալազ միւտա-
հէնէճիլէր վարըպ օ սուրէթլէրէ սէճտէ
էտիպ թափընըրլարտը: Քենտինին գա-
թը չօգ փութ իմամլարը վար րուր. վէ սուն-
տուգլարը գուրպանլար՝ հէփ թուհաֆ վէ
նատիտէ շէյլէր իտի: Պաշ իմամլըղընա
փիլայէթին էն զէնկին քիմսէլէրի թալիպ
իտի: Պու փութ իզգէթլէրինի քենտի գա-
րըսընա վէ պինտիյի աթա տախի էթ-
տիրտի: Վէ չըլընլըղը թէքմիլ էթմէք ի-
շին, քենտի փութլուղունա քենտի պաշ
իմամ օլտու: Փութլարըն թափընը թադ-
լիտ էթտիյի՝ չօգ կիւլէճէք շէյ իտի. կեճէ
մահլթ ապա չըգար, այ ըլա ճիլվէ էտէր-

տի . կեօք կիւրիւլթիւսիւնիւ թագլիտ էթ-
մէյէ շօգ եօլլար գուլլանտը . վէ շօգ տէ-
ֆ'ա Հոմերոսուէն պէյթի իլէ է- էէն Պէնի,
է- էէնէրի՛ս էէնի տէյի՛, Դիոս փուլթա մէյտան
օգուրտու : Դիոս փուլթ ուլա կիղլի միւ-
քեալէմէլէր էտէրտի, վէ պաղլէն փուլթուն
ճէվապլարընա ինֆաալ էթմիշ կիպի՛ սէ-
նի տէնք պաղլար, Եունանի մէմէքեթլէ-
րինէ սիւրէրիմ տէյի փուլթա գօրգու վէ-
րիրտի, պաղը տա պարըշմըշ կիպի՛ փուլթ-
տան խօշնուտ կեօրիւնիւպ, շունտա սէնին,
լէ տօսթճա գօնուշալըմ տէր իտի :

Պունճա պէտխուլլարը արասընտա՛ միւ-
սէյեկպլիյի հէփսինի պաստըրմըշ, վէ օպիր
խուլլարընա սէպէպ կիպի իտի : Եվմէքի
Խմիէրաթօրլարըն սէֆիհլիյի՛ պունուէն
եանընտա իսրաֆսըղ սայլըրտը : Եէնի
Համմամլար իճատ էօրիպ, իչլէրինտէ պա-
հա եէթիշմէզ պուհուրլար թէլէֆ էթտի-
րիրտի : Մըթպաղընա օլան մասրաֆ հատ-
տէն աշըրըտը, շէօյլէ քի ինճիլէր էզտի-
րիր թաամըն թէրպիյէսինէ գաթտըրըր
ըրը . վէ պաղը տէֆ'ա սօֆրասընտա պու-
լունանլարա՛ թապագ տօլուտու ալթուն
շէքերտի տէյի նաղլ էտէրլէր :

Պու առամըն նէ տէրէճէտէ րապը-
թասըղ օլոուղունու անղլամագ իշին,
աթընըն հագղընտա էթտիյի շէյլէրտէն
պահս էթմէլի : Պունա մէրմէր թաշտան
պիր ախօր, վէ ֆիլտիշինտէն պիր եէմիք
եափտըրտը : Պու հայվանըն ատընա Խ-
լիւ-Խօ (գըղլըն) գօմուշ ուտու : Տէշարը շը-

դարածագ օլտուգճա, ազշամուան ախո-
րուն դափուսունա պարադօլար փոյուպ,
հայվանըն ույգուսունու թածիլ էտէճէք
շէյ օլմասըն տէյի պէրէ տիրտի: Աթը զլայա-
րէթէ կիտէնլէրէ վաճիպինճէ իբրամ
լուսուն տէյի, թաամ շէքեճէք մըթ պագ-
լարլըլա պիր սարայ տէօլէթտի: Քենսի
աէ չօգ տէֆ'ա ինչիթաթօյու սօֆրասընա
աավէթ էտիպ, քենտի էլի իլէ էօնիւնէ
ետլորզըր եուլաֆ գօր, ալթուն քեսսէ
իլէ շարապ իշիրիր իտի: Աէ էքսէրիյեա
աթընըն պաշնա եէմին էտէրտի: Հաթ-
թա էօլէ նազլ էտէրլէր քի, Գալիկօլա
պիր ազ տահա եաշասա, ինչիթաթօյու
Գօնսօլա էտէճէք իմիշ:

Գալիկօլա մալ ճէմ էթմէք իշին չօգ ալ-
չագ իլթիքեապլար էթտի: Լաքին հէփ քեն-
տի եարամազլըզլնուան նաշի իտի: Երպա-
պը տիվանտէն չօգ ըիճալ էօլտիւրթտիւ վէ
օնլար քենտի քենտիլէրինի էօլտիւրմիւշ
կիպի՝ լէշլէրինի տիվանընա չրգարտըր
տը: Մէմլէքէթտէն Փաիտէսիգ պօղազլա-
լը տէֆ էթմէք իշին, ալիլ վէ իխթիյար
քիմսէլէրի ճանաւարլարա փարալաթտը:
Պու ճանաւարլարա նաֆագա՝ էօլտիւր-
տէճէյի սէֆիլէրի վէրմէյէ ատէթ էթմիշ
իտի: Վէ օն կիւնտէ պիր՝ փարալաթմադա
պիր սիւրիւ ատամ կեօնտէրիր, պոնոնլա
հիսապլարէճ Խէֆլէրէճ տէր իտի: Պու սէ-
ֆիլլէրին պիրի՝ պէն գապահաթսըզըմ
ուէյի հայգըրտըզը իշին, տիլինի քեստիրիպ,
ճանաւարլարըն մէյտանընա էօլէ, աթտըր-

տը : Դօլորիւրտէ՝Ճէյի ատումը՝ ահէսթէ է-
 դիյեէթ իլէ էօլտիւրթմէք՝ պոունուն զէվգի
 իտի . Էօլտիւրթմէք քոյսանլար տէր իտի :
 Պու էդիյիէթլէրին պայշնուտա քենտի տու-
 րուր . քենտի թէրթիպ էտէրուր . վէ էդիյ-
 եէթլէրի ուզուն սիւրսիւն տէյի , կեա-
 տէ պիր՝ արա վէրիրտի : Օ էդիյեէթ վագթ-
 լէրինտէ քենտի եիւրէյինին տայանմասընը
 էօյիւնիւրտիւ : Պիր կիւն Րօմա էհալիսի-
 նէ ինֆաուլ էտիպ . Րօմա իալգընըն պու-
 շը պիր օլսա տա , պիր վուրուշուա քէսսէմ
 տէմիշ :

Պու կեունէ զալիմիքլէրէ խալգ տայ-
 անամայըպ , պոունուն վիւճուտինի գալ-
 տըրմաղա կիզլի կիզլի իթթիֆագլար էթ-
 տիլէր : Լաքին շիւնքի Նէմէ վէ պիւլիք
 Պրէթանեա (59) իւզէրինէ սէֆէր էտէ-
 ճէք հէվատիսի վար ըտը , իճրասընը թէ-
 իտի էթֆիլէր իտի : Ֆիլ վագը քիւլի առ-
 քեր ճէմ էտիպ , կեօսթէրտիյի թաֆրա-
 տան , խալգ՝ տիւնեայը ֆէթհ է-
 տէճէք՝ գըլաա էթտի : Օրտուսու-
 նուն եօլտա կիտիշի՝ քենտի մէշ-
 րէպի կիպի բապըթասըզ . կեահ էօյլէ աճէ-
 լէ կիտէր քի , ասքեր՝ պայրագլարընը կերի
 պրագմաղա մէճպուր օլուր . կեահ էօյլէ
 ահէսթէ եիւրիւր քի , օրտու ասքերինտէն
 զիյաուէ , նուսրէթ ալայընա պէնզէրտի :
 Քենտիյի սէքիզ նէֆէր ճէնքճի գալտըր-
 մըշ , թօղարը պաստըրմագ իշին եօլարը
 սուլատարագ կիտէր : Անճագ պու թէ-
 տարիքլէրին հէփիսի նաֆիլէ օլտու : Ա ա-

Բ. Թ. 793 :

Բ. Ս. Թ. 401 :

րըպ Պրէթանեայը ֆէթհ էտէճէյինէ ,
 Պրէթանեատան մէնֆի Պէյին պիրինի
 հիմայէսինէ ալտը . վէ պիւթիւն Պրէթան-
 եա ատասընը զապթ էթմիշ կիպի , պու
 Պէյին հէվատիսինի տիվանա կէօնտէրտի :
 Նէմցիսթանը վարըպ զապթ էտէճէյինէ ,
 օրտուսուենու ֆիլէմէնք վիլայէթիւրի սէմ-
 թինտէ տէնիզ գըրսընա կեօթիւրտիւ .
 վէ ճէնք թէթիւմմաթընը տիզիպ , ասքերի
 ճէնկե տուրտուրուպ , քենտի պիր կեմիյէ
 պինտի . վէ տէնիզ գըրսընը պիր պաշտան
 պիր պաշա կիտիպ կելիպ , պօրուղանլարա
 ճէնք իշարէթի վերտիրտի : Ասքերէ մեւ-
 գատտէմ թէնպիհ օղունմուշ , իշարէթ
 վերիտիքլէյն , հէր քես եալը քենարըն-
 տան տէնիզ մէյվէլէրի , վէ գապուգլու
 պէօճէքլէր տէվիրմէյէ պաշլայըպ , տէնիզ
 տէն ալընմըշ սոյղուեն մալի տիր , կերէք
 խմփէրաթօրուն սարայընը , կերէք Գամ-
 փիտօլեօյու տօնաթմաղա լայըգ շէյլէր տիր
 կիպի , պաշլարընտաքի թասլարը տօլտուր-
 տուլար : Պու եաուզ ճէնք թէքիլի օլ-
 տուգտան սօնղրա , ասքերինի չաղըրըպ ,
 կեօյա պիր եիւզ աղարթմըշլար կիպի ,
 պիր վագարը թավը ըլա՝ եիյիտիքլէրինի
 մէտհ եիւզիւնտէն՝ պիր ուզուեն սօհպէթ
 էթտի : Օնտան հէր քեսէ պիրէր միգտար
 ագչէ վերիպ , օնլարըն էտինտիյի խազինէ-
 լէրէ՝ քենտի տէ պէրապէր սէվինէրէք ,
 վարըն պուենտան սօնղրա զէվգ էտին տէյի
 իզին վերիպ տաղլթտը : Ուէ պու կեօր-
 տիւյիւ մէմտուհ իշ տօղաճագ ինսանլա-

րըն տա մալուսու ոլսուն տէյի, օրատա
խաթըր նիշան օլարագ պիր եիւքսէք գու-
լէ պինա էթտիրտի:

Գասեօ-Քերէանամ սարայ ասքերինին
պիր ճէմաթ պաշուր՝ ազըպէթ տիւնեայը
պու զալիմին էլինտէն գուրթարտը: Ամէ
իլէ օլան սէպէպլէրտէն մատա՝ Քերէա
Գալիկօլատան աէֆաթլէ րէշալէթլէր
չէքմիշ իտի: Գալիկօլա պու ատամը՝ հէր
տաիմ զէվզլէնէճէք շէյ արարտը. սէսի
զէննէ սէսինէ պէնզէր տէյի, գօրգագ մու-
հաննաթ տըր տէր իտի: Խմփէրաթօրուն
եանընա՝ հէր էմրինի ալմաղա վարտըգ-
ճա, գօրգագլըղա մուհաննաթլըղա քինայէ
էթմէք իշին, եա Ափրոդիտէ չաղըրըր ըտը,
եա Ադոն (Վ).

Գալիկօլատան րէշալէթ չէքմիշ՝ րիճալ-
տէն վէ գավալեէրլէրտէն պազը քիմսէլէ-
րէ՝ Քերէա Ֆիրրինի աչտը: Վ է իճրասընը
չափուք վէ թէհլիքեսիզ եօլ ուլա էթմէյի
տիւշիւնմէտէ իքեն, պիր ումուլմատըգ
մատտէ գուհուր էտիպ, թէրթիպլէրինէ
մէթանէթ վէրտի: Փօմփէտեօ նամ պիր
միւ՝ թէպէր րիճալ՝ Խմփէրաթօրուն հագ-
գընա ֆէնա սէօյլէտի տէյի, պիրիսի Իմ-

(Վ) Իքիօի տէ փութփէրէսթլէրին Թա-
փընտըղը փութլարտան տըր. պիրի զէննէ
տիր, օպիրի պիր նազիք եիյիտ. պազիլէր
իքիօինի տէ հէմ էրքէք, հէմ գարը տըր տէր-
լէր:

փէրաթօրուն հուղարուծուա զամիլ էտիպ,
 սէօգիւնիւ իսպաթ էթմէր իշին, չէնկի
 թաիֆէսինտէն Գւինթիլեա նամ զա-
 րըր շահիտ թուլթուու: Գւինթիլեա պիր
 ճէսարէթի գարըրտը քի, էրքերէրտէ
 պիլէ նատիր պուլունուրտու: Գարըր կե-
 թիրտիպ սուալ էթտիլէր: Վէ գարըր ին-
 քեար էտինճէ, էգիյեթէ վէրտիլէր: Պու
 գարըր չօգ զալիմ էգիյեթէթիէրէ՝ եիյիտճէ
 տայանտը տուրտու: Հալ պու քի, Գւին-
 թիլեա Իմփէրաթօրա գաստ էտէն միւթ-
 թէֆիգլէրին հէր թէրթիպինէ ալեսոհ
 ըտը, վէ էգիյեթէթին պաշընտա տուրան՝
 Քերէա քենտի իքեն, դարըր եինէ պիր սէր-
 րիշթէ վէրմէտի: Հաթթա էգիյեթէթէ պաշ-
 լայաճագլարըր վագըթ՝ միւթթէֆիգլէրին
 պիրինին այաղընա պասըպ, մասլահաթը
 պէն հէփ պիլերիմ, լաբին գօրգման սիղի
 աղըզա վէրմէմ տէյիպ, հէր օյնաղընը սէօ-
 քիւնճէյէտէր տայանտը տուրտու: Վէ հալի
 իլէ Իմփէրաթօրուն հուղուրունա չրգար-
 տըղլարընտա, չէքտիյի էգիյեթէթէ մուգա-
 պիլէ Իմփէրաթօր իւճրէթ վէրտի:

Լաբին պու զալիմին զուլմունա ալաթ
 օմուշում տէյի, Քերէա զազապընը ար-
 թըգ զապթ էտէմէյիպ, միւթթէֆիգլէր
 իլէ պիր գաշ մէշվէրէթտէն սօնդրա, Փա-
 լաթին փանայըրը (75) կիւնլէրինտէ՝ Գա-
 լիկօլայը պասըպ, ասքերինին եարտըմա
 կելէմէյէճէյի պիր վագըթտա վուրուպ
 էօլտիւրմէյէ գարար վէրտիլէր: Պու փա-
 նայըր տէօրթ կիւն սիւրէրտի: Կիւնլէրին

իւշիւ կեչիպ, պիր աղ տաճա կերի գալլը-
 աս, սըրըրմըղ թէ վաթուր պուլուր, եւ-
 խօտ պալիւմին վիւճուտինի գալտորմագ շէ-
 րէ ֆինէ՝ պէնտէն ճէսարէթլի պիր աստամ
 զուհուր էտէր վօրգուսուլա՝ ֆերէա տէօր-
 տիւնճիւ կիւնէ գարար վերտի։ Գալի-
 կօլա սարայա եագըն պիր համմամա կի-
 տէրքին, եօլ իւսթիւնտէ պիր շիւփանէ-
 տէն կեչտիյի եէրսէ, վուրուպ էօլտիւքէ-
 ճէյ իտի։

Պու փանայըրըն սօն կիւնիւ հէփսին-
 տէն շէնլիքի օլտու։ Գալիկօլա սաիր դա-
 մանտան զիյատէ շազ, եուդարտան աշա-
 դա մէյվէ վէ զայրի շէյ աթար, խալգըն
 գափըշտըղընա պագար խօշլանըր։ վէ քեն-
 տիյէ գաստ էտէճէքէրի խաթըրընա պիլէ
 կելմէզ։ Աերչի հէփատիսի նէշր օլմադա
 պաշլամըշ րտը, վէ էյէր տօսթլարը օլմուշ
 օլտա, քենտիյէ խապէր վէրիլէրտի։ Հաթ-
 թա րիճալտէն պիրի՝ պիր աշինասընա
 րասթ կելիպ, նէ վար, նէ եօգ տէյի սօր-
 տուդտա, պիր շէյ եօգ տէյի ճէփապ վէր-
 միշ։ րիճալ տէօնիւպ, պու կիւն մէյտան
 օյունուսուա պիր զուլումիարըն էօլիւմիւ
 օյունու օյնանաճագ պիլլիւմիսին, տէյինճէ-
 օպիրի մատտէյի անղլայըպ, աման աղգըն-
 տան չրգմասըն, տէմիշ։ Գաստ էտէն
 միւթթէֆիգլէր չօգ դաման թէլաշ իլինտէ
 պէքլէրլէր։ Գալիկօլա թաամը ունութ-
 մուշ կիպի՝ էյլէնճէյէ տալմըշ։ Քերէա
 պէօլէ վագըթ կեչտիյինէ քենտի քենտիյի
 եէր, վէ էյէր աբագսալար, հէման գալա-

պալլողըն իշխնոէ վուրուպ թէ փէլէյէճէր :
 Օ՛ պու Ֆիքիրտէ իբեն , Ասփրէնա նամ
 միւթթէֆիգլէրին պիրի , էֆէնտիմ , համ
 մամա կիրին տէ սօնդրա պիր լօգմա չէրէպ
 լէնին քի , օպիր էյլէնճէլէրի բահաթ սէյր
 էտէ պիլէսինիզ , տէյինճէ , Գալիկօլա այա
 դա գալգտը . միւթթէֆիգլէր իճթէյա
 թէն խալցը տաղըտըպ , կեօյա իքրամէն
 էթրաֆընը քենտիլէր գուշաթտըլար : Աէ
 համմամա կիտէճէք եօլտա՝ իւսթիւ քեմէր
 չէվըիւմիշ պիր շիրվանէ վար ըտը , Գալի
 կօլա օրայա վարընճա , Քերէա պիր խան
 չէր սաուրուպ , պու տա վար , ա գալիմ ,
 տէյիպ երգտը : Օպիրլէր հէման իւսթիւ
 նէ իւշիւպ , Գալիկօլա՝ պէն տահա սաղ
 ըմ տէյի չաղըրըպ չապալաւորըը եէրտէ ,
 օթուզ պըչագ եարասըլա կիւնիւնիւ պի
 թիրտիլէր :

Գալիկօլա՝ սիննի եիրմի տօգուզ եաշըն
 տա՝ պէօյլէ էօլիւմ իւլէ էօլտիւ . վէ տէվ
 լէթի՝ տէօրթ սէնէ թամամ օլմատը : Պու
 ւստամըն հալինի անղլաթմաղա՝ Սէնէքա
 ֆէյլէսօֆուէն սէօյլէտիյինտէն ղիյատէ սէօյ
 լէմէք նաֆիլէ տիր , թապիաթ պուէնու՝
 հէր քեօթիւլիւլիւն քեմալինի պիր եէրտէ
 կեօսթէրմէք իշին եափըպ , հէր գուտրէթի
 տէ էլինէ վէրմիշ իտի , տէր :

Գալիկօլանըն էօլմէսի խալցը պիր
 Բ. Թ. 794
 Բ. Թ. 411
 պիրինէ կեչիրտի . էօլտիւրմէյէ
 գաստ էտէնլէր՝ գալիմին վիւճու
 տինի գալտըրտըլար ամմա , եէրինէ պիրինի
 գօմայը տիւշիւնմէյիպ , գալըպ գուրթուլմա

դաւ պապօրըլար: Իթթիֆազ պիր դաշնէ ֆէր
 ճէնքձի՝ սարայըն էթրաֆընտա կեղինիր-
 քեն, Գլաւտիօ նամ՝ Գալիկօլանըն ամու-
 ճասը՝ կեօլէրինէ իլիշիր քի, պիր կիղլի
 եէրտէ սագլանմըշ, օլան գազլյեէյի սէյր
 էտէյօր: Պու պիր սէրսէմ աստամ տըր
 տէյի, օ անէտէք եիւղիւնէ պագան օմա-
 մըշըտը: պու ճէնքձիլէր պունու Իմփի-
 րաթօր էթմէյի գուրուպ, օմուղլարընա
 ալըպ, մէյտանա կեթիւրտիւլէր: վէ պու-
 նու շիւտի էօլտիւրէձէքլէր տէյի՝ խալգ
 պէքլէտիյի եէրտէ Իմփէրաթօր էթտիլէր:

Գլաւտիօ էլլի եաշընտա պիր աստամ
 ըտը: Չօճուգլուգտա չէքտիյի գարըշըգ
 խաստէլիքլէր՝ հէմ ագլընա խրֆֆէթ կե-
 թիրմիշ իտի, հէմ վիւճուտինէ վաֆ. չէօյ-
 լէ քի էօմրիւնիւն հիշ պիր հալինտէ՝ քեն-
 տի քենտիյի իտարէ էտէ պիլմիշ աստամ
 տէյիլ իտի:

Պու ճիւմլէ իլէ իլք կիւնլէրինտէ՝ զու-
 լումքեար Իմփէրաթօրլարըն հէփսինտէն
 ումոուգլարը կիպի՝ պունտան տա չօգ էյ-
 լիքլէր ումարլարտը: Գլաւտիօ հիւքմի է-
 լինէ ալորգլայն, սիֆթահ ամմէյէ աֆվ
 էտիպ, Գալիկօլանըն զուլումաթ ֆէրման-
 լարընը թէրգին էթտի: Տիւթպէսինէ
 ճաիզ օլան իղղէթլէրտէ իքրամլարտա՝ Գա-
 լիկօլատան ինսուֆլըյըտը: Գալիկօլայա
 էթտիքլէրի կիպի՝ քենտիյէ գուրպան սու-
 նանլարա՝ աղըր ճէգալէր էմր էթտի: Հէր
 քէսին շիքեայէթինէ գուլագ վէրիպ, տիգ-
 գաթ իլէ թէֆթիշ էտէրէք, ասալէթ

իւզրէ հաղ իճրա էտէրտի : Տիղղաթինի կերէք մէմլէքեթին տէրունինէ եւթիշտի ըրր իտի : կերէք թաշրա այալէթլէրէ : Լյահուտ մէմլէքեթլէրինի Հերովդէս-Ադրիպպասա վէրտի քի : Գալիկոլա՝ Զօհաննէս Մկրտիչին պաշընը քեսէն՝ Հերովդէս-Անթիպպաս նամ ամուսնասրնըն էլինտէն զապթ էթմիշ իտի : վէ Անթիպպասընէֆ էթտի :

Գլուտիօ՝ պու իզհար էթտիյի ատալէթլէրտէն մատա , տիշարտան եւր զապթ էթմէյիլէ տէ քենտիյի խալգա պէյէնտիր մէք իսթէտի : Վէ Պրէթօն թաիֆէսի (59) եիւզ սէնէտէն պէրի քենտի ատալարընը զապթ էթմիշ րահաթ օթուրուրքեն , պէյն լէրինտէ գուհուր էտէն նիզալէրի գաթ էթմէք իչին : Բօմալըլարըն թէվասսուլթու նու տիլէտիլէր : Պունլարտա վաթտնընը Բօմալըլարըն հիւքիւնէ գօմագ իսթէյէն՝ Պէրիգօ նամ պիր քիմէ տիր քի , ատայը զապթ էթմէքտէն՝ տէվլէթէ հատտէն աշըրը մէնֆաաթ կեսթէրէրէք , իմիկրաթօրուն ադլընը գանտըրտը : Պու նասի հաթէ պինտէն , սէֆէր թէտարիքինի կեսթմէյէ՝ Փլուլթօնամ Փրէթօրու Կալլիա (25) թարաֆընա կեստէրտիլէր : Ասքեր՝ Պրէթանեայը տիւնեանըն սինօրուտան էօթէյէ գըլաս էթմէյլէ , պիղ տիւնեանըն հուտուտունու կեչմէյիլ տէյի կեմիլէրէ պինմէք իսթէմէտիլէր : Նիհայէթ ադլարըն եաթըպ կիթտիլէր : վէ Պրէթօն թաիֆէսի՝ Չինսպէլինօ նամ սէրասքերլէրի

Հիւքովու ալթընտա պիր գաչ տէ ֆ'ա պօզ
ղուն վերտիլէր :

Պու նուսրէթլէր Գլաւտիօյու
Բ. Բ. 78 : թահրիք էտիպ, օնլար պիր ինատ
Բ. Թ. 43 : Ճըթաիֆէ տիր, Բումա գաչղընլա
րընը կերիվէրմէմիշլէր տէյի վէսիլէ էտիպ,
Պրէթանեւայա պիլ-գաթ քէնտի կիտէճէք
օլտու : Պու ճիւմլէ իլէ քենտի կիթմէքտէն
մէրամ տէ օյիւշմէքտէն ղիյատէ՝ քենտիյի
կեսթէրմէք սէփտասը անղլաշլըրտը .
Չիրա Պրէթանեւատա ֆադաթ օն ալթը
կիւն օթուրուպ, օնուտա ղիյատէ եէր
ֆէթհէտէճէյինէ, խալղըն պիաթընա իք-
րամընա էյլէնտի : Վ է Բումայա ափտէթին-
տէ, գատէմինէ չօգ աղիմ թէպրիքլէր
լուսուպ, տիվան թարաֆընտան տախի՝
շէհրէ սալթանաթլա կիրմէսինէ իպլն վէ-
րիլտի : Վ է էթտիյինուսրէթլէրէ խաթըր
նիշան օլմագ իշլն, նուսրէթ քեմէրլէրի
պինա էտիպ (76), Հէր սէնէյէ՝ փանայրը
կիւնլէրի իհտաս էթտիլէր : Իօթէ եանսա
փլաւթօ ֆրէթօր, վէ Գայմագամը Վ է ս-
փաղեանօ սէֆէրէ իգտամ ըլա միւտավէ
մէթ էտիպ, Չվէթօնեօ նամ րամլինին
սէօղիւնէ կիօրէ՝ Վ է սիւղեանօ օթուղ
ճէնք վէրիպ, Պրէթանեա ատուսընըն չօ-
ղունու՝ Բումայա պիր ալալէթ էթտի : Վ է
փլաւթօտան սօնղրա, Հիւքիւմ Օսթօր-
եօյա կեչինճէ, սէֆէր եէնիտէն պաչլան-
տը : Պրէթօնլար Օսթօրեօյու աճէմի տիր
տէյի սայմիստըղլարը իշլն մի օլա, եօգսա
պու եէնի սէրասքերլին կիւնիւնտէ պիր իշ

կեօրիւրիւզ ի միտի իլէ մի օրա, Բօմալը
լարըն հիւքիւնիւ դապուլ էթմէյիզ տէյի
այադա գալգուրլար: Սուֆֆօլզ վէ 'Նօր-
ֆօլզ վէ Կաւմարիձէ մէմլէքեթլէրինին իչլ
նի տէտիքլէրի էհալիսի, վէ Վ իլթ վէ Սօմ-
մէրսէթ ալալէթլէրինին՝ Գանձի տէտիք-
լէրի էհալիսի, վէ Լօրդ ալալէթինտէ օ-
լան Պրիկանթի տէտիքլէրի թաիֆէլէր
չօգ տալանտրլար, լաքին ադրալէթ եէնիլ-
տիլէր: Անձազ Ճիւնուպ թարաֆրնտա
պան Սիլուրի տէտիքլէրի թաիֆէ՝ Գարադ-
թազօ նամ դբալլարը հիւքիւնտէ, Բօմալը-
լարըն էն դօլու տիւշմէնի օյուտու: Պու-
ճեսուր եապանի աւամ՝ Բօմալըլարա
սալթ տիքէնիպ տուրմադ տէյիլ, չօդ տէ ֆ'ա
նուսրէթի մէքեուր էթմէք շէրէֆինտէ
կեզէրուի: Չօգ ագիլանէ թէրթիպ իլէ սէ-
ֆէրի մէմլէքեթինին սարպ եէրլէրինէ կեօ
թիւրիւպ, Բօմալըլարը տօզուդ սէնէ միւ-
թէմաւտի եօրտու:

Ահհայէթ Օսթօրեօ սէրասքէր եադրն
կեյիպ, գուվմէթլէրինի պի էյեի հալին
տէնէմէք իգթիլա էտինձէ, Գարադթա-
զօ քննտիյի շաշրմալարադ, դայրէթլէ
հէմէհիլէրինէ տէօնիւպ, իշթէ սիզին
էսիլլիյինիզ ադաւտէլիյինիզ պու ճէնկե
պագար: Աթալարընըլըն ճէսարէթինի
խաթրընըդա կեթիրին. սիզի թէրլիֆտէն
սալեանէտէն գուրթարան՝ օնլարըն եիյիտ-
լիյի խտի. սիզ օնլարտան աշադա գալմըշ
օլմաուրընըլը կեօսթէրէձէք վադրթ շիմ-
տի տիք, տէյէրէք խալլի նասիհաթ էթտի:

Լաբին Րօմանըն նիղամըր ասքերինէ գար-
 շը, թէրթիպսիզ դայրէթ նէ իշ կեօրէ պի-
 լիւտի։ Նիհայէթ պիր ճէնքտէ իքի թա-
 րաֆ տա շօգ ինատ ըլա տէօյի շտիւքտէն
 սօնդրա, Պրէթօնլար պօզդուէն վերտիլէր։
 Գարազթագօնուէն գարըսը զըզը էլէ կի-
 րիպ, քենտի Գարթիամանտուա նամ
 Պրիկանթ Գրալիչասընըն եանընա դաշ-
 մը իքեն, օ տա պուէնու խըյանէթլէ էլէ
 վերտի։ Գարազթագօ Րօմայա վուսուլին-
 տէ, պուէնճա վաման Րօմա տէվլէթինի թէ-
 լաշէ գօյան՝ պէօյլէ պիր ատամը կեօրմէյէ՝
 խալգտա օլան արդու թապիր օլուէնուր
 շէյ տէյիլ։ Լաբին Գարազթագօ քենտիյի
 հիշ քիւշիւք տիւշիւրմէտի։ Վիլայէթին
 սօգագլարընը կեղտիրտիքլէրի զաման, էթ-
 րաֆընա պագըպ, շէհրին վիյնէթինի կեօր-
 տիւքճէ, «պէօյլէ մալլէրին սահիպի պիր
 միլլէթ՝ Գարազթագօնուէն պիր խօր գու-
 լիպէսինէ՝ նիճէ կեօղ տիքէ պիլմիշ, տէյիպ,
 թաաճճիւպ էտէրտի։ Խմիւքթաթօրուէն
 հուզուրուէնա չըգարտըղլարընտա, օպիր
 էսիրլէր քենտիլէրին խօրլայարագ, աման
 տէյիպ, մէրհամէթին ըէճա էթտիլէր։
 Լաբին Գարազթագօ տիվանա կեօքսիւնիւ-
 կերէրէք չըգըպ, կերչի աման վերսէլէր,
 գապուլ էտէրտի, Լաբին քենտի իրթիքեապ
 էտիպ տիլէմէտի։ Իլլա տէօնիւպ «պէն
 սիզէ գարշը գօմուշ օլմասամ ըտը, նէ պու
 պէնիմ գութսուզ պախթըմ սէօյլէնէճէյի
 տի, նէ սիզին շանընըզ. պէն ունուտու-
 լուրտում, սիզ տէ պու զաֆէրի կեօրէ-

մէջ խորհելոյ : Պու ճիւղէ իլէ էյէր հօմ
րիւմիւ պահա պաղըշարսանըդ, սիղին միւ-
րիւվվէթլի ատամիւր օլտու զուէնուլա՝ եա-
շատըգճա շէհատէթ էտէրիմ՝ տէյինճէ,
Գլաւտիօ՝ հէմ օնա աման վէրուի, հէմ
Օսթօրեայա նուարէթ շէրէֆլէրինէ իղին
վէրուի :

Գլաւտիօ իպթիտալարուա չօգ բահաթ-
լըգ իւմիտի կեօսթէրուի իտի. լաթին չօգ
սիւրմէտի, ամմէնին խայրընա օլան զայրէ-
թի սօույուպ, տէվլէթին իտարէսինի պա-
զը նազարընտա օլան քիմսէլէրին էլինէ
պրագտը : Պու ատամ չօճուգլուգուան
պէրի Կպլը խաֆիֆ, միւլաճը դաիֆ, իմ-
փէրաթօր օլտուղուէտա, չօգ իշինի էլ նա-
սիհաթի իլէ կեօրիւրտիւ : Հէփսինտէն
զիյատէ նասիհաթընա ույտուղու՝ Մէս-
սալինա նամ գարըսըրուր քի, օթարիւ-
տէն սօնդրա, մէշրէպի ալուսգ՝ եարամագ-
լըգուա կեզէն գարըրարըն իսմինէ Մէսսա-
լինա տէմէյէ պաշլատըրլար : Պու գարը
Գլաւտիօյա չօգ զուլլումաթ էթտիրուի :
Վէ հէր էթտիյինէ՝ էլզէմ գապիթլիբ
տիր տէր իտի : Վէ էտէպսիղլիյի կիւնտէն
կիւնէ շէյլէ զիյատէ սէյլէնմէյէ պաշ-
լատը քի, օանէտէք իշիտիլմիշ քեօթիւլէ-
րին հէփսինի պաստըրուր : Ազըպէթ եա-
րամագլըգուա արգատաշը օլան՝ Գայօ-Սի-
լիօյուլա պէրապէր՝ մուսթահագ օլտուգ-
լարը ճէզալարը թէրթիպ օլունտու (†) :

(†) Էտէպսիղլիյի նէ տէրէճէտէ իմիշ քի :

Գլաւտիօ իբրինճի տէՖ'ա էվլէնմէսինտէ
 դարընտաշը Ճէրմանիգօնուէն գըղը Ակրիփ-
 փինայը նիքեա՜հ էթտիօ Պու տա կեօզիւ տօյ-
 մազ պիր եարամազ գարըլըտը քի, մէրա-
 մը՝ էվլէլթի գօճասընտան օլան Նէրօն
 նամ օղլունու Գլաւտիօտան սօնղրա իմ-
 փէրաթօր էթմէք իտի: Պու գարը՝ Գլաւ-
 տիյօնուէն պաշընա էօյլէ մուսալլաթ օլտու
 քի, պիր կիւն շարապ քեյֆի իլէ նիքեա՜հ
 յըլարըմ պաշըմա պէլա օլուպ, պէն տէ
 օնլարա ճէլլատ օլմագ՝ աննըմըն եազըսըլը-
 մը՝ տէյի Գլաւտիօնուէն աղղընտան ֆրը-
 լատը: Պու լագըրտը Ակրիփփինանըն գալ-
 պինէ էօյլէ տօգանտըքի, Գլաւտիօնուէն
 քենտիյէ եափաճաղընը՝ քենտի փիշին
 Գլաւտիօյա եափմագ գայտընա տիւշտիւ:
 Չօգտան պէրի Գլաւտիօյու զէհրլէմէյի
 գուրմուշ, օ արատա իճրա էթմէյէ գա-
 րար վէրտի: Լաքին զէհրի չօգ վէրսէ, քեն-
 տի եարամազըղը տույուլուր, ազ վէրսէ,
 քիֆայէթ էթմէղ տէյի էօլլիւսիւնիւ տիւ-
 շիւնտիւյիւ եէրտէ, շափուք էօլտիւ ըմէյիպ,
 ազընը զայ էթտիլէճէք պիր զէհրէ գա-
 րար վէրտի: Պու զէհրի՝ Գլաւտիօնուէն
 փէք սէվտիյի՝ մանթար թաամընա գաթըպ
 վէրտի: Գլաւտիօ պուէնու եէտիքտէն սօնղ-
 րա, պիր ույգույա տալտը: Անճագ պու

գօճասը Գլաւտիօ սաղ իքեն, օնու պրա-
 դըպ: Գայօ-Սիլիօյա նիքեա՜հ օլմուշ տէյի
 նագլ էտէրլէր:

տալընը գտան պիր վէսվէսէ օլուճմատը ,
 զերա Գլաւտիօ թաամա սթուրտուգտա ,
 պիւթիւն վիւճուտի կեվէէ յիպ քեչէլէնին ,
 ճէյէ գատար եէմէք՝ ատէթի խոի , շէօյէ
 քի չօդ տէֆ'ա սօֆրանըն տիպինտէն եա ,
 թաղընա կեօթիւրիւրէր իոի : Լաքին զա-
 թինտէ պան գուվէթ զէհիր իլէ ճէնքլէ-
 շիյօր կիպի կեօթիւնճէ , Ակրիփփինա զէ-
 հիրին թէսիւրինի արթուրմագ իյին , տօս-
 թու պիւ խաին հէթուին էլի իլէ , իսթիֆ-
 բաղ էթտիրէլիմ տէյէրէք , պիր զէհիրլի
 թիւյ եութտուրուպ , էճէլինի շափուգ
 եէթիշտիրտիլէր :

Եւրինէ Նէրօն՝ Խմիէրաթօր օլ-
 ր . Թ . 507 : տու , վէ կերչի ծն եէտի եաշըն-
 ք . Թ . 54 : տալըտը , Լաքին քենտիյի ալի
 ճէնապ կեօսթէրիպ , ատալէթ վէ մէրհա-
 մէթ սահիպի կեօթիւնմէյլէ , հէր քեսէ քեն-
 տիյի պէյէնտիրտի . հաթթա պիր կիւն
 պիր գապահաթլընըն գաթլ իրամընր պույ-
 ուրսուն տէյի էօնիւնէ կեօթիւրիւնճէ ,
 „ քէշի էօմթիւմտէ եագը եագվագ էօյրէն-
 միշ օլմայայտըմ „ տէյիպ , եիւրէք աճըսը
 կեօսթէրտի :

Լաքին սօնդրա ալապ մէշրէպի՝ եաշլըլա
 պէրապէր պիւյիւտիւ : Եարամաղլըղընըն
 իւք էօրնէյի վալիտէսի Ակրիփփինայը էօ-
 տիւրթտիւյիւ օլտու քի , ալէմի իւրթիւթ-
 տիւ : Իպթիտա սուտա պօղտուրաճուղ Ը-
 տը , սօնդրա սարայընտա էօտիւրթտիւ :
 Վէ էօտիւրթտիւքտէն սօնդրա , լէշինէ
 պագըպ պագըպ տա „ պէն պնամը պէօյէ

կիւղէլ պիլմէս իտիմ » տէմիշ տէյի նագլ
էտէրլէր :

Ներսէս՝ իպթիտալարտա հատտէն էֆ-
րուն Ֆազիլէթ կեօսթէրիպ, սօնդրա քեն-
տիյի՝ Թապիաթինտէ օլան ալազլլղա վէ
զուլումֆեարլլղա վէրտի : Մէշրէպինտէ
պիր րապըթասըզ աքսիլիք վար ըտը . կեահ
քենտիյի էօյլէ զուլումաթա վէրիրտի քի,
նապլինտէն քիշինին թիւլէրի դալգար,
կեահ Ֆէրահա տաիր՝ եիւրէք երմշատա-
ճագ մարիֆէթլէրէ տիւշէրտի : Չոճուզ-
լուգտան մուսիգի իլմինի մէշգ էթմիշ իտի,
վէ շիրրէ տէ աշնալըղը վար ըտը . աբա-
պաճլլղա տաիր հէվէս էթմիշ, արապա-
ճը գըպֆէթինտէ՝ խալգըն արասընտա
կեօրիւնաիւլի չոգ տուր : Մութլույու-
տու վաղթինին ատամլարընա, էյէր պու-
էյլէնճէլէրտէ տուրուպ, քենտիյի ալազ-
լամաղա գանաաթ էթսէ տէ, խալգը գօր-
գութմագ սէվաասընա տիւշմէսէ իտի :
Լաքին էթտիյի զուլումֆեարլլղար՝ հէր
րապըթասըզլլղընը պաստըրտը : Զէվգ էթ-
մէյէ նէ գատար մուգայեէտ իտի իսէ, թա-
պիաթէ գարշը եարամագլլղգ էթմէյէ տէ օ
գատար մէշղուլ կեօրիւնիւրտիւ : Պու-
նուն կիւնիւնտէ Բօմա շէ հրինին եարըսըն-
տան զիյատէսինի աթէշ եագտը (բ) . րա-

(բ) Եւսճըն ալթը կիւն սիւրմիւշ տէրէր-
վէ Բօմանըն օն տէօրթ մահալլէսինտէն՝
տէօրթիւ գուրթուլմուշ :

վիւէր պու մուսիպէթի՝ Նէրօնա վերիւրէր.
 վէ տէրլէր քի, եանդըն եանարքեն՝ քենտի
 պիր եիւքսէք գուլէնին թէփէսինէ չոգմըշ,
 շաիր միսալի էլինտէ պիր Հարփա (9) չա-
 լըպ, Տրօյա շէհրինին (3) խարապընը օ-
 գուր, եանդընը սէյր էտէր խօշանըր ըմըշ,
 յէ եանդընը սէօնտիւրմէյէ իզին վէրմէ-
 տիյինտէն մատա, չօգ քիմսէլէր՝ էմիր պէյ-
 լէ տիր տէյի քենտի էվէրինէ աթէշ վե-
 րիւրէր իմիշ, Եանդըն հէր նէ վէճհ իլէ
 օլմուշ ուսա օլմուշ, Նէրօն՝ գապահաթի
 քրիսթիանլարըն իւղէրինէ պրագմաղա
 շալըշոր, Զիւնքի օլ էսնատէ՝ Րօմա իլինտէ
 քրիսթիանլարըն սայըսը կիւնտէն կիւ-
 նէ արթմատայըրոր, Պու իֆթիրանըն
 իւսթիւնէ քրիսթիանլարը էօրսէլէյիպ,
 էթտիրտիյի էզիյեթէթլէր կիպի զալըմըգ
 օլամազ, քիմինէ ալ հայվանաթը փօս-
 թու կիյտիրիպ, սամսուս քեօփէթլէրին
 էօնիւնէ աթտըրըր փարալատըր ըտը, քի
 մինի հաչա կերտիրիր, վէ չօղուսու սաղ
 սաղ աթէշէ եագտըրըր ըտը, Րօմա թէ-
 վարիխինի եագան Թաշիթօ տէր քի, ,, է-
 զիյեթէթլէրի պիթիւրմէյէ կիւն գըսսա կելիպ,
 գարանլըգ պասընճա, աթէշին ըշըղըլա է-

(9) Հարփա՝ քիրիշ Թէլէր իլէ շալընըր՝
 Գանուստան պիւլիւք պիր սաղ տըր քի,
 Թասվիրճիլէր՝ Դաւիթ մարգարէնին սու-
 րէթինի եագտըրգլտըրնտա, էքսէրէյեա էլին,
 տէ պու սաղ ըլա եագարլար:

տէրլէր իտի , տէր : Նէրօն՝ արապաճը
դըյաֆէթինտէ՝ պաղչէսինտէ օթուրուր ,
պու էզիյեթլէրի սէյր էտէր՝ զէվզ չըգա-
րըրտը . պաղը քերրէ խալդա տա սէյր էթ-
տիրիր , սօնդրա մէյտան օյունլարըյա զէվզ
պաղըչլար ըտը : Պօղոս առաքեալըն պա-
շընը քեստիրտի . վէ Պետրոս առաքեալը
թէփէ իւսթիւնէ հաչա կերտիրտի : Նէ-
րօն՝ Պետրոս առաքեալը պէօյլէ էօլտիւրթ-
տիւյիւնիւն սէպէպի՝ առաքեալըն էզիյեթ-
թի՝ էֆէնտիսինին էզիյեթլինտէն ըէզա-
լէթլի օլսուն իշին իտի :

Փիղօնէ նամ պիր էհլի ըրզ վէ նուֆուղ
սահիպի ատամ՝ աղըպէթ Նէրօնու էօլ-
տիւրմէյէ գաստ էթտի , լաքին սըրըր մէյ-
տանա չըգմաղլա , չօգ շիւպհէլէր հասըլ
օլուպ , Բօմանըն նիշէ միւթէպէր քիմսէլէ-
րի՝ ուղուրուէա գուրպան օլտու . պուն-
լարըն էն մէշհուրու՝ Սէնէքա ֆէյլէսօֆ(-),
վէ եէկէնի Լուգանօ նամ շաիր իտի : Սէ-
նէքանըն գաղիյեթտէ մէտխալի օլտուղու-
նու՝ Նէրօն թահգիդ էթմիշ մի օլա , եօգ-
սա Սէնէքա պիր էհլի ֆաղիլէթ ատամ
օլմաղլա , Նէրօն պունու շէքեմէտիյինտէն
մի օլա , Սէնէքայա պիր ճէմաաթ գափու
քեահեասը կեօնտէրիպ , քենտի տէ պանա
գաստ էտէնլէրին պիրի օլտուղունա շիւպ-
հէ օլունույօր տէյի խապէր կեօնտէրտի :

Գափու քեահեասը վարըս Սէնէքայը՝ էհ լի փաօլինայրլա պէրապէր թաամսուս պուլ-տու . վէ մասլահաթի իֆատէ էտինճէ , Սէնէքա հիշ հարէքեթ էթմէյերէք տէօ-նիւպ ,, պէնիմ քիմէտէն էօյրէնէճէյիմ եօգ . պէն պու կիւնէտէք Նէրօնուէն գա-պահաթլէրինի մէտհ էթփշ տէյիլ իմ , պուէնտան սօնղրա եինէ էթմէմ ,, տէյի ճէ-վապ վէրտի : Պու ճէվապը Նէրօնա կե-թիրտիքտէ , Սէնէքա էօլմէքտէն գօրգայօր-մու տէյի սօրտու . գափու քեահեասը կեօսթէրիշտէ հիշ գօրգուսու եօգ տէյին-ճէ , Նէրօն տէօնիւպ ,, վար պինիմ թա-րաֆրմտան էմր էյլէ , էօլսիւն ,, տէյի թէն-պիհ էթտի : Օ տա պիր եիւզ պաշը կեօն-տէրիպ , խփէրաթօրուէն էմրինի խապէր վէրտի : Սէնէքա ճէսարէթլի ատամ՝ հիշ քէնտիյի պօզմայարագ , էհլինի պիր միգ-տար թէսէլլիտէն սօնղրա , էօլրիւն օլ-տուգճա ֆագիլէթ եօլուէնտան այրլմա տէյի նասիհաթ էտէր . օնասիհաթ էթ-մէտէ իքէն , էհլի միւճէրրէտ պիլէսիճէ էօլմէյի գուրուպ , պանա իղին վէր , պէն տէ պիլէնճէ էօլէյիմ տէյի օլ գատար փի-շինէ տիւշէր քի , Սէնէքա տա տալընտան պէրի՝ էօլմէյի պիր էյլիք սայմաղլա , իգին վէրիր : իքիսի պէրապէր գօլ տամարլարը-նը տէլլոիրիպ , Սէնէքա հէմ եաշինը ալ-մըշ , հէմ սըգը փէրհիղքեար եաշամասըն-տան վիւճուտի , իփրանմըշ օլմաղլա , գա-նը փէք եօսվաշ ագարտը . թէքրար իքի պէօյրիւնիւն վէ այազլարընըն տամալլա-

րընը տա աշուրըրալ, էղիյեէթի պէօլէ ի-
քեն, եինէ նէ դայրէթտէն գալիւշ ըտը.
նէ թէքելիւմտէն, հաթթա օ սաաթտա
պիր նասիհաթ սէօլէյիպ, իքի սիրքեաթի-
պէ եազտըրմըշ ըտը քի, էօլտիւքտէն սօնդ-
րա օգույանլար հայրան օլուր տու, լաքին
պիղիմ էլիմիղէ եէթիշմէտի: **Ճան ընդ-**
մէսի փէք ուզուն վէ էղիյեէթի օլտուղուն-
տան, հէքիմինտէն ղէ հիր իսթէտի: լաքին
վիւճուտ թիւքենմիշ օլտուղունտան, ղէ-
հիր տէ իշլէմէտի: Սօնդրա պիր ըսըճագ
համմամա սօգտուլար, օ տա էղիյեէթինի
արթըրմագտան դայրի իշէ եարամատը:
Նիհայէթ պուղույա գօյուպ պօղտուլար:
Լհի փօօլինա ագան գանտան պայրիւպ,
էթրաֆընտա օլանլար պայղինլըղը արա-
սրնտա տամարլարընը պաղլայրպ այլթ-
տըլար. էօլէճէ պիր գաչ սէնէ տահա եա-
շատը: Լաքին էօմիւլ օլտուղճա՝ գօճասը-
նըննէ մուհապէթինի ունութտու նէ ֆա-
ղիլէթինի:

Լուգանօնուն էօլմէսի տէ տըգգաթ օ-
լունաճագ շէյ տիր: Վաֆիր գանը ագըպ,
տահա վիւճուտի սաղ ամմա, էլլէրի այագ-
լարը սօումուշ, տույմազ օլմուշ, մէշհուր
Չաթալճա ճէնկի իւգէրինէ եափտըր
գասիտէտէ, պու հէյէթտէ պիր ատամըն
հագգընտա եազտըղը շու պէթլէր իա-
թըրընա կելիր:

«Գան՝ եարատան ագար կիպի ահէսթէ
տէյիլ:

Պէն տամարտան գօլ գօլ օլմուշ շաղա-
գօշուշուր:

Ճան պուլուր թէնտէն չըզմաղա՝ պիր
կենիշ սէպիւ.

Ազալարտա կեղէն բուհար՝ սույա գա-
թըլը.

Եւ այագ տօնար ամմա, գալպ էօլմիւշ
տէյիւ,

Թա էճէլ ղալիպ օլունճա՝ ճան չօգ շէ-
քիշիր.

տէյերէք էօլիւր.

Գայօ_Փէթրօնեօնուն տա էօլմէսի՝ նագ-
լէ շայէսթէ տիր: Պու ատամ Եպիկուրոս
Ֆէյլէսօֆուն թարիղինտէն իտի(+): Փէթրօն-
եօնուն հիշէ իսմի իլէ պիր քիթապ վար, պա-
ղը բավիլէր՝ պու Փէթրօնեօնուն թէլիֆի
տիր գըլաս էտէրլէր: Ներօն կիպի պիր իս-
փէրաթօրուն գափուսունտա՝ պէօլէ զէվգ-
տէ սէֆատէ թէֆէննիւն էթմիշ ատամ
իթիպար պուլուպ, իսփէրաթօրա տա խօ-
ճալըգ էտէրտի: Օ տա Փիզօնէնին միւթ-
թէֆիգլէրինտէն տիր տէյի խապէր վերի-

(+) Եպիկուրոս Ֆէյլէսօֆ՝ տիւնեա-
տէ մութլուլուգ՝ զէվգ սէֆա տըր տէր ի-
տի: Ալիմէր տէրլէր քի: Եպիկուրոսուն
զէվգ սէֆա աէտիյի՝ էտէպտէն խարըճ օլ-
մայան տըր: Հաթթա քէնտի կիւնտէլիք
նաֆագասը պիլէ փէյնիր էքմիտի: Լաքին
պաղը էհլի հէվա շաիրտլէրի՝ խօճալարընըն
թարիգինի պօզմուշ, տիւնեատէ մութլու-
լուգ՝ հէր տիւրլիւ զէվգ սէֆա տըր տէր-
լէր իտի տէյի, գապահաթի շաիրտլէրինէ
վերիւլէր:

լինձէ, հապս, գոնուլոռու, Լաբին փէթրօն,
 եօ կեօնիւլ ազապրնա տալանըր ատամ
 օլմամաղա, քենտի քենտիյի էօտիւրէձէք
 օլտու. վէ տամարլարընը տէլտիրիւպ, աբա-
 տա պիր՝ Ֆէրաճ եիւրէյիւէ աչորըրը, պի-
 րէր միգտար գան ազրուրուր: Պու աբա-
 տա տօսթլարըրլա սէօյլէշտիքտէ, նէ իլմէ
 տաիր նէ պիր պէճիտ մասլահաթէ տաիր
 սօհյէթ էտէրտի. անձագ էօմըիւ իշինտէ
 էթտիյի սէֆալարըր սէօյլէշիւրտի. շիւրլէր
 օգուտուր տըպգաթլա տինլէրտի. հասը-
 լլ քելամ հիչ էօլէձէք ատամա պէնդէր
 նիշանէսի եօղ ուտու: Փէթրօնեօտան սօնդ-
 րա բիճալտէն Նումիշիօ, վէ Թէրմե, վէ
 Պարէա-Սօրանօ, վէ փէթօ-թրազէանամ
 քիմսէլէրի էօտիւրթտիւ: Պունլարտան
 սօնդրա Նէրօնուէն ուղուրուէնանիչէ ֆիւ-
 թուհաթ էթմիշ՝ Գօրպուլօնէ նամ մէշ-
 հուր սէրասքերի էօտիւրթմէյէ դալմատը,
 օ քենտի քենտիյի էօտիւրտիւ: Փօփիւա
 նամ Նէրօնուէն քենտի էհլինէ վարընձա՝
 էրենտէն դուրթուլամատը: Գաթը համի-
 լէ իբեն, գարնընա պիր թէփմէ վուրուպ,
 համլինի տիւշիւրիւպ էօտիւ: Էլ-ախըր
 պու գալիմին էլինտէն տիւնեանըն չէքեձէք
 հալի գալմայըպ, եկր եիւղիւնտէն պու ծա-
 նաւարըն վիւճուտինի գալտըրմագ իշին
 ալէմ իթթիֆագ էթմիշ կիպի, տիւնեա
 պիրտէն սյաղա գալգտը:

Օլ էսնատէ իսփանեա մուհաֆըղը օլան
 Սէրձօ-Սալոպա՝ սէֆէրտէ ճէսարէթ իլէ,
 վէ պարըշտա պասիրէթ իլէ մէշհուր օլմուշ

ուտու . լաթին մէշրէպի պօզաւդ հիւրիւմ
 տարւարըն կիւնիւնտէ իշկիւզարլըդ թէ հ
 լիքիւ շէյ օլմաղլա , Սէրձօ պիր էյեսամտէն
 պէրի պաշընը խըրգայէ շէքմիշ , քենտի բա
 հաթինէ պագար կիպի իտի : Պու էսնաստէ
 վաթանընը պու զալիւին էլինտէն գուր
 թարմագ իշին , ապքերի իլէ Բօմայա կել
 մէյէ՝ Վ ինտիշէ նամ րիճալ տավէթ էտիպ ,
 օ տա պու արգուլա տավէթինի գապուլ
 էթտի : Վ է Նէրօն՝ պուենուէն քենտիյէ
 գարշը տէսնտիւյիւնիւ տույտուգլայն՝ պա
 շինա կելէճէյի անղլատը : Պու իւապէ
 րի ալտըղը զաման թաւամտայտը , գօրգու
 սունտան սօֆրայա պիր թէփմէ վուրուպ
 տէվիրտի . սօֆրատա իքի պիլուր՝ կիրան
 պահա քեասէ վար ւորը , իքիսի տէ գրրըւ
 տը . քենտի տէ պայրլտը տիւշտիւ . վէ
 սյըլտըգտան սօնղըա , բուպալարընը փա
 րալար , իքի էլինի պաշընա վուրուր . իշէ՛
 դէմէ տէյի հայգըրըպ , Լօղուսթա նամ
 գէհիւլէմէք իլմինէ փէք աշնա՝ պիր գալը
 տան իմտատ իսթէմէյէ պաշլատը : Լաթին
 պիւ թիւն վիլայէթ այաղա գալգմըշ : Նէ
 րօն սօգագլարա տիւշէր էվտէն էվէ սէյիր
 տիր , կիրէճէք պիր աշրգ գափու պուլս
 մայընճա , հէր թարաֆտան իւմիտի քեսի
 լիպ , մաթրագճըլարտան պիրի փէք նապա
 րընտայըմըշ , պէնի վուր էօլտիւր տէյի օնա
 ետլվարըր : () տա վուրմայընճա , էյ վահ ,
 դէնի՛ նէ Գօմեմ վար ըհըշ , նէ Գեւշէնի՛ տէյի
 հայգըրարապ , տէլի կիպի սէյիրտիր , թէ
 վերէ նէհրինէ աթըլաճսոգ օլուր . լաթին

Ճէսարէթի քէսիլիպ, աղլընը պաշլնա
 թօփլայաճագ կիպի՝ պիրտէն պիրէ տու-
 րուր. վէ երնէ ճէսարէթլէնիպ էճէլէ
 գարշը վարմագ իշին, նէֆէս ալրպ ճան-
 լանաճագ պիր թէնհա եէր արար իքեն,
 Ֆաօնթէ նամ աղատլըսը կելիպ, Րօմատան
 տէօրթ միլ ուղագ պիր քէօյիւ վար, օրա-
 տա պիր գաշ կիւն եիւղիւնիւ սաղլա տէյի
 տափէթ էտէր: Նէրօն պուճուճ տափէ-
 թինի գապուլ էափպ, եիւղիւնիւ պիր մահ-
 րամայլա էօրթիւպ, տէօրթ քիշի իլէ պին-
 տի եօլա չըգտը. պու տէօրթ քիշինին պի-
 րի՝ եարամագլըղլա ատը մէշհուր օլմուշ՝
 Սիօրօ նամ զալիմ իտի: Նէրօնուճ կիտէ-
 ճէյի եօլ ուղագ տէյիլ իտի, ամմա ֆէլա-
 քեթտէն իպարէթ օլտու: Իլք գօրգուսու
 պիր շէտիտ գէլգէլէ. օնտան սօնդրա շիմ-
 շէքլէր պիրի պիրի արտը սըրա կեօղիւնէ
 շագար. հէր եանտան պիր չըղըրշիմա շա-
 մաթասը կելիր, հէփ իլէնճ իլէ պէտ տուտ-
 տան իպարէթ: Եօլտա պիրինի րասթ կե-
 լիր, Նէրօնու արայօրլար տէյի չաղըրըյօր,
 պիրինի տահա կեօրիւր, Րօմատա իմփէ-
 րաթօրտան խապէրլէրի վաթ մը տէյի սօ-
 րայօր: Եօլ իւսթիւնտէ պիր լէշ եաթըյօր,
 Նէրօնուճ ալթընտաքի հայվան իւրքեր,
 սարսըլմատա եիւղիւնտէքի մահրամա տիւ-
 շէր, եիւղիւ աչըլըր, ասքերտէն պիր նէ-
 ֆէր՝ պուճուճ թանըրպ, ատըլլա չաղըրըն-
 ճա, Նէրօն՝ աթը պրագըպ, եօլտան չը-
 գար, Ֆաօնթէնին էվինին արտընտա պիր
 քիւշիք օրմանլըղա տիւշէր, տիքենլէլէ

շալլլարա սափլանըր: Պու արատա սարայ
 աքէրի՝ Կալպա թարաֆընա տէօնիւնձէ,
 էրպապը տիվան Կալպայը իմփէրաթօր
 նասպ էտիպ, Նէրօնուէն ձէզաաընը էսքի
 գանուէն իւզրէ Ֆէրման էթտիլէր: Նէրօն
 պու Ֆէրմանը իշիտինձէ, էսքի Գանուէն է-
 տէտիքէրինին մանասը նէ տիր տէյի սօր-
 տու: Պուէնուէն մանասը՝ գապահաթլըյը
 սօյուպ, պօյնուէնու տար աղաճընա սրգըշ-
 տըրըպ, ճանը շրգընճայատէք տէյնէքէր
 իլէ տէյմէք տիր տէյի ձէվապ վէրտիքէ-
 րինտէ, պու էզիյէթ կեօզիւնէ օլ գասար
 դօրդուէնձ կեօրիւնտիւ քի, իւզէրինտէ իքի
 խանչէր վար ըտը, իքիտինտէ չէքիպ, պու-
 րուշլարընը եօզլաուը, լաքին տահա օ ու-
 դուրսուզ սաաթ կելմիշ տէյիլ տէյի վէ-
 սիլէ էտիպ, եինէ պընլարընա դօտու:
 Սօնդրա էօլիւլէրտէ օգուտուզլարը իլա-
 հիլէրի օգուտաղա պաշլա տէյի Սփօրօյա
 եալվարտը: Վ է պիլէտինձէ օլանլարըն պի-
 րինէ « կել տէն պէնտէն էվվէլ էօլ քի,
 պէն տէ սանա պազըպ, դայրէթէ կե-
 լէյիմ » տէյի անտ վէրտի: Նիհայէթ քեն-
 տի դօրգաղըղընտան քենտի ութանըպ,
 « շլմտի պու դօրգաղըղըն վազթիմի. Նէ-
 րօնա պու եագըշըր մը, եօզ, եօգ, դայրէթ
 էտէլիմ », տէյի հայգըրտը: Լաքին դայպ է-
 տէձէք վազըթ եօգ, զիրա քենտիյի արայան
 ասքեր եագլաշմըշ, աթլարընըն այապ շա-
 մաթասընը իշիտինձէ, պօղագընա պիր խան-
 չէր տայայըպ, Էփաֆրօտիթօ նամ սիր-
 քեաթիպինին եարտըմըյլա էօլտիւրէձէք

պիր եւորա աշտը : Վէ ճանը տահա իւս-
թիւնտէ իբեն , եիւղ պաշտարըն պիրի իշէ-
րի կիրիպ , էօլմէսին տէյի գանընը տինտիր-
մէյէ շալլշտը : Լաքին Նէրօն պիր ապու-
ղու շէհրէ իլէ տէօնիւպ , կեճ կելտին ,
կեճ կելտին , սատադաթըն պէօյլէ մի իմիշ ,
տէյէրէք կեօզէրինի տէվիրիպ , պիր գօր-
գունճ սէս իլէ պաղըրարադ էօլտիւ : Եօլ-
տիւքտէն սօնղըա պիլէ նէ աղադ եւորա-
մազ օլտուղու շէհրէսինտէն պէլլի իտի :
Օն իւշ սէնէ եէտի այ եիրմի սէքիղ կիւն
հիւքեումէթ էտիպ , օթուզ իքի եաշընտա
էօլտիւ :

Բ. Թ. 81 :
Ք. Թ. 68 :
Սալպա՝ իմիէրաթօր օլտուղու
զաման եէթմիշ իրի եաշընտայ
ըտը : Վէ պու պալա մէսնէտէ
ջըդմադ՝ քիշինին զաիլէսի արթմադ օլ-
տուղունու չափուք անղլատը : Քենտի
տըգգաթընտա իւշ մատտէ վար ըտը . պի-
րի հարպի ասքերին էտէպսիզլիւինի զապթ
էթմէք . պիրի սէլէ ֆինին կիւնիւնտէ մէյ-
տան ալան պէտխուլարը մէն էթմէք . զե-
րա հէփ սօն տէրէճէյէ պալիղ օլմուշ ու-
տու . պիրի տէ պէլլիք խազինէյի տօլտուր-
մադ . զիրա սէլէ ֆլէրինին իսրաֆընտան
խազինէտէ պիր ազճէ գալմամըշ ըտը :
Լաքին հէր մասլահաթտա՝ նաղարընտա
օլան քիմսէլէրին տղզընա պագմաղա ,
կեահ զապթլլ վէ հիսապի օլուր , կեահ
պիգայտ վէ սէֆիհ օլուր , վէ պաղը միւ-
թէպէր քիմսէլէրի սէօյլէթմէտէն գաթլ
էթտիրիր , պաղը գապահաթլիյի տէ աֆլ

էտէր, պէջլէ պէջլէ երեսէ ինթիլալ զու-
հուր էտիպ, զօրպալոդա սէպէպ օլտու :

Կալպանըն եաշը կեշկին օլուպ, էվլա-
տը տա օլմաուդընտան, իսալգըն քենտիյէ
իթիպարը հքսիլտիյին կեօրիւնձէ, կիւձիւ-
նէ կելիպ, իմփէրաթօրուդ շէրէֆինէ լա-
իդ պիր Ֆապիլէթ սահիպի, վէ պու ին-
թիյարլըգտա քենտիյէ եար օլաճագ՝ պիր
քիմսէյի էվլատ էտինէձէք օլտու : Նազա-
րընտա օլան ատաւար հէր պիրի քենտի պէյ-
էնտիյինի էթտիրմէյէ չալըշմագտա՝ պէյնլէ-
րինտէ նիվա զուհուր էթտի : Օթթօն (+)
« պէնիմ իմփէրաթօրա պուճա հիգմէթիմ
վար, միւթէպէր քիմսէլէրտէն » Նէրօնա
գարըը շեգըպ, իմփէրաթօրուն իմոատընա
եէթիշմիշ պէնտէն էվմէլ եօգտուր « տէյէ-
րէք, հարարէթլէ քենտի հագգընը սէջլէր :
Լաքին Կալպանըն մուրատը՝ Ֆադաթ ամ-
մէնին խայրը օլմաղլա, Օթթօնունմաթլու-
պունուր էտու էթտի : Վէ պիր կիւն թայ-

(+) Օթթօն՝ մէշրէպտէ Նէրօնա ուլղուն
օլմաղլա, Նէրօնուն նագարընտայուր : Վէ ի-
քիմձէ թագըմրիճալտէն Րուֆօնուն փօփ-
փէանամ Գարըսընը այարտըպ, նիքեան էթ-
միշիտի : Լաքին պու գարըը Նէրօնա օլ գա-
տար մէտէն էթտի քի. ագըպէթ Նէրօն գա-
րըըր զապթ էտիպ, քենտիյի Փօրթօկալ մէմ-
լէքէթինէ մուհաֆըզ կեօնտէրու : Օթթօն
օրտա թէրպիյէ օլուպ, մէշրէպինի թէպ-
աիլ էտիպ, օն սէնէ միգտարինտէն սօնը-
րա, Կալպայա ինթիսապ էթմիշիտի :

երին էտիւպ, Փիղոնէ – Լուչինեանո նամ պիր
 քիպար է վլատորնը պիլէ սինձէ ալոր (վէ բա-
 վիլէրին նագլինէ կեօրէ՝ Փիլոնէ պու մէս-
 նէտէ լաիգ ուշաղ բոր.) Ասլպա պուռնուն է-
 լինտէն թուլթուպ, քենտիյէ է վլատ էտին-
 տի: Եւ էն՝ շէրիլ հարէքթէ էտի ճէյինէ տու-
 իր՝ ագիլանէ նասիհաթլեր էթտի: Փիլոնէ
 մէշրէպտէ տաիմա պէր գարար, վէ սապիթ
 գատէմ, վէ պիր տէրէճէտէ մահճուպլուգ
 կեօսթէրիտի բի, պու մէսնէտէ թալիպ
 օլմագ տէյիլ, էլինտէ իքեն իսթիֆա էտէ-
 ճէք կիպի իտի: Լաքին նէ ասքեր պու Ֆի-
 իլտէ իտի, նէ էրպապը տիվան: օնլար շօգ
 սէնէտէն պէրի Ֆէսատ վէ իսթիլալէ ալըշ-
 մըշ, թամալարընը տօյուրումայաճագ պիր
 իմիէրաթօր՝ իշլէրինէ եարամաղ բոր: Պի-
 նաէն ալէյհ Փիլոնէ կիպի պիր էհլի ֆա-
 ղիլէթ ատամ էօյլէ պիր մէշրէպի աղղոն
 միլէթին կեօղիւնէ խօշ կեօրիւնմէյիպ,
 Ասլպայա է վլատ օլմասընա սօուգ պաղ-
 տըլար:

() Թթօն պիր էյեամտէն պէրի Ասլպա-
 նըն նաղարընտա օլուպ եէրինէ կեշմէք իւ-
 միտինտէ իքեն, պէօյլէ պօշա չոգընճա, է վ-
 լատլըգ շէրէֆի իլէ էտինէ մէտիյի մանսըպը
 գըլըճընը գօրու լա էտինմէյի գուրտու: Եւ
 պու թարիգէ սիւլուք էթմէյէ սէ ֆիհլիյի ի-
 լէ էթտիյի պօրճլար՝ քենտիյի մէճպուր էթ-
 միշ իտի: Էվվէլա՝ հարպի ասքերի ճէլպ է-
 տիպ, պիր կիւն իմիէրաթօր գուրպան քեմէ-
 յէ մէշղու իքեն, եանընտան կիղլիճէ գաշրպ,
 վարըր ասքերի ճէմ էտէր, վէ պուռնլարա

Ասլապանըն խասիսլիյի վէ զուլումքեարլըղը
 Հագգընտա պիր աղ շէյ սէջլէյիպ, վէ սէջ-
 լէտիյինի ասքեր սէվինէրէք թաՀսին էթ-
 տիյին կեօրիւնճէ, ֆիքրինի աշիքեար էտիպ,
 Ասլապայը թախթտան էնտիրմէք նիյնէթին-
 տէ օլտուզունու պէյան էտէր: Ազքերի
 թաիֆէսի զաթինտէ զօրպալըղա մաիլ,
 պունուն սէօղիւնէ ույուպ, Հէման Օթ-
 թօնու օմուղլարը իւսթիւնէ օթուրտուպ,
 Խմֆէրաթօր նիտա էթտիլէր:

Սնտան սօնդրա Ասլապանըն թարաֆլըսը
 օլանլար Հէփ Ասլապատան եիւզ շէվիրիպ,
 Հարպի ասքեր տիւան եէրինտէ օլան դա-
 լապալըղը եարըպ, Ասլապանըն իւսթիւնէ
 տիւշտիւլէր: Ասլապ պունլարըն եաղլաշ-
 տըղըն կեօրիւնճէ, էվվէլքի ճէսարէթինի
 էլէ ալըպ « ճէմաաթըն խայրը իշին իսէ,
 քեսին պաշըմը » տէյի եարամաղլարա տօղ-
 ռու պօյնունու ուզասըպ քեստիրտի: Վ է
 քեսէն նէֆէր՝ պաշընր պիր մըղրաղըն ու-
 ճունա թագըպ, Օթթօնա կեօթիւրտիւ:
 Օթթօն իւսթիւնէ պիլէ պաղմատը, տաղ-
 լարա աթտըրտը: Վ է թէնի սօգաղլարտա
 օիւրիւքլէնիպ, քենտի պիր քեօլէսի դալտը-
 րըպ կեօմիւնճէյէ դատար, այաղլար ալ-
 թընտա չիյնէնտի: Ասլապանըն Հիւքեումէ-
 թի կերչի գըստա օլտու, ղիրա եէսի այ-
 սիւրտիւ, լաքին պու աղ վագթինէ՝ քենտի
 ֆաղիլէթի նէ դատար շէօհրէթ վէրմիշ ի-
 տի իսէ, նազարընտա օլուպ պիլէսինճէ
 երգրլան ատամլարըն քեօթիւլիւյիւ տէ՝
 շէրէֆինէ օ գատար վիւլլ էթմիշ իտի:

Պու եէնի խմիկըաթօր՝ հիւքեումէթինի մէրհամէթ թարիդի իլէ պաշլայրպ, Մարիօ-Չէլսօ նամ Վալպանըն եագընընը աֆլէթօիյինտէն մատա, սատագաթ տէտիքլէրի՝ հէր տիւրլիւ իւճրէթէ լայըգ սըր տէյէրէք, ալա մանսըպլարա դուլլանտը :

Պու էւնատէ Նէմիթիւն ասքերինին սէրասքերի վ իթէլլիօ վատ վէ վէրկիլէր իլէ, պաշընտա օլտն ասքերի քենտիյէ պէնտէտիպ, խմիկըաթօր նասպ էթմէյէ՝ պիղիմ տէ Բօմա պէօիւքլէրի գատար բուխաաթը. ժըզ վար տէյէրէք, տէվէթին տիվանընը սայմայրպ, վ իթէլլիօյու խմիկըաթօր էթտիլէր :

Օթթօն տէր ագապ Բօմատան չըգրպ, վ իթէլլիօյուլա էլլէշմէյէ կիթտի վ իթէլլիօնուլն ալթմըշ պին ատամը վար, պաշլարընտա վ ալէնթէ վէ Չէլինա նամ սէրասքերլէր հիւքմէտէր, դիրա վ իթէլլիօ Ֆրանչա իչինտէ՝ պագը ասքերինի ճէմ էթմէք իլին գալմըշ ըտը : Աքքերտէ՝ տէօյիւշմէյէ օղատար հըրս վար ըտը քի, իւշ կիւնիւն ղարֆընտա՝ իւշ աղիմ տէօյիւշ օլտու. վէ իւշիւնտէ տէ Օթթօն ուլա Բօմա ասքերի գալպ օլտու : Լաքին սէվինճլէրի չօգ սիւրմէտի. դիրա վ ալէնթէ իլէ Չէլինա օ ալնէտէք այրը այրը տէօյիւշիւրլէր իտի. պուշլար օրտուլարընը պիւր եէրէ կեթիւրիպ, թէթիւմաթլարընը տիւղտիւքտէն սօնգրա, հէփ պիրտէն տէօյիւշմէյէ գարար վէրտիլէր. վէ Օթթօնուլն ասքերինի պօղտուլար : Օթթօն քենտի տէ սէսսիգճէ՝

քենտի քենտիյի էօլտիւրտիւ : Օթթօնու
տէվլէթի իւշ այ պէշ կիւն սիւրտիւ :

Բ. Թ. 822: Բօնա տիվանը Վիթէլիոյու իմ,

Գ. Թ. 69: փէրաթօր էտիպ, օ վապըթլար .
տա ղալիպ օլանլարա ատէթ օ .

լան թէվաղու վէ ուպուտիյեթ չէսմինի
պօլպօլ Վիթէլիոյա տա իճրա էթտիլէր :

Վիթէլիօ Բօմայա կիրտիքտէ՝ հագ իճ
րա էտէճէք հիւքիւմսահիպի կիպի կելմէ .
տի , իլլա մէմլէքեթի ֆէթհ էթմիշ՝ քենտի
միլլէի տիր կիպի կիրտի :

Բօմայա կիրտիքէյն հէր տիւրլիւ զէվգ
սէֆա վէ սէֆիհլիյէ տիւշտիւ : Պաշլը զէվ .
գի՝ եէյիպ իշմէք իտի . վէ զէվգին արտընը
քէսմէմէք իշին , սօֆրատան գալգար իսթիֆ .
լաղ էտէր , եինէ կելիր օթուրուրտու : Օ .
յուկնուկն էյլէնճէնին՝ կերչի մասրաֆընը
սէյրէք էտէրտի , լաքին պահա եէթիշմէղ
իսրաֆ ըտը : Խալցըն էֆինէ քենտի քեն
տիյի տավէթ էտէր , պիրինտէ վարրը գահ .
վէ ալթը էտէր , օպիրինտէ էօյլէ թաամը
եէր , տահա օպիրինտէ աղչամ թաամը :
Իշիտիլմէտիք զուլումքարլըղլլա , կեօրիւլ
մէտիք պէտիսուլարլլա հէմ քենտի քեն
տիյէ եիւք օլմուշ ուտու , հէմ ալէմէ մէք
րուհ : Բօմա է հալիսի պու ատամը թէհամ
միւլ էտէ մէտիյինտէն , Շարֆ թարաֆըն
տա օլան ասքեր՝ Վէսիաղնուոյու իմֆէրա .
թօր էթմէյէ իթթիֆագ էթտիլէր (օ) :

(օ) Վէսիաղեանօ՝ միրի թահսիլտարը պիր
քեամիլ ատամըն էվստըլըտը : Աքերէյէ

Պոլ թէտարիքէր կեօրիւտիւյիւ եւր-
աէ, վ իթէլլիօ եւյիպ իշմէտէ պօղուլուր-
քեն, եինէ տէվէթի՝ հրֆզ էթմէյէ սայ
էթտիօ Քենտիպաշ սէրասքերլէրի վալէն-
թէ իլէ Չէչինայա՝ զօրպալարա գարշօ Կօ-
մաղա թէտարիք կեօրտիւրտիւ: վ է վ էս-
փաղեանօ թարաֆրնտան իթալեայա իլթ
կիրէն ասքեր՝ Անթօնեօ նամ սէրասքերի
իլէ, Գրէմօնա շէհրինէ եաղըն Չէչինայը
րասթ կեթիրիպ, ճէնկե տուրաճագ իքեն,
միւքեալէմէյէ կիրիպ, Չէչինա Անթօնեօ-
նուն սէօղիւնէ ույուպ, պայրաթ ազտար-
տը, վ էսփաղեանօ թարաֆրնա տէօնտիւ:
Լաքին ասքերի չափուք փիւշման օլտու. վէ
Չէչինայը հապս էտիպ, պաշարզ պիւյիւք-
սիւզ Անթօնեօյուլա ճէնկե տուրտուլար:
Ճէնք պիր կեճէ սապահատէք սիւրտիւ,
սապահըսը պիրէր աղ չէրէզլէնտիքոտէն
սօնդրա, եինէ թութունտուլար: Լաքին
Անթօնեօնուն ասքերի՝ միւթաու իւղրէ՝
տօղան կիւնէշէ իպատէթ էթտիքլէրինի
օպիրլէր կեօրտիւքտէ, իմտատլարը կելտի
դըյաս էտիպ, գաշմաղա պաշատրլար, վէ
օթուզ պին ատամլարը դայ օլտու:

Օնտուն սօնդրա վ իթէլլիօ իմֆէրաթօր-
լուղու վ էսփաղեանօյա վէրճէք օլտու. Լա-
քին ճանընա գըլմայըպ, քենտիյէ պիր միւ-

էազըլուպ, քենտի իշկիւղարլըղըլա Քրթէ-
պէ գաթ էտիպ, պալա մանուրպլարա կելմիշ,
Գօնթօլօս տախի օլմուշ ուտու:

նասիպ իրատ պէյան էթմէք շարթըլա :
 Վէ պու մաթլուպունա ըհճա սուրէթի
 վէրմէք իչին, սարայտան տիշարը, քենտի՝
 մաթէմրուպալարըլա, վէ էթրաֆը կեօզ
 եաշր տէօրերէք պիլէսինճի, չըգուրլար : Ա-
 տալէթ դըլլոճընը (Գ) Վ իթէլլիօ Չէչիլեօ
 նամ գօնսօլսա թէսլիմ էսէճէք օլտու, օ
 դապուլ էթմէյինճէ, պու ճէսարէթսիլ
 մուհաննաթ իմփէրաթօր՝ արգասընտաքի
 իմփէրաթօրուգ ալամէթլէրինի՝ վարրալ
 իթթիֆադ փուլթունուն փուլթանէսինէ
 պրագաճագ օլտու : Աքին իթթիֆադ սէն
 քենտին սին տէյի պիր դաշ բիշի շաղըրըն-
 ճա, ֆիքրի տէօնտիլ, վէ օնլարըն պու գա-
 տարճա դայրէթ վէրմէսի իլէ, հիւքեումէ-
 թի պրագամայըլ, տայանմադա գարար վէր-
 տի :

Իմփէրաթօրուղու Վ էսփաղեանօյա վէր
 տէյի՝ Վ իթէլլիօյա նասիհաթ էտէն Սա-
 պինօպու միւշէվվէշ վաղըթտա Վ իթէլլիօ
 նուն իւմիտսիլ հալինի կեօրիւնճէ, պիր
 համլէ իլէ Վ էսփաղեանօնուն մասլահաթի-
 նի գօլայլամագ իչին, վարրալ Գամփիտօլե-
 յու (10) դապթ էթաի : Աքին փէք ա-
 ճէլէ էթտիյինտէն, Վ իթէլլիօնուն ապե-
 ըի խըշմըլա իւղէրինէ տիւշիւպ, չօղլուգ

(Գ) Փուլթփէրէսթլէր Ատալէթէ փուլթ
 տէյի Թափարլարըտը . վէ սուրէթլէրինէ պիր
 էլինտէ վէզնէ, պիր էլինտէ եալըն գըլըճ գօր-
 լարըտը : Իմփէրաթօրլարըն էլինաէքի գը-
 լըճ օնա Թէշպիհ տիր :

օրմաղլա, օ պինաղիր պինայր աթէշէ վեր-
տիլէր: Պու եանդընըն արասընտա Վի-
թէլլիօ՝ թխպէրեօնուն սարայրնտա օթուր-
մուշ սէվինիր, վէ պէպլէ պասղըն մուսիպէ-
թինի սէյր էտիպ խօշանըրուր: Սապինօ
Վիթէլլիօնուն էմրի իլէ թութուլուպ,
ճէղասը թէթթիպ օղունտու: Վ է եէկնի
Տօմիցիանօ՝ փութ խմամը դըյաֆէթինէ կի-
րիպ գաչուր: Պու օ Տօմիցիանօ տուր քի,
պիր էյեամուէն սօնդրա Խմիկըսթօր օրմուշ
տուր: Վ է օ կիւն Գամփիտօյեանուն աթէ-
շինտէ եանմայանլարըն ճիւմլէսի գըլըմ-
տան կեչտի:

Վ է սփաղեանօնուն սէրասքերի Վնթօն-
եօ՝ Բօմա պէտէնլէրինին էօնիւնէ կելին-
ճէ, Վ Վիթէլլիօնուն ասքերի սօն տէրէճէյէ-
տէք դարչո գօմագ նիյեթի իլէ տուրտու-
լար: Տիշարտան գալայր խըշմըլա տէօյմէ-
յէ պաշլայրուպ, իշէրիքի ասքեր պունլարըն
իւղէրինէ պիր եիւրիւյիւշ էթտի: Ետին ի-
քի թարաֆ տա ինատ էտիպ տայանըս,
պիր կիւն աղշամատէք տէօյիւշտիւքտէն
սօնդրա, աղըպէթ մուհասարա էտէն աս-
քեր իշէրի կիրիպ, սօգագլարտա մէմլէքէթ-
լիյի գըրմաղա պաշլատուրլար, օ ֆաղըրլար
քենտիլէրին գուրթարմագ միւմփիան օլ-
մատը:

Վ Վիթէլլիօ պիր գարանլըդ պուճագտա
սաղլըմըշ, իշէրի կիրէն ասքեր պուլուպ
չլգարտուր: Վ Վիթէլլիօ պու սէֆիլ էօմրիւնիւ-
պի՝ գաչ սաաթ տահա սիւրիւքլէմէք ի-
շին, Վ է սփաղեանօ Բօմայա կելինճէյէտէք,

պէնի հապսէ գոյուն, զիրա բննոյն կիլի
 սէյլէյէճէքլէրիմ՝ վար տէյի վէսիլէ էթ-
 սի: Արին ըէճասը նաֆիլէ օլտու: աս-
 քեր՝ զպլարընը տրտընա պաղլայրու, պոյ-
 նունա պիր իի թաղըպ, եա էտէնլէրին
 ալլաղլորդունտան նաշի, եա բենտի զալլիմ-
 լիյինտէն, բիւֆրիւ սիթէմ էտէրէք, իւր-
 եան պիւրեան՝ տիփան մէյոտանընա կե-
 թիւրոիւլէր: Վ է էպիւրէճէքլէրի եէրէ-
 կեղիթլէյն, տէյէ տէյէ թէփէլէյիւպ, լէ-
 շինի սօփագ սօփագ սիւրիւքլէտիթուն սօնդ-
 րա, ճէնքճի նէֆէրաթը թութուպ թէվէ-
 րէ նէհրինէ աթտըլար:

Վ էսփաղեանօ կերէք ասքերին կե-
 րէք տիվանըն ըլլաթլա իմփէ-
 րաթօր նասպ օլունուպ, Բօմա-
 լըլար՝ լիյագաթտան ղիյատէ փուվլէթէ ի-
 թիպարէն՝ սաիրլէրէ վէրոիթլէրի իւնվան-
 լարը՝ Վ էսփաղեանօտան տա էսիրկեմէտի-
 լէր: Վ էսփաղեանօ պիր դուչ այ Մըսրը
 իսքէնտէրիյեէսինտէ էյլէնիւպ (օնտա պիր
 քօր իւլէ պիր սաղաթ առամը՝ էլինի
 իւսթլէրինէ զօմաղլա սաղաթտը տէյի
 նաղ էտէրլէր), օնտան տէօնիւպ, Բօմա-
 յա կեղոի: Վ է Գուտսի շէրիֆի մուհա-
 սարա էտէճէք ասքերէ՝ թիթօ նամօղլու-
 նու սէքասքեր պրագըպ, բենտի Բօմայա
 եաղլաշընճա, պիւթիւն էրպապը տիվան
 վէ էհալիի մէմլէքեթ էյլէ պիր իշկիւղար
 վէ սահիպ Ֆաղիլէթ իմփէրաթօրա մալիթ
 օլտուղլարընա սէվինէրէք՝ բենտիյի գալլը-
 լա մաղա վառիթլար: Վ էսփաղեանօ պուս-

լարըն իւմիտինի եալան չըգարմատը : Լա-
իդ օլանլարա լիյազաթլարը իւղըէ էճրի-
նի վերիպ , քենտի տիւշմէնլէրինէ աֆա է-
տէրէք , Բօմալըլարըն մէշուպինի թէպտիլ-
էտիպ , հէր քեսէ՝ քենտի Փաղիլէթ իպրէ-
թի օլտու :

Իօթէ թարաֆտա թիթօ Լաւհուտիլէ-
րի սըղըշթըրըպ . պու ինասաճը , եօր միլլէթ՝
եարամազըղըլլա զաղասընա մուսթաֆադ
օլտուղու թանղըրըն քերէմինէ իւմիտ է-
տիպ , Բօմա տէվլէթինին գուտրէթինէ
գարչը գօմագ իսթէտի : Պու միլլէթին եա-
րամազըղը՝ օ ասիրտէ սօն տէրէճէյէ պա-
լիդ օլտուշ ուտու տէյի՝ քենտի ճինսլէրին-
տէն պիլէ թէվարիպլէրինի եաղանլար թա-
տիդ էտէր : Օլան գըթըրգլար , զէլգէլէլէր ,
վէ նիշէ ալամէթլէր , պու միլլէթին եա-
ղընտա պաթաճաղընա պէշարէթլէր իտի :
Կեօյիւն վէ եէրին քենտիլէրէ գարչը գաստ
էթտիյի եէթիշմէղ , քենտիլէր տէ իբի ֆըր-
դա օլուպ , աթալարըմըղըն տինի ուղըն-
նատըր տէյի իֆթիսար էտէրէք , պիր պիր-
լէրինի սօյարլար ըտը :

Պու ֆըրդալարըն պիրինին պաշընտա՝
Ճօվաննի նամպիր ֆէստտ պաշը վար ըտը :
Պու միւֆտիտ մէմլէրէթին հիւքեումէթինի
ֆիւզուլի գապթ էտիպ , կերէք Գուտսի
շէրիֆի , կերէք էթրաֆտաքի շէհրլէրի
իսթիլալէ վերմիշ իտի : Ատոր սըրա Աի-
մօննամ պիր զօրպա պաշը տաֆա թիւրէյ-
իպ , էթրաֆ տաղլարտա հէր նէ գատար
գալըն խըրսըղ վէ քեսիճի վօր ըսա , հէփ-

սինի պաշնա թօփլայրպ, նիշէ չէ հիւլէր
 պասըպ, Եահուտ վիլայէթի բերինին Եդոմ
 տէտիքէրի այալէթի զապթընա կեչիրտի:
 Օնտան սօնդրա պու իքի զօրպա պաշը աղ-
 ղընլըգլարընը պիր պիրինէ իճրա էթտիք-
 ւէրի եէր՝ Գուտսի շէրիֆ շէհրի օլտու:
 Ճօվաննի Մեհմեթ - Էւ - Էֆտա տէտիքէրի
 իպատէթ կեաճը (Տաճարը) զապթ էթ-
 տի, Սիման տա շէհրին իշինի: Խիսի տէ
 պիր պիրինէ դարշը դուտուրմուշ, մերամ-
 ւարընը եիւրիւթմէյէ՝ վիլայէթի եագըպ
 երգարար ըրը: Պու աղիմ շէհր՝ պիր զա-
 ման էհալիսինին րահաթը վէ իթթիֆա,
 դըյլա մէշհուր օլմուշ իքեն, օ էսնատէ պիր
 սահպսիզ դավլա մէյտանը օլմուշ ուտու:
 Պու մուսիպէթին արասընտա թիթօ
 կելիպ, Խամուրսուղ պայրամը կիւնլէրին-
 տէ, վէ պայրամը էթմէք իշին, հէր թա-
 րաֆոան կելէն գալապալըզ շէհրին մէյտա-
 նը՝ տա պիրիքմիշ տուրուրքեն, շէհրտէն
 եէտի եիւղ էլլի Եթըմ գաւտար ուզագտա՝
 ճէնկե թէտարիք կեօրմէյէ պաշլատը: Բօ-
 մալըլարըն պու գաւտար եագըն կելմէսի՝
 քի ֆրրգայը պիր աղ վագըթ պարըշտը-
 տը: Վ է շիմոի իթթիֆադա տիւշմէնէ
 դարշը գոյուպ, քենտինիզալէրինի վագթի
 ախէրտէ գաթ էթմէյէ դարար վէրտիւէր:
 Շէհրտէն տիշարը իլք եիւրիւյիւշլէրի էօյ-
 ւէ խըշմ վէ դայրէթ իլէ իտի բի, Բօմալըլար
 գօրդուլարընտան օրտուլարընը թէրք է-
 տիպ, տաղլարա գաչմաղա մէճպուր օլտու-
 լար: Լազին եինէ չափուք թօփլայրպ Եա-

հուտիլէրի շէհրէ դաջրտըլար : Պու մատ-
տէտէ Թիթօ չօգ ելիտիլք վէ քեմալիյէկէթ
կեօսթէրտի :

Գուտսի շէրիֆ շէհրինին չէվրէսի իւշ
գաթ տիվար ըտը . ֆուգաթ պազը **եւրէ-**
րինտէ տէրին հէնտէքլէր վար ըտը : Թի-
թօ տիշ տիվարլարը երգմաղա պաշլայըւյ ,
չօգ զահմէթ վէ թէհիքէ իլէ երգտը : Եւ-
հուտիլէրէ մէրհամէթ էտիպ , քենտիլէրէ
աֆվ էտէրիմտէյի պիր գաշ տէֆա խա-
պէր կեօնտէրտի : Եահուտիլէր տինլէմէ-
յինճէ , մուհասարատէն պէշկիւն սօնը-
րա իքինճի տիվարը երգտը : Վէ Եւ-
հուտիլէր քենտիյի կերի սիւրմիւշ իքէն ,
թէքրար իլէրի կելիպ , շէհրին սօն մահ-
ֆաղասը օլան իւշիւնճիւ տիվարը տա
երգմաղա հազորլանսը : Լաքին թէսլիմօլ-
մաղա նասիհաթ էթմէքիչին , մուգսուտէմ
քենտի ճինսլէրինտէն **Ճուշէփէ** նամ
Եահուտիյի կեօնտէրտի : Եահուտիլէր
պուենուէն սօհպէթինի գէվգէ ալրպ , սիթէմ
վէ թազիր իլէ կերի կեօնտէրտիլէր : Օգա-
ման Թիթօ մուհասարայը տահա զիյատէ
սըգըշթըրրպ , չօգ թապեալար գուրտուր-
տու , լաքին Եահուտիլէր տէր ագապ վու-
րուպ հէփսինի երգտըլար : Նիհայէթ շէհ-
րէ տիշարուան իմտատ կիրմէսին տէյի Թի-
թօ էթրաֆրնա մէթէրիս շէքտի : Վէ պու-
իհթիյաթ հէրնէ գատար չափուքիճրա օլ-
տույուսա տա , եինէ Եահուտիլէր հիշգօր-
գու կեօսթէրմէտիլէր : Պու մէեուս միլ-
լէթնէ գըթլըգ սայտընէ աճլըգնէ սաիր

սէ ֆէր մուսիպէթի. միւճէրրէ տ դարչո դօ-
րուզ տէյիպ տայանտըլար: Թիթօ շէհիր-
տէն ուզագ օրմանլարտան քերէսթէ քես-
տիրիպ կեթիրտիպ էյրէթի գուլէլէր Թապ-
նալար եափտըրտը, վէ օնլար ըլաիւջիւնճիւ
տիվարը տա երգըպ, պէշ կիւնտէ գալայէ
կիրտի: Վէ Եահուտիլէրին եալանճը փէյ-
դամպէրլէրինին՝ Ալլահ եարտըմէտէր տէ-
յի վատ էթտիրլէրի մանասըլ իւմիտլէ-
րի պօշա չըգտը: Ծէնք՝ Մէսճիտ-իւլ-ադ-
սանըն իշ տիվարընըն էթրաֆընտա օլտու-
վէ մուհասարա օլան Եահուտիլէր Մէ-
ճիտին իւսթիւնտէն՝ գուտուրմուշ կիպի
տէյիւշտիւլէր խտի: Թիթօնուն մէրամը՝
օ պինադիր պինայը գուրթարմագ ըտը, լա-
քին նէֆէրին պիրի՝ էթրաֆ պինալարըն
պիրինէ պիր եանմըշ օտուէն աթըպ, աթէշ
ալտը՝ օրտան Մէսճիտ Թօւթուշուպ, իրի
թարաֆ տա հէր նէ դատար շալըշտըլար
րաա, սէ օնտիւրէմէտիլէր, պիւթիւն օ պի-
նա եանտը քիւլ օլտու: Պու պինանըն եան-
մասը՝ Եահուտիլէրին ճէսորէթինի քես-
տի. վէ Ալլահ քենտիլէրտէն էլ շէյքիշ օլ-
տուղունա՝ օ դաման ինանտըլար: Էթրաֆ-
տա օլան տաղլար չըգըրշմագ շամաթասըլա
էօթէր, ճան շէքիշէնլէր կեօզէրին կեպէ
գալտըրըպ, էօմիւրլէրինսէն զիյատէ ճան
եաիրշտըրտըգլարը իպատէթ խանէլէրինի
Խիրտիրլէրինի աղլարլար: Պունլարըն էն
ճէսարէթիլիլէրի՝ շէհրին էն եիւքսէք վէ էն
մէթին եէրինի հըֆշ էթմէյէ շալըշտըլար.
Լաքին Թիթօ՝ եափտըղէ էյրէթի գուլէլէր.

իլէ օնլարըտա չափուք զապթ էթտի։ Ը՞օ-
վաննի իլէ Սիմօն պիր քեմէր ալթընտա
կիզլէնմիշէր, իջիտիտէ էլէ կեչուպ, Ը՞օվան-
նի դաթլէ պէտէլ էպէտէն հապսէ գօն-
տու։ Սիմօն թիթօնուէն նուսրէթ ալայընա
զիյնէթ օլմագ իչին ալը գօնուլտու։ Պայա-
զը խալդըն չօղու գըլլըմտան կեչուի։ Վէ
Գուտսի շէրիֆ շէհրի պէօլէ ալթը այ
մուհասարատէն սօնդրա, եէր իլէ եկքսան
օլտու դուրթարըմըմը ֆն խապէր վէրիպ,
ԲաշԲաշ Խաթի-նէ գալայաճա գտէյի պուլուր-
տուղու պէօլէ իճրա օլտու։ Վէ պու մու-
հասարատէ կօլէնլէրին սայըսընը՝ օն քեր-
քէ եիւղ պինէ չըգարըրլար։

Բ. Թ. 823:

Բ. Թ. 701

Գուտսի շէրիֆի ֆէթհ էթտիր-
տէն սօնդրա, ասքերի թաիֆէսի
Թիթօյա թաճ կիյտիրէմէք օլ-
տուլար, լաքին Թիթօ՝ ֆէլէյին եահու-
տիլէր իւզէրինէ եաղտըրտըղը զաղապըն՝
պէն պիր ալաթըլմ տէյէրէք, պիր մահ-
ճուպ թափը ըլա թաճը յէտտ էթտի։
Րօմա իչինաէ տէ Թիթօնուէն մէտհինի էթ-
մէքտէն տօյաւմագլաք ըտր։ զիրա Թիթօ
պիր հիւնէրլի սէրասքեր օլտուղունտան
մատա։ պահատըր ճէնքճի օլտուղունու-
տա իսպաթ էթտի։

Վէ պապասը վէ հսփաղեանօնուէն եա-
նըմա կեչաթիւտէ, պիր աստամ քենտի էմա-
լինտէն կեօրէ պիլէմէյի իզգէթ վէ իրրա-
մա նախ օլտու։ Սօյղուն մալինտէն պա-
հա էտէմէք յէյլէրի ալըպ, խուսուսա ի-
պատէթխանէ տէ պուլունան գըլլէթլի

մայլերին արասընտա, վաճիր ալթուն
 թագուհարըլա(ա) նուսրէթ ալայընը շէն-
 լէթտիլէր: Վէ պունլարըն արասընտա,
 Եահուտիլէրին ըուհանի քիթապլարը գըս-
 մէթտէ ալթունտան աշաղա տէյիլ իտի(բ):
 Նուսրէթ շէրէֆլէրի իլէ պապա օղու-
 պիրլիքտէ միւշէրրէֆ օլտուղու նու՝ Բօմա-
 լըլար պու կիւնէտէք կեօրմիւշ տէյիլ իտի,
 պունու կեօրտիւլէր: Վէ պիր նուսրէթ
 քեմէրի եւափըպ (16) Թիթօնուն Եահու-
 տիլէրէ գարշը կեօրտիւլիւ իշլէրին թէվա-
 րիսինի՝ իւզէրինէ օյտուրտուլար քի, հա-
 լա Բօմատա հալի իւզէ թէքմիլ կիպի
 կեօրիւնիւր:

Բավիլէր Վէսփաղեանօնուն հագգընու
 սէյլէտիքլէրի էյի հալէրի՝ ազ իմիէրա-
 թօրա սէյլէմիշլէր տիր. վէ էթտիյի ճէօ-
 մէրտիլքլէր սյիճէնապլըղլար դաթը չոզ
 իքեն, եինէ խասիսիք վէ հարամխօրլուգ
 աւորնը իւզէրինտէն գալտրրմատըլար:
 Ֆիյ-վագը պաճ վէ թէքեալիֆ խուսու-
 սունտա պաղը խասիսիքլէր էթմիլէ, շա-

(ա) Ալթուն սօֆրա, եէտի գօլլու ալ-
 թուն շամտան, վէ օն թէնպիհին պիւքիւ-
 լիւ եազըսը: Վէսփաղեանօ Պարըշ փու-
 թու իսմիւնէ պիր փութիսանէ եափաըրըպ:
 Մէսճիտ-իւլ-ագսանըն ալթուն գապլարը-
 նը՝ հէփ օրայա գօտուրտու:

(բ) Եահուտիլէրին Գանուն նամէսինի,
 վէ Մէսճիտ-իւլ-ագսանըն ալ պօյամա փեր-
 տէլէրինի սարայտա սագլատըլար:

նընա քիր կեթիրոտի : Խորար իւղէրինէ պիր պաճ ԿՕՄՈՒԼ (Գ) . վէ օղլու թիթօ՝ պու եագրչմադ շէյ տիր տէյի սէօղ անդլաթմադ իսթէյինճէ , Վ Էսփաղեանօ պիր սիքքէլի ագճէ սլլուպ , պադ , գօդուսուենուէն սանա քետերի վար մը , տէյի ճէվապ վէրտի :

Վ Էսփաղեանօ օն սէնէ հիւքեումէթ է տիպ , քենտիյի լայըգ իւզրէ րայասընա սէվոիրտիքուէն սօնղլա , պիր կիւն քեյտէ քեյֆլինի պօղտու : Վ է խասթէլիյի էճլլ աղըըսը օլտուղուէն անդլամըշ իքեն , եինէ ղայրէթ էտէրտի : Վ է էօլէճէյինէ եագըն « պիր Խմֆէրաթօրա՝ այագտա էօլմէք եա գըշըր » տէյէրէք , այաղա գալցըպ , ԳԷթուղուէնա կիրէնլէրին գուճաղընտա ճան վէրտի :

Վ Էսփաղեանօ էօլտիւքլէյն , հէր Բ. Թ. 132 : քես սէվինէրէք թիթօյու Խմֆէր Բ. Թ. 79 : րաթօր գապուլ էթտի : Օ տա տէվլէթինի եագրչտըրըպ , պիր հիւքիւմ սահիպինէ , վէ ինսան օլանա լայըգ թարղ ըլա եաշատըր : Պապասընըն սաղլոդընտա՝ պուէնա՝ վիէք եիւրէրլի տիր , իսրաֆը սէ

(Գ) Բօմա սօգազլարընտա քենէֆլէր օլմայըպ , կերէք խալգըն րահաթի իշին , կերէք սօգազլարըն Թեֆլէյի իշին , եօլտա սըգլէթէ կելիպ , սասէ պիշմէք իսթէյէնլէրէ՝ եէր եէր կիւվէճլէր գօմուշլար ըտը . Վ Էսփաղեանօ Խմֆէրաթօր՝ պու կիւվէճլէրէ ճէմ օլան իսրարը՝ տէվլիրիպ ալմադ իսթէյէնլէրէ՝ ագճէ իլէ սաթար ըտը :

վեր, քեթիւ լիւքոէ կեզէր տէրլէր իտի, լաքին իմփէրաթօր օլտուղլայն, էսքի խույլարընը պրադըպ, էտէպ իւ ինսաֆ իպրէթի օլտու, Բայասընըն դալպնի ճէլպ էթմէք իշին, իպթիտա քենտի մէշրէպինի դապթ էտիպ, պէտ խույլարընը գրօրօր, Եահուտ գրալը Ագրիպպասըն գըղ գարընտաշը Պէրէնիշէյէ (Բերինիկէ) շօդտան պէրի ալագասը վար ըտը, պաւ դարը՝ դաթինաէ պուլու նմալ կիւղէլ, վէ կնյիմոէ իֆրաթ տիւղէնլի իտի, Լաքին թիթօ պու գարըյա օլան ալագասընտան՝ Բօմալընըն խօչանմատըղընը մանղլայընճա, նէ պէյնլէրինտէ օլտն մուհապպէթի սույուր, նէ գսպը ֆիքրինի շէվիրմէքիշին՝ դուրտուղու տիւղէնլէրէ դափըլտը, քենտի իրաւէթինի եէնիպ, դարըտան այրըլտը, Եահընտա գէվդինէ սէֆասընա ալաթ օլանլարը՝ էլէ կեթիրմէյէ խայլի զահմէթ շէքմիշ իքեն, հէփսինէ եօլ վէրտի, Թապիաթինին թաթըլըղը, էլինին ճէմէրտիլի, վէ հագ ատալէթի քենտիլի էյիլէրէ սէվտիրիպ, շէօհրէթինէ ինսանլարըն քիւլէյի տէտիրտի, վէ էօյլէ օլտուղուէնու՝ ամէլի իլէտէ թաստիգ էթտի:

Սէլէֆլէրինին ֆէսատ կիւնլէրինտէն գալմա՝ եալան շահիտլէրի, զամմաղլար, ֆիթնէ չրգարան միւֆսիտ զօրպալար, ալէմին պաշրնա դաղապ օլուպ, պունլարտան տիւննանըն ինթիգամընը ալմագ իդթիդա էթմէյին, Թիթօ պունլարը կերէլի կիպի թէմիլէտի, Պունլարըն հէր կիւն

Բէտիպլէրի օլուր, ճատտէ սօղադլարուս
 ցամշլար ըլա պիր էյի տէօյուիւրուիւքուն
 սօնղլա, օյուն մէյտանլարընա սիւրիւքէ-
 տիւր, ճնտան տէփէթին իղսիզ սէմթլէրինէ
 սիւրտիւրիւր, եախօտ էսիր կիպի սաթ-
 տըրըր ըտը: Հէր քես իլէ լաօշ կեչինիպ,
 պիր քիմնէյէ քերէմ էթմէքտէ՝ օլան զայ-
 րէթինի՝ թէփսրիս եալան քրիւթիյանլար
 պիլէ մէտհ էթմիշ տիր: Տախմա տաէթի՝
 պիր քերէմ տիլէմէյէ կերէն քիմնէյի՝ կեօն-
 լիւ գլորդ կեօնտէրմէմէք իտի: Պիր կիւն
 հիշ քիմնէյէ պիր էյլիք էթմէտիյի՝ ազշա-
 մրսը խաթըրընա կելինճէ, էյ վահ, պիր
 կիւն զայպ էթտիմ, տէյի աճըտը: Հայ
 հայ, միւլահազայէ լայըգ, վէ խաթըրտան
 չրպալաճազ պիր քերամ տըր պու:

Թիթմուէն կիւնիւնտէ Նափօլիտէքի
 յէսուփեօ տէտիքլէրի աթէշ փիւսքիւրէն
 սաաղ (դ) թաշըպ, չօդ մէմլէքէթլէր եագտը

(դ) Վէսուփեօ տէտիքլէրի՝ Նափօլի շէհ-
 րինտէն տէքիզ միւ եւզագ պիր տաղ աըր,
 թէփէսինտէն աթէշ փիւսքիւրէր: Տա-
 ղըն էթէյինտէ Րէզինա տէտէքլէրի գեօյ-
 տէն՝ թէփէսին վարլինճա՝ իւշ միւ սիւրէր:
 Պու իւշ միւ եօլու քիւլ իչինտէն կեչմէթի.
 հիշ պիր իզ կեօրիւնմէզ, զիւր թիւզկեար՝
 քիւլիւ առւրմայըպ սաուրօւր, եօլ իզի
 պրագմազ, շէօյլէ քի տաղըն սարփ օլտու-
 ղունտան մանա, պաղը եէրաէ քիւլ՝ քի-
 շինին տիզ գափաղընա չըգապ, վէ եէր եէր
 տաղըն եըգընթըսը՝ իրի թաշլար գոյտըտը

երգութիւնս Երեւոյ միւլ ուղադրողս
տէք ամօրն : Պու մէջհուր վաղատէ՝ Պա-
նիոս նամ արիւմ տէ տիւնեասըն թէպտիլ
էթտի : Չիւնքի պու ատամ թապիւթին
հիքմէթլէրինի տէրս էթմէքտէ կեղէրտի ,
պու զարիպ հիքմէթ նիճէ օլտուղուն թաս
հիհ էթմէք սէվուասըյա , ամէշէ փէք եա-
գըն վարըպ , արէվին իշինտէ պօղուլտու :

բտսթ կելիր : Բիւզկեարըն՝ քիւլիւ գաւ-
տըրտըղը եէրլէրտէ՝ եէրին եարըգլարը , վէ
երկին քիւքիւրտ իւլէ նէթթին ագտըղը
օլուգլար կեօրիւնիւր : Կիրտասըն աղղը
պիր միւլ չեվիրիր . վէ իշինէ պիր գաշ եէր-
տէն էնիլէ պիւլիր : Պու կիրտասըն տէրին-
լիլի եէթմիշ սէքսէն գուլաճ վար . վէ օր-
թասընտա թէքրար պիր քիւլիւք տաղ վար :
Կերէք օ տաղ , կերէք գուլունուն չեվրէսի՝
եանմըշ քիրէճ , սարը քիւլ , վէ ֆըսգալը
գաշ տըր , վէ գաթը չօգ քիւքիւրտիւ-
վար : Իշինտէքի սայըսըղ եարըգլարը՝ տուր-
մայըպ ըսըճագ թիւթիւն փիւսքիւրիւր :
Օրթասընտաքի տաղըն թէփէսի՝ գրրգ էլ-
լի գուլաճ չեվիրիր՝ պիր հաուղ կիպի՝ տիր
քի , տուրմայըպ թիւթէր , վէ տրատա պիր՝
ալէվ ամար : Իքի իւշ եէրտէն երկին քիւ-
քիւրտ ագըպ , քիւլիւք տաղըն էթրաֆընը
քէսէր , վէ օնտան չըգրպ , պիւլիւք տաղըն
տէնիղ թարաֆը էթէյինտէ եէրէ պաթար :
Պու իքի տաղ տուրմայըպ եա ալէվ փիւս-
քիւրիւր , եա ամէշ , եա քիւլ ամար , եա
ամէշ կիպի իրի գայալար , եա քիւքիւրտ
իւլէ նէթթ : Վէ պիր գաշ սէնէտէ տիր՝

Կերէք պու աթէշ մուսիպէթինին, կերէք
 պունուն կիպի ֆէլաթէթլէրին աճըսընը
 լճըրիգօլանամ սէրասքերուն կելէն խայր-
 լը հէվատիսլէր պիրաղ գարչիատը: Պու-
 նամտար սէրասքեր՝ Վէօփաղեանօնուն սօն
 կիւնլէրինտէ ինկիլթէրքա թարաֆընա
 կեօնտէրիլմիշ, օնտա վարրազ հէմ գօրպա-
 լլիգլարը պաստըրմըշ, հէմ իթաաթտա
 լանլարա նիզամ վէրմիշ: Իպթիտա Եօրգ

էջընէ Թաշար քի, ամէշի, քիւլիւ, քիւ-
թիւրտիւ, նէֆթի, Թաշլարը, վէ զէլզէ-
լէսի էթրաֆ մէմլէքէթլէրի խարապ էտէր.
Պու տէֆ'ա թիթօնուն կիւնիւնտէ Թա-
շան՝ իքի շէհիր վէ նիշէ մէմլէքէթլէր խա-
րապ էսիւպ, քիւլիւ՝ Աֆրիգա, Համ, վէ
Մըրըր Թարաֆլարընա դատար ուշմուշ
տէրլէր: Փէք սիւյիւք Թաշղընլըղըն պիրի՝
թ. Թարիխի 1631 սէնէսի օլմուշ տուր քի,
էէր սլթընտա պիր գօրգունճ կիւրիւթիւ
չըդըպ, պիր շէսիտ զէլզէլէ օլտու քի,
տէնիզի գապարթաը, վէ տաղ փաթլայըպ,
իչինտէն տաղլար կիպի Թութուշմուշ գալ-
սլար ֆըրլատը, վէ ագան քիւքիւրտ տէ-
նիզին էիւզիւնտէ իւշ Միւտէն զիյտտէ ու-
զադ կէօրիւնիւր իւտիւ: Վէ էյէր ըիւզ-
կեար գարշը օլմասա, Նափօլի շէհրի տէ՝
տաղա եագըն քեօյլէր կիպի՝ քիւլիւն աւ
թընա կեօմիւլիւպ պօղուլուրտու, նիճէ
քի եաղան քիւլ էթրաֆ քեօյլէրին շան
գուլէլէրինտէն սէշ ալթը արշըն էիւքսէք
երղըլըպ իքի պին պէշ էիւզ քիւլտէն զիյա-
տէ՝ քիմի եանտը քիմի պօղուլտու:

սէմթիւնսէ՝ Օրտովիչ տէրաբէրի թաիֆէի
 զապթա ուլուպ, սոնդրա լ'նկէղէյ առասընը
 պասըպ, ատալը թէպիւմ գլուչ: Պաւ վէճի
 իլէ պիւթիւն օ մէմէքեթի զապթ էտիպ,
 քենտի յաքերինէ կերէյի կիպի նիւլամ վէր-
 տիքտէն սոնդրա, եկնտիյի թաիֆէի տէ
 թէրպիյէ էթմիշ: Մէմէքեթիլիյէ քենտի
 էօրնէք օլուպ, փուլթխանէլէր, ցուէն եւր-
 լէրի, վէ սաիր կիւզէլ խայրաթլար պինա է-
 տիպ, սիզ տէ եափըն տէյի մէմէքեթիլիյէ նա-
 սիհաթ էտէր իմիշ: Քիպար էվլատլարընու
 քիպար սէնուաթի, վէ լաթին լիսանինի էջ-
 րէտիպ, եաշամատա՝ Րօմալուարըն թարղընը
 աթփարընը գուլլանըն տէյի նասիհաթ է-
 տէրէք, պու խաշըն միլլէթ սէֆահաթտա
 ազար ազար Րօմալուարա պէնդէյիպ, թէն
 սէֆալարընուա օնլարտաւն ղիյատէ խաշըն
 տիլէր: Ինկիլթէրրանըն պու խայրը հէ-
 վատիպէրի իւզէրինէ՝ թիթօյու իմիէրա-
 թօր տէյի օն պէշինճի տէֆ'ա թէհնիյէ
 էթտիլէր: Լաքին էօմբիւ գըսսայ ըմըշ,
 պուէնուէն իւսթիւնէ չօգ եաշամատը. պիր
 գուշ կիւնտէն սոնդրա, Րօմատան տիշարը
 պիր մահալտէ՝ պիր շէտիտ հարարէթ պա-
 սըպ, ագ վաղթին զարֆընտա էօլտիւ:
 Վէ էօլմէսի՝ Տօմիցեանօ նամ գարընտա
 շընըն իշի տիր տէյի վէսլէսէ օլուէնուր, վի-
 րա Տօմիցեանօնուէն իմիէրաթօրլուփտա
 չօգտան պէրի կեօղիւ վար ըտը: Թիթօ
 գըրդ պիր եաշինտա էօլտիւ. վէ իքի սէնէ
 իքի այ եիրմի կիւն հիւքեու մէթ էթմիշ իտի:
 Տօմիցեանօ՝ թիթօնուէն եէրինէ իմիէրա-

Թոր օյոււպ, իպթիտալարընա խաղաղ պէ՛տ
տի. զիրա մէրհամէթի, ձեօմէրտ, վէ ա
տալէթ սահիպի կեօրիւնտի. Լաքին շօգ
կեչմէտի, մէշրէպինին տաշապրդընը պէյան
էթտի. Պապասը վէ գարընտաշ կիդի իշ
մէ հէվէս էտէձէյինէ, օգուճայը թէրք է
տիպ, քենտիյի պօշ էյլէնձէլէրէ վէրտի.
Օգ աթմադտա օլ գատար մահիր իտի քի,
շօգ տէֆ'ա պիր ուզագ եէրտէ պիր քեպէ
տուրուռքուր, նիշանկեա՛հ կիպի էլինի
օւզաթտորըպ, օգու փարմագլարընըն ա
րասընտան կեչիրիր իտի. Պէշ սէնէտէ
պիր՝ մէշգ օղունմագ իւզրէ՝ իւշ շէյէ թա
լիւմ իհտաս էթտի, մուսիգի, պինիձիլիք,
վէ կիւլէշ. վէ պու արատա Բօմա իշինտէ
նէ գատար Ֆէյլէօօֆ, վէ Միւհէնտիս
վար ըտըյրտա, հէփիսինի սիւրտիւ. Խաւ
գա օյուն էյլէնձէ իշին էթտիյի մէսարիֆի՝
քենտիտէն էվվէլ կեչէն իմփէրաթօրլա
րըն հիշ պիրի էթմիշ տէյիլ իտի. Զէր
օյուն սէյրինտէ՝ արգասընա պիր ալ գաֆ.
Թան ալըպ, էթրաֆընտա Դիոս փուլթուն
իւմամլարըլա քենտի պուլունմալըյրտր.
Եւալընըղ օլտուղու զաման՝ էյլէնձէլէրի
նին բապըթասըզըզը՝ պու տէպուէպէլի
սալթանաթլարըն զրտտըյրտր. Վէնտի
մաօլահաթ օտասընտա օթուրուր՝ սինէր
ամըլա էյլէնիրտի. Պիր կիւն իմփէրա
թօրուն եանընտա քիմսէ վար մը տէյի՝
միւսահիպէրին պիրինէ, սօրմու չուր, ստա
Խոյ, ղէր օնէս պէլէ եօգ տէյի քիււպէ իլէ
ձէվապ վէրմիշ. Լաքին հալ պու քի, պու.

նուն պէտ խուլլարը եաշըլա պերապէր
արթըպ, իւք ետրամաղլըդ՝ Ակրիգօլայա
էթտիյի պի վէֆալըղ ըտը: Ասքերիտէ՝
քենտի շէրէֆ դաղանմազ սէվտաարնում
օլտուղունտան, ախէրին շէրէֆինի գըզգու
նըրտը: Պիր տէֆ'ա Նէմէէ թաիֆէլէրին
տէն Գաթթի նամթաիֆէնին իւսթիւնէ
կիթմէք վէսիլէսի իլէ, պիր էյեամ Ֆրան
շա սէմթլէրինտէ էյլէնիպ, հէնուղ տիւշ
մէնին եիւղիւնիւ կեօրմիւշ տէյիլ իքեն,
տէվլէթտէն նուսրէթ իքրամլարը մաթ
լուպ էթտի: Տէվլէթ մուսաատէ էթմէյին
ձէ, մէրամընը իճրա էթմէք իչին, քենտի
պիր սիւրիւ էսիր սաթըն ալըպ, Նէմէէ
լի գըլաֆէթինէ սօգուպ, տիւշմէնտէն է
սիր ալմըշում կիպի՝ պիր մասդարա ալայ
ըլա Բօմայա կիրտի: Խալգ եիւզիւնէ կիւ
լիւպ ալգըշատը առնա, զալպտէն զէվլէ
նիլէր իտի:

Ակրիգօլանըն Ննկիլթէրրատա կեօր
տիւյիւ իշէր՝ պուենուն եիւրէյինէ իֆրաթ
գըղգանձլըդ պրագտը: Պու իշկիւզար սէր
ասքեր՝ մասլահաթի իլէրի վարուրդձա,
ֆրրսաթ գաշրումայըպ, Գալէտօն (77)
թաիֆէսինի եէնտի, վէ Պրէթօնլարըն
կալկագօ նամ սէրասքերինին օթուղ պին
ատամընը պօլտու: Օնտան սօնդրա քէսի
ձի գուրսանլարտան գըլըլարը հըֆլ էթ
մէք իչին, պիր տօնանմա կեօնտէրիպ,
պիւյիւք Պրէթանեանըն (59) ատա օլտու
ղունու սիֆթահօ կեօրտիւ: Քէղալիք Օր
գադի (78) ատալարընը տա պուլուպ,

զապթ էթտիքտէն սօնդրա, պիւթիւն Թ
 մէմէքեթլէրի ֆէթհ էտիպ, Բօմա տէվէ-
 թինէ պիր ալալէթ էթտի: Տօմիցեանս
 պուհէվաւտիսլէրէ սուրէթ ա սէվինճ կեօս-
 թէրիր ամմա, գալպի եանարուր: զիրա Ակ-
 րիգօլանըն շէրէֆի՝ քենտի ավարէլիյինէ
 պիր սիթէմ տիր գըյաս էտէրտի: Վ է քեն-
 տի տէ օնա պէնգէմէյէ ճահտ էտէճէյինէ,
 էթտիյի հիշմէթլէրին լիյագաթընը քօթ-
 լէմէք գայտընտա կեղէրտի: Ակրիգօլանըն
 էթտիյի իշլիւղարլըղլարը սուրէթա պէյէ-
 նիպ, մէմէքեթին իշինտէ՝ եէր եէր թասվիւր-
 լէրինի օյտուրուպ գօտուրուր: հուսրէթ
 քեմէրլէրի եափտըրտը, լաքին Շամ թա-
 րաֆընը քենտիյէ վէրմէք վէսիլէսի իլէ, է-
 լինտէ քի հիւքեումէթի ալտը: Ակրիգօլա
 տախի ալալէթինի Վալուսթիօ-Լուգուլլօ
 համ գայմադամա թէսլիմ էտիպ չըգտը:
 Վ է Բօմայա կելիրքեն Շամ ալալէթի ախէ-
 րէ վերիլիշ օլտուղունու խապէր ալտը:
 Էլինէ պու ճիւմէ իլէ կելիպ, կեճէ վազ-
 թինտէ փալապալըփսըղ իշէրի կիրտի: վէ
 Խնիէրաթօրուն հուգուրունա վարտըգտա,
 թավընը փէք սօուգ կեօրտիւ: Օնտան
 սօնդրա պաշընը թէնհայէ շէրիշ օթու-
 րուրքեն, շօգ կեշմէյիպ, էճէլի իստպէթ
 էթտիյինտէն, էօլիւմիւ Տօմիցիանօտան
 շիւպհէ օլունտու:

Արասը շօգ կեշմէտի, Բօմա մէմէքեթ-
 լէրինին էթրաֆընը եապանի միլլէթլէր
 սարրապ, ագընլարընա գարշը գօմաղա
 Ակրիգօլա կիպի պիր իշլիւղար տաւմա

միւհթած օլտուղունու՝ պու զալիմ՝ իմ՝
 փերաթօր էյի անդլատը։ Լփրօփանըն Սար-
 մաթ թաիֆէլէրի Ասեանընքիլէր իլէ իթ-
 թիֆագ էտիպ (79)։ Բօմա հուտուտունա
 ազըն էթտիլէր։ վէ Բօմալլարըն պիր թս-
 պուր ասքերինի տիլճէ դըրըպ, սէրասքեր-
 լէրինի տէ հօտիւրտիւլէր։ Տաշի թաիֆէ-
 սի (80) Տէշէպալօ նամ գրտլարըլա կե-
 լիպ, պիր գաշ ճէնքտէ Բօմալլարը եէն-
 տիլէր։ Նիհայէթ պու եապանի միլլէթ-
 լէր՝ պազը զօր ուլա, պազը տա ազճէ իլէ
 կերի չէքիլտիլէր։ Լաքին կեօղէրի ազճէ
 կեօրիւպ, թէքրար կելմէյէ սէպէպ օլտու-
 շալ պու քի, տիւշմէնին Բօմա հուտու-
 տունտան չըգմասը՝ հէրնէ վէճհիլէ օլտու-
 ուսա օլտու, Տօմիցեանօ նուսրէթ իքրում-
 լարընտան վազ կելմէտի։ Բօմալա ազիմ՝
 ալայըլա կիրիպ, տիւշմէնի պիր տէ ֆա պիլէ
 եէնմիշ տէյիլ իքի տէ ֆա նուսրէթ ալայը
 կեօսթէրտիլինէ գանաաթ էթմէյիպ, վազթ
 իլէ Ճէրմանիգօնուն էթտիյի ֆիւթու-
 հաթա խաթըրնիշան օլմագ իչին, քենտի
 իամինէ Ճէրմանիգօ շէօհրէթի վէրտիւ-
 մէյի գուրտու. օյուսա Ճէրմանիգօնուն
 եէնտիյի տիւշմէնիլէր իլէ, քենտինին հիշ
 պիր նիզաի պիլէ օլմուշ տէյիլ տիր (ե)։
 Պու վէճհիլէ Տօմիցեանօ քենտիյի զէվգ-

(ե) Եռագարտա նագլի կելմէյի կիպի։
 Ճէրմանիգօ՝ Նեմշիսթանը ֆեթհ էթմիշ
 իտի։

ընտիրտիբձէ, ֆօտուլլուդուհու աբթըր-
 մատայրտը: Քենտի սուրէթլէրին օյմադա-
 ալթուհնտան կիւմիւշտէն դայրի շէյ գուլ-
 լանըլմասըն տէյի եասագ էթտի: Փուլթ-
 լուգ իտտիասը պիլէ էտիպ, փուլթարա
 էթտիլլէրի իպատէթի քենտիյէ էթտիր-
 տի: Զուլուհեարլըղընը տա ֆօտուլլու-
 դուհա պէնդէտիպ, պօշ վէսիլէլէր իլէ Րօ-
 մանըն էն միւթէպէր բիճալլէրինի էօլ-
 տիւրթտիւ: Բիճալտէն Էլիւ-Լամա նամ
 պիր գափուլէր՝ պիլ լաթիֆէ էթմիշ տէյի
 դաթ: էթտիրտի: էթտիյի նէ պիր եէնի
 սէօղ իւտիւ, նէ տօգանըգլը: Գօգչէանօ
 նամ՝ Օթթօն Իմփէրաթօրուհն եէկէնի՝
 տայրսընըն տօղտուդու կիւնէ շէնլիբ էթ-
 տի տէյի պօղաղլաթտը: Փամիօղեանօ նամ
 պիր քիպարա՝ միւնէճճիմին պիրի՝ սէն Իւ-
 փէրաթօր օլաճագսըն տէմիշ տէյի, ֆօմ-
 վիօղեանօյու պօղաղլաթտը: Ինկիլթէրրա-
 տաքի Սալուսթիօ-Լուգուլլօ գայմագամ՝
 պիր եէնի պիշիմ մըզրագ փէյտա էտիպ, օ
 պիշիմէ քենտի ատընը վէրտի տէյի էօլ-
 տիւրթտիւ: Ծուհեօ-Րուսթիգօ նամ միւէլ-
 լիֆ՝ պիր քիթապ թէլիֆ էտիպ, իշինտէ
 Վէսփաղեանօնուհն Իմփէրաթօր օլմասընա
 գարջը քօյան՝ Թրազէա վէ Փրիսգօ նամ
 իրի ֆէյլէսօֆու մէտհ էթմիշ տէյի՝ Րաւս-
 թիգօյու գաթլ էթտիրտի:

Նէ մշիսթանըն իւթթարաֆընտա մու-
 հաֆըզ օլան Լուչեօ-Անթօնեօ՝ Իմփէրա-
 թօրտան խալիֆ նէ գատար թաճիգ օլտու-
 դուհու պիլիպ, Իմփէրաթօրլուդու էլին:

տէն ալմայը գուրտու. հաթթու խնդէ,
 րաթօրուդ ալամէ թլէրինի տէ թագընտր,
 Վէ պաշընտա քիւլի ապեր օլմաղլա, խմ
 փէրաթօրուն ապերինէ չօգ զաման գարշը
 գօտու: Լաքին պիր կիւն Րէնօնէ հի թա
 չլպ, օրտուտունու պէօլտիւքլէյն, խմփէ,
 րաթօրուն Նօրմանուօնամ սէրապերի ափ
 անսըզ պասըպ, օրտուտունու թար ու մար
 էթտի: Պու ճիւղի նուսրէթ՝ Տօմիցեա
 նսնուն զուլուփեարլըղընր տահա զիյատէ
 արթորտր: Խասմի Լուչեօ-Անթօնեօյուլա
 իթթիֆազ էտէնլէրի զահիրէ չրպարմազ
 իշին, եէնի էզլէյէթլէր իճատ էթտի:
 Վիմինին էլլէրինի քեստիրտի, քիմինէ տա
 հա ֆէնա էզլէյէթլէր էթտիրտի: Վէ
 էթտիյի եարամազըղա իքի եիւղիւլիւք
 գաթըպ, վէրտիյի ֆէրմանլարըն տիպա
 ճէսինտէ, էմրինի՝ մէրհամէթ վէ եիւրէք
 աճըսընա պինա էտէրտի: Պիր կիւն քեն
 տի քեսհեսաւընը հաչա կերէճէք օլմուշ,
 իլլէրիսի կիւնտէն գաթը չօգ իլթիֆաթ
 էթտիյինտէն մատա, քենտի սօֆրասըն
 տան պիր թապազ եէմէք կեսնտէրմիշ:
 Վէ սփագեանօնուն գարընտաշը օղլու Գլէ
 մէնթէյի պօշ պիր վէսիլէ իլէ հօլտիւրտէ
 ճէյի կիւն՝ քենտի թախթիրէ վանընա պին
 տիրտի: Վէ պունու էօլտիւրախլիւնէ
 ասըլ սէպէպ՝ քրիսթիան օլտուղու տուր
 տէրլէր: Րիճալ իլէ էրպապը տիվանա
 էօյլէ խասիմ իտիքի, վիւճուտինիղի գալ
 տրըրըրմ տէյի՝ տախմա գօրգու վէրիրտի:
 Վէ պիր քերրէ տիվան օղլօյօքեն, տիվան

Եկրինին էթրաֆընը հարպի ապերէ գօւ-
 շաթտըրըպ, իֆրաթ գօրգու շէքօիլուի :
 Պիր կիւն տէ կրպապը տիվանը զիյաֆէ-
 թէ տալլթ էտիպ, սարայ դափուսուստան
 իքրամ ըլա իշէրի ալըպ, պիր պիւլիւք տի-
 վան խանէյէ սօգտու : տիվան խանէ պիր
 գարանլըգ եէր : իշի պիւթիւն սիյահ գապ-
 լը, ֆագաթ պիր գաշ գանտիլ եանար, ի-
 շինտէքի հէյպէթի շէյլէր՝ օնլարըն ըշըղը-
 լա կեօրիւնիւրտիւ : եէրտէ տիգիլի թա-
 պութլար, հէր պիրինին իւսթիւնտէ՝ էր-
 պապը տիվանտան պիրինին իսմի եազըլը,
 վէ տիւրլիւ գօրգուեն՝ էօլիւմ ալաթլարը
 վար ըտը : Հէր քեսին գօրգուտան տիլի
 պաղլանըպ, պու գօրգուեն՝ շէյլէրէ պա-
 գըպ տուրուրքեն, պիր սիւրիւ ասսաս նէ-
 ֆէրաթը՝ եիւզէրինի սիյահ պօյամըշ, պիր
 էլլէրինտէ եալըն դըլը՝, պիր էլլէրինտէ
 եանմըշ մէշ՝ ալէլէր իլէ իշէրի կիրիպ, պիր
 էյեամ տիվան խանէնին էթրաֆընտա սը-
 չըրայըպ օյնաշորգուտան սօնդըա, միւսա-
 ֆիրլէր Տօմիցեանօնու ըապըթասըգ եա-
 ըամազըղընը պիլիպ, էճէլլէրինէ պէրլէյօր-
 քեն, գափուլար աշըլըպ, իմֆէրաթօր ի-
 զին վէրտի, կիթսինլէր տէյի էմը կեւտի :

Պու աստամըն թամար վէ էտէպսիլլիյի՝
 եսրամազըղընա թէրագգի գօյուպ, շէ-
 քիլմէզ օլտու : Չօգ տէֆա վէրտիրտիլի
 էզիյեթիլէրի սէյր էթտիքտէն սօնդըա,
 վարըր փէք էտէպսիզ ֆահիշէլէր իլէ օ-
 թուրուր եէր իշէր իտի : Հէլէ պու տա-

Մին սօն կիւնելերի էջլէ չէքիլմէ լ օլտու քի,
 տէլէ ֆլէրինին հիչ պիրինին կիւնիւնէ պէն,
 զէմէլ իտի : Նէրօն իմիէրաթօր էլիյեէ-
 թի վէրտիրիւ իտի ամմա, քենտի պաշր
 ուճուկտա տուրմալ ըտը . պուկուկ կիւ-
 նիւնտէ էլիյեէթլէրի քենտի թէրթիպ է-
 տէր, վէ օ սէ ֆիլլէրին պիւյիւք էլիյեէթի՝
 կեօրիւպ կեօրիւ, կէքուէ իտի . էլիյեէթլէ-
 րի թէրթիպ էթտիյի եէքուէ, օ թաշ եիւ-
 ըէքլի զալիմին չէհրէսինտէքի եաուղու-
 ղու կեօրմէլի իտի քի, կեօրէ կեօրէ կեօ-
 ղիւ ալըշիւրշ, աճը տույմաուրդրնտան մա-
 տա, էլիյեէթլէրի սարսընտա եէնիտէն
 եէնիյէ ճան աճըսը վէրտիրմէյէ խօշանըր-
 տը :

Բօմալըլարըն՝ քրիսթիանլարը ի-
 ր. Թ. 847 : քինճի տէֆա թալեիդ էթտիք-
 ք. Թ. 94 : լէրի՝ պուկուկ կիւնիւնտէ իտի :
 Լաքին պու զալիմին եարամաղըրըն՝ էլ-
 պէթտէ պիր սօնու օլաճալ ըտը : իմտի
 պուկուկ հէմ սէվիպ, հէմ վէսվէսէ էթ-
 տիյի քիմնէլէրին պիրի՝ քենտի դարըսը Տօ-
 միցեայ ըտը քի, մուգաուտէմ Խաթա-Լամա-
 նըն դարըսըտը : Տօմիցեանօ էօլտիւրուէ-
 ճէյի քիմնէլէրին իսմինի՝ տէֆթէր էթմիշ,
 գոյնուկտա թաշըր ըտը : Իթթիֆադ պիր
 կիւն տէֆթէր Տօմիցեանըն կեօղիւնէ իլի-
 շիպ, քենտի ատընը տա եաղըր կեօրիւն-
 ճէ, թէլաշէ տիւշտիւ : Տօմիցեա՝ պու ու-
 ղուրսուղ տէֆթէրի՝ սարայ ասքերի զապի-
 թանընտան Նօրպանօ վէ ֆէթրօնեօ նամ
 զապիթլէրէ կեօսթէրիպ, օնլար տա քեն,

տի ատլարընը , վէ Սթէֆանո նամ սարայ-
ընըն քեահեասընըն ատընը կեօրիւնճէ ,
հէփ պէրապէր իթթիֆագ էթտիլէր : Ա է
մասլահաթըն իճրասընը կյուլ (սեպտեմ-
բեր) այըն օն սէքիլինէ գարար վէրտիլէր :
Օ կիւն խմիէրաթօր համմամա կիրկյօրքեն,
Փէթրօնեօ կելիպ, Սթէֆանօնուէն ~~սիլէ~~ պիր
էլլէմ սէօյլէյիճէյի վար ըմրշ տէտի . տէր
ադսպ խմիէրաթօր հալվէթ էտիպ, Սթէ-
ֆանօ՝ էլի գուշաղընըն իշինտէ՝ իշէրի կիր-
տի : խմիէրաթօրուէն եանընա սիլահ ըլա
վարմագ եասագ օլտուղուէտան, Սթէֆա-
նօ էթէյլինին ալթընուպի խանշէրի պէլլի
էթմէմէք իշին , պիր դաշ կիւնտէն պէրի՝
էլի գուշաղընտա կեպէր իտի : Սթէֆանօ
խմիէրաթօրա կելիպ , սիզին էօմրիւնիւզէ
պիր դաշ քիշի գասա էթմիշ տէյի պիր
տիւզմէ եափըպ , նաքլ էտէրքեն , իշթէ
դաստ էտէն միւթթէֆիզլէրին իսմի տէյէ-
րէք , կլինէ պիր տէֆթէր վէրտի : Տօմիցիա-
նօ պու տէֆթէրի տրդգաթլա օգուտու-
ղու եէրտի , Սթէֆանօ խանշէրինի շէքիպ,
գուսըղընա տալտըրտը , լաքին էօլտիւրէ-
մէտի : Տօմիցեանօ հէման պունու թու-
թուպ , եէրէ շարփըպ , իմտատա ատամ
շաղրըմաղա պաշլատը : Օ արատա փար-
թէնեօ նամ մաթրագճըլա իքի ապքեր զա-
պիթի , վէ պիր դաշ ազատը էսիք իշէրի
կիրիպ , խմիէրաթօրուէն իւթիւնէ տիւշ-
տիւլէր , վէ եէտի եէրինտէն վուրուպ էօլ-
տիւրտիւլէր :

Թէ վարիխ եաղանլար նագլ էտէրլէր քի

Թիանօլու (զ) Ափօլլոնէս նամ պիր քիմսէ՝
 քիմի Ֆէյլէ սօֆ ումուշ տէր, քիմի պիւյիւ-
 ճիւ, լաքին զաթինտէ պիր հէյլէպազ եա-
 լանճը. օ կիւնլէրտէ Այասուլուք (Եփե-
 սոս) շէ հրինտէ պուլունուպ, պիր սէյր եէ-
 րինտէ տուրմուշ խալզը տինլէտիյօրքեն,
 պիրտէն պիրէ լազըրտըսըն քեսիպ, կեո-
 ղիւնիւ եէրէ տիքիպ, — քէրէ՛ Սիւֆանօ աշի
 շաղըրմըշ, վէ պիր ազ էյլէնտիքտեն սօնդ-
 րա, տէօնիւպ խալզա, կէօլէ-նէ-զ այօշ
 փօսիւար, պո- էի-ն զալէին Վէ-ճո-փ Գալփայօր.
 պո- էի-ն փէփէյի՛ շո- սոս փո-րփո-ղոմ վա-
 Գը՛ Դիփաբընը պո-լփո- էօլէ-յօր տէյի
 խապէր վէրմիշ օլա : Տօմիցեանօնուն էօլ-
 մէսի՛ պունտան մամտա չօղ հիքմէթլէր իլէ
 տույուլմուշ տուր տէրլէր . լաքին օնուն
 կիպի պիր ճանավար նէ հիքմէթլէ լայըղ
 րտը, նէ թապիաթ տէն տիշարը ալամէթլէ :
 Փագաթ շու անղլաշըրր քի, օ էսնատէ՛
 խալզ եինէ էվվէլքի ճէհալէթինէ տիւ-
 ջիւպ, օլուր օլմաղ հիքմէթլէրէ ինանըրլար
 րմըշ . զիրա ճէհալէթ օլան եէրտէ, եա-
 լան՛ մէյտան ալմազ՝ միւճէրրէպ շէյ տիր :

(զ) Թիանօ՝ Նափօլի իշինտէ պիր շէհէր
 Ի-թի, շիմ-թի եըգըգ վիւրանէ տիր :

Գ . ՊԼՊ

Խօշ Բաղի-Բլեբի Իլե Տէշու-Ր օլմա-Ն Պէշ
Խմէրա-Բօրա-ն Բեվարի-Ի Պէշան :

Տօմիցեանօնուէն էօլմէսի աշիքեար օլ-
տուգլայն , էրպապը տիվան՝ աւորնա լա-
նէթ օգույուպ , օյմա սուրէթլէրինի գըր-
տըրըպ , ատը եաղըլը թաշլարը սիլտիրիպ ,
ատընը շէօհրէթ տէֆթէրինտէն ըէսիս
էթտիլէր . վէ էօլիւսիւնէ՝ աւտէթ օլան
բուսումու եասագ էթտիլէր : Բօմա ճէմա-
աթը չիւնքի տէվլէթ մասլահաթինէ գո-
րըշմաղ օլմուշ ուտու , Տօմիցեանօնուէն էօ-
լիւմիւնէ հաճէթսիղ օլուպ , Փաղաթ քե-
րէմինի կեօրիւպ , սայէսինտէ մալ ճէմէ-
տէն ասքերի թաիֆէսի՝ վէլի նիմէթիմիղ
իտի տէյի աճըսըն չէքտիլէր :

Բ. Թ. 840 : Ասքերի թաիֆէսի եինէ քենտի
Գ. Թ. 96 : պաշընա Խմէրաթօր նասպ էթ-
մէսին տէյի , էրպապը տիվան՝ Տօ-
միցեանօնուէն էօլաթիւ կիւն՝ ըիճալտէն
Գօգչէյօ - Նէրվա նամպիր քիմէյի եէրի-
նէ նասպ էթտի : Գօգչէյօ - Նէրվա ֆիլ - ա-
սըլ Իսփանեա ըիճալինտէն պիր էսքի վէմիւ-
թէպէր օճաղ զատէ իտի : Ելթ պէշ եաշըն-
տա Խմէրաթօր օլտու (է) : Պօւ աւաւմըն

(է) Պաղը բազիլէրին նագլի իւզրէ՝ Նէրվա-
նըն էճտատը կիրիտի , վէ քենտի Խթալեա

Ֆազիլէթի, վէ թապիաթինն լաթիֆլի-
յի, վէ շէրիաթա օլսն իթիպարը, Բամա
իշինտէ աւորնը սէօյլէթմիշ իտի: Վ է իմ-
փէրաթօր օլմասընա տա պու խօշ մէշուպի
սէպէպ օլտու:

Բամա խալղը՝ չօգտան պէրի գուլուսքեար
Իմփէրաթօրլարա ալըշմիշ, Նէրվայը կե-
րիւնձէ, իֆրաթ շազ օլտու. հաթթա Նէր-
վանըն պաղը կեվշէրլիյինէ պիլէ՝ քերէ մտիր,
միւրիւվէթ տիր տէրլէր իտի: Նէրվա իմ-
փէրաթօր օլտուղու գաման, Բամա րիճա-
լինտէն՝ հէր նէ գաւտար հագգը օլսա տա-
խի, էօտիւրթմէմէյէ եէմին էթտի: Վ է
պու եէմինինի էօյլէ տըգգաթլա թութ-
տու քի, էօմրիւնէ գաւտ էթմիշ իքի րի-
ճալին հագգընտան կելմէտիյինտէն մատա,
իքիսինի տէ շաղրտըպ, պէն սիզին ֆիքրի-
նիզի էյի պիլիրիմ տէյէրէք, պիլէսինձէ
ալըպ, սէյր մէյտանընա կեօթիւրտիւ, օն-
տա իքիսինին տէ էլինէ պիրէր խանշէր
վէրիպ, վուրուն պէնի, պէն գարշը գօ-
մամտէտի: Ագձէտէ օլ գաւտար կեօղիւ
եօղ ուտու քի, պայաղը խալղտան պիրի
պիր տէֆինէ պուլմուշ, էմիրլէրի նէ տիր,
նէ եւափայըմ տէյի րէյինի սուալ էտինձէ
«նէ իսթէրսէն՝ օնու եափ», տէյի ճէվապ
վէրուի: Օ աւամթէքրար տէօնիւպ «պիր
պայաղը աւամ հագգընա՝ պու պուլտու-
ղում չօգ շէյ տիր» տէյինձէ, Նէրվա պու-

նուն սատագաթընա հայրան օղուպ, եինի,
 « նէ եափարսան եափ տէտի » :

Պէօյլէ թապիաթ լաթիֆլիյինէ, վէ պու
 գատար ալիճէնապլըղա նիսպէթ, եինէ
 տիւշմէնլէրի էքսիր օլմաուը : Քիպարտէն
 Վ իճիղեօ – Բուֆօ՝ զգապէ չըղըպ, Նէր-
 վա պուենուն դապահաթ ինի աֆվ էթտիյին-
 տէն պաշգա, Գօնսօլօս էթտիւ Գալփուր-
 նիօ-Գրասսօ վէ տահա ստիրլէր՝ Նէրվանըն
 էօմիւնէն դաստ էթտիլէր. էրպապը տիւլան
 պուենլարա ճէղալար թէտարիք էթմիշ ի-
 քեն, Նէրվա սիւրտիւրմէյէ դանաաթ էթ-
 տի : Լաքին զօրպալըղըն էն թէ հիքսիսի
 սարայ ասքերինին էթտիյի իտի : Պաշլարըն-
 տա՝ Գասփէրեօ – Լչիանօ նամ դապիթլէ-
 րի, վէլի նիմէթլէրի օլան կեչէն իմիէրա-
 թօրուն ինթիգամընը ալմաղա գալղաթը-
 լար : Նէրվա էյիլէրէ էյլէք էթտիյի իչին,
 պու ասքերին կեօղիւնտէն չըղմըշ ըտը. պու
 ինթիլալի պաստըրմաղա չօղ շէյ էթտի. վէ
 զօրպալարըն էօնիւնէ չըղըպ, պու գատար
 զուլուամաթը իրթիքեապ էտէ ճէլինիգէ, կե-
 լին պէնի վուրուն տէյի կեօքսիւնիւ աշըպ
 տուրտու : Զօրպալար քիմէյի տինլէմէյ-
 իպ, Տօմիցեանօյու էօլտիւրէն Փէթրօնեյ-
 ուլա՝ Փարթենեօյու թուլթուպ, բէզալէթ-
 լէ էօլտիւրտիւլէր : Պունա տա դանաաթ
 էթմէյիպ, էթտիքլէրի ասիլիյի իմիէրաթօ-
 րա թահսին էթտիրմէք իչին, ճէմաաթըն
 էօնիւնտէ քենտի սատագաթլարընը իմ-
 փէրաթօրա մէտհ էթտիրիպ, թէշէքքիւր
 էթմէյէ մէճպուր էթտիլէր :

Իմփէրաթօրուն մէշրէ պինին պէօյլէ խիւ-
լաֆը շէյ՝ կիւճիւնէ կելտի ամմա, սօնու
ֆէնա օլմատը. զիրա պու սէ պէպ իլէ Թաթա-
անօ նամ խափանեալլը քենտլյէ էվլատ
էտինտի : Պու իխթիլալլէր արասընտա
քենտի եէրինէ օթուրտաճագ պիր ատամ
իգթիղա էթտիյին կեօրիւնճէ, քենտի ագ-
րապալարընը կերի պրադըպ, հալա Նէմ-
շիսթանըն իւսթ թարաֆընտա մուհա-
ֆըղ օլան պու Թրայանօյաւ սէչտի : Օն-
տան իւչայ սօնղըա, էրպապը տիվանտէն
Րէկօլօ նամ րիճալ իլէ Նէրվանըն պիրնի-
ղաի զուհք էտիպ, եիւրէյի օլ գատար օյնա-
տը քի, պիր շէտիտ հիւմմա պասըպ էօլ-
տիւրտիւ : Հիւքեումէթի պիր սէնէ տէօրթ
այ վէ տօգուզ կիւն սիւրտիւ :

Բամա տէվլէթինտէ եապանճըտան հիւ-
քեումէթ էտէնլէրին իլքի՝ պու ատամտըր
կերէք թապիաթինին լաթիֆլիյի, կերէք
էլինին ճէօմէրտլիյի, ատընը մէշհուր էթ-
միշտիր : Ագը տախի սէօյլէնիր ամմա, ա-
գրուրըղընըն էն պիւյիւք իսպաթը՝ Թրայ-
անօյու եէրինէ քօսուղու տուր :

Թրայանօ Նէմլիսթանտան չը-
րպ Բամայա կելտի. վէ վուսու-
լինտէ՝ քենտի խօճասը՝ Պլուտար-
քոս ֆէյլէսօֆտան շէօյլէ պիր մէթուպ
ալտը տէրլէր, եանի՝ Սէնին Իմփէրաթօր-
ուգ մէսնէտինէ նաիլ օլտուղուն՝ էլ ալ-
թընտան հիլլէ իլէ օլմայըպ, իլլա քենտի
լիյագըթընա մէպնի օլմաղլա, կերէք սէնին
ֆագիլէթին իլին, կերէք պէնիմ իգպալիմ

Բ. Թ. 551

Բ. Թ. 381

իշխն, իշպու թէ չնկէյէ ճէսարէ թէ լծտիմ :
 Էյէր տէվլէթին տէ, սէնտէ կեօրտիւյիւմ
 իսթիտատէ պէնդէրսէ, մուլթու պանա :
 Եօգ, էյէր պիւյիւ բլիւք՝ սէնի ֆէնա էտէր-
 սէ, թէ հլիքիսի սէնին, բէղալէթի պէնիւմ
 տիր. շայիրտին գապահաթլէրի՝ խօճասը-
 նա վէրիլէճէք տիր : Նէրօնուն գապահաթ-
 լէրի՝ Սէնէքանըն շէօհրէթինէ վիւլլ օլմուշ
 տուր : Սոկրատ րլա կէինտիլիանոս չըրադ-
 լարընըն պէտ ամէլի իլէ բէղիւ օլմուշլար :
 Էյէր սէն շիմտիյէտէք եաշատըղըն կիպի
 գալըրսան, պէն հէփսինտէն միւլթէպէր
 ատամ օլուրում : Նէֆսինի դապթ էյլէ,
 վէ հէր ամէլինի ֆաղիլէթէ պինա էյլէ :
 Էյէր սէն պու նասիհաթլէրիմի թուլթար-
 սան, պէն վէրտիյիմէ իֆթիլսար էտէրիւմ :
 Եօգ, էյէր իհմալ էտէրսէն, էթտիյին քեօ-
 թիւլիւքլէր՝ Պուլտարքոստան օլմաուրղը-
 նը՝ իշպու մէքթուպում իսպաթ էտէր :
 Պու մէշհուր ֆէյլէսօֆէօյլէ պիր մէմտուհ
 հիւքիւմտարա նէ գաուար հիւքմիւլէ եազ-
 տըղը՝ պու մէքթուպուն թապընտան անդ-
 լաշլըր :

Թրայանօնուն մասլահաթէ էթտիյի տիգ-
 գաթ, տիւշմէնլէրինէ էթտիյի ինսաֆ, վէ
 պէօյլէ պալա մէնէոտէ կեօսթէյտիյի մահ-
 ճուպլուգ, լայըգ օլանլարա էթտիյի ճէօ-
 մէրուլիք, վէ քենտի նէֆսինէ օլան դապթ,
 հէմ վաղթինտէ օլան ատամլարա քենտիյի
 մէտհ էթտիրմիշ տիր, հէմ հալա օլանլար
 ֆաղիլէթինէ հայրան տոր :

Թրայանօնուն իլք սէֆէրի՝ Տաշի թաի .

Ֆէսի (80) իւզերինէ՝ օլտու . պուշլար Տօ-
միցեանսուն կիւնիւնտէ , չօդ ագընլար
էթմիշլէր իտի : Թրայանօ միւքեմմէլ աս-
քեր ճէմէտիպ, աճէլէթէն իւզերլէրինէ վա-
րուպ , չօդ զահմէթ շէքուի : Տէչէպալօ նամ
գրալլարը իպթիտալարտա գաչունլպ , ագը-
պէթ էլլէշմէք իգթիզա էտինճէ , արթըփ
ափընտըրամայրպ տէօյիւշուիւ . վէ պօօղու-
լուպ , չօդ ասքեր գըրտըրտը : Պու ճէնքուէ
Րօմա ասքերի եարալարընր սարմաղա պէղ-
լէրի թիւքենմիշ , Թրայանօ քենտի ըուպա-
սընը փարալայըպ վէրտի : Տիւշմէն պարըշ-
մաղա մէճպուր օլուպ , չօդ զարարլը շարթ-
լար ըլա սուլճ օլտուլար . շէօյլէ քի , Տաչև
գրալը Րօմա օրտուսունա կեթպ , բայալը-
ղը գապուլ էթտի :

Թրայանօ Րօմայա ափտէթինտէ նուսրէթ
ալայլըլա կիրիպ , (16) արտը սըրա Տաչև
թաիֆէսի թէքրար պաշ դալտըրմըշ խա-
պերի կեդինճէ , Տէչէպալօ՝ Րօմա տիւշմէ-
նի տէյի հիւքմ օլուսուպ , պիւթիւն մէմ-
լէքեթլէրինի (Թրայանօ զապթ էթտի : Վէ
սյալէթինէ իսթէտիյի կիպի կիրէ պիւմէք
իչին , Թուսա իւզերինէ պիք աղիմ քեօփրիւ
եափտը քի , եիրմի իքիտէն զիյատէ քեմէրի
փար ըտը : Էօյլէ շիտտէթլէ ագար՝ էնլի վէ
տէրին նէ հրին իւզերինէ , եթմիշ պէշ ար-
շըն եիւքսէքիյի , վէ սէքսէն պէշ արշըն է-
նի՝ պիր աղիմ պինա եափտը : Եօյլէ քի օ
զամանըն ուսթալարը՝ քեպիր վէ ճէսիմ
պինալար եափմադտա՝ շիմտիքի միւսը գալ-
ֆալարըմըղտան նէ գաուար հիւնէրլի օլ-

տուգլարը՝ հալա օ քեօփրիւնիւն երդըն
 թըլարընտան անդլաշըլըր : Պու քեօփրի
 թէքմիլ օլտուգտա, թարայանօ սէֆէրէ իղ
 տամէտիպ, պայուղը նէֆէրաթ ըլա պէ
 րապէր զահմէթ շէքերէք, քենտի խպրէթ
 իլէ ծնլարա զայրէթ վէրիւրտի : Վարտըղ
 մէմէքէթ պիւյիւք վէ թիւարսըղ, վէ է
 հալիսի իֆրաթ ճէսուր իքեն, եինէ Տաշ
 տէվէթինի պիւթիւն զապթ էտիպ, Բումա
 յա պիր ալալէթ էթտի : Գրալլարը Տէշէ
 պալօ գաշաճագ եօլ արարքեն, Բումալլա
 օրթալայըպ, տէօյիւշ արասընտա էօլտիւ :
 Պու ֆիւթուհաթլար ըլա տէվէթ տաշա
 զիյատէ շէօհրէթ պուլուպ, Թրայանօյա
 թէհնիյէ էթմէյէ՝ Զինտիսթանըն ուճուն
 տան իլէիլէր կելիպ, տօսթլուղունու տի
 լէտիլէր : Թարայանօ Բումա շէհրինէ նուս
 րէթ ալայըլա կիրիպ, շէհրին տանանմա
 շէնլիյի եիւղ եիրմի կիւն սիւրտիւ :

Պու վէճհ իլէ Բումալլարա րահաթ էթ
 տիրիպ, քենտիյի սէվտիտի. վէ խալզըն իք
 րամընտ նաիլ օլուպ, րայասը քենտիյէ թա
 փընըրտը : Ըէհրին իլինի կիւզէլ պինալար
 ըլա շէնլէտիպ, իշսիպ վէ խօվարտա խաղա
 լէսինի՝ շէհրտէն տիշարը սիւրտիւ : Քեն
 տի գօնուշտուղու՝ հէփ միւթէպէր ատամ
 լար ըտը : Վէ տիւշմէնի օլանլարը օլդա
 տար սայմաղ ըտը քի, եօգ տուրլար կիպի
 տուրուրտու :

Բ. Թ. 860

Ք. Թ. 107

Պու ատամ րայասընըն ճիւմէ
 սինի պիր նազար ըլա պագմըշ օ
 սայտը, շէօհրէթի տաշա զիյա-

տէ պուրոտու . լաբին հիւքեռումէ թինին տո-
գուգունճու սէնէսինէ տողլու՝ քրիսթիան-
լար հագգընտա ֆիքրինէ շիւպհէ կիրիպ ,
քիւթ լաւգըն աղլընլըղլ արասընտա , քիւթ
հաքիմ հիւքմի իլէ , չօդ քրիսթիան թէլէ ֆ
օլմուշ տուր : Անճագ օ էսնատէ Պրուսա
հաւալիլէրինսէ Գօնսօլոս վէրիլի օլան՝ կէնճ
շէօհրէ թիլէ մէշհուր՝ Պլինիոս ալիմ , քրիս-
թիանլարըն կիւնահարղ վէ սաֆտէրուն
ատամլար օլտուղլարըն անղլայրպ , թրայ-
անօյա իֆատէ էտինճէ , թրայանօ պուն-
լարը թաղեիգ էթմէրտէն ֆարիղ օլմատը
իսէ տէ , էղլեքէ թլէրինէ պիր աղ արա վէր-
տի : Օ տէֆ ա տին ուղղուրունա գուրպան
օլանլարըն պէլլի պաշլըլարը՝ պիրինճի նք
կղեմէս փափ տըր . թրայանօ պօյնունա
պիր գալեօն տէմէրի պաղլատըպ տէնիլէ
աթտըրտը . վէ Գուտսի շիլիֆ Եպիսկո-
պոսու նք Սիմէօն , եիւղ եիրմի եաշլնտա ա-
տամը՝ գամլըլար ըլա տէօյտիրիւպ , հալա
կերտիրտի . վէ Անթաքեսա Եպսու նք Խդ-
նատիոս . Անթաքեսատա թրայանօ պու-
նունլա չօդ տիլլէշտիքտէն սօնղրա , Բամայա
կեօնտէրիպ , ճանաւարլարա փարալաթ-
տը :

Թրայանօնուն կիւնիւնտէ Եսահուտի-
լէր Բամա մէմլէքէթլէրինտէ պիր աղիմ գօր-
պալըգ փէյտա էթտիլէր : Պու գութսուղ
միլլէթ՝ կեօղիւնիւ աշմագ իսթէմէղ , հա-
լա էսիրլիքտէն գուրթուլաճաղընա պէր-
լէր : Թրայանօ Հարգ թարաֆընա կիթ-
տիքտէ , պունլար՝ ֆըրսաթ տըր տէյերէք :

Էլլերինէ կեչէն Րօմալըլարը վէ Էունա-
 նիլէրի թէփէլէմէյէ պաշլատըլար : Պու-
 զօրպալըգ՝ Աֆրիզատա թուհուսա եա-
 գըն՝ Չիրէնէ (Գայրաւան) տէտըքլէրի
 շէհիրտէ պաշլայըպ օնտան Մըսըրա վէ
 Գըպըրս ատասընս սիրաէթ էթտի : Եա-
 հուտիլէր էօյլէ խըշմըլա դալգտըլար քի ,
 օ մէմէքեթլէրին էհալիսինի գաչըրըպ , շէ-
 հիրլէրի պօշաթտըլար : Պիր տէրէճէտէ
 գուտուրմուշլար ըտը քի , խասիմլէրինի
 պիր պիրլէրինէ զըրտըրը , ճանաւար-
 լարս փարալատըր , վէ էօլտիւրմէյէ պիր
 եանտան եէնի թարզլար արարլար , վէ
 էթլէրինի պիլէ եէրլէր իտի : Լաքին պու-
 եարամազըրգլարը չօգ սիւրմէտի . մէմէ-
 քեթ զապիթանը՝ էթէք տէրմիյան էտիպ ,
 գարշըլըղըն էթտիլէր : Ա է պու եարամազ-
 լարա՝ էթտիքլէրինին հազ ճէղալարընը շէր-
 տիրտիլէր : Եէօյլէ քի պիր ԵահուտիԳըպ-
 ըս ճէղիթէսինէ այագ պասսա , տէվէթէ
 խըյանէթ էթմիշ գատար գապահաթըլ
 սայլըրտըր :

Պու գարդաշալըգ արասընտա՝ Շարգ
 թարաֆընտա թրայանօ իլէրի կիտ իպ . Րօ-
 մա ասքերինի Ֆիրաթ սույուն էօթէ թա-
 րաֆընտա՝ կեօրմէտիյի մէմէքեթլէրէ կեօ-
 թիւրտիւ : Լաքին ատէթի իւղըն՝ Րօմայա
 տէօնէճէքօլտու գտա , փէքզաիֆօլտուղուն-
 տան , եօլ զահմէթինէ տայանամայըպ , Անա-

տօլուտա Սէլեվիա (Գարասա-

զար) տէտըքլէրի շէհրէ կեչտիլ-

տէ , օնտա քենտիլէ նուզուլ է-

Տիպ, ալթմըշ իւշ Եաշընտա էօտիւ : Օն տօդուղ սէնէ ալթը այ օն պէշ կիւն Իմփէրաթօրլուդ էթմիշ իտի :

Եէրինէ՝ եէ կեննի Ատրիանօյու՝ Իմփէրաթօր էթտիլէր : Պուճուճ էթտպիրի՝ սէլէ-Ֆիճինքինէ զլտ, սէ ֆէրտէն դաշընլը, պա-րըշ վապթինտէ իլէրի կելէճէք հիւնէրլէ-րէ հէվէս, տէվլէթին՝ օլան հուտուտլէրիւնէ գանաաթ էտիպ, եէնիտէն ֆիւթու-հաթ էթմէյէ թամար եօղ ու տու :

Ատրիանօտիւրլիւ իսթիտատլէր իլէ մէշ-հուր օլմուշ՝ Բօմա Իմփէրաթօրլարընըն պիւրի տիր : Կերէր ադըլտա կերէք վիւճուտ-տա հէր հիւնէրի վար ըտը : Թէլիֆ էթմէ-տէ՝ հէմնէսրի կիւզէլ Եադարսը հէմ շիւրի : Չօգ տէ ֆա մուրաֆաալէրտէ տաւա սիւրիւպ, օ տէվրին փէք մէմուտ հ էհիքե-լամլէրին պիրի իտի : Ֆաղլիլթի տէ իս-թիտատլէրի կիպի իտի : Օլան լութֆու-մէրհամէթի՝ քենտի տահա պայաղը ատամ իքեն, խաթրընը ինճիտէնլէրէ՝ Իմփէրա-թօր օլտուղու զաման աֆվ էթտիյինտէն անղաշըլըր : Պիր կիւն քենտի պաշ տիւշ-մէնլէրինին պիրինէ բասթ կելիպ, « տօս-թում, սէն էլիմտէն գուրթուլտուն, զիւ-րա պէն Իմփէրաթօր օլտում, » տէր : Տօթ-լարընա թաթլը տիլ վէ կիւլէր էիւզ կեօս-թէրիրսէ իտի, էտնա թադըմա տա օնլաբ-տան էքսիք էթմէգ իտի : Էլ քերէմի իլէ իմ-տաւ էտէր, խասթա օլտուղլարընտա վա-րըր կեօրիւր, հասըլը քելամպու ատամըն էթտպիրինտէ՝ Իմփէրաթօր օլտուղու՝ քեն :

տի իշխն տէյիւ, իլլա ամմէնին խալըը իշխն
իտի :

Պու ֆուպիլէթլէրի արասընտա՝ պագու
պէտ խուլլարը ինք զլոտ կեօրիւնիւրտիւ .
զիրա շու հալի վար ըտը քի . ադլընըն դուվ-
վէթինտէ՝ մէշըն պինին գարարընը պօղտուր-
մայաճագ մէթանէթի էքսիք իտի :

Ատրիանօ խմիկըսթօր օլմաղա գալմա-
տը , Նօրֆ (Շիւմալ) թարաֆընտան եա-
պանի թաիֆէլէր եիւրիւյիւշ էտիպ , տէվ-
լէթին ալալէթլէրինի խարապ էթտիլէր :
Պու գօրգուսուղ թաիֆէլէր՝ եէնմէնին
եօլուենու պուլմուշար ըտը . օրմանլարըն-
տան չըղըպ , մէմլէքէթլէրի եագըպ երգար-
լար , վէ իւզէրլէրինէ պիր դօրլու ապքեր կեւ-
տիքլէյն , եինէ օրմանլարընա գաշարլարտը .
վէ շէյլէ օլտուլար քի , Րօմալըլարըն կեօղ-
իւնիւ գօրգուլթմաղա պաշլամըշլար ըտը :
Ատրիանօնուէն թէրթիպի՝ Րօմա հիւ-
տուտինի քիւշիւլտիւպ , ուղադտա օլան ալ-
ալէթլէրի , վէ գարշը գօմաղա գուտրէ-
թի օլմայանլարը թէրք էթմէք իտի . լարին
տօսթլարը ֆիքրինի չէվիրտիլէր : Օնլար
ղիւ՝ մի ֆասիտլէրինձէ , պիւյիւմէյէ թա-
մար օլան տիւշմէնի գապթ էթմէյէ՝ տէվ-
լէթին հիւտուտի կենիշ օլմադ իգթիզա է-
տէր զանն էտէրլէրտի . Ատրիանօ տախի
պուենլարըն սէօլիւնէ ուլլուպ , Թրայանօ-
նուէն Թուէնա իւզէրինտէ եափտըրտըղը
քեօփրիւ քենտի իշինէ եարատըղը կիպի ,
տիւշմէնին տէ չափուլունա գօլայլըղ օլմա-
սըն աէյի քեօփրիւյիւ երգտըրտը :

Պիր էյեսամ Բամասա էյլէնիւ , մէմլէ-
 քելթին նիւլամը եէրինտէ մի , վէ է հալիսի-
 նին է մնիյնէթինէ տըղղաթ օլու նույթ մու-
 տէյի անղլատորդտան սօնղրա , տէվլէթին
 ալալէթլէրինի կեղիպ կեօթմէյէ կիթտի :
 Ջիրա պիր խփէրաթթ Կիւնէշ կիպի օլ-
 մալը , ըսըճագլըղընը հէր մախլու դա վէր-
 մէլի տէր իտի : Պիր աղամէթլի գալիու
 տիւղիւպ , վաֆիր հարպի աաքեր իլէ ,
 Ֆրանշա մէմլէքելթլէրինէ վարըպ , է հալի-
 լէրինին միգտարընը սալորըտորգտան սօնղ-
 րա , Նէմիսթանա , վէ Ֆիլէ մէնկե , վէ մ-
 տան ինկիլթէրրայա կեշտի : Վ է ինկիլ-
 թէրրալընըն պաղը քեօթիւ ատէթլէրինի
 գալտըրըպ , Բամալըլար ըլա տօսթլաշտըր-
 տը : Վ է մէմլէքելթին ճիւնուպ թարաֆընը՝
 Շիմալտէն կելէն եապանի թալիֆէլէրին
 աղընընտան գուրթարմագ իլին , Գա-ճղէր-
 լան ալալէթինտէ՝ Ի-թէ չայընտան , Նօր-
 Բա-ճղէրլան ալալէթինտէ՝ Թիւէ չայընա-
 տէք պիր տիվար չէքաի : Ինկիլթէրրատան
 տախի պինիպ , եինէ Ֆրանշայա , վէ Ֆրան-
 շա իլինտէն Իսփանեայա կելտի , վէ քեն-
 տի ասլը Իսփանեալը օլմաղլա , մէմլէքելթ-
 լիսի զայէթ սէվլինճ իլէ գարշըլատորլար :
 Օնտան Բամայա կելտիքուէ , Շարգ թա-
 րաֆընա կիթմէյէ թէտարիք կեօրիւրքին ,
 Իրադ-Սճէմի թարաֆընտան պիր աղըն
 խապէրի կելտի , հէման ւաճէլէ իլէ չօղըպ
 օ թարաֆա կիթտի . վէ օրալարա եադ-
 լաշտըղլայն , տիւշմէն սուլհ օլմաղլա մէճ-
 րալը օլտու : Ատրիանօ օնտան , քետիւր-

«իզմէ՛ տօլաշուպ, Աթինա շէհրինէ կելտի .
 Օնտա պիր էյետամ էյլէնիպ, փուլթփէ-
 րէսթլէրտէ փէք ազլալ վէ մուպարէք սայ-
 տըղլարը էլէ-զի էսրարնա կիրտի (ը) . վէ
 Արխօնտալլիգ (թ), եախօտ պաշ հաքիմլիք
 էթտի : Վէ քրիսթիանլարա օլունան ճէվը
 ու թաատտիյի կելիշիտիպ, էյլէ տօսթլաշ-
 տը քի, Վնու քենտի փուլթլարընըն սը-
 րասընա գօյաճադ օլոու : Օնտան կելիլէր
 տօնաթտըրըպ, Ափրիգայա կիթտի Ափրի-
 գատա պաղը քեզթիւ աուէթլէրի գալտը-
 րարագ, խաղըր թէրպիյէ էտիպ, մէմլէքէթ
 խտարէլէրինէ նիղամ վէրիպ, շօգ նիղալէր
 գաթ էթտիքտէն սօնղրա, ալա պինալար
 եափտըրմաղա պաշլատը : Լաքի Գարթա-
 ճինէ շէհրինի (25) եէնիտէն եափրպ, ա-
 տընա Ափրի-նօթօյէ (Ատրիանօ շէհրի) տէյի՛

(ը) Լչէւզի էսրարը տէտիքլէրի՝ փուլթ-
 փէրէսթլէրտէ պիր ազլամ սըր (խորհուրդ)
 ըտը քի . մէզհէպլէրինտէ պուշտան պիւյ-
 իւք վէ իքրամլը շէյլէրի օլմայըպ, աէյմէ
 ատամա վէրմէզլէր իտի . վէ պու սըրըն
 թէքմիլինէ էրմէյէ՝ ելլար ըլա չըրագլըգ
 էթմէլի իտի : Լաքին սօնղրա պու ազլամ սըր
 տէտիքլէրի՝ էտէպսիզլիքտէն իպարէթ օլ-
 տուղուսու՝ քրիսթիանլար թաասիհ էթտի-
 լէր :

(թ) Արխօնտա՝ Լուհանի լիսանինտէ՝ զա-
 պիթ եախօտ վալի տէմլէք կիպի տիր . Ա-
 թինա տէվլէթինտէ՝ գրալա վէ պիւյիւք
 զապիթլէրէ՝ Արխօնտա տէրլէր իտի :

տի: Օնտան սօնդրա գալանլարը Լաճու
մէմէքեթլէրինստէն սիւրկիւն էտիպ, սօնդ
րաւտան կիրմէք իսթէյէնլէրէ տէ եասագ
էթտի: Պոլ գօրպալդլուն արտը սրրա, ելինէ
եապանի թաիֆէլէրին՝ Եիմալ թարաֆը
նա պասդլոնը դուհուր էթտի: պուշլար
Լճէմիսթանըն Սէքե տէտիլէրի՝ շիմալ
թարաֆընտան կելիպ, Էրմէնիսթան իշին
տէն Գափիաւտօղեա ալալէթի տէտիքլէ
րի՝ (57) Սըվաս վէ Գալսարիյեէ սէմթլէրի
նէ գաւտար ագըն էթտիլէր: Լտրիանօ
պիհուտէ սէֆէրտէն իսէ, պարըշը էվլա
սայրպ, պիր միգրար ագճէ իլէ պուշլարը
մէմէքեթլէրինէ տէօնտէրտի: Օնլար տա
վուրուդլարը մալին սէֆասընը րաճաթ
լէրի իլէ չըգարպ, սօնդրատան էտէճէք
լէրի շափուլու թէրթիպ էթմէյէ կիթտի
լէր:

Իմտի Լտրիանօ օն իւշ սէնէ մէմէքեթ
կեղիպ, հէր մէմէքեթին պէտ աթվարընը
թէպտիլ էթտիքտէն սօնդրա, վարրպ Բօ
մաւա օթուրմաղա գարար վէրտի: Վէ
Բամալլարա պուշուլէն կիպի պիր քերէմ
օլամայրպ, վուսուլինտէ վիյաուէ սէվինճ
իլէ իսթիգպալ էթտիլէր: Լտրիանօ կեր
շի իսթիյար վէ ալիլ վիւճուտ օլմուշ ու
տու, լաքին ամմէնին խայրընա օլան դայ
թէթի էքսիլմիշ տէյիլ խոի: Պա խուսուս
իլիմտէ սէնաաթտէ մէշուր քիմսէլէր իլէ
դօնուշմագտան խօշլանըր ըտը: վէ պիր ա
տամ հիշ պիր մարիֆէթի իհմալ էթմէ
մէլի, մարիֆէթ էօրէնմէք՝ փատիշահա-

րա պիլէ՝ պայադը աստամ դատար ճալիլ
տիր տէյի իֆթիլսար էտէրտի : Լքի թա-
գըմ ըիճալէ տէ գիսվէ թլէրի իլէ օմաուրգ-
ճա՝ աստամ արասընա կիրմէսինլէր տէյի
թէնպիհ էթտի : Լաիր սահիպլէրինէ՝ էվ-
վէլքի աստէթլէրի իւղրէ՝ էսիրլէրինի էօլ-
տիւրմէք բուխսաթինի եասագ էտիպ , շէ-
րիաթին ֆագիլէթինէ՝ էսիրլէրի տէ հիսսէ-
տար էթտի : Պաւ սէֆիլէրին հագգընտա՝
հագ շէրիաթէ եագըշմող պաղը գանուէն-
լարը թէպտիլ էթտի : Մուդատտէմ՝ պիր
ատամ քեսնի էվինտէ էօլմիշ պուլու-
նուքսայուր , էսիրլէրինի հէփ էզիյէէթէ
գօրլար ըտը : Լտրիանօ պուէնու եասագ
էտիպ , ֆագիւթ էօլտիւրէճէքլէրինի էվվի-
լինտէն տույուպ , էօնիւնիւ քեսուիրէ պի-
լէպէրէ՝ էզիյէէթ էթմէյէ իղին վէրտի :

Պաւ հալ իւղրէ չօգ վաղթինի պէօլէ
իշլէրտէ կեչիրտի : Լաքին կիւնտէն կիւնէ
իշի արթուրդճա , քենուի գուվլէթի էքսիլ-
տիյին կեօրիւպ , եէրինէ օթուրթմագա՝
պիրինի էվլատ էտինէճէք օլտու . վէ Լն-
թօնէօ նամ ֆրանչալըյր թախաիա էթտի :

Լտրիանօ պու իշթիղալտէ իքեն , իլ-
լէթլէրի էօյլէ չէքիլմէզ օլմուշ ուտու քի ,
էթրաֆընուպիլէրէ՝ պէնի էօլտիւրիւն
տէյի եալվարրը ըտը : Լնթօնէօ պէօլէ
եիւրէք փէքիյինէ իղին վէրմէյիպ , սապը
էթտիրմէնին եօլուէնու արարուր : Լաքին
աղըլլարը էօյլէ պաստը քի , պիր կիւն « անհ ,
քիշի էճէլին արայըպ տա պուլլամուագ՝
նէ կիւճ տէրտ իմիշ » տէյի ֆիղան էթտի :

Եւ-ախորր աղըրլարը արա վերմէյիպ, ապա-
րէ թագաթը դալմայրնճա, «պիւյիւքլէրին
էօլիւմիւ՝ սալթ հէքիմլէրին ջօգլուղուն,
տան տըր, «տէյիպ, հիշ պիտ փէրհէգէ տուր-
մաղ, օլտու: Պու պիւյիւք սէպէպ իլէ օ
արգուլէտիյի էճէշ եւթիշաթ: Վ է էօլէճէյի
սաաթ՝ պու պէյթլէրի եափըպ սէօյլէմիշ
տէրլէր քի, փէք մէշհուր օլմուշ տուր:

Թէնիմիս եարի, վէ միւսաֆիրի,

Շէն, շիվէքեարի՝ սէն ափարէ ճան:

Շիմաթի աւղուրուն, նէրէյէ եօլուն:

Սօուգ վէ սօյղուն՝ պիտ դույթ աւ մէքեան:

Սէն անտէ մահգուն՝ իտիւպսիւն իսքեան:

Եւրմի պիտ սէնէ օն պիտ այ իմ-
ր. Բ. Ե. 138: փէրաթօրուգ էաթպ, եւթմիշ
թի եաշընտա էօլմուշ տիւր: Եւ-

րինէ օթուրան Տեգօր տէտիլլէրի թիթօ-
Անթօնեօ՝ Ֆրանչաուա Նիմ շէհրինտէ
տօղմուշ պիտ քիպար դատէ իտի, վէ պա-
պասը ջօգ պալա մանսըպլարա կեքմիշ իաթի:
Քենտի իմփէրաթօր օլտուղու վուման՝ էլ-
լի եաշընը կեքին իտի: Վ է օ դամանատէք
ալա մանսըպլարտա կեզիպ, հէփսինտէն
շան վէ շէօհրէթլէ չրգմըշ ըտը: Պայաղը
աուամ իքեն օլան Ֆազիլէթլէրի՝ իմփէրա-
թօրուղա լայըգ, վէ իմփէրաթօր օլտուգ-
տան օօնդրա, աուտլէթի, մէրհամէթի՝ վէ
թապիաթինին թաթլըղը, քենտիյի էն
ալա հիւքիւմուարլարըն սըրասընա գօտուր-
մուշ տուր: Մէշրէպի էօյլէ փոք իտի քի,
էքսէրիյեա Նումա գրալա պէնզէտիլլէր
իտի: Վ է թրայանօյա օլան սատագաթը:

վէ վաթանընըն մէզհէ պինէ օլան ղայրէթի
քենտիյի Տէրաբ շէօհի թիւէ լայըդ էթտի :
Ալիմ քիմնէլէրէ իթիպար էտիպ , հէր
թարաֆտան մէմէքէթէ ճէլպ էթտի , վէ
իւլիւֆէլէր պաղլայըպ իւճրէթլէր տուղը
տըրտը : Ափօլունեօ նամ մէշհուր **Ֆէլե-**
սօֆա րէճա էտիպ , էվլատ էտինտիյի Մար-
դօ-Աւրէլեօյու թէրպիյէ էթտիրմէք իւ-
թէտիքտէ , Ֆէյլէսօֆ տէօնիւպ « **կիւզէլ**
ամմա , **ուսթա**՝ շայիրտինին այաղընա
կիթմէքատէթ տէյիլտիր , շայիրտ ուսթա
սընա կիթմէյէ պօրճու տուր « տէյինճէ ,
Իմփէրաթօր կիւլիւմնէյէրէք « **նէ** աճաիպ
սէն **Եունանի** մէմէքէթինտէն Բօմայա
կէլմէյէ եօգ տէմէտին տէ , շիմօի պիր մա-
հալլէտէն պիր մահալլէյէ կիթմէյէ կիւճ-
լիւք պուլույօրսուն « տէտիքտէն սօնղրա ,
եինէ Մարդօ-Աւրէլեօյու ուսթասընըն
այաղընա կեօթիւրթտիւ : Պու միւրիւվ-
վէթլի Իմփէրաթօր տիւնեանըն խայրընա
չալըշըպ , խալզա իպրէթ օլմուշ , թէքտիր
էթտիյի պիլէ՝ անճագ թէրպիյէ իչին իտի :
Պիր կիւն ասփ անսըզ պիր աղըր հիւմմա
իլէ եաթըպ , տէր աղապ տօսթլարընը ,
վէ իշ պաշընտա օլան մանսըպտարլարը
չաղըրտըպ , Մարդօ-Աւրէլեօյու էվլատ է-
տինտիյինի՝ էօնլէրինտէ թէքրար իպրար
էթտի , վէ պիւն նիշանէսի (ժ) օլան օյմա

(ժ) Փուլթէրէսթէր՝ Պախթա փուլ-
էյի Թափարլարտը , վէ սուրէթի՝ քեօր վէ

սուրէթի՝ Իմփէրաթօրլարըն օտասընտա
տուրմագ ատէթի իւղըն, Աւրէլեօնուն օ-
տասընա կեօնտէրիպ, քենտի տէ տիւնեա-
սըն թէպտիլ էթտի: Եաշը եէթմիշ պէշ-
տէ իտի, վէ եիրմի իքի սէնէ սէքիզ այ տէվ-
լէթ սիւրտիւ:

Իմփէրաթօրլուղա վարիս՝ կերչի
Բ. Թ. 914: Եալընըզ Մարգօ-Աւրէլեօյու-
Ք. Թ. 161: տու, լաքին տէվլէթին իտարէսի
իչին, քենտիյէ մանսըպտաշ Լուչիօ-վ էրօ
նամ քիպարը եանընա ալոր:

Մարգօ-Աւրէլեօ՝ պիր էսքի վէ մէշհուր
օճագ զատէ՝ Աննիօ-վ էրօ նամ քիպարըն
օղլու օղլապ, Նումա գրալըն նէսլինտէն
օլմագ իտտիասընտայըտը: Լուչիօ-վ էրօ՝
Լտրիանօնուն էվլատ էտինիպ տէ, քեն-
տիտէն էվլէլ էղէն Գալօիօ նամ քիպա-
րըն օղլույուտու: Մարգօ-Աւրէլեօ Փա-
ղիլէթի վէ խօշ հալլէրի իլէ նէ գատար
չէրէֆ պուլտույուսա, մանսըպտաշը տա
պէտխուլարը վէ խօվարտալըղըլա օ գա-
տար մէշհուր օլտու:

Պու իքի Իմփէրաթօր օթուրտուգլայն,
տէվլէթին էթրաֆընտա օլան եապտնի
թաիֆէլէր՝ հէր Թարաֆտան պասըպ:

տագ պաշլը պիր գարըլտը, պիր եուվար-
լագ քիւրէ իւղէրինտէ տուրուր, վէ այոգ-
լարընտա գանատլարը վար: Ֆիլ-վագը
Պախթըն պիգարար վէ տէֆէք օլմասընա՝
փէք կիւղէլ պիր էօրնէք տիր:

Գաւիթի տէտիլէրէ պիր Նէմէ Թաիֆէսի՝
 Նէմէիթմանը զապթ էտիպ , եագըպ երդ-
 մատա իբեն , պուշլարը վ իթթմաթո սէր-
 ասքեր գաշքբաւ : Ինկիլթ էրրատա պիր զոր-
 պալըգ պաշլայըպ , Գալիֆուրնիո սէրաս-
 քեր տաղլթտը : Իթագ-Աճէմի Թաիֆէսի՝
 վ օլօճէզօ նամ գրալարըլա պիր ազըն
 էթտիլէր քի , հէփսինսէն թէ հիքելի իտի-
 էրմէնիսթան իշինսէ Բօմա ասքերինի տա-
 ղըթտըգտան սօնդրա , Շամ այալէթինէ
 կիրիպ , Բօմա մուհաֆըղընը գաշըրըպ , մէմ-
 լէքէթլէրի ալթ իւսթ էթտիլէր : Պու եա-
 ուզ ասքերին էօնիւնիւ քեստիրմէյէ՝ վ է-
 րօ պին-նէֆա քենտի չըգտը , վէ Մարգօ-
 լւլըէլեօ պիր միգտար եէր պիլէսինճէ
 կիթսի :

վ էրօ Լնթաքեսայա վարտըղլայն , հէ-
 վայի նէֆսինէ մէյտան վերիպ , սէֆէր դա-
 իլէլէրինսէն կերի չէքիլիպ , քենտիյի էօյ-
 լէ էտէպսիզիլիյէ վէրտի քի , Եռնաճի միլ-
 լէթինսէ էն էտէպսիզ ատամըն պիլտիյի
 շէյլէր տէյիլ իտի : Սէֆէր շէօհրէթինի
 գայմագամլարընա վէրիպ , տիւշմէնէ գար-
 չը կեօնտէրտի : Պուշլար վարըպ եիւզ
 աղարթտըլար.տէօրթ սէնէնիւղարֆընտա
 Իրագ-Աճէմէ կիրիպ զապթ էթտիլէր :
 Լաքին ափտէթլէրինսէ՝ գըթըղըլա Թա-
 ուն՝ օրտուլարընը եարըյա էնտիրտի : Պու
 ճիւմէ իլէ վէրօ՝ էլլէրին հագգը օլան
 նուօրէթ շէրէֆինսէն վաղ կեւմէտի : վ է
 էրմէնիլէրէ պիր գրալ նասպ էտիպ , Իրագ-
 Լճէմ մէմլէքէթլէրինի զապթ էթտիմ

տէյի Էրեւնի վէ Իւր-ձեռն շէօհրէթ լէրինի
գապուլլաննայ, սօնդրա Բօմայա կելտիք-
տէ, սալթանաթ վէ աղամէթ իլէ իշէրի կի-
րիպ, նուսրէթ շէրէ ֆինէ մանսըպտաշընը
տա հիսսէտար էթտի :

Վէրօ սէֆէրտէ իքեն, Մարդօ-Աւրէլ-
եօ՝ առաւել իճրասըլա, բայասընըն բա-
հաթինէ մէշլուլ ուտու, Էվվէլա մէմէ-
քեթին մասլահաթլէրինէ պաղըպ, զապթ
ու բապթ խուսուսունտա պաղը միւնասի-
պէթսիղ գանունլարը թասհիհ էթտի : Վէ
էրպապը տիվանա զիյաուէ իթիպար կեօս-
թէրիպ, չօգ տէֆ'ա օնլարըն ֆաւլ էթ-
տիյի տափայը՝ պիր տահա տինլէմէզ Իտի :

Եւջլէ քի հադ առաւել իճրասըլա, Բօ-
մա ճումհուրու թէքրար եէրինէ կէլմիշ
կիպի օլտու : Մասլահաթէ քենտի էյլէ
մուգայեթտ իտի քի, չօգ տէֆ'ա պիր շէյի
հէր էթրաֆլլա թասհիհ էթմէք իշին,
թէֆթիշինէ օն կիւն եօրուլուր ուտու :
Տիվան մէճլիսինէ Գօնսօլօս իղին վէրիպ տա-
ղըթմատըգճա, քենտի՝ ճէմիյէթի պրա-
ղըպ կիթտիյի նատիր իտի : Լաքին մանսըպ-
տաշընըն հայվան կիպի եաշամասը՝ քեն-
տիյէ պիր եիւզ գարասը օլթուլ ուտու :
Լէթտիյի էտէպօիղլիքլէրին չօգ տէֆ'ա իս-
պաթընը կեօրիւպ, տուլմամըշ կիպի իղ-
մաղ էտէրտի : Նիհայէթ պունու պու-
հալինտէն վաղ կեշիրմէյէ՝ էվլէնտիրմէք-
տէն ղայրի շարէ եօգ տուր տէյի, կիւզէլ-
լիքտէ միսլինատիր՝ Լուշիլա նամ գըգօճը
պունա կեօնտէրտի : Վէրօ՝ գըզը Աթթա-

քիատա նիքեա հ էտիպ ալոր ամմա, օ տա
 նաֆիլէ օլտու. դիրա Լուչիլա՝ պապա-
 սընըն մէշըէպինտէն չօգ ուզագ ըտը. գօ-
 ճասընըն տէլիլիլէրինի զապթ էտէճէյի-
 նէ, տահա զիյատէ արթըրմաղա չալըշըր-
 տը: Պու տա օլմայընճա, Մարգօ-Արէլ-
 եօ պիր թէրթիպ տահա տիւշիւնտիւ:
 Վ էրօ Բօմայա կելիրսէ, քենտի եիւ-
 զիւնտէն ութանըր զապթ օլուր, ալէմ
 րահաթ էտէր գըյաս էթտի. լաքին պուն-
 տա տա ալտանտը: Վ էրօնու Ռօմայա կել-
 մէսինին՝ պիւթիւն տէվլէթէ մաղարրաթը
 օլտու: Օրտուսու՝ Իրագ-Աճէմի մէմէ-
 քէթլէրինտէն վէպա մարաղը կէթիրիպ,
 հէր կեշտիյի եէրի պուլաշտըրտը:

Վ էրօնու Ռօմայա ավտէթինտէ, տէվ-
 լէթին մուսիպէթլի հալի՝ թապիր օլու-
 նուր շէյ տէյիլ: Էտէպսիղլիյի սօն տէրէ-
 ճէտէ պիր Իմֆէրաթօր, ալէմտէ շէրիլէն
 հիշ գայտընտա տէյիլ, պիլտիյինտէն գալ-
 մազ. պիր զալիմ վէպա իլլէթի տէվլէթին
 դարպթարաֆընը գըրըպ կեշիրիպ, հէր քե-
 ճանըլա ուղրաշըօր. պիր եանտան զէլգէլէ-
 լէր, դըթլըգլար. օպիր եանտան քիմի եէ-
 րի սուլար պասար, քիմինին մահսուլու-
 նու շէրիկե եէր. վէ պունլար պէօլէ ի-
 քեն, ֆըրսաթ գաշըրմազ եապանի տիւշ-
 մէնլէր՝ մէմէքէթլէրի վուրուր: Պու արա-
 տա փութ խոմալարը՝ փութլարըն կեօն-
 լիւնիւ աղրպ, պու ուգուպէթլէրի տէֆ
 էթտիրմէք իշին, էթ մէտիրլէրի գալմատը.
 տուալար, նիյաղլար, պիրի պիրի իւսթիւ-

Նէ գուրպանլար, օ անէտէք կեօրիւմէ տիք իպատէթլէր. վէ պիր Լէֆթիսթերնիօ (հ ջիյնէթի էթտիլէր քի, եէտի կիւն սիւր տիւ: Պու մէղհէպ տէլիլէրի՝ պաշլարըն տա օլան պուլնճա մուսիպէթ ազ տրր կիւ պի, քենտիլէր տահա պաշգալարըն իճատ էթտիլէր: Պու չէքտիյիմիզ ուգուպէթլէր՝ քրիսթիանլարըն տինսիզիյինին ճէղասը տըր տէյերէք, օնլարըն փիշինէ տիւ շիւպ, տէվլէթին հիւքեումէթ էթտիյի եէրլէրտէ հէփ գըրմաղա պաշլատըլար: Պու տէֆ՝ա փուլթփէրէսթլիքտէն տէօնմէ՝

(Ի) Լէֆթիսթերնիօ (տէօշէք սերիմի) Բօ մալըլարտա վէ Եուլնանիլէրտէ պիր ազիմ իպատէթ իաթ քի, վէպա վէ սաթր մուսիպէթ, վէ պազէն պիր ազիմ սուրուր վագթլէրինտէ էտերլէրտի: Փուլթիանէլէրտէ ալա տէօշէքլէր սերիպ, պաշլարընտա եիւզ եաստըգլարըլա, փուլթլարըն օյմա սուրէթլէրինի քիւրսիլէրինտէն էնաթիրլէր, տէշէքլէրին իւզէրինէ եաթըրըլար ըաը: Վէ օրթայա պիր ալիւլալա զիյաֆէթ սօֆրասը տօնատըր, կեօյեա փուլթլարըն դազապընը թէսքին, եաթօտ էթտիքլէրի քերէմէ թէշէքքիւր իշին, զիյաֆէթ էտերլէր իտի: Էվլէրտէն թապլա թապլա նէֆիս թաամլար թաշընըր. պիտիք վէ պիլմէտիքլէրի եապանճը միւսաֆիրլէրի մէճճանէն գօնտուրուպ տօյուրուրլար. մահպուսլէրի ազատ էտերլէր. քիւսիւլիւլէր պարըշըր. առավթլէր ունուտուլուր. վէ հէր քես տիւլմէնի իլէ տօսթու կիպի գօնուլուր ուտու:

ԴՈՒՍՈՒՅԷՐԻՖԻ սՈՒՐԸ ՅՈՒՍՏԻՆՈՍ ՖԷՂԷ-
 սօֆոս, վէ Խլմիր եպիսկոպոսոս սՈՒՐԸ Պօ-
 ղիկարպոսոս էօլտիւրտիւպ, տախի չօգ
 քրիսթիանլարըն Կանընա կիրտիլէր :

Պօս մոսսիպէթլէրին արասընտա, տիւն,
 եայը թէսքին էտիպ, Բօմալըլարա րահաթ
 էթտիրէճէք Ֆաղիլէթ վէ քեմալիյեթ,
 եալընըղ Մարգօ-Աւրէլեօտա գալմըշ ըտր
 Իպթիտա Նէմէիսթան իշլերիսինտէ Մար-
 գօման վէ Գաթի տէտիքլէրի թաիֆէլէրին
 իւղէրինէ եիւրիւլիւպ, Աէրօյու պիլէսին-
 ճէ կեօթիւրտիւ : Լաքին Բօմանըն զէվգի-
 նի պրուգըպ, օրտուլուղուն մէշագգաթի-
 նի շէքմէյէ՝ Աէրօնուն չօգ կիւճիւնէ կեւ-
 միշ տիր : Հէր նէ հալ իսէ, Ի-
 ր. Թ. 923 : Թալեատա Ագվիլէյա շէհրինէ
 Գ. Թ. 169 : եագըն՝ Մարգօմանլարը րասթ
 կեթիրիպ, պիր էյի դըլըճ չալուլար, վէ
 օրտուլարընը տաղուորպ, Ալաման տաղ-
 լարը արասընտան դօվալայարագ, պիր
 դաշ ճէնքտէ պօղտուլար. վէ օրտուլարընը
 թէքիլէն խարապ էթտիքտէն սօնդրա,
 քենտիլէր աղ զայաթ ըլա Իթալեայատէօն-
 տիւլէր : Օրատա դըշ պասըպ, Աէրօ Բօ-
 մայա տէօնէճէք օլուու. Լաքին կիտէրքեն
 նուզուլ կնիպ, եօլտա էօլտիւ : Սիննի
 թուղ տօգուղ եաշընտա վէ Մարգօ-Աւ-
 րէլեօյուլա պէրապէր տօգուղ սէնէ հիւ-
 քեուվէթ էթմիշ իտի :

Մարգօ-Աւրէլեօ պուսունէտէք սալթ-
 տէվլէթի իտարէ էթմէք տէյիլ. տէվլէթի
 իտարէ էտէճէք պիր Խմէրաթօրու տախի

իտարէ էթմիշ իբեն, պու տէֆ'ա զայրէ-
թինի տրդդաթընը տահա զիյաւոէ արթը-
րըպ, Մարգոմանլարը եէնտիքտէն սօնդրա,
Բոմայա կելիպ, մուգատտէմ պաշլատորը
կիպի՝ մէշրէպլէրին թէրպիյէսինէ մէշղու-
լտու :

Լաբին պու սօն սէֆէր թէքրաթ եէնի-
լէնինճէ, պու մասլահաթի եինէ թէրք,
վէ սէֆէր զաիլէսինէ պագմաղա մէճպուր
օլտու : Վէ պու սէֆէրտէ քրիսթիանլա-
րըն տուասըլլա՝ օրտուսու պիր պիւյիւք
գազատէն գուրթուլտու տէյինազլ էտէր-
լէր : Մարգոմանլար՝ Բոմա օրտուսունու
մուհասարա էտիպ, էօլէ սրդրշտորմըշլար
ըտը քի, գուրթուլմագ մուհալ գապի-
լինտէն օլտուղունտան միտա, ասքերի սու-
սուզլուդտան դըրըլըօրտու : Հիզմէթին-
տէ պիր թապուր քրիսթիան ասքերի վար,
տուայէ տուրուպ, պիր եաղմուր եաղտըր-
տըլար քի, քենտի օրտուսունտաքի ասքեր՝
պաշլարընտաքի թասլարը տօլտուրուպ
դանտըլար : Վէ եինէ օ պուլուտ՝ տիւշմէն
օրտուսունա շիմէրլէր եըլորըրմլար եաղ-
տըրըպ, ասքերէ վահշէթ վէ իւրքիւնթիւ
պրագտը : Պէրիւլէր ճանլանմըշ, Մար-
գոմանլարըն իւզերինէ եիւրիւյիւպ, չօղու-
նու գըլըճտան կեչիրտիլէր :

Պու հիւսէթի՝ կերէք քրիսթիան, կե-
րէք փուլթիէրէսթ միւլէլլիֆլէր եաղմըշ
տըր : Լաբին քրիսթիանլար՝ պունլարըն
տուասընա վէրիւր, փուլթիէրէսթլէր՝ բիմի
իմփէրաթօրուն տուասընա վէրիւր, բիմի

տէ Արծուլֆօ նամ պիր պիւլիւճիւնիւն
հիւնէրինէ : Հալ պու քի, պու հիքմէթ-
տէն իմփէրաթօրուն եիւրէյի երմշայըպ,
քրիսթիանլարը քէնտի հալլէրինէ պրագ-
տըղընտան պաշգա, հագլարընտա տա տի-
վանա չօգ էյի եագմըշ տըր :

Պու մէրհամէթլի իմփէրաթօր՝ քէնտիյէ
պագը գաստ էտէնլէր օլտաղուն տուլուպ,
Ավիտիօ նամ խայընլարըն պիրինէ դա-
պահաթինի աֆվ էթտի : Էթրաֆընտա
օլանլար ճէսարէթ էտիպ « Ավիտիօ մու-
րատընա էրմիշ օլսայտը, սիղէ պու գա-
տար միւրիւվլէթ էթմէղ իտի » տէյի սի-
թէմ էթմիշլէր : Իմփէրաթօր տէօնիւպ
« Ավիտիօ մուրատընա էրմիշ պիլէ օլսա,
պէն նէ տինիմէ էթտիյիմ հիղմէթտէ Ա-
վիտիօտան գօրգաճագ շէյիմ վար, նէ տէվ-
լէթին իտարէսինտէ » տէյի ճէվապ վէրմիշ :

Ֆէյլէսօֆլուդ իլմինէ էօշ աճամ տէր իտի,
վէ տէվլէթ դափուսունա էօշ աճամ : Աղ-
ղընտա էգպէր էթմիշ « մութլու, Ֆէյլէ-
սօֆլարը գրրալ օլան, եախօտ դըրալլարը
Ֆէյլէսօֆ օլան միլլէթլէրէ » տէր իտի :
Հասըլը քելամ Մարգօ-Աւրէլեօ վագթի-
նին փէք մէմուհ Քիմսէլէրինին պիրի տիր,
վէ օ մէսնէտէ էրմիշ օլմայըպ, պիր պայա-
ղը ատամ պիլէ գալմըշ օլսայտը, հալա
էլտէ մէվճուտ՝ եագտըղը քիթապլար սէ-
պէպի իլէ, եինէ ատը էօլմէղ օլաճաղըտը :

Բայասընա րահաթ էթտիրիպ, ալէմի
ասուտէ հալէ դօտուգտան սօնղրա, Նօրտ
վէ Թաթարիսթան էհալիսինտէն՝ կելիպ

Բօմա հուտուտուենու պասմըշլար տէյի
 իշխոինճէ, վաթանը ուղուրուենա՝ եինէ օ
 իխթիյարլըղլա քենուիյի թէհլիքեյէ գոյ-
 ուպ, օ խաշըն թաիֆէլէրին էօնիւնիւ
 քեստիրմէյէ՝ պին-նէֆա քենուի կիթմէյէ
 թէտարիք կեօրտիւ: Տիվանա վարըպ, մի-
 րի խազինէսինտէն ադճէ իսթէտի. վէ
 մէմլէքեթլի էտէպ իւղրէ եաշամագ իշին
 իւշ կիւն միւթէմատի՝ կիւղէլ նիզամլար
 գօտուգտան սօնդրա, մէմլէքեթլինին տուա-
 սրն սլարագ, վէ հէր քես արտը սըրա
 կեօղ եաշր տէօրէք, չողըպ կիթտի: Պու
 սէֆէրին իւշիւնճիւ սէնէսինտէ՝ էվմէլ
 պահարտու ճէնքլէր պաշլանաճաղը զաման
 Պէշ շէհրինտէ պիր աղըր խասթալըղ ըլա
 եաթըպ, իշ կեօրէմէտի: Պու ճիւմլէ իլէ
 տիւնեայէ հիլմէթ էթմէք զայրէթինի աւ-
 լա էլտէն գօմատը: Գօմօտօ նամ օղու-
 նուն կենճիյի, վէ կեօսթէրտիյի պէտ իս-
 թիտօտլէր՝ եիւրէյինէ տէրտ իտի: Էօյ-
 լէ քի ճանընըն աճըսընտան եաշամագ
 տան իպա էտիպ, էօէյիմ տէյի՝ աղղը-
 նա նաֆագա գօմատըղընտան էօտիւ տէր-
 լէր:

Եաթտըղը եէրտէ էթրաֆընտա տու-
 րան տօսթլարա վէ քիպարտէն քիսնէլերէ
 տէօնիւպ, «էվլատըմա սիղ պապալըղ էտին,
 էօքսիւզլիւք կեօսթէրմէն» տէյի սրփարըշ
 էթտիյի եէրտէ, իւղէրինէ պիր զաիֆլիք շէօ-
 քիւպ, արասը չոգ կեշմէտի էօլտիւ: Սիննի
 էլլի տօգուզ եաշընտա. օն տօգուզ սէնէ
 իմփէրաթօրլուգ էթմիշ իտի: Բօմա իմ-

ժէրաթօրլարընըն պու էն ազիւնի էօլտիւ ,
 Բօմա տէվլէթինին տէ շէրէֆի վէ իդպա-
 լի՝ պիլէտինձէ էօլտիւ տէնէ պիլիւր :

Դ. ՊԱՊ

Գօմօտօ Իմիէրաթօրան փէվրինփէն՝ Ալթաանօրօ-
 Սէվերօ Իմիէրաթօրան իննիւնէփէս պէյան :

Սարգօ-Աւրէլեօնուէն Փաղկէթլէրի՝
 Գօմօտօ նամ էվլատընը Իմիէրաթօրլուղա
 նաիլ էտիպ , կերէք ապերի թաիֆէսի ,
 կերէք ճէմաւաթ , կերէք էրպապը տիվան ,
 վէ ալալէթլէրին ճիւմլէսի պիւսթ էթտի-
 լէր :

Պուսուէն կիւնիւնտէ՝ զուլում ,
 Բ. Թ. 933 : թամա՝ էտէպսիղլիք , բապըթա-
 Բ. Թ. 1801 : սըղլըգ , հէֆ թէքմիլ իտի : Աթ-
 վտըրնտա Տօմիցեանօ Իմիէրաթօրա օլ դա-
 տար պէնզէր իտի բի , նագլինի օգույան՝
 քենտիյի Տօմիցեանօնուէն տէվրինտէ գըլաւ
 էտէր : Արգատաշլարըլլա պէրապէր՝ ցոււն
 վէ սէյր եէրլէրինտէն էքսիլտիյի եօդ , կիւն ,
 աիւզլէրի եէյիպ իլմէտէ , կեճէլլէրի մէր-
 րուհ էտէպսիղլիքլէրտէ , ազլընա էսէր՝
 պիւր կիւն պազարա էմթիա կեօթիւրիւր
 սաթար , պիւր կիւն չոդար ուլագ գըլաֆէ-
 թինտէ կեդէր , պիւր կիւն քեօլէ գըլաֆէ-
 թինտէ քենտի արապասըն սիւրէր իտի :
 Տէվլէթին մանսըպլարընը՝ հէֆ քենտի կի-

պիլէրէ վերոյն , քիմի քենտի եարանը ,
քիմի տէ էթտիյի զուլուժաթըն եարտա-
րըսը :

Պիրիսի պիր խասմինտէն ինթիգամ ա-
լաճագ պսա , պէյէնտիյի կիպի էպտիւրմէք
ըուխսաթընը՝ վարըր Գալօտօտան սաթըն
ալըրտը : Պիրիսի Զվէթօնեօ-Թրանգաիլօ
նամ միւէլիֆին քիթապընտա՝ Գալիկօլա-
նըն թէ վարթիխնի օղուժալ տէյի , սէ ֆիլի
ճանավարլարա փարալաթտը : Համմամընը
հէր քիմ քի փէք դըզորըրսա , աթէշէ աթ-
սընլար տէյի էմր էթտի : Պաղըլսրըն պուր-
նունու քեստիրիր , պունտան սօնդրա գօ-
լայ թրաշ զուրսուն տէյի խաին խաին
զէվզլէնիր կիւլէրտի : Վ է քենտի օլ գա-
տար շիւպհէքեար առամ ըորը քի , թրաշ
օլմաղա քիմսէյէ ինանամաղ , քենտի քեն-
տիյէ օլուրտու : Յանոս փուլուն շէնլիք-
լէրինսէ՝ պայաղը մաթրագճը (58) կիպի
սոյունուպ , քենտի տէ աէ օյիւշէճէք օլտու ,
լաքին տօսթլարընտան՝ լ էթօնամ սէրաս-
քերի , վէ Պաշ գափուճու պաշը Էդլէթ-
թօ , վէ փէք սէվէրիմ տէտիյի Մարցեա
նամ օտայրդը , այրպ տոր , սանա եագըշ-
մաղ տէտիլէր տէյի , իւլլունիւ տէ էօլ-
տիւրթմէյի դուրտու : Պունուն տա Տափց-
եանօ կիպի՝ էպտիւրտէճէյի առամլարը
իշարէթ էթտիյի պիր ճէպ տէ ֆթէրի վար
ըտը : Իթթիֆադ պիր կիւն համմամա կի-
րիպ , պու տէ ֆթէրի եաթաղը իւզէրինտէ
ուենուլթմուշ : Պիր սէվտիյի չօճուգ վար ,
տէ ֆթէրի պուլուպ , պիր աղ օյնատըգ-

տան սօնդրա, կեօթիւրիւպ Մարցեայա վերտի: Մարցեա օգուտուգտա՝ աղլը պաշնտան կիտիպ, հէման Լէթօյուլա Լօգլէթթօյա կեօսթէրտի: Պուշլար տապաշլարը թէհլիքեօէ գլտուղուն կեօրիւնճէ, մուգտոտէմ քենտիլէր գալիմին պաշընը եէմէյի դուրտուլար: Պէյնլէրինտէ պիրաղ միւնաղաատէն սօնդրա, ղէ հիրլէմէյէ քարար վերտիլէր: Լաքին ղէ հիր շափուք իշլէմէյինճէ, Մարցեա՝ Նարչիղօնամ պիրտէլիգանլըր օտասընա կեօթիւրիւպ, իքիսի պէրապէր օղալիմ ճանապարը պօղտուլար: Գօմօտօ օն իքի սէնէ տօգուղ այ հիւքիումէթ էտիպ, օթուղ պիր եաշընտա էօլտիւ:

Բ. Թ. 945: Գօմօտօյու էօյլէ ղաֆիլ վէ կիղ
Բ. Թ. 1922: լի թէփէլէտիլէր քի, նէ շէրիլ
էօլտիւլիւնիւ փէք աղ ատամ
տուլտու: Թէնինի պիր տէնք կիպի պաղլայ, սարայըն նէվպէթճիլէրի՝ քիմի սէրխօշ քիմի ուլղուտա իքեն, արալարընտան կեշիրիպ, տիշարը կեօթիւրտիւլէր:

Գօմօտօնուն եկրինէ օթուրմաղա՝ Լչլվիօ-Փէրթինաչէ (Լ) նամ քիմսէյի միւնա:

(Լ) Լչլվիօ-Փէրթինաչէ՝ զաթինտէ պիր օտունճու էվլատը տըր: Պապասը օտունու քեսիպ, պիր թէրթիպ իլէ գուրուտուր օւմուշ քի, եանտըղը զաման հիշ թիւթմէղ իմիշ: Էվլատը պու սէնաւթէ գանաւթ էթմէյիպ, օգումաղա հէվէս էթմիշ, վէ

սիւս կեօրտիւլէր . քի կերէք ճէսարէթի, կե-
րէք քեմալիյեթի սէպէպի իլէ, պալաճան-
սըպլարա լայըդ պիր ատում ըտը: Գան-
տոյու էօրտիւրէնլէր պունու Խմիէրաթօր
թէհնիյէ էթմէյէ կելտիքլէրթնտէ, Գամօ-
տօ թարաֆլնտան՝ գաթլինին ֆէրժանընը
կեթիրիյօրլար զանն էթմէյէ . վէ Լէթօ՝
օտասընա կիրտիքտէ, Փէրթինտէ գաթա
գօրգու կեօսթէրմէյէրէք « պէն պու կիւնէ
չօղտուն պէքլէրտիմ, աճաիպ քի, Խմիէրա-
թօր պու գատար կեճիքտիլտի » տէտիյի
եէրտէ, մասլահաթի անղլայրնճու, թաւաճ-
ճիւպ էտիպ, չօղ իմթինատէն սօնղրա Խ-
փէրաթօրլուղու դապուլ էթտի:

Օնտան պունլար Փէրթինաչէյի շէհրին
մէյտանընա կեթիւրիւպ, Խմիէրաթօր ճի-
տա էթտիլէր: Պատէհու էրպապր տիվան,
վէ էհալիի միւլէքէթ հէփ պիաթ էտիպ,
Գամօտօ՝ պապասընըն դանլըսը, փութլա-
րըն խասի, վաթանընըն խաինի, վէ ին-
սան էփատլարընըն տիւշէնի տէյի, լէ-
շինի պիր լաղըմ իչինէ ամտըլար: Խմի
Փէրթինաչէյէ Խմիէրաթօր վէ Չէգար (71)
իւնվանլէրի իլէ հէր քեմ սէփինէրէք թէհ-
նիյէ էտիպ, եէմին իլէ պիաթ էթտիլէր:

մաաշընը փէյտա էթմէյէ իչին, Բամատա
պիր էյեամ սարֆ տէրս վէրտիքտէն սօնղ-
րա, ասքերի թաիֆէսինէ եազըլըպ, հիւ-
նէրի իլէ իլէրի կելիպ, Բամա վալիսի (81)
վէ գօնսօլոս տախի օլմուշ տուր:

Վէ տէ փէթին ճէմի տյալէ թէրի Բօմայա պագըպ, ամմէնին կեօնիւ խօշուղույլա, փէրթինաչէ՝ ալթմըշ սէքիզ եաշընտա իմ փէրաթօր օլտա :

Պու ատամ՝ պիր գաչ կիւնլիւք մի տ տէթի զար ֆընտա՝ էթտիյի ատալէթին, կեօթէրտիյի քեմալիյեէթին էմալի եօգ : Լաքին սարայ ասքերինին աղղըպըղընր թէրպիյէ էտիպ, իտարէ վէ նիպամա գօյ ռամ տէյինճէ, պուշլար քենտիյէ տիւշ մէն օղուպ, թախթտան էնտիրէճէք օլտուլար : վէ պու նիյեէթ իլէ չօդ աս քեր ճէմ օղուպ, սօդագլարտա պիր պիր լէրին գապըշորրարապ կելիպ սարայա կիր տիլէր, նէ ֆէրաթտան պիրի՝ իմփէրաթօրուն կեգթիւնէ պիր հարպա սափլայըպ էօլտիւրտիւ : Փէրթինաչէնին էօմրիւ ի չինտէ պաշընա կելէն տիւրլիւ շէլէր՝ տտրնա ֆէլէյին ճաֆարառ տէտիրտի : Ֆիւ վագը ֆէլէյին տէօնէքլիյինի պօւնուն դա տուր կեօրմիւշ եօգ : պունուն կիպի տէ եւազըգ օլմուշ եօգ : իմիէրաթօրլուղու ֆագաթ իւշ այ սիւրտիւ :

Բ. Թ. 946 : Լաքերի թախթէսի ֓էրթինաչէյի
 Բ. Թ. 193 : էօլտիւրտիւ քտէն սօնղրա, իմփէ-
 րաթօրլուղու մէվատէ դօրուղ,
 դիյաուտէ վէրէն ալսըն տէտիրէր : թալիպ
 օլան՝ իքի քիշե չրդտը, պիրի իմփէրաթօ-
 րուն սամասը՝ հալա դօնսօլս վէ Բօմա վա-
 իսի (81) Սուլթիյեանօ : պիրի Տախա՝ հա-
 լա Գօնսօլս, վէ շէրէհլի, վէ մէմէքթին
 էն գէնկինի խոի : Սուլթիյեանօնաւն էլին :

տէ նուագուտաան դիյատէ, տիլինտէ վատ-
լէրի օվմաղլա, Տիտիօ սայըսըզ ագճէ վե-
րիպ, իւսթէ չրգտը: Պսւնու ալլապ տիվան
սարայընա կեսթիւրտիւլէր քի, էրպապը
տիվանտան սալթ պիր վաչ քիչլի վար-
պունլարա շու տէօրթ լսգըրտըր ուշյլէ-
տի, Փեթէր աղաւթ, սիշէ դիւր իմէրաթօր լաւճ,
իւլէ դիւր քեթի: Պատի չու էրպապը տիվան
Տիտիօյու գապուլ էտիպ, էլլի եհտի եա-
շընտա իմփէրաթօր օլտու:

Պու ատամ՝ իմփէրաթօր օլտու գլայն,
տէվլէթ խուսրէսի՝ մասլաշաթ տէյիլ, կեօ-
նիւլ էյլէնճէսիտիր կիպի պիր եօլ թութ-
տու: Ճահտու տըգգաթ ըլա խալըըն գալ-
պինի ճէլպ էտէճէյինէ, մանսըդընըն չիշ-
պիր հիլմէթինէ պագմայըպ, պիւթիւն
կիւն պօշ օթուրսըր ուտու: Պու ճիւհէ-
իլէ քենտի թաթլը տիլլի՝ պիր միւլաթմ
ատամ օլմաղլա քիմսէնին խաթըընա տէյ-
մէզ, վէ սաիրլէր տէ՝ հէր քիմին օլսա՝
խաթըընա տէյտիքլէրինի խթէմէզ խոի:
Լաքին օ մսլի՝ քենտիյէ ճէմ էթտիրլէն
թամա՝ թախթա տա պիլէսինճէ չրգտը:
չէյլէ քի, ճէնքճի գըսմընըն մէշիպինէ
պէյլէ գըտ պիր խույու՝ քենտիյի խմիւ-
րաթօր էտէն ասքերի թախթէսի տէ չէրե-
մէյիպ, շափուր եիւզ չէվիրտի: Ճէմաաթ՝
Տիտիօյու զաթի չէքեմէզտի, զիրա քենտի
բէյինէ գարջը իմփէրաթօր օլմուշ ուտու:
Հաթթա սարայտան չրգտըգճա, տէվլէթի
գօր ուլա զապթ էթտի, խըրսըզ գօրպա
տէյի խալըըն սէյտիւյիւնիւ իշիտիր խոի:

Ֆիլ-վաղը Խմիկերաթօրլուղու մէղատուէն
սաթըն ալմըջ օլմաղլա, հէփսինէ թէհամ
միւլ էտէր, հէր քեսէ պաշ էյէրոի :

Արասը ջօդ կեչմէտի, Ալթթիմի-Ալթ-
վերօ նամ աֆրիղալլը՝ քենտի տաքերի իմ
փերաթօր նասպ էտիպ, օ տա կելիպ փէր-
թինաչէնին ինթիղաժընը ալմաղլա վառ-
էթտի : Տիտիօ պուռնուն Բօմոյա եաղ-
լաշորդընը տուլունճա, տէվէթի պէյնի-
միզտէ պէօլիւշէլիմ տէյի, իլէլէր կեօնտէր-
տի : Լապին Ալվէրօ՝ քենտի գուվէթինէ,
վէ իսսամինին դաիֆլիյինէ կիւ վէնիպ, թէք-
լիֆինի դապուլ էթմէտի : Արպապը տի-
վան տաիի դալիպա պու ֆիքիրտէ, Տիտիօ-
նուն դօրդաղլըղլնա պաղըպ, քենտիտէն
եիւզ շէփրտի : Վ է ճոււհուրուն վաղ-
թինտէ էթտիլէրի կիպի, էրպապը տի-
վան՝ Գօնսօլսլարըն տափէթի իլէ ճէմ օ-
լուպ, Տիտիօյու աղլ, վէ Ալվէրօյու իմ
փերաթօր էթտիլէր : Օնսուսն գաթի նա-
գար Տիտիօնուն գաթլինի ֆէրման էտիպ,
գաթլ էթմէք իլէն սարսյա կեօնտէրտիք-
լէրի ատամլար՝ Տիտիօյու սիւահսըզ պու-
լուպ էօլտիւրտիւլէր : Աթրաֆընտա քեն-
տիյէ սաւորգ գալմըջ պիր գաշ թէժ վար
ըտը, օնլարըն արասընտա պաշընը քեսիպ,
շանը շէօհրէթի իլէ տավալար սիւրտիւլի-
մահալլէրէ գօտուլար :

Հէկրօ նամ Էլմ թարաֆը սէրասըն-
րի, վէ Ինկիլթէրրատա Ալպինօնամ սէր-
ասրեր, իրիսի տէ պաշլարընտա օլան աա-
քերլէրի մարիֆէթի իլէ Խմիկերաթօրլուգ

խոտիասընտա իբեն, Սէթթիւմիօ-Սէվէլ
 իբիսինի տէ նէնիպ, հիւքեումէթի էլին
 ալտը: **Կերչի Սէվէրօնուէն տէվլէթճէյէ տ**
 եյիտլէյի դատար վուգուֆու վար ըտը
 լաքին արապ հիյլէպաղլը՝ իւղէրինտ
 պիր թագսիրաթ ըտը: **Ասու** էնտիշէսի
 վէ վուգուֆու մէմուռհ տուր, լաքին զուր
 մու խըյանէթի տէ մէշհուր տուր: Հասը
 լը քելամ, հէմ ֆուպլէթէ մալիք, հէմ
 գանը սէվէր իտի:

Քենտի սաքերինէ իբրամլար ին'ամլար
 էտիպ, էօյլէ սէրպէսթիյէթլէք իթա էթ
 տի քի, տէվլէթին գուվլէթինի քեսիպ
 ասքերէ վէրտի. զիյրա ասքերի թաիֆէսի
 էլինտէ օլան գուտրէթի՝ օանէտէք ֆէ
 նայէ գուլլանմաղա մէյլի վար ըտըյսա,
 օնտան սօնդրա իմիէրաթօրլարը տախի
 հիւքիւմէրի ալթընա ալտըլար:

Սէվէրօ՝ ասքերինտէն էմին օլուպ, **Ա**
 զագընը իճրա էտէճէք իշ պուլտու, օլ էս
 նատէ իրագ-Աճէմի թաիֆէսի՝ էինէ տէվ
 լէթին հուտուտու նու վուրույօրտու. Սէ
 վէրօ պուշլարա գարշը կիտէճէք օլտու:
 Լիվլէլա տէվլէթին ումուրը տախիլիյէսի
 նի՝ օղու Գարագալլանըն գայըն փէտէ
 րի, վէ քենտի սէվկիւլիւ տութու Փլաւ
 ցիանօյա թէպիւմ էտիպ Սնատօլույա կեշ
 տի: Իրագ-Աճէմի թաիֆէսինի աղ վագ
 թին զարֆընտա պօզուպ, Էրմէնիսթան
 գրալընը հիւքիւլ ալթընա ալտըգուան
 սօնդրա, Եէմէն թարաֆընտա չօգ շէհիւ
 լէր խարապ էտիպ, Իրագ-Աճէմի գօլը-

տընտան կեչիպ, Մուսուլ սէմթինտէ՝ օ
աւիրտէ մէշհուրԳեւէլէֆօն շէ հըրնիեաղմա
էթտի: Վէ Գեւտսի շէրիֆ ալալէթին
տէն Մըսըրա, վէ ճատան Բամայա կելտի:

Պաւ արատա փաւցիանօ՝ Իմփէրաթօր-
լուղու զապթ էթմէք դաաորլա, Սէվէրօ
սէֆէրտէն տէօնտիւքտէ, հէմ Սէվէրօյու,
հէմ օղլու Գարաղալլայը էօլտիւրմէյէ՝
սարայ ասքերինին պիր զապթինէ թէն
պիհէտէր. օտա՝ սէփոյին ատամն խրյա-
նէթինէ պաղ տէյէրէք, մաստէյի Սէվէ-
րօյա աշար: Սէվէրօ՝ պու պիր հասէտճի
մընաֆըղըն իճատը տըր տէյի՝ պիր վէճ
իլէ ինանտմաղ. լարին փաւցիանօյու
էօնիւմէ կէթիր, կելսին քենտիիղրար էթ-
սին տէր: Զապթ տէ վարըպ փաւցիա-
նօյու պուլուպ, Իմփէրաթօրու շէյլէ էօլ-
տիւրտիւմ տէյի պիր մասալ տիւզիւպ
նագը էտէր: Փաւցիանօ Իմփէրաթօրուն
էօլմէսինէ արղու մէնտ՝ պու նագլէ չափուր
ինանտը. վէ արտը պրա կիտիպ, կեճէ
նարըսըն սարայըն կիղլի տաիրէլէրին-
տէն կեչիպ, Իմփէրաթօրուն էօլիւսիւնիւ
կեօրէճէյիմ զանն էթտիյի եէրտէ, մում-
լար ըլա տօնանմըշ պիր օտատա, Իմփէ-
րաթօր տօթլարլլա տուրմուշ քենտիյէ
պէքլէտիյին կեօրիւնճէ, Փաւցիանօ քեն-
տիյի շաշըրըր: Սէվէրօ պիր ապուղու շէհ-
րէ իլէ՝ պու վազըթ սէնին պուտա իշլն
նէ տէյի սօրար. Փաւցիանօնուն չարէպ
թիւքէնիր, մատտէյի իղրար էտիպ, աֆփ
տիլէր: Իմփէրաթօր զաթինտէ աէ աֆփ

էտէճէյ իտի . աֆվ էթտի ամմա , օղու
Գարադալլա՝ չօճուզլուգտան պէրի կե-
զիւ գանա ալըշըգ՝ հէման դըլըճընը շէքիւ
Փլաւցիանօյու էօլտիւրտիւ :

Օնտան սօնդրա Սէվէրօ չըղըպ , լիթա-
լեանըն պաղը մէմլէքեթլէրինի պիր էյեամ
կեզիւպ , շէրիւթէ տըղգաթ էտէրէք , ման-
սըպլար ագճէ իլէ սաթըլմասըն տէյի վիւ-
քելասընա թէնպիհլէր էտիպ , աւտալէթ
հագղընտա չօգ իհթիւմամ էթտի Գու էս-
նատէ Բօմալըլար ինկիլթէրրա թարաֆըն-
տա թէ հլիքետէ օլմաղլա , օ թարաֆիւ կիւ-
տէճէք օլտու : Գարադալլա վէ Շէթա
նամ իքի էվլաւորըն՝ քենտի էօլտիւքտէն
սօնդրա , իմիէրաթօրլուղա նասպ էթտի :
Վէ զաղապընա մուսթահագ օղուպ տա ,
ճէղալարընա պէրլէյէն քիմսէլէրին հիշ
պիրինի ինթիթմէտէն , օղուլարըլա պի-
նիպ , ինկիլթէրրայա վարտը : Վէ լիթա-
աթտէ օլան Շիւնուպ թարաֆընա՝ օղու
Շէթայը պրագըպ , քենտի Գարադալլայ-
ըլա Գալէտօնլարա (77) դարշը եիւրիւ-
տիւ : Տիւշմէնի դօվալամատա՝ ասքերի չօգ
իսթիրապ շէրտի . օրմանբար քենպ եօլ
աչմագ , պաթաղլարտան կեշէմէյիպ եօլ
սափրթմագ , սէլ կիպի սուլարըն իւզէրի-
նէ քեօիրիւլէր եափմագ կիպի հլոմէթլէր
իլէ չօգ եօթուլտուլար : Պա իսթիրապըն
հէփիսինէ տայանըպ , տիւշմէնին փիշինէ
էօլէ խըշմ ըլա տիւշտիւ քի , աղըպէթ
տիւշմէն սուլհ իսթէյիպ , մէմլէքեթլէրի-
նին պիր միգտարընը վէրմէյէ մէճօդուր օլ-

տու : Ո՛րք օրատա հալա քենտի ատլյուս
սէջլէնէն մէշհուր տիվարը՝ շարգ թարա-
ֆընտան զարպ թարաֆընա տօղրու՝ ալա-
ման տէնիղլինէ գատար պինա էթտի : Պու-
նուսրէ թլէրտէն սօնղրա Սէվէրօ չօգ եա-
շամայըպ , օն սէքիղ սէնէ միգտարի՝ տրգ-
գաթլը լւաքին մէրհամէթսիղ՝ հիւքեումէթ
էթտիքտէն սօնղրա , ալթմըշ ալթը եաշին-
տա , Եօրգ վիւայէթինտէ էգտիւ :

Բ. Թ. 964. Ասքեր Գարագալլայըլա Ճէ-
Բ. Թ. 211. թայը իմփէրաթօր դապուլ էթ-
տի ամմա , իքի դարընտաշ տահա
Բամայա կեմէտէն , պիր պիրլէրինէ օլան
ատավէթի աշիքեար էթմէյէ պաշատորլար
Լարին նիղալէրի չօգ սիւրմէտի . Գարա-
գալլա հիւքեումէթի եալինըղ զապթ էթ-
մէք սէվտասըլա , պիր կիւն պիլէսինճէ պիր
գաշ եարամաղ ալըպ , Ճէթանըն տաիրէ-
սինէ կիրիպ , անասընըն գուճաղընտա թէ-
փէլէտի :

Գարագալլա թախթընը դանա պու-
լայըպ , գուլումբեարլըգտա Տօմիցեսանօլու
տա պաստորլոր , Ներօնու տա . զիրա պու-
նուն էթտիյի՝ օնլարընքինէ թէշպիհ օլու-
նուր շէյ տէյիլ տիր :

Տիարպէքիրտէ սէքասքեր Մագրինօ՝
պունուն եարամաղլըղնա տայանամայըպ ,
էջլէ խըշմա կեւտի քի , տարայ աօքերի
եիւղ պաշըլարընտան Մարցեալէ նամ՝
թապիաթտէն աշըրը գուվէթէ մալիք պիր
ատամա՝ շունուն վիւճուտինի գալտոր
տէյի խապէր կեօնտէրտի : Պիր կիւն իմ-

փերաթօր աթա պինովիշ Ուրֆա շէ հրինին
էթրաֆրնտա կեղէրքեն գալապալրգտան
պիր ազ ուղագ կիտէր, եանը սրրա՝ ա-
թընը թութմադա պիր եայա իշ աղասըն-
տան դայրի քիմսէ գալմայընճա, Մար-
ցեալէնին շօգտան պէրի՝ պու պիր տրա-
տըղը ֆրրսաթ րոր. Գարադալլա քեն-
տի շաղըրմըշ կիպի, արտը սրրա սէյիրտիպ,
արգասընա պիր խանչէր սափլայրպ էօյ-
տիւրտիւ: Մարցեալէ պու ճէսարէթտէն
սօնդրա, հիշ ալտըրմոյարադ պէօլիւյիւնէ
տօղրու կիտէրքեն, ֆիքրի տէօնիւպ գաչոր:
Եօլտաշլարը պուհու աքալարընտա կեօր-
մէյիպ, իշ աղասը տա գազլյեէյի նագլ է-
տինճէ, Մարցեալէ արանըպ, պիր դօլ Նէմ-
շէ խաֆիֆ աթլըսը պուհու րասթ կէթի-
րիպ, վուրուպ թէփէլէտիլէր:

Պու զուլումբեարըն կիւնիւնտէ՝ տէվ-
լէթ կիւնտէն կիւնէ երգըլմատայըտը:
Չիւնքի Իմփերաթօր նասպ էթմէք՝ հարպի
ասքերին էլինէ կեշմիշ, տէվլէթին հէր
թարաֆտա գօլ դօլ ասքերի օլմաղլա, հէր
պիրինին պիրէր տիւրլիւ մէրամը վար ըտը:

Ասքեր իքի կիւն Իմփերաթօր-
ր. Թ. 970: սուզ գալըպ, քիմի նասպ էտէ-
Գ. Թ. 217: ճէրլէրինի պիլմէզլէր. նիհայէթ

Մագրինօ նամ պիրինի թախսիս էթտի-
լէր. օտա Գարադալլայը էօլտիւրթմէտէ-
րէյի օլմուշուտու, լաքին տույուրմամագ
իշին էթմէտիյի իհթիյաթ գալմատը: Սօնդ-
րա էրպապը տիվան հէմ պուհու մուգար-
րէր էթտի, հէմ եանընա շէրիք ալտըղը

Տիառու մէնո նամ տողազ ան եաշնտա
 օղլունու: Մազրինո ֆիւրումայէտէն կել-
 մէ՝ էլլի եաշնտա պիր ատամ, պազըլար
 ճէզաիրլի տիւ տէրլէր: Էփֆլինտէ պայա-
 ղը պիր մաթրագճը (58), վարա վարա սա-
 րայ ապերինէ պաշ օլմուշ, օնտան սօնդրա
 պաղը իգպալ իլէ, պաղը տա խըյանէթ
 իլէ Խմիէրաթօրլուղա գատար չըդտը:

Գարագալլանըն օտալրգտան օլան Է-
 լիօ-Կապալօ նամ օղլունուն պիւլիւք ա-
 նասը՝ Մէզա, եախօտ Վարեա տէտիքլէրի
 գարընըն էլ ալթընտան գուրտուղու թէր-
 թիպլէր, վէ Մազրինօնուն ապերէ զօմադ
 իսթէտիյի սըդը նիղամ պիր եէրէ կելիպ,
 քենտի եըդըմընա սէպէպ օլտուլար: Քեն-
 տի ապերինին պիր միգտարը զօրպայէ չը-
 դըպ, Մազրինօ պունլար ըլա տէօլիւշիւպ
 պօղալտա, վէ օնտան պրագըպ, հալս
 Գաուը քէօյիւ (82) տէտիքլէրի շէհրէ
 գաչոր: Փիլինէ տիւշէն ապեր՝ պունու
 օնտա թութուպ, հէմ քէնտիյի, հէմ օղ-
 լու Տիառու մէնօյու՝ պիր սէնէ իքի այ՝ Խմ-
 վիէրաթօրլու գտան սօնդրա էօտիւրտիւլէր:

Կերէք էրպապը տիւլան, կերէք
 Բ. Բ. 971: Էհալլի մէմլէքթ՝ Խմիէրաթօր
 Բ. Բ. 218: նասպինտէ՝ ապերի թաիֆէսինէ
 իթաաթ էթմէյէ մէ ճպուր օլուպ, Գարա-
 գալլանըն օն տէօրթ եաշնտա Էլիօ-Կա-
 պալօ նամ օղլունա պիաթ էթտիլէր: Պու-
 նուն էօմրիւ կերչի գըսսա օլտու, լաքին
 մուհաննաթլըգ, էտէպսիղլիք, վէ ըապը-
 թասըզըգտան իպարէթ իտի: Տէօրթ սէ-

նկենին զարժրնտա՝ ալթը դարը նիբեւհ
 էտիւպ, ալթըսընը տա պօշատը: Տիշ էհ-
 լիյէ պիր տէրէճէտէ իթիպարը վար ըտը
 բի, պիր կիւն վալիտէսիճի պիլէսինճէ տի-
 վանա կեթիւրիւպ, տէվլէթին ումուրը
 միւհիմէլէրինտէ՝ մէշվէրէթտէ պուլուն-
 սուն տէյի տիվանտան իղն իսթէտի: Գա-
 ըըլտը իշին պիր տիվան եէրի պինա էթտի-
 ըիպ, վալիտէսինի տիվան նաղըրը նաւա
 էթտիբտէն սօնղրա, պիրէր եէնի պիշիմ
 զըյաֆէթ վէ գիսվէթլէր փէյտա էթտի:
 Պուլեէնի չըգմա էրպապը տիվան, օ տի-
 վանխանէյէ պիր գաշ տէֆ'ա ճէմ օլտու-
 լար. վէ հէր մէշվէրէթլէրի ճօգ (ղտրիֆ-
 լիբ), վէ պիր պիրլէրինէ հիտիպ կեշմէտէ՝
 պագըլաճագ բուսուվար հաղգընտայըտը:
 Պուլ տէլիլիյին եւանը սըրա՝ էթմէտիյի զա-
 լիմլիբ վէ սէֆիհլիբ գալմատը: Ումուգ
 թաամ եէմէք՝ միւրթէքիպլիբ տիր տէր իտի:
 Պուլնլարտան մատա տէլիպանլը քիմսէլէր
 դսւրպան էտէր, կեղէճէք զամանտա օլա-
 ճագ շէյլէրի օնլարըն պաղըրսագլարընտան
 սօրար ըմըշ տէրլէր. վէ պու սէպէպ իլէ
 իթալեանըն փէք կիւղէլ տէլիգանլըլարը-
 նը գըրմըշ տըր:

Նիհայէթ ասքերի զայրի տէֆ'ալար կի-
 պի գօրպայէ չըգըպ, քենտի Բօմայա գա-
 շարքեն գօրգու վէրմէք իշին, սէօյլէտիյի
 շէյլէրի իճրայէ վագըթ վէրմէտիլէր: Փի-
 շինէտի շիւպ, արօր սըրա սարայա կիրիպ,
 օտատան օտայա տօլաշըպ, աղըպէթ պիր
 քենէֆտէ պուլտուլար. վէ շէքիպ շէքիշ-

տիրիւպ, քե՛ս քո իւ շէթմ' իլէ սօգազլար, տա խայլի սիւրիւքլէ տիքտէն սօնդրա, էօլ տիւրիւպ, լէշինի թէվէրէ սույունա աթ տորյար: Վէ սօնդրա լէշի գլուլունմատը, զիրա սույուն եիւզիւնէ շըգամսըն տէյի լէշինէ աղըր շէյլէր պաղլամըշլար ըտը: Էլիօ-Կապալօ տէօթթ սէնէ Իմփէրաթօր լուգտան սօնդրա, ին սէքիզ եաշընտա պէօյ լէ բէզալէթլէ էօլտիւ:

Ե. ՊԱՆՊ

Այստեղից՝ Սէվէր Իսկէրմիշի մէջ լինելով,
 դէպքի մէջ Գօմիսիէն էլ լինելով դէպքի մէջ:
 Բ. Թ. 975: - Գ. Թ. 222:

Էլիօ-Կապալօնուն եկրինէ թէյլէսի նին օղլու Ալէսսանտրօ-Սէվէրօ՝ ին ալ թը եաշընտա պիր շօճուգ հիշ պիր նիզա ղուհուր էթմէտէն Իսկիէրաթօր օլտու: Միւտահէնէ ճիլիք՝ Էրպապը տիվանըն ա տէթի օլուպ, պու եկնի Իմփէրաթօրա եկնի իւնվանլար վէրէճէք օլտուլար, լաքին օ հիշ պիրինի գապսւլ էթմէտի: Պու շօճուգ՝ մէրհամէթլէ ատալէթի պիր վէ պինտէ թուլթուպ, էյի օլանլարը սէվէր, քեօթիւլէրէ ասլա բահմ' էթմէզ իտի: Իթիտատի տէ ֆաղիլէթինէ ույղուն՝ իւ մի հէնտէսէտէ, մուսիգիտէ, վէ թաս վիր վէ օյմաճըլըգտա իֆրաթ մահիր ի օի: շաիրլիքտէ տէ այաղընա կեւիր ազ

վար ըտը: Ախրը քելամ սիննի օն ալթը
լաքին ագլը վէ իսթիտատի՝ եաշընը ալմը
քեամիլ տտամ գաւտար ըտը:

Էվլէլ էմիրտէ՝ պիր էյեամտէն պէր
օլան քեթիւ տտէթլէրի գալտըրմադա
ճահո էթտի: Վէ կերէք պու մասլտհաթ-
տէ, կերէք տահա ագլոմ ումուրլէրինտէ,
հէր իշինի էրպապը տիվանըն ըէյի իլէ կեթ-
րիւրտիւ: Նասիհաթ ալտըղը քիմէլէ-
րին պիրի տէ վալիտէսի Սամմէա տըր քի-
ազլը վէ հիւնէրի իլէ, վէ եէտինտէքի
դուտրէթի էյիյէ գուլլանըպ, էվլատընը
րայայա սատադաթլա սէվտիրմէք, վէ էվ-
լատընա տտալէթ իճրա էթտիրմէք շէօհ-
րէթլէրի իլէ մէշհուր օլմուշ տուր: Տէվ-
լէթի վիւքելասընտա՝ շէր էհլինտէն Ուլ-
փիանօ նամ մէշհուր ալոմ, վէ էրպապը
տիվանտան՝ ասիրին Գաթօնէսի տէյի (իս)
շէօհրէթ պուլմուշ՝ Սապինօ կիպի տտամ-
լար վար ըտը: Պիր տտամըն լիյադաթը
օլմատըրգճա, Ալէսսանտրօնուէն նադարը-
նա կիրմէք միւսքին տէյիլ իտի: Մաճսըպ
վէ մէմուրիյեթլէրին ըիւշվէթ իլէ սա.

(իս) Գաթօնէ՝ պու Ճիւտին իպթիտալա-
րընտա նագլ էթտիյիմիզ Գաթօնէնին տէ-
սէսինին պապասը տրր: Բօմա միւսքիդ-
լէրինտէն օլուպ, էհլի էտէպ, վէ ագիլ միւ-
տէպպիր, վէ Ճէսուր սէրասքեր օլմագ
շէօհրէթլէրի իլէ մէշհուր օլմուշ տուր:

Թըլմասընը պիր տիւրլիւ Թէհամմիւլէ տէ,
 մէզ իտի . վէ տաիմա սէյլէտիյի « ման-
 սըպը սաթըն ալան ատամ՝ հագդը սա-
 թսր մաթրապագ օլմագ իղթիլա էտէր »
 տէր իտի , մանսըպ հագդընտա՝ Թիւճճար-
 լըղա ըուխսաթ վէրէմէմ , պիր քերէ միւ-
 սաւատէ Էթտիյիմլէ , սօնդրա հագդընտան
 կելէմէմ . մէւշթէրի օլմաղա իղին վերտիք-
 տէն սօնդրա , սաթընըլըգ Էթտիյինի նիճէ
 Թէտիպ էտէ պիլիւրիմ » տէր իտի : Պուճա
 դարըլըգ , ըիւշթէթ եկմէզ՝ ատալէթ սա-
 հիպի ատամա՝ հէր նէ իբրամ էթսէ , միւ-
 քեաֆաթ տէյիլ տիր սանըրտը : Պէյլէ-
 լէրի պիր տէֆթէր Էթմիշ , պազը հիճապ
 էտիպ , իւլիւֆէլէրինի իսթէմէյէ սըգը-
 լուն ատամլարա՝ նիշին շէքինիւրսինիզ տէյի
 սօրարտը : Վէլ-հասըլ պիր քերէմ էթ-
 մէտիյի կիւն օլմուշ տէյիլ . պի այնիհի
 Թիթօ Իմփէրաթօրա պէնգէր , ֆագաթ
 պուճուճ միւտտէթի տահա ուզուճ սիւր-
 միւշ տիւր : Սէլէֆինին կիւնիւնտէ քրիս-
 թիանլարըն շէքտիյի զուլումաթ Թապիր
 օլունմագ իքեն , պու կելտի քերէմինի օն-
 լարա տա կեօթէրտի : Պիր մահալտէ
 քրիսթիանլար պիր քիլիսէ եափաճագ օլ-
 մուշլար , մէյխանէճիլէր իլէ աշճըլար՝ եկրի
 դապթ էթմէյէ տափայէ դալգմըշլար . տա-
 վա Ալէսսանորօնուճ հուզուրուճա վա-
 րընճա , « պէյլէ պիր եկրի՝ եէյիպ իշմէյէ
 դուլլանմագտան ըսա , Թանդըլա՝ հէր նէ
 ային իլէ օլուրսա օլսուճ՝ իպատէթ եկրի
 Էթմէք էվլա տըր » տէյի ֆասլ էթտի :

Այնպէս անտրոս պարը շվագթին տէ տէ իշի-
 նէ մուգայեկէ թ իտի, սէ ֆէրտէ տէ. սէ լէ ֆ-
 լէրինին հէ վաի նէ ֆսէ մաիլ օլուպ, մաս-
 լահաթ տէ պի դայտ օլտու գլարընտան, մէմ-
 լէ քէ թլէրի հէր թարաֆտան տիւշմէն սար-
 մաղա պաշլայըպ. դարշը դօմաղա՝ պուշուշն
 կիպի պիր ճէսուր վէ քեամիլ ատամա միւհ-
 թամա ըտը. վէ հէր նէ թարաֆա պիյատէ
 դալէպէ էթմիշլէրսէ իտի, օ թարաֆտա
 տիւշմէնէ գարշը վարըպ, տէվլէթի պիր
 էյեամ տահա տայանտըրըպ երգտըրմատը.
 Իւր սէ ֆէրինտէ իմփէրաթ օլտու դուշուշն օ-
 նուշմու սէնէսի՝ Աճէմ վէ Իրագ – Աճէ-
 միյէ գարշը կիթտի. էթտիյի զապթ վէ
 պօտու դու նիղամ՝ օ զապթ սըղ մաքերին
 կեօրտիւյիւ շէյ տէյիլ իտի. օրտուսու պիր
 նիղամը շէհրէ պէնդէր. մաքերինին ըու-
 պասը թէմիզ, աթլըսընըն հէր թագըմը
 տիւղկիւն, շէյլէ քի Րօմանըն նէ ազամէ-
 թէ մալիք օլտու դու աշղաշլըլըրտը. Քեն-
 տի կէշինմէսի՝ պայաղը պիր նէ ֆէրտէն
 ֆարգ օլմաղ. վէ պօղազընա նէ գաւար
 փէրհիգքեսըր օլտու դուշուշն հէր քես կեօրտիւն
 տէյի, թամամ էթտիյի վագըթ չատըրընը ա-
 ջըգ պրագտըրըր ըտը. Պէյլէ զապթ ու
 բապթ ըլա տիւշմէնինի եէնտի. Աճէմլէր
 շօգ մաքեր դըրտըրըպ եէնիլտիլէր. Պաղ-
 տատ շէհրինի, վէ Մուսուլ սէմթինտէ
 Գթէղի, ֆօնթէ տէտիքլէրի՝ օլէսնատէ մէշ-
 հուր վիլայէթի էլլէրինտէն ալըպ, Րօմա
 հուտուտուշու եինէ էվլէքի հուտուտա
 դօմու :

Իմփէրաթօրլուղունունն օն իւշիւնճիւ սէ-
 նէսինէ տօղլուն՝ Նէմփսթանըն իւսթ թա-
 րաֆրնտան, վէ Շիմալ թարաֆլարընտան
 սիւրիւ սիւրիւ եապանի թաիֆէլէր կե-
 լիպ, տէվէթին ճիւնուպ թարաֆրնը պաս-
 տըլար: Թունա վէ Րէնօ սուլարընը կեշիպ,
 պիւթիւն իթալեայա իւրքիւնթիւ վէրօի-
 լէր: Ալէսսանտրօ՝ վիւճուտինի րայանըն
 ուղուրունա գօմուշ՝ հէման օլա պիլտիյի
 պատար ասքեր ճէմ էտիպ, իւզէրլէրինէ
 եիւրիւլիւպ, ազ վադթին իշլնտէ հազլա-
 րընտան կէլյօրքեն, քենտի ասքերի պաշ
 գալտըրըպ, նուսրէթինէ մանի օլտուլար:
 Մակօնցա էթրաֆրնտա եաթմըշ՝ պիլ-
 միգտար ասքեր՝ Էլիօ – Վապալօնուն կիւ-
 նիւնտէ նիզամտան իֆրաթ չըգմըշ, չալըպ
 չարփմաղա ալըշըգ, պու տէֆա զօրպայէ
 չըգըպ, պիր խասիս գարլըլա պիր մուհան-
 նաթ չօճուղուն էլինտէ գալմըշըղ տէյի
 մյորլտանմաղա պաշլատըլար: Պունլարը
 տա թահրիք էտէն՝ Մասսիմինօ նամ իխ-
 թիյար վէ ումուր տիտէ պիր սերասքեր ի-
 տիքի, ասքերի նէֆէրաթը պունու տինլէ-
 տիքճէ հարարէթլէնիպ, ագըպէթ Իմփի-
 րաթօրուն չատրըրնա պիր ճէլլատ կեօն-
 տէրիպ, պաշլընը քեստիրտիլէր: Վէ արա-
 սը չօգ կեշմէյիպ, վալիտէսինի տէ էօյլէ
 գաթլ էթտիլէր:

Վալիտէսի Մամմէա՝ մէշհուր Որոդի-
 նէսին թալիմի իլէքրիսթիան օլմուշ ու-
 տա: Ալէսսանտրօյու էօլտիւրտիւքլէրի
 զաման եիրմի տօգուզ եաշլնտայըտը: Վէ

ոն իւշ սէնէ տօգուղ այ՝ իգպալ իլէ Իմփէ-
րաթօրլուգ էթմիշ իտի: Պուշտան անդլա-
շլլուք քի, տիւնեատէ քիշլիյի Ֆէլաքէթտէն՝
նէ ատալէթ գուրթարա պիլիւր, նէ Ֆազի-
լէթ, անճագ էյլիք սահիպի օլանլար՝ խայր
ամէլէրինին միւքեաֆաթինի, սէվապըն
ազապըն հագ իւգրէ թագսիմ օլտուղու
տիւնեատէ պէքլէմէլի տիրլէր:

Բ. Թ. 288. Ալէսսանտրօ էօլտիւքտէ՝ գու-
Վ. Թ. 236: հուր էտէն իխթիլալէր թէսքին
օլտուգտան սօնդլա, զօրպալըղը

գրգըշտորրան Մասսիմիլիոյու Իմփէրաթօր
էթտիլէր: Պու՝ Ֆիւրումայէտէն կելմէ՝
քիմսէլէրէ պէնգէմէզ աւաամըն հալի՝ պիւր
էյի տիգգաթ օլուշմաղա շայէսթէ տիր:
Պապասը՝ Բում իլի թարաֆլարընտա պիւր
չօպան ըտը. քենտի տէ պիւր էյեամ չօպան-
լըգ էտիպ, օ հաւսլիլէրտէ կեղէն քեսիճի-
լէրէ գարշը՝ նէ Ճէսարէթէ մալիք օլտու-
ղունու իապաթ էթմիշ իտի: Եւաշը պիւյիւ-
տիւքճէ, քենտինինտէ պիւյիւքլիւք սէվա-
սը արթմաղլա, Բամա ապքերինէ եագըլըպ,
գուվվէթի, Ճէսարէթի, վէ հիզմէթինտէ
օլան դայրէթի իլէ ատընը սէյլէթտի: Տիվ
կիպի իրի պիւր աւաամ, սէքիզ պուշուգ ալ-
ագ (ծ) պօյու վար ըտը, վէ հէր ազասը վէ
գուվվէթի պօյունա մութապըգ ըտը: Գա-
րըսընըն գօլունտօքի պիլէմէք՝ քենտի պաշ

(ծ) Պիւր Աւագ՝ որչափ փարմաղըլա, օն
իքի փարմագ սայըլըր:

փարմադրնա եիւղիւք օլա պիլիրօտի : Պիւր
 չիֆթ էզքիւլիւն գըլմըլոտա տամայաճաղը ա-
 րապայը պիր էլի իլէ շէքերօտի : Պիր եուամ-
 րուղ ուլա՝ պիր աթըն տիշլէրինի տէօքե
 պիլիրօտի . վէ պիր թէփմէ իլէ՝ աթըն գաւ-
 շասընը տաղըտա պիլիրօտի թաամառա **ԳԸԲԳ**
1 իպրա (24) էթ էէմէտիյի նատիր իտի . վէ
 շարապը պիր **ԱՆՖօրա** Գափիթօլինա (4)
 տօլուսուենու մէվէսիգ իշէրօտի (5) : Պու-
 էշպէհլիք սուրէթլէրի իլէ կեօղիւ պիր շէյ-
 տէն երլմազ . վէ նէ քիմսէտէն գօրգար , նէ
 քիմսէյի սայարօր : **1** Էվէրօ իմփէրաթօրա
 քենտիյի՝ իլք թանըթտըղը՝ իմփէրաթօրուն
 ճէթա նամօղլունուն տօղտուղու կիւնիւն
 շէնլիքլէրինտէ իտիքի , օն ալթը նէֆէր
 փէք մէշհուր փէհլիվանլարը եէնտի , օնտան
 սօնղրա , իմփէրաթօր ուլա աթ գօղուսու-
 նա չըգըպ իմփէրաթօրու կերէյի կիպի եօր-
 տու գտան սօնղրա , ճէնքճի նէֆէրաթիւնտէն՝

(4) **ԱՆՖօրա** տէօրթ քեօշէ պիր եօլիւյիւ-
 տիւ , եարըմշար արշըն քեօշէլէրի , վէ եարըմ
 արշըն տէրինլիյի՝ պիր թօփրագ գապ ըտը .
 վէ էօլիւսիւնէ հէյլէ օլունմասըն իշին էօր .
 նէյինի **Գաւփիտօլեօտա** սագլարլար ըտը ,
 նուն իշին **Գաւփիտօլեօտա** տէրլէրտի :

(5) Իշպու քիթապը իթալեանճայա թէր-
 ճիւմէ էտէն՝ պու **ԱՆՖօրա** էօլիւսիւ պազը .
 լարըն հիսապընա կեօրէ՝ փէք մուպալապա
 տըր տէյի , ինկիլիզ միւլիլիֆին թապիրինէ
 իթիպարէն ալթը կաթն , եանի , օն պէշպու-
 շուգ օգգայէ եագըն թախմին էտէր :

գարշըսընա ալթը նէֆէր ելյիտ չըգարտը-
լար, օնլարը տա եէնտի: Օ կիւնտէն իմ
փէրաթօրուն եանընտաքի ասքերէ եաղըպ,
սօնդրա օնլարա պաշ էթտիլէր: Օ գաման
հէմ ճէսարէթլի, հէմ սաֆ տէրուն օլմա-
սըլա, իթիպար գաղանմըշըտը: Լաքին
Իմփէրաթօր օլտուգլայն, պիր գուտուգ
ճանաւար օլտու քի, Իմփէրաթօրլար պէյ-
նինտէ պունուն կիպիսի կեօրիւլմիշ տէյ-
իլ իտի: Քենտի հիշ պիր շէյտէն դօրգմաղ,
էլէրին տէ դօրգուսունուն գէվգլէնիրտի:

Լաքին պու եարամագըղըլլա եինէ սէ-
ֆէր ումուրունտան կերի գալմայըպ, էօյ-
լէ դայրէթլէ տէվամէթտի քի, կեօսթէր-
տիյի դայրէթ՝ քենտիտէն ալա պիր հիւ քիւմ
տարա մախսուս ուտու: Լլաւմանլարը
պիր գաշ տէֆ՝ա պօղուպ, մէմէքեթլէրի ի-
շինէ տէօրթ եիւղ միլ գատար իլէրի կիտիպ,
Նօրտ թարաֆընտա օլան թաիֆէլէր՝ տիշ
տէնիզ գըյըսընա տօղըու եայըլըյօրլար, օն-
լարը գապթընա ալմաղա թէրթիպ էթտի:
Վէ ասքերին կեօնիւնիւ տահա զիյատէ
ճէլպ էթմէք իշին, իւլիւֆէլէրինի արթըր-
տը: Քենտի պիր պայաղը նէֆէր գատար
չալըշըր, եօրուլուր, մասլահաթինէ տաիմա
մուգուր, վէ ասլա դայրէթտէն կերի գալ-
մաղտը: Ճէնքիւրտէ՝ գաւղա նէրէտէ փէք
գըզըն, նէրէտէ չօգ գըրդըն օլույօրսա Մաս-
սիմինօ օրատայըտը: Թէրպիյէսիզ ասքեր
իշինտէ ալըշմըշ օլմաղլա, քենտի սէրասքեր
օլտուղուն ռէնուտուր, պայաղը նէֆէր կի-
պի քենտի տէօյիւ շմէք իգթիզա էտէր
նըրտը:

Լաթին էթաիյն գուլունքնարլըգլար՝ խաւ
 գըքենտիյէ էօյլէ տիւշմէն էթմիշ իտիքի,
 պիր գաչ տէֆա էօլտիւրմէյէ թէրթիպ
 էթտիլէր, պէճէրէմէտիլէր: Ասքերի թախ
 ֆէսիչէթտիքլէի աճլըղա մէշագգաթա տաշ
 անամայրպ, վէ հէր թարաֆտա իխթիլայ
 վար տէյի իշտիպ, պունուն վիւճուտինի
 գալտրրմաղա թէրթիպ էթտիլէր: Լաթին
 քենտի պիր եէնիլմէզ գուվէթէ մալիք,
 վէ սիւահսըզ կեզմէզ, աչըգտան վուրուպ
 թէփէլէմէյի կեօղէրինէ եէտիրէմէյիպ,
 էթրաֆընը պէրլէյէն ասքերի էլէ ալտըլար,
 վէ չատրրընտա եաթմըշ ույուրքեն, կիրիպ
 հէմ քենտիյի էօլտիւրտիւլէր, հէմ պիլէ
 սինճէ իմփէրաթօր օլան օղլունու: Իշթէ
 պու գալիմ՝ իմփէրաթօրլուղու զօր ուլա
 գապթ էտիպ, իւչ սէնէ միգտարի հիւքեու
 մէթ էթտիքտէն սօնղրա, ալթմըշ պէշ եա
 շընտա, պու էօլիւմէ մուսթահազ օլտու:
 Մասսիմինօ պիր պայաղը ատամ իքեն, ի
 շինէ օլան թէգայեիւտիւ, վէ իմփէրաթօր
 օլտուգուան սօնղրա էթտիյի եարամաղլըգ,
 ինսան գըսմընըն հալինէ պիր պիւլիւք էօր
 նէթ տիրքի, ֆուղիլէթի՝ քիմի սալթ էտնա
 րիւթպէտէ իշլէտէ պիլիւք, քիմի տէ ալա
 մէսնէտէ կելտիքտէ:

Պու դալիմի էօլտիւրտիւքտէն,
 Բ. Թ. 233, սօնղրա, լէշինի քեօիէքլէր իլէ եըր
 Բ. Թ. 236:

Թըժը գուշլարա աթտըլար: Էրպա
 պը տիվան՝ ֆուփենէնօ վէ Պալպինօնամ քի
 պարլարը իմփէրաթօր էտիպ, պիր էյեամ
 պունլար տէվէթի իտարէ էթտիլէր: Լա

քին իբիսինն պէյնինտէ իթթիֆագ օմա-
յըպ, հարպի ասքեր՝ իբիսինտէն տէ խօշլան-
մատըղընտան, պիր կրէն սարայը պասըպ,
եանյարընտաքի ասքեր՝ օյուէն սէյրինէ տալ-
մըշ իքեն, իբիսինի տէ տիշարը սիւրիւքէյ-
իպ, էօլտիւրտիւքտէն սօնղըա, ասիլիքտէ նէ-
լէրէ գատըր օլտուգլարընը կեօսթէրօմէր ի-
շին, էշշէրինի սօգագլարտու պրագտըլար :

Պուէնտան աղտէմ Աֆրիգատա՝
Բ. Թ. 938՝ Աօրտիանօ նամ գօնսօլօս վէքիլի՝
Ք. Թ. 238. խալգա քենտիյի էօյլէ սէվտիւրիշ
իտիքի Մասսիմինօ՝ իմփէրաթօրլուղու գօր-
ուլա դապթ էթտիքտէ, Աֆրիգա ասքերի
գապուլ էթմէյիպ, Աօրտիանօյու իմփէ-
րաթօր էթմիշլէր իտի, օ տա եինէ Աօրտի-
անօ իսմինտէ օղլունու՝ պիլէսինճէ իմփէ-
րաթօր էթմիշ իտի : Ատին Մաղըրպ վա-
լիսի Դափէլեանօ՝ պուշլարըն գատիւն տիւշ-
մէնի օմաղլա, ասքեր իլէ իւղէրլէրինէ եիւ-
րիւյիւպ, օղլու ճէնքտէ էօլմիւշ, պապասը
տա դաթի իւմիտ օլուպ, քենսի քենտիյի
էօլտիւրմիւշ իւտիւ : Պիրի դըրգ ալթը եա-
շընտա, օպիրի սէքսէնի կեշքին իտի : Պու-
նուն օղլունուն՝ Բօմատա եինէ Աօրտիանօ
իսմինտէ՝ օն ալթը եաշընտա պիր էվլատը
վար, պու սօն իսթիլալտէ, գօրպալար պու
շօճուղա րասթ կելիպ, տէր ագապ իմփէ-
րաթօր նիտա էթտիլէր : Պու շօճուգ՝ սին-
նինտէ վուգու ֆունտա օլան նօգսանիյեկ-
թի՝ թապիաթինտէ օլան ֆաղիլէթ իլէ
գարշըլայըպ, հէր շէյտէն էվմէլ տէվլէթին
վիւքելասը պէյնինտէ օլան իւթիւլաֆի գալ-

տըրըպ, մէմլէքելթինն էհալլիսի իլէ ասքերի
 թախիթէսինի ուղլաշտըրմագ գայտընա տիւշ
 տիւ: Պու չօճուգ՝ ֆազիլէթինտէն մատա
 իլմի տէ եէրինտէ իտի: քիթապխանէսին
 տէ ալթմըշիքի պին ճիւտ քիթապը վար ը-
 տը: Վէ Միղիթէօ նամ խօճասընա պիր
 տէրէճէտէ իթիպարը վար ըտը քի, իբրա-
 մէն գըղընը նիքեռա հէտիպ ալտը, վէ քենտիւ-
 յի սարայ ասքերինէ պաշ նասպ էտիպ,
 պուռնուռն ագլը վէ հիւնէրի իլէ չօգ իշ կեօր-
 տիւ: Թաաքի ֆիլիփփօ նամ պիր Արապիւ-
 թանը՝ խալգըն թահաթիննէ կեօրէ՝ Միղի-
 թէօյու գէհիւլէյիպ էօլտիւրիւնճէ, Կօրտի-
 աճնուռն տա իգպալի պիլէսինճէ էօլտիւ:
 Իմփէրաթօր ճահիլ չօճուգ՝ ֆիլիփփօնուռն
 հալինի անղլայամայրպ, էօլէնին մանսըպ-
 լարընը պուռնա վէրտիքոէն սօնդրա, ասքե-
 րինէ տէ սէրասքեր էթտի: Վէ Աճէմլէրէ
 գարշը օրտու գալտըրըպ, քենտի սէֆէրտէ
 իբեն, ասքեր՝ սաիրլէրէ էթտիյի կիպի Կօր-
 տիաճօռան տա թէշէքքի էթմէյէ պաշլայ-
 ըպ, ֆիլիփփօ տա էլ ալթընտաճն թահրիթ
 էթտիքճէ, իշ ֆէնայէ վարտը: Վէ ֆիլիփ-
 փօ իպթիտա Կօրտիանօյուլա պիրլիքտէ Իմ-
 փէրաթօր օլտու, սօնդրա պիւթիւն հիւթ-
 միւ զապթընա կեչիրիպ, ագըպէթ Կօրտի-
 աճօյու էօլտիւրմէյէ՝ չօգտան պէրի գուր-
 տուղու թէրթիպի իճրա էտէ պիլէճէյինի
 աղլը քէսինճէ, վուրուպ էօլտիւրթտիւ:
 Կօրտիանօ ալթը սէնէ գատար՝ գութլու
 իգպալ իլէ Իմփէրաթօրլուգ էտիպ, էօլտիւ-
 յիւ զաման եիրմի իքի եաշընտայըտը:

Բ. Թ. 997

Ք. Թ. 244

Ֆիլիսիփո քենտի վէլի նիմէթինի
էօլտիւրթտիւքտէն սօնղրա, պալս-
թը իշլէյիպ, ասքեր պոունու իմ-
փէրաթօր գապուլ էթտի: Օտա ալթը
եաշընտա օղլունու պիղէսինճէ խմիկ րաթօր
էթտի. վէքենտի հիւքմինէ մէթանէթ վէր-
մէք իշին, Աճէմէր իլէ մուսալահա էտիպ,
օրտունուն Րօմայա տօղրու գալտըրտը:
Օրտունուն ասքերի՝ Տէչիօ նամ սէրասքե-
րինէ թարաֆ օլուպ, պաշ գալտըրտըլար:
վէքենտի եանընտաքի ասքերտէն պիրի վու-
րուպ, Ֆիլիսիփօնուն պաշընը իքի եարըպ
էօլտիւրտիւ: Ֆիլիսիփօ պէշսէնէ խմիկ րա-
թօրլուգ էտիպ, գըրդ պէշ եաշընտա էօլտիւ:
Խմիկ րաթօրլարտա իլք քրիսթիան օլան՝
Ֆիլիսիփօ տուր տէյի, չօգ րաթլիլէր թաշ-
գիդ էտէր. հաթթա կերէք քենտինին, կե-
րէք Աէվէրա նամ գարըսընըն քրիսթիան-
լլղը՝ խմիկ րաթօր օլմատան էվվէլ տիր
տէրլէր: Պու ճիւմլէ իլէ պաղիլէր շիւպհէ
էտէր. էթտիյի միւրտիլիլ իտի, Րօմատա
քրիսթիանլարըն չօղլուղու օլմաղլա, խաս-
մի Տէչեյա գարըք քրիսթիանլարը ճէլպ
էտիպ, թարաֆ թուլթմագ իշին խտի տէր-
լէր: Ապին օղլու տա քրիսթիան էօլտիւյ-
իւ սահիհ տիր: Հէր նէ հալ իսէ, Ֆիլիսի-
փօ քրիսթիան իտի իսէ տալի, օմուպա-
րէք իսմի՝ եարամաղլըղլա բէգիւլ էթմիշ
տիր:

Բ. Թ. 1002

Ք. Թ. 249

Տէչեօ հէր քենտին իշի իլէ Խմիկ-
րաթօր օլուպ, կերէք աղլը, կե-
րէք Ղայրէթի Րօմա տէվէթինին

երգըմընա՝ գարշը կելիր կիպի օլտու, Լը-
պապը տիվան՝ օլ գատար պէյէնտի քի,
Թրայանօ Իմփէրաթօրուն միսլի տէյի շէ-
րէֆ վէրտի: Ֆիլ - վագը հէր մասլահաթ-
տէ սալթ էրպապը տիվանտէն նասիհաթ
սօրմագ տէյիլ, էտնա խալգըն ճէմիյեթի
իլէ տախի իսթիշարէ էտէրտի: Լաքին տէվ-
լէթ պիր հալտէ իտիքի, երգըմընա՝ տիւն-
եատէ գարշը գոյաճագ քեմալիյեթի եօղ
ուտու: Քրիսթիանլարը պիւա րահմ գըր-
տըգլարընա նիսպէթէն՝ խալգըն չօղու քրիս-
թիանլըր գապուլ էտիպ, փուլթփէրէսթ-
լէր իլէ պի նիհայէ օլան նիզալէր, վէ տիւշ-
մէնլէրին տուրմայըպ ագըն վէ պասղընլա-
րը՝ տէմլէթի պիր չարէսիղ զաֆէ տիւշիւր-
փուշէր իտի: Աթի (83) Թաիֆէսինէ
Գարշը՝ Տէքիօ քենտի կիթտի: վէ տիւշմէ-
նին պիր տուգաղընա ուղրայըպ, օղու պիր
օգ ուլա վուրուլուպ, օրտուտու պիւթիւն
պօզուլունճա, հէման աթընը թէփիպ գա-
չարքեն, պիր պաթաղա պաթըպ, օնտա
դալտը դայպ օլտու: Սիննի էլլի եաշընտա,
վէ իքիսէնէ ալթը այ Իմփէրաթօրուգ էթ-
միշ իտի:

Օրտունուն պու պօզղունուն՝ Ապլ-
ր. Թ. 1001:
Ք. Թ. 251:
Լօ նամ խաինին քենտի խըյանէ-
թի իլէ օլմուշ իքեն, եինէ եօլու-
նու պուլուպ, օրտու պօզղունունտան ար-
թա գալան ասքերէ՝ քենտիյի Իմփէրաթօր
տէտիրտի: Պունուն զաթի՝ Բօմա շէհրին-
տէ պիր միւթէ պէր օճագ զատէ իտի: գըրգ
պէշ եաշընտա Իմփէրաթօր օլուպ, մուսալա-

հայր տիւշմէնտէն ըէ զալէ թլէ սաթ լն ալան՝
 սիֆթաւ հ պու առաւմ օլտու . Կօթի թաի-
 ֆէսինի խարապ է տէճէք իքեն , երլտան եր-
 լա քիւլլի աղճէ վէրմէք շարթընա րաղի օլ-
 տու : Քենտի հէվաի նէ ֆսինէ հէր վէճհ
 իլէ րուխսաթ վէրիպ , խալցըն չէքտիյի մու-
 սիպէ թէ պի դայտ օլմաղլա , փուլթ փէրէսթ-
 լէր քրիսթիանլարը հէր թարաֆտա էօրսէ-
 լէմէյէ ֆրքսաթ պուլլուպ , պու պէլալա-
 րըն իւղէրինէ պիր տէ թաուեն զուհուր
 էթտի . քի , տիւնեա իւղէրինէ կեօքտէն ու-
 գուպէթ եաղար կիպի , պիր դաչ սէնէ միւ-
 թէմատի էթտիյի խասարաթ՝ օանէտէք ի-
 շիտիլմիշ շէյ տէյիլ իտի : Օնտան սօնդրա
 Կալլօյուլա Էմիլեանօնամ սէրասքերի պէյ-
 նինտէ պիր աղլմնիղա զուհուր էթտի . Է-
 միլեանօ Կօթի թաիֆէսինի պօղտու գտան
 սօնդրա , աւքերի՝ քենտիյի Իմփէրաթօր նի-
 տա էթտիլէր : Պու հէվատիս Կալլօյուլ ալ-
 ըլտըպ , խասմինին իւղէրինէ եիւրիւտիւ .
 վէ րում իլինտէ պուլլուշուպ տէյիլ շիւր-
 քեն , Էմիլեանօ Կալլօյուլ տա օղլունու տա
 էօլտիւրտիւ : Պու առամըն էօլլումիւ հագ-
 ըտը , վէ պէտ խուլլարըլլա ալէմին իքրահընա
 մուսթահագ օլմուշ ուտու : Էօլտիւլիւ զա-
 ման դըրգ եէտի եաշընտայրտը . վէ իքի սէնէ
 տէօրթ ալ Իմփէրաթօրլուգ էտիպ , կիւ-
 նիւնտէ տէվլէթին չէքտիյի պէլալէրին
 վասֆի միւմքին տէյիլ տիր :

Էրպապը տիվան Էմիլեանօյու
 գապուլ էթմէտի : Իլլա Ալաման
 տաղլարընըն էթրաֆընտա ճէմ

օլմուշ օրտուռ աստերի՝ Վ ալէրեանն օնամ քեն
 տի աէրաստերլէրինի խմիէրաթօր է տինճէ ,
 օնու Գապուլէթտիլէր . Վ ալէրեանն օ շօգ
 ազլ վէ ճէսարէթ իղհար էտիպ , տէվլէթի
 պիր ուսուլէ գօմաղա ճահտ էթտի . լաքին
 տէվլէթին հալի հիշ պիր սուրէթ գապուլ
 էթմէգ օլմուշ ուտուռ : Իպթիտատա քրիս
 թիանլարա պիր միգտար միւսաատէ էթ
 տի իտի , լաքին սօնղրա էօյլէ զուլումաթ
 ըլա թազեիգ էթտիքի , օ աճէտէք քիլիսէ
 էօյլէ իսթիրապ չեքմիշ տէյիլ իտի : Լաքին
 հագ թաալա տա զազապընը քենտիյէ չէք
 տիրտի : Աճէմլէրէ աէֆէր աշմըշ , ճէնկե
 թէտարիք կեօրտիւլիւ եէրտէ , Սափօրէ
 նամաճէմ գրալը պուսու էսիր էտիպ , չէք
 տիրտիյի էզիյեէթ՝ քիշինին խայալինէ սը
 զար շէյ տէյիլ : Եէօյլէքի . Սափօրէ աթա
 պինտիյի զաման՝ Վ ալերեաննօյու պինէք
 թաշը կիպի՝այաղը ալթընա ալըր իւսթիւ
 նէ պասար , աթա էօյլէ պինէր իտի տէյի
 նագլ էտէրլէր : Վ է պէօյլէ խօրլատըղընա
 գանաաթ էթմէգ , թէքրար Վ ալէրեաննօ
 նուսն պու նուպէթի իչին՝ Բօմալըլարըն
 օյտուրաճաղը սուրէթինէ՝ պու շէրլի փէք
 եագըշըր տէյի զէվլէնիլ իմիշ : Պուրէղա
 լէթլէր իլէ եէտիսէնէ էսիրլիք չէքտիրտիք
 տէն սօնղրա , օ թաշ եիւրէքլի Սափօրէ՝ Վ ա
 լէրեաննօնու կեօզլէրինի օյտուրուպ , սաղ
 սաղ տէրիսինի իւզտիւրտիւ :

Բ.թ. 1013:

Ք.թ. 260:

Վ ալէրեանն էսիր տիւշտիւքտէ ,
 Կալլիէնն նամ՝ գըրգ պիր եաշըն
 տա օղլու՝ պապասընա զան ըն

դալէթին ինթիգամընը ալմագ վատի իլէ
 քենտիյի խմիէրաթօր էթտիրտի : Լաքին
 ասըլ մէրամը՝ տէվլէթին ումուրինի կնօր-
 մէք տէյիլ , սալթանաթընը սիւրմէք իմիշ .
 զիրա Ռումիլի թարաֆլարընտա խմիէրա-
 թօրլուգ տափասը էտէն՝ ինձէն ուօնամմու-
 հաֆըզը պօղտուգտան սօնդրա , ֆիւթու-
 հաթ էթմէքունէն եօրուլմուշ կիպի՝ քենտիյի
 սէֆայէ վէրիպ , բահաթինէ պագուք : Պու-
 աբատա խմիէրաթօրլուգ տափասը էտէր՝
 պիր պիրինէ դարշը՝ օթուզ քիշի զուհօւր
 էթտի քի , տէվլէթին պաշընտա օլան պէ-
 լալէրէ՝ պունլար տա քենտի նիգալէրի իլէ
 զնյատէ մուսիպէթլէր գաթտըլար : Թէվա-
 րիստէ պունլար օնուզ զօրպա շօհրէթի իլէ
 սէօյլէնիր : Կալլիէնօ իպթիտալարտա հէր
 նէ գատար հաճէթսիզ տուրտույուսա ,
 պու մուսիպէթլէրին արասընտա՝ քենտի
 սէլամէթի իշին օրուգ գալտըրմաղա մէճ-
 պուր օլուպ , պու օթուզ դօրպանըն պիրի՝
 Միլանօ շէհրինի զապթ էթմիշ օլմաղլա , օ-
 նուն մուհասարասընա կիթտի : Օրատա
 Մարցիանսնամ քենտի սէրասքերինին խըյ-
 անէթի իլէ , եինէ քենտի նէֆէրլէրինին
 պիրի վուրուպ էօլուրուրու :

Կալլիէնօ էօլմէտէն՝ եէրինէ
 Բ.թ. 1031 :
 Բ.թ. 268 : Ֆլաւեօ-Գլաւտիօնամ սէրաս-
 քերի խմիէրաթօր նասպ էթմիշ
 իտի . վէ ամմէնին կեօնիւլ խօշլուղուլլա
 գապուլ օլունուպ , կերէք էրպապը տի-
 վան , կերէք պիւթիւն ճէմաաթ մուգար-
 րէր էթտիլէր : Գլաւտիօ մէշրէպտէ տէ ,

Ճէսարէթ տէ տէ միւթէպէր ատամ ըտը,
 Չօգտան պէրի տէ վէթին մէմլէքէթլէրինէ
 խասարաթ էտէն Աթիթաիֆէսինէ գար-
 շը՝ չօգ եիւզ աղարթմը ըտը, Պոլ տէֆ'ա
 տա եինէ օ եապանիլէրին իւլէրինէ եիւ-
 բիւրքեն, Բոլմ իլի թարաֆլարընտա պիր
 պոլլաշըգ հիւմմայէ ուղրայըպ պաշ գոլը-
 թարամատը: Գլաւտիօնուն էօլմէսի ամ-
 մէյէ աճը վէրտի, պիրա րավիլէրին նագլի-
 նէ կեօրէ՝ պոլ ատամտա Աղուսթօնուն
 մազլւմլըղը, Թրայանօնուն էիյիտլիյի, վէ
 Լ'նթօնիօնուն մէրհամէթի հէփ թէքմիլ
 իտի: Տէվէթ պիր ատամ դայպ էթտի
 քի, եէրինի թուլթաճագ եօղ ուտու:

Բ. Թ. 10281. Գլաւտիօ էօլտիւքուէ, տէվ-
 Բ. Թ. 275: Լէթին հէր թարաֆընտա Աւ-
 րէլեանօ գապոլլ օլունտու:

Պոլ ատամըն Նուֆուզու սէլէֆլէրինին
 ճիւլէսինտէն զիյատէ իտի: Չաթի Տաշ-
 եա (80) տէտիքէրի այալէթտէ տօղլուշ,
 պիր էտնա ատամ էվլաուրըլուր: Աիննի
 էլի պէշ եաշընտա պիր ատամ, իշինէ իֆ-
 րաթ մուգայեէտ իտի: Օրտուլարտա թէր-
 պիյէ օլմուշ, ասքերիտէ հէր ըիւթպէյի
 տէվը էթմիշ, իֆրաթ գոլվէթլի վէ շէ-
 ճաաթլը ատամ ըտը: Ճէնք արասընտա
 տօգուզ եիւզտէն զիյատէ էօլտիւրտիւլիւ
 վար. եալընըզ պիր ճէնքաէ քենտի էլի
 իլէ գըրգ ատամ էօլտիւրմիւշ տիւր: Եիյ-
 իտլիյի իլէ էթտիյի ճէնքէր՝ քենտիյի
 Ճուլեօ-Չէգարա պէնզէթմիշէր իտի. ֆա-
 գաթ օնտա օլան թաթլըլըզ վէ եիւրէք

երևը շագըրդը պուճնտա եօղ ուտու : Նէնիւ
 հիւքիւնէ ալորդը թաճտարլարտա Չէ-
 նոբիա նամ Բալմիրա Գրալիւսը հէ փսին-
 տէն մէշհուր տուր . մէմլէքելթինի ֆէթհ
 էտիպ , փաթթախթընը երգտըգտան սօնդ-
 րա , քենտիյի տէ էսիր էթտի : Մէշհուր
 Լօնճինօ նամ ֆէյլէսօֆ պու Գրալիւանըն
 սիրքեաթիպի իտի . Աւրէլեանօ օնու էպ-
 տիւրիւպ , նուսրէթ ալայընըն գիյնէթի
 իչին Չէնոբիայը սաղ սագլաուր . վէ սօնդ-
 րա Չէնոբիա եինէ էվլէթի սալթանա-
 թըլա եաշայաճագ դատար՝ էմլաք վէ ի-
 րսուլար պաղըշլաուր : Լաքին Աւրէլեա-
 նօնուճ քենտի սէրթիլիյի՝ ադըպէթ քենտի
 պաշընը եէտի . Պիր կիւն Մէնէսթէրեօ
 նամ պաշ սիրքեաթիպինին պիր իբի թադ-
 սիրաթընը պուլուպ , գօրգու վէրինճէ ,
 Մէնէսթէրեօ տախի պիր դաշ քիշի իլէ
 Աւրէլեանօնուճ էօմրիւնէ դաստ էթտի-
 լէր : Վէ Աւրէլեանօ պիր կիւն Բում ի-
 լինտէ Բիւզանդ (84) թարաֆընա կիտէր-
 քեն , Իրէլիտէն կեչտիյի եէրտէ , օ դաստ
 էտէնլէր րասթ կելիպ էօլտիւրտիւլէր :
 Սիննի ալթմըշ եաշընտա , վէ պէշ աէնէ
 դատար Իմֆէրաթօրուդ էթմիշ իտի :

Օնտան սօնդրա Բում եէտի
 Բ . Թ . 1028 : այ Իմֆէրաթօրսուդ գալըպ ,
 Ք . Թ . 275 : էրպապը տիվան՝ Թաշիթօ
 նամ քիպարը Իմֆէրաթօր էթտիլէր : Թա-
 շիթօնուճ լիյագաթը չօգ , վէ էթտիլէրի
 իղլէթ վէ իբրամլարա հիշ թամար եօգ ,
 զիրա եաշընը ալմըշ ատամ ըտը : Բում

տէ վէլէթինին իդպալի թէքլիլ օլմադա՝
 պէօյլէ պիր աւտալէթ վէ րահաթ տէ վլի-
 նին միււտուէթի՝ տահա սւղուէն օլմալըյտրա
 թաշիթօ՝ իլմէ իֆրաթ հէվէսլի իտի, վէ
 մէմլէքեթինէ խայրը օլան քիսնէլէրի ի-
 ֆրաթ սէվէրտի: Լոգ ճիւղէ աւտաշը՝ թէ-
 վարիխ սահիպի թաշիթօ ֆէյլէսօֆուէն քի-
 թապարընա օլ դաւուար իթիպար էթմիշ
 իտի քի, պէյլիք քիթապխանէլէրին հէփ-
 սինէ՝ սաթըն ալորըրպ զօտուրտու: Լա-
 քին Լճէմլէր իլէ թաթարլար տէ վէլէթին
 Շարդթարաֆընտաքիայալէթլէրիզապթ
 էթմիշ օլմաղլա, Գօնսօլսլուղուէնուէն ալ-
 թընճը այընտա ծնլարա դարշը կիտէրքէն,
 էճէլ նէթիլտի: Պու ալ վաղթին զար-
 ֆընտա էրպապը տիվանքն եինէ հիւքմիւ-
 նաֆիղ օլուպ, օլ տէվլըլէրի նաղլ է-
 տէն րամլիլէր՝ էրպապը տիվանա րուխտաթ
 վէրէն խմկերաթօրլարը իֆրաթ մէտհ է-
 տէրլէր:

Թաշիթօ էօլտիւքտէն սօնղըս, պիւթիւն
 օրտու իթթիֆաղէն ֆրօպօ նամ սէրաս-
 քերի խմկերաթօր էթտիլէր: Փրօպօ զըրգ
 տէօրթ եաշընտա պիր աւտամ, էօմրիւնիւ
 օրտուլուգտա կեշիլմիշ, ճէսարէթ վէ աւ-
 քեր նիլամընտա մէշհուր օլմուշ, չօգ տէ-
 ֆ՝ա տիւշմէն օրտուսուէնու պասմաղա՝ աւ-
 քերին էօնիւնէ քէնտի տիւշէր, էլ էլէ
 տէօյիւշմէտէ՝ աւոր սէօյլէնմիշ, վէ չօգ քի-
 պար հէմշհրիլէրինի տիւշմէն էլիւտէն
 գուրթարմաւտա շէօհրէթ պուլմուշ ուտու:
 Խմկերաթօր օլտուգտա եիյիտլիյինի տահա

յիյատէ կեօսթէրիպ , իշինէ տաճա զյա-
տէ մուգայեւտ օլտու : Լաբին եէնի կիբէն
երլ՝ եէնի ուգուպէթ կէթիրիպ , վէ տիւշ-
մէնլէր թարաֆ թարաֆ զալէպէ էթմէլլէ ,
տէվլէթի թէհլիքեյէ գոմուշար ըտը : Պու-
մուսիպէթլէրէ օէսնատէ զարշը գոյաճապ՝
պէլքի Փրօպօտան զայրի եօղ ուտու , Լաբին
հարպի ասքեր զահմէթտէն ճանը եանմըշ ,
վէ Փրօպօնուն սըղը նիզամընա տայանա-
մայըպ , Եղւնանի մէմլէքէթլէրինէ տօղըու
կիտէրքեն , ֆըրսաթընը պուլուպ , Փրօպօյու-
էօլտիւրտիւլէր : Փրօպօ Իմփէրաթօր օլալը
ալթը սէնէ տէօրթ այ օլմուշ ուտու : Պու-
ճիւմլէ իլէ եինէ պու ատամա օլան իթի-
պարլարընա իսպաթ իշին , իւգէրինէ պիր
ալա թիւրպէ եափըպ , մէտհի հագգընտա
պիր թարիւս չիպտիրտիլէր :

Եւրինէ Մարգօ - Աւրէլեօ -
Բ . Թ . 1035 : Գարօ նամ սարայ ասքերինին
Ք . Թ . 282 : պաշընը Իմփէրաթօր էթտի-
լէր : Օ տա հիւքիւնէ մէթանէթ օլմագ
իշին , Գարինօ վէ Նումէրեանօ նամ օղուլ-
լարընը՝ պիլէսինճէ Իմփէրաթօրլուղա շէ-
րիք էթտի : Պիւլիւք օղուլ՝ ատընը պէտ
լսուլլար ըլա քիրլէթիլիշ իտի . իքինճիսի
էտէպ վէ ֆաղիլէթ սահիպի վէ ճէսարէթ-
լի իտի : Գարօ՝ Իմփէրաթօր օլտուպտան
սօնղըա , արասը չօգ կեչմէտի , չատըրը-
նա պիր երլտըրըմ էնիպ , էթրաֆընտա
օլանլար ըլա հէփ պէրապէր էօլտիւր-
տիւ :

Պու սէֆէրտէ քիւշիւք օղուլ Նումէր .

Եանս՝ պապաօրյա պէրապէր Թաթար-
 ւար իւզէրինէ , վէ օնուան Աճէմէր իւզէ-
 րինէ կիտիպ , պուշարը եէնմիշ իտի , լա-
 քին պապասընըն էօլմէսինտէ թէսէլա
 գապուլ էթմէզ օլտու . վէ օլ պատար
 կեօզ եաշլ տէօրտիւ բի , կեօզ աղորսընա
 ուղրայըպ , պիր եէրէ կիտէմէյի զաման՝
 տէօրթ թարաֆը գափալը՝ թախթի ըէվան
 ըլա կեզմէյէ միւհթիւմ օլտու : Ափրօ նամ
 գայնաթասը՝ տամատընըն պու հալինի
 կեօրիւնձէ , իմփէրաթօրլուղու պէն Կօ-
 լայճա էտինիրիմ իւմիտի իլէ , եարամա-
 ղըն պիրինի ադձէ իլէ թուլթուպ , իմփէրա-
 թօրու թախտի ըէվանը իշինտէ թէփէլէթ-
 տի . վէ էթտիյի տույուլմասըն տէյի , սաղ-
 տըր ամմա , ըշրդ կեօզիւնիւ ինձիտիյօր , օ-
 նուն իշին թախթի ըէվանտան չըգամազ
 տէյի հէվատիս էթմէշ իտի : Լաքին լէշ դօզ-
 մազա պաշլայընձա , եարամաղլըղը տույու-
 լուպ , օրտունուն իշինտէ պիր դուլղուլէ
 չըգտը : Օղուլղուլէնին արասընտա , Տիօզ-
 լէցեանս՝ ասիրին մէշուր սէրասքերլէրի-
 նին պիրի իտի , ասքեր ձու իմփէրաթօր
 էթտիքտէ , օ տա քենտի էլի իլէ Ափրօյու
 վուրուպ էօլտիւրտիւ : Չիւնքի բավիլէրին
 նազլինէ կեօրէ՝ Տիօզլէցեանս պիր եապան
 տամուղու էօլտիւրտիւքտէ , իմփէրաթօր
 օլաճագ տէյի , պիր պագըճը փիշին խապէր
 վէրմիշ իտի , վէ չիւնքի Ափէր՝ լաթինձէ
 եապան տամուղու տէմէք տիր , պագըճը-
 նըն իսթիսրաճը պունունչա իճրա օլտու
 տէրլէր :

Ի . Թ . 1037 : Տիպիկեցեանո զաթինտէ պիւր
 Բ . Թ . 234 : պայաղը ատամ է վլատը, Տալ-
 մացեա ալալէթինտէ Տիպիկեա
 շէհրինտէ տողմու օլմաղլա, ատընա Տիպ-
 լէցեանո տէմիշլէթ տէյի նազլ էտէրլէր :
 Իմփէրաթօր օլտուղու զաման դրոդ եաշլն,
 տայըտը, վէ քենտիյի պու մէսնէտէ էրտի-
 րէն՝ քենտի լիադաթը օլտու, զիրա ասքե-
 րի տէ՝ եիյիտլիք, պախաթ, վէ պասիւրէթ
 շէօհրէթլէրի իլէ, հէր ըիւթպէյի գաթ
 էթմիշ իտի : Պու էսնատէ Շիւնայ թա-
 րաֆընտան եապանի թաիֆէլէր մէմիէ-
 քէթլէրի պասմըշ . ջիւնքի պուշլար Րօմա-
 լըլար ըլա տաիւնա ճէնքտէ օլտապ, ազըն-
 լարընա գարշը դոյաճադ Րօմա ասքերի ու-
 զագլանտըդճա, պուշլար ինլէրինտէն տի-
 շարը ուղըարլար . վէ Րօմա ասքերի կեօ-
 ըիւնտիւյիւ պիւրլէ, եինէ տէօնէր, սօուգ
 ինլէրինէ գաշարլարտը քի, ախէրինէ կիրէ
 պիւլի, նէ կիրաէ իշինտէ եաշայա պիւլի :
 Պու արատա Մօսգօլիսթան, Լէհիսթան,
 Մաճարիսթան վէ Նէմիսթան թարաֆ-
 լարընտա օլան՝ նիշէ եապանի թաիֆէլէրի՝
 Րօմա ալալէթլէրինէ սայըսըզ ասքեր իլէ
 ազըն էտիպ, քենտիլէր պօզդուճ վէրտիք-
 ճէ, գուվլէթլէրի ինտուլարը մէթանէթ
 պուլուր կիպի իտի : Տիպիկեցեանո քենտի
 դատիմի տօսթու Մասսիմիանօյու պիւլէ-
 սինճէ Իմփէրաթօր էթմիշ իտի . իքիսի
 պիւրլիքտէ պու տիւշմէնլէրի վէ տահա սա-
 իրլէրի տէֆ՝աթլէ եէնտիքտէն սօնդըա, ի-
 քիսի տէ Իմփէրաթօրլուղու պրապըպ,

Թէնհայէ շէքիւտիւէր քի, աղէ՞մ միւթէ-
հայեիր օլտու: Տիօզլէցիանօ իպթիտալար,
տաքրիսթիանլարա շէօյլէ իթիպար էթմիշ
իտի քի, քենտի փէք եագըն էթպաինին
ջօղու քրիսթիան ըտը. վէ մանսըպլարըն
էքսէրինի քրիսթիանլարա թէվճիհ էթ-
միշ իտի. լաքին Մասսիմեանօ Իմփէրա-
թօր օլտուգլայն, պուենուեն Ֆիքրինի շէվի-
րիպ, տէվլէթին հէր թարաֆընտա սայ-
ըսըզ քրիսթիանլար գըրտըլար: Տիօզլէ-
ցիանօ՝ Իմփէրաթօրլուղու պրագտըգտան
սօնդրա, պիր գաշ սէնէ Իզմիյիտտէ րա-
հաթ եաշայըպ, նէ էօլիւմ իւլէ էօլտիւյիւ
մալոււմ տէյիլ տիր: Եիրմի սէնէ Իմփէ-
րաթօրլուղուենտա ասլա պօշ տուրմայըպ,
տէվլէթէ ջօգ ֆաիտէսի օլմուշ տուր. վէ
էթտիյի սըգը զապթ օլ ասիրին պօղուգ
մէշըէպլէրինէ փէք միւնասիպ իտի:

Պուենլար Իմփէրաթօրլուղու
ր. Թ. 1057: պրագտըգտա, քենտիւէրին

Ք. Թ. 304: Չէզար (71) նասպ էթտիյի

Գօսթանցօ - Գլօրօ վէ Կալէրեօ՝ ճիւմլէ-
նին ըէյի իլէ Իմփէրաթօր օլտուլար: Գօս-
թանցօ՝ իսօշ թապիաթ, էհլի ֆազիլէթ,
վէ քեամիլ ատամ ըտը. Կալէրեօ՝ կերչի
եիյիտ, լաքին հէվաի նէֆսէ թապի, վէ
թաշ եիւրէքլի՝ պիր մէրհամէթսիզ իտի:
Պուենլար՝ պէօյլէ պիր պիրինէ զըտ մէշըէպ-
լէրի իլէ, իքիսի տէ եէք պաշընա հիւքմ
էտէ պիւմիք իչին, տէվլէթի պէյնլէրինտէ
պէօլիւշիւպ, Ղարպ ալալէթլէրի Իմփէրա-
թօրլուղու Գօսթանցօյա, վէ Հարգ ալա,

լէթլէրի Կալէրեօյա տիւշտիւ (85) Գօս.
 թանցօ ինկիլթէրրոյա վարդապ. Իսգօցեա.
 լըլարը պօղուպ. Եօրդ շէհրինտէ էօլտիւ.
 Վէ էօլմէտէն մուգատտէմ, Գօս/թանթին
 նամ օղլունու եէրինէ Իսփէրաթօր նասպ
 էտիպ, քրիսթիանլարը հէր վիճհ իլէ հի-
 մայէ էյլէ տէյի թէնպիհ էթմիշ իտի: Վէ
 Կալէրեօ Գօս/թանթինի գապուլ էթմէյիպ,
 գարշը գօմաղա թէտարիբլէր կեօրիւպ,
 քրիսթիանլարը տա էօրսէլէմէր գայտըն,
 տա իքեն, լիւանդըրնըն զաղապը եթիշիպ,
 չարէսիգ պիր միսքինլիյէ միւպթէլա օլ-
 տու քի, պիւթիւն վիւճուտի եէք փարէ
 պիր չուպան օղուպ, նէ հասըլ օլան գուրտ,
 լար թէմիղլէնիր, նէ գօգուտան եանընա
 վարըլըր ըտը: Թանդըրնըն պու պիր զաղա-
 պը օլտուղուն քենտի տէ անղլայըպ, քրիս-
 թիանլարա գարշը էթտիյի Ֆէրմանլարը
 հէփ կերի ալըպ, տուալարընը իսթէմէյէ
 պաշլատը ամմա, միւֆիտ օլմայըպ, ագը-
 պէթ էօլտիւ:

Կալէրեօ էօլտիւքտէն սօնդրա,
 Բ. Թ. 1059: Իսփէրաթօրլուգ Գօս/թան-
 ք. Թ. 306: թինտէ գալտը: Պու օ Գօս-
 թանթին տիր քի պէյի: շէօհրէթի իլէ
 անըլըր: Իպթիտալարտա Իսփէրաթօրլու-
 զա թալիպ՝ պիր գաշ խասամի օլտույուտու.
 հաթթա պիրի փութփէրէսթլիյին փէք
 մուաննիտ հիմայէ էտէնի՝ Մասսէնցիօ
 նամ Տօմա Վալիսի իտի: Տէրլէր քի, Գօս-
 թանթին պու զօրպայա գարշը կիտէրքեն,
 պիր ազիմ միւճիգէթ կեօրիւպ, քրիսթիան

օլմուշ: Օրտուսույուլա Բոմա իւզէրինէ
 եիւրիւրքեն, պիր ազշամ օթու օլմուշ, տիւն-
 եանըն հալլէրինտէ գարար օլմատըղընը,
 վէ պու սէ Ֆէրինին թէ հիքերէրինի տիւ-
 շիւնիւպ, Ալլահտան իմտատ օլմատըգ-
 ճա՛ պաշա չըգամայաճազընա ազլը եաթ-
 մըշ: Լաքին ալլահ հագգընա՛ ինսանլար
 պէյնինտէ տիւրլիւ ղիւիւմէր շալգանըր,
 հանկիսինէ սիւլուք էտէճէյին պիլմէղ:
 Ֆիքրի աշլըպ, տօղրույու թանըմտգ իշին
 տուայէ տուրուր: Օարատա կիւնէշ պա-
 թայօրքեն, կեօք եիւզիւնտէ հաշ կիպի իքի
 տիրէք կեօրիւր (ձ), իւզէրինտէ ՊՈՒՆՈՒՆ-
 ԼԱ ԵԷՆ տէյի եազըլը: Պէցլէ պիր ղարիպ
 սէյրան՝ Գօսլթանթինի տէ, օրտուսունու
 տա հայրան էտիպ, հէր քես քենտի ղիւ-
 մինէ կեօրէ մանա վէրտի: Փուլթփէրէսթ-
 լէր՝ Միւնէճճիմէրինին սէօղիւնէ պագըպ,
 պու պիր մուսիպէթ նիշանէսի տիր տէ-
 տիլէր: Լաքին Գօսլթանթինին Ֆիքրինէ
 պաշցա շէյ եազըլուր: Վէ րավիլէրին նագ-
 լինէ կեօրէ, « կեճէ Գօսլթանթին պագը
 րիւյալէր կեօրիւպ, ղայրէթէ կելտի: Իր-
 թէսի կիւն պու նիշան ըլա պիր պայրագ
 եափուրըրպ, Ֆէլէյին իմտատ նիշանէսի
 տիր տէյի, հէր տաիմ օրտուսունուն էօ-
 նիւնտէն շէքտիրիր իտի: Օ թարիխտէն

(ձ) կեօրիւնէն իքի տիրէք՝ շու շէքիւտէ
 X խի պիր Թէք եազը տըր քի. Եուսանի
 լիսանինտէ ԽՐԻՍՏՈՍ օգուսուր:

սօնդրօս , մէշհուր աշխիւնէրտէն քրիսթիան-
ըղը է օյրէնիւպ , աշխեսար դապուլ էթտի :

Վ է հարպի ասքերին շօղու՝ զաթի քրիս-
թիան պուլունմաղլա , պու մինվալ իւզրէ
ճիւմէսինի քենտիյէ պէնտ էտիպ , տօգ-
սան պին եայա վէ սէքիդ պին աթլըլա
վաղըթ ֆէվթ էթմէյէրէք իթալեայա կի-
րիպ , Բօմա գափուսունա գաւտար վարտը :
Մասսէնցիօ տախի եիւզ եէթմիշ պին
եայա վէ օն սէքիդ պին աթլըլա Բօմատան
շըղըպ , պիպ աղիմ՝ ճէնք էթտիւէր քի ,
Մասսէնցիօնուն աթլըսը պօղուլուպ , մէյ-
տան Գօսթանթինէ դալտը վէ Մասսէն-
ցիօ գաչարքեն , թիվէրէ սույունու կեշ-
տիյի եէքտէ , քեօիրիւ երղըլըպ , տիւշտիւ
պօղուլտու :

Պունուսրէթտէն սօնդրա Գօսթանթին
Բօմայա կիրիպ , էթտիյի նուսրէթ՝ քենտի
հիւնէրի տէյիլ , իլլա պալատէն պիր հէք-
մէթ տիր տէյի , նէ էրպապը տիվանըն է-
տէճէյի ուպուտիյէթի գապուլ էթտի , նէ
է հալի մէմլէքէթին : Վ է կեօք եիւզիւնտէ
օ կեօրտիւյիւ հաշ նիշանըն բէսինի քեն-
տի թասվիրլէրինին սաղ թարաֆընա գօ-
տուրուպ , հէփսինին իւսթիւնէ պու եա-
ղըլարը եաղտըրտը , եանի « Պու մուզաֆ-
ֆէր Հաշըն նիշանըլլա , Գօսթանթին՝ պիր
դօրպանըն էլինտէն վիայէթի խէլաս է-
տիպ , Բօմանըն տէվէթինէ վէ ճէմաաթը
նա էվվէթի հիւքմիւնիւ ալը վէրտի : » Վ է
հաշ սիասէթի՝ օ անէտէք պիւյիւք գա-
պահաթի օլան էսիրլէրին ճէզասը իքեն ,

ենտան սօնդրա եասագ էտիպ, քրիսթիան լարը մինպատ ինձիթ մէսինլէր տէյի ֆէրմանլար տաղլթ տըղլնուտան մատա, պալա մանօրպլարա պիլէ քրիսթիանլարա բուխաթ վէրտի:

Պու մինվալ իւղրէ Գօսթանթին՝ քրիսթիանլըղըն պիւյիւմէսինէ հէր վէճհ իլէ եարուրմ էտիպ, իլիմ տախի օ անէտէթ կեօզտէն պրագըլմըշ, ինգիրաղ պուլմուշ իքեն, եինէ մէյտուանա կեթիրմէյէ ճահտ էթտի: Լաքին Գօսթանթինին պու դայթի արասընտա Մասսիմինօնամ Շարգ մուհաֆըզը պաշ գալտըրըպ, բահաթինի պօղտու: Իմփէրաթօրլու գ հիւքմիւնէ հիսսէտար օլմադ սէվտասըլա՝ Մասսիմինօ քիւլի ասքեր գալտըրըպ, Իմփէրաթօրլուդա շիրքեթի օլան Լիլինեօնամ՝ Գօսթանթինին ինիշթէսի իւգէրինէ եիւրիւտիւ: Վէ պիր գաշ տէֆա էլլէշտիքտէն սօնդրա, պիր պիւյիւք ճէնք վէրիպ, Մասսիմինօ կերչի օ տէֆա սէլամէթ պուլտու, Լաքին պախթընը պիր տահա տէնէմէք իչին, եէնիտէն ասքէր տիւղէյօրքեն, էճէլ եէթիշիպ, թէտպիրինի իճրայէ վազըթ վէրմէտի: Վէ էօլիւմիւ՝ հատտէն աշրըր պիր ջուղընլըգ զօրուլա օլտուղունտան, քրիսթիանլար՝ ալլահըն պու պիր դուգապը տըր տէտիլէր. զիրա Մասսիմինօ՝ քրիսթիանլարըն պաշ տիւշիւնի իտի:

Պու վագ ալէր Լիլինեօյուլու Գօսթանթինէ՝ բահաթլէրի իլէ տէվլէթի զուպթ էթտիրէճէք պէշարէթլէր իքեն, թառու:

շարընտան նաշի՝ տէվլէթին պիր պէօլլւյ-
 իւնէ գանաւթ էթմէյիպ, իքիսի տէ պի-
 թիւնիւնէ կեօղ տիքիպ, պօղուշտուլար ։
 Փուլթփէրէսթ ըսվիլէրին նաղլինէ կեօրէ՝
 պօղուշմալարընա Գօսլթանթին սէպէպ օլ-
 մուշ . վէ քրիսթիանլարըն սէօղիւնէ կեօ-
 րէ՝ Լիշինեօ սէպէպ օլմուշ տէրլէր ։ Իքիսի
 տէ վար դուլվլէթլէրին պաղույէ կեթիրիպ,
 պու իքի եաուղ օրտու՝ օլ էսնատէ Փան-
 նօնիյա (74) տէտիքլէրի Բում իլի ալալէ-
 թիւնի՝ Չիպալի նամ՝ էսքի պիր շէհրինէ
 եաղըն ջաթըլըպ, ճէնկե պաշլամատան՝
 Գօսլթանթին էթրաֆընտա քրիսթիան
 եպիսկոպոսլար ըլա պէրապէր տուայէ
 տուրտու ։ Լիշինեօ տա էօթէ թարաֆ-
 տա փուլթիմալարընա քենտի իշին տուա
 ըսմարլատը ։ Նիհայէթ զաֆէր տօղրու աի-
 նէ միւյնսէր օլուպ, Լիշինեօ չօգ տիրէնմիշ
 իքեն, աղըպէթ եէնիլտի ։ Գօսլթանթին՝ օր-
 տուսունու զապլթ էտիպ, սուլհա մէճպուր
 էթտի, վէ պարըշուր ։ Լաքին պու պարըշ
 չօգ սիւրմէյիպ, եինէ սէֆէր պաշլանտը ։
 Վէ իքի խասիմ պիք դաթի՝ ճէնկե թու-
 թունուպ, Լիշինեօ թէքմիլէն պօղուլտու ։
 Գօսլթանթին պունու իզմիլիտէ դատար
 գօվալայըպ, օրատա Լիշինեօ տէվլէթտէն
 էլ շէքիպ, պագը կիւնլէրինի քենտի քեն-
 տիյէ կեշիրմէք շարթըլա, էօմրիւնէ գաստ
 էթմէմէյէ՝ Գօսլթանթին եէմին իլէ վաա
 էթմիշ իքեն, Լիշինեօնու թէտպիրլէրին
 տէնմի վէսվէսէ էթմիշ օլա, եօգսա Լիշի-
 նեօ եինէ էլ ալթընտա՞ն գաւտ էթմէք

գայտընտամը օլա, Գօսթանթին՝ եէմինի-
նի պասըպ, Լիշինեօյու տա, օնտան ագ-
տէմճէ Չէղար օլան Մարցիալէ նամ՝
Լիշինեօնուն սէրապերինի տէ գաթլ էթ-
տիրտի :

Պու վէճհիլէ Գօսթանթին եէք պաշընա
տէ վէթէ սահիպ օլուպ, քրիսթիանլըղա
մէթանէթ վերմէյէ պաշլատը : Վէ պուն-
տան պէօյլէ եինէ գարըշըղլըգ գուհուր է-
տիպ, պիր քետէրի օլմասըն տէյի՝ գավի-
նիզամլարա րապթ էթտի : Ապիսկոպոս-
լարըն էմրինէ իթաաթ էթսինլէր տէյի՝
հէր քեսէ թէնպիհ էթտի : Օլ էսնատէ
Քիլիսէտէ պաղը հերետիկոսլուղլար ղու-
հուր էթմիշ իտի, էղ ճիւմլէ Արիօսուն
հերետիկոսլուղլու թիւրէյօրտու, պունլա-
րը պաստըրմաղա իղնիք շէհրինտէ պիր
ուամումի ճէմիյեթէթ էթտիրիպ, քենտի վէ
իւշ եիւզ օն սէքիղ եպիսկոպոս, վէ չօգ Քա-
հանա վէ Սարկաւագ պուլունտու : Վէ
պու ճնոմիյեթէթտէ օն եէտի քիշիտէն մա-
տասը՝ Արիօսուն ըէյի հերետիկոսլուղ
տուր տէյի հիւքմ էտիպ, թարաֆտար-
բարըլա պէրապէր սիւրկիւնէ կեօնտէր-
տիլէր (ղ) :

Գօսթանթին կերչի պիւթիւն տէվէթի
րահաթլանտըրտը, լաքին քենտի էվլինին
խըրըլթըսընտան պաշընը գուրթարամա-

տը : Օ գաւառներն բաժնէրի հէր պիւրի պիւ-
րէր տիւրիւ նազլ էթմէյլէ : Ֆառուսթա
նամ է հլինի վէ Գրիսփօ նամ օղլունու. նէ
սէպէպ իլէ էօլտիւրթտիւյիւ՝ սահիհուն
մալում օլմուշ տէյիլ տիր : Սահիհ դըսա
սլունան նազլ պու տուր քի Ֆառուսթա
իֆրաթ կիւզէլ պիր դարը, լաքին իֆրաթ
տա հէվաի նէֆսէ թապի օլմաղլա, Գօս-
թանթինին պիր ախէր գարըսընտան տօղ-
մուշ Գրիսփօյա ալագա էթմիշ օլա : Պու
դարը Գրիսփօյու այարթմաղա չօգ տու-
ղաղլար գուրուպ, պաշա չրգամայընճա,
մէրամընը աշիքեար աէօյլէ մէյէ ութանմա-
տը . Գրիսփօ պունտան իքրահ էտիպ, եիւզ
էթթինճէ, Ֆառուսթա ինթիգամ դայուր-
նա տիւշիւպ, Գրիսփօստան իֆթիւրաթլա՝
Գաթանթինէ շիքեայէթ էթտի : Օ տա
դըզգանճլղընտան՝ դագապա կէլիպ, Գրիս-
փօյու սէօյլէթմէտէն էօլտիւրթտիւ : Սօնդ-
րա Գրիսփօնուն գապահաթի օլմատըդը
աշիքեար օլտու աւմա, Գրիսփօ էլտէն չրգ-
մըշըտը : Վէ իմփէրաթօր՝ էվլատընըն գա-
նընը էօտէթմէյէ, Ֆառուսթայը՝ խըյանէ-
թինէ պազը ըէֆիգ օլանլար ըլա պէրա-
պէր էօլտիւրթմէքտէն դայրի շարէ պուլա-
մատը :

Գօսթանթին թախթընը Րօմատան գալ-
տըրըպ, Բիւղանդ (84) տէտիլէրի եէրէ
նազլ էթտիյինտէ՝ տէվլէթէ էթտիյի գա-
րարը՝ մուգաուտէմ էթտիյի պունճա էյ-
լիքէր էօտէմէզ տէրէր : Թախթընը պէօյ-
լէ նազլին սէպէպի՝ եա Րօմատա քէնտիյէ

էթտիքլէրի ընդալէթէ կիւճէնմիշ, եա իս,
թամպօղուն մէքեանը՝ մէմալիքինին տաՀա
օրթա եէրի տիր դըյաս էթմիշ, եախօտ
Շարգ մէմլէքեթլէրինէ քենտի տաՀա եա,
դըն պուլունմասը իգթիղա էթմիշ, վէ
տախի հէրնէ սէպէպի վար ըմըշ ըսա, հէ-
փիսի պօշ վէ թէմէլսիղ օլտուղու՝ սօնդրա
վուղու պուլանտան անդլաշըլուր : Տէվ
լէթ պիր էյեամտան պէրի ինդիրաղ պուլ-
մատա իքեն, պու թէպտիլի մէքեան իւս,
թէ կելիպ, խարապընա սէպէպ օլտու : Օ
թարիխտէն սօնդրա, տէվլէթ էվլիլթի ա-
ղամէթինի պուլմագ միւմքին օլմայըպ, քէն-
տի թարլասընտան չըգմըշ, պիր էճնէպի
եէրէ տիքիլմիշ ~~ժոնէ~~ կիպի՝ եափճա եափ-
ճա սօլուպ, աղըպէթ քեօքիւնտէն գու-
րուտու :

Գօսթանթինին էվմէլ թէրթիպի՝ պիր
շէհր պինա էտիպ, տիւնեանըն փախթախ-
թը էթմէք իտի : վէ լնատօլուտա Պրու-
սա այալէթինտէ Էսքի Իսթամպօլա եա,
գըն պիր եէր պէյէնտի : Վէ տէրլէր քի,
օրատա շէհրին թէմէլինի պրաղըրքեն,
պիր գարթալ գուշու կելիպ, տիվարճընըն
պիրինին իփինի դըրըպ, դարա տէնիղ պօ-
ղազընըն Բում իլի թարաֆընտա Բիւ-
զանդ տէտիքլէրի շէհրէ կեօթիւրմիշ : Օ
գաման Իմիէրաթօր տա թախթընը օրայա
գալտըրմաղա դարար վէրմիշ : Վ աղրա
թապիաթ հէր էյլէյի, հէր կիւզէլլէյի •
եէրէ ճէմ էթմիշ իտի քի, պիր աղիմ
տէվլէթէ փախթախթ օլմաղա լայըգ պիր

մէքեան ըտը: Եւրի պիր եխքսէք օլա, եա-
լլ զըլըսընա տօղրու պիր եաթըդ եօգուշ
էնէր, էօնիւնտէ դարա տէնիդ պօղաղը.
վէ հէվաի իղլիմի հէր վէճհ իլէ խօշ վէ լա-
թիֆ պիր մահալ տըր: Գօսթանթին պու-
եէնի Բօմայը՝ էսքի Բօմա կիպի՝ օն տէօրթ
մահալլէ էտիպ, իշինէ պիր
Բ. Թ. 1083: Գաւթիտօլեօ, վէ օյուն մէյ-
Ք. Թ. 330: տանլարը, վէ քիլիսէլէր, վէ
չօգ աղիմ պինալար եափտըրըպ շէնլէթ-
տիքսէն սօնդրա, թէտպիրի իւղրէ պիր
աղիմ շէհիր օլտուղուն կեօրիւնճէ (Ճ) Շէ-
հիտէր (Նահատակ) Ալլահաճնա իհտա-
էթտի: Սէ շէհրին իսմինէ՝ քենտի իսմի
իլէ ԳՕՍԹԱՆԹԻՆՕՓՕԼԻՍ տէտի (Մ):
Իրի սէնէյէ դալմատը պինասընը թէքմիլ
էթտիքտէ, պիւթիւն տէվլէթի ըիճալլէրի
իլէ ալայ էտիպ, վիլայէթէ կիրտի:

(Ճ) Իսթամպօլ շէհրի չօգ հանդըն վէ
զէլզէլէլէր կեօրմէյլէ, Գօսթանթինին եափ-
տըղը պինալարտան՝ շիմտի փէք աղ շէյ
վար, չօղու սօնդրատան եափըլմըշ տըր տէր-
լէր:

(Մ) Եօւնտի լիսանինտէ Գօսթանթինօ-
փօլիս, եանի, Գօսթանթին շէհրի տէմէք
տիր, (Գօսթանթանիյէէ, հախօտ Գօսթան-
թինիյէէ). լաքին շէօհրէթ վէրմէք իշին
սալթ փօլիս (շէհր) տէրլէր. վէ Սիէն իւլէ (շէ-
հիրտէ) լաֆզընտան դալաթ օլմուշ՝ թիւրքի
լիսանինտէ Իսթամպօլ տէրլէր:

Գօս/թան/թին/ին պօւ նազլի՝ տէվլէ/թի տէր հալ /թաղնիր է/թմէտի։ Բամալըլարըն նէ գոտար ճանը սրգըլտըլըսա տա, մու խալիֆէթ է/թմէտիլէթ։ Վ է իքի իւչ սէնէ գատար տէվլէ/թտէ պիր ֆի/թնէ զուհուր է/թմէտի։ Լաքին Վօ/թի /թաիֆէսի՝ /թու նա եալըսընը խալի պուլուպ, եինէ ագրն էտիպ, մէվլէթէ/թի վուրուպ, է/թմէտիքլէրի զուլուամա/թ գայմատը։ Գօս/թան/թին վարըպ պունլարը գաշպըպ, պիր տարա գօտու բի, եիւղ պին դատար ատամլարը՝ բիւթի սօուգտան, բիւթիւաճըլգտան դըրըլըր։

Գօս/թան/թին պիր շէյուէ տահա եանըլտը։ Տէվլէ/թին մէվլէթէ/թլէրինի էվլատըլարընա /թագսիմ էտիպ, Գօս/թան/թին նամ պիւլիւք օղլունա՝ Գրանչա վէ Ղարպ սէմ/թի ալալէ/թլէրինի վէրուի։ Իրինձի օղլու Գօս/թանցօյա Աֆրիգայը, վէ Բում իլինտէ Իլլիբեա (33) տէտիքլէրի ալալէ/թի վէրուի։ Վէ Գօս/թան/թէ նամ բիւլիւք օղլունա Ի/թալեայը վէրուի։ Տէվլէ/թի պէյւլէ /թագսիմ է/թմէյլէ, տիւշմէնէ գարշը գօյաճագ պիր մէրբեղ գալմայըպ, երգըմընա տահա զիյատէ սէպէպ օլտու։ Չիրա տիւշմէնլէր՝ կերչի չօգ տէֆա պօզուլտուլար, լաքին գուվմէ/թլէրի զլատէ օլմաղլա, ագըպէ/թ զալիպ օլտուլար։ Գօս/թան/թին օ/թուզ սէնէ Իմֆէրա/թօրլուգ է/թտիքուէն սօնդրա, եաշը ալ/թմըշ ալ/թըյա վարըպ, վիւճուտի գուվմէ/թտէն տիւշմէյէ պաշլայընձա, պիր խաս/թէլիյէ միւպ/թէլա

օլուպ իշմէլիտէ կիթտի: Օնտա իլէթի
 ֆէնա օլտուղուն անղլատըգ-
 ր. Թ. 1030 : տա, մկրտութիւն ալքա էօլ-
 ք. Թ. 337 : տիւ :

Զ. ՊԱՊ

Գօսննիին էօլտ-թօէն «ժնդրա, Բօն Գէլէ-
 Լիին էլգէլէ, լէ «էդէդ զն Վօփ-լէր դէն-ն:

Պաթարիխտէն սօնդրա, տէվլէթին
 սէլամէթինէ իւմիտ գալմատը: Երգըմընա՝
 ազլ ըլա գարջ. գօմագ միւմքին տէյիլ.
 էթրաֆընը սարան մաւսիպէթլէրի տէֆ
 էթմէյէ՝ նէ ճահօն էթիշիր նէ դայրէթ: Օ
 վագթին հիւքիւմօտարլարընըն հալինի պիր
 պիր թարիֆ էթմէք իդթիզա էթսէ, եէնի-
 լէնլէրտէն իսէ, եէնէնլէրի սէյլէմէք լա-
 զըմ՝ կելիր: Պէյլէ պէտխուլ, վէ սէֆա-
 հաթ ըլա պօզուլմուշ միլլէթլէրի ֆէթհ
 էթմէյէ, ֆագիլէթ վէ ճէսարէթ սահիպի
 թաիֆէլէրի սիւրիւպ կէթիրէն՝ օմէշհուր
 կօթի սէրասքերլէրինի նագլ էթմէք իգ-
 թիզա էտէր:

Պու եապանի ատամլարը՝ էվլէլլէրտէ
 Բօմալըլար սայմազ ըտը, շաշըն եէրինէ
 գօմուշար ըտը. սօնդրա, թաճիդ օվմօղա
 պաշլատըլար. լաքին օզաման տա էօլէ
 եաուզ օվմուշլար ըտը քի, նէֆիրամ էթ-

տիբլէրի զաման՝ եւր կեօթիւրմէղ ասքեր
իլէ գալցըպ, կեօյա Բամա տէվլէթինին
խարապընը թէքօնիլ էթմէք իշին, եւր ալ
թընտան օրսուլար չըգար կիպի կելիւրէր
իտի: Չէօլ եւրլէրտէ, գար դրաղը ալ
թընտա չօղալըպ, իսքեան էտէճէք տաճա
միւնասիպ պիր իղլիմէ էնմէք ֆըրսաթը-
նա՝ չօգտան պէրի պէքլէրլէր իտի: Պէօլէ
տիւշմէնէ գարչը՝ նէ հիւնէր եարար ըտը,
նէ ճէսարէթ: Ատը սանը վէ մէքեանը
պէլլիսիղ թաիֆէլէր պիր ճէքտէ պիրի
թարու մար օլուր, արտը սըրու պիր քաշը
տաճա զուհուր էտէր իտի:

Իմփէրաթօրլար՝ Աթի թաիֆէլէրի իւ-
ղէրինէ սէֆէրէ գապուարլար, էքսէրինտէ՝
դարշը գօյաճագ նէ պասիլէթ վար, նէ
ճէսարէթ: Անաուօլու սէմթլէրինտէ էյ-
լէնիպ կեվլէթիւր: Օրանըն թաճաուարլա-
րը կիպի՝ քենտիլլէրինէ սէճտէ էթտիթմէյէ
հէվլէսի, քենտի րաճաթլարընա պագար-
լար, ասքերէ եիւղէրինի կեօթէրմէղլէր,
պի գայտ վէ պի ղայրէթ, վէ եալընըղ
քենտի սէֆալլէրինէ մաիլ, տէվլէթին ի-
տարէսինէ պագտըղլարը եօգ: Գօսթան-
թին իլէ Գօսթանթէ էօլիւպ, պիւթիւն
տէվլէթ Գօսթանցօյա գալմըշ, քենտի գօր-
գագ, կեվլէք, վէ պտիսթսըղ պիր ատամ
օթուղ սէնէ Իմփէրաթօրլուղուտա խա-
րապա եիւզ թուլթմուշ տէվլէթի իտա-
րէյէ դուտրէթի եօգ, գարըլարըլա հա-
րէմ խաուէմէսինին աղզընա պագարտը:
Օնոան սօնղրա ամմի զատէսի՝ Սադրա

տէտիբլէրի Ճուլեանօ (յ) ճէսարէթ սա-
հիպի պիր աստամ, աղլ վէ իւտարէ իլէ
տաւլըանըպ, Բէնօ եալլըընտա էլլի դատար
ըէհր զապթ էթմիշ տիւշմէնլէրի Ճուլեա-
նօ եիյիտլիյի իլէ դաչլըտը: Այլէ քի իքի
սէնէ Իմիէրաթօրլուղունտա՝ Կօթիթաի-
Ֆէսի Ճուլեանօնուն ասընտան թիթրէր-
լէր իտի: Ճուլեանօնուն եէրինէ կելէն
Ճօլեանօվէ Վ ալէնթինեանօ Իմիէրաթօր-
լարտա՝ տէվլէթի տփւշմէնտէն հրֆղ է-
տէճէք գատար՝ տահա ճէսարէթ վար ըտը:
Հաթթա Վ ալէնթինեանօ տէվլէթիմ էս-
քի նիզամը նէ գատար մուղթսղի օլտու-
ղուն անղլայըպ, սէլէ ֆլէրի՝ մէմլէթին
իչլրիսինտէ գուտրէթլէրինէ մէթանէթ
վէրմէք իլին, սէրհատլարը թէհի պրագ-
մըշլար ըտը, Վ ալէնթինեանօ կելիպ, Բէ-
նօ եալլըընտա կերէյի կիպի մէթանէթ վէր-
տի: Ասքեր եաղլպ, նիզամա դօտու. Թիւ-
հիմմաթ թէտարիք էտիպ, մէթին գալա-
լէր եափտը: Լարին ինսան աղլընա կելմէ-
տիք պիր վագ՝ա գուհուր էթտի քի, իւղէ-
րինէ եէնի տիւշմէնլէր կէթիրիպ, տէվլէ-
թին քիւլլիյէն խարապընա սէպէպ օլտու:

Ազագ տէնիլի, վէ Գաֆ տաղը, վէ
Պահր-իւլ-խաղէր արասընտա՝ Ուննի վէ
Լչանի իսմինտէ ճէմիյէնթլի եապանիթա-
թար թաիֆլէրի վար ըտը. պունլարըն

(յ) Չար Յուլեանօս. (գիրա Թէքրար
փուլթիէրէսթ օլմուշ ուտու):

ագլը ֆիքրի չալուպ չարիմադրուա : Լաքին
 Ալադ տէնիդի կեչիլմէլ պիր կեզ տիւր
 գըլաս էթտիքլէրիհուէն , օ անէտէք Րօմա-
 լըլար ըլա պիր միւնասիպէթ փէյուա էտէ-
 մէյիպ , սաիր թաիֆէլէր՝ էմինէն վէ սալի-
 մէն եաղմա վէ չափուլ էթտիքլէրի եկրուէ ,
 պուենլար ահմագլըղլարընըն կեօսթէրտիյի
 հուտուտա գանաւաթ էթմիշ տուրուըլար
 ըտը : Պաղըլարըն դըլասընա կեօրէ , թէն
 սույունտան ագան աղընթըլա կելէն պու-
 չըգ՝ Ալադ պօղաղընտա աղար աղար պի-
 րիքերէք՝ սուտան եիւքսէք պիր գուրուլուգ
 փէյուա էտիպ , պու էսնատէ օ եապանի-
 լէրէ պիր կեչիտ կեօսթէրմիշ օլա : Պաղը-
 լար տա տէրլէր քի , իքի թաթար ուշաղլ
 պիր տանա գալալարքեն , հայվան իւրքիւպ ,
 պօղաղը էօթէյէ կեչտի , պուենլար արտընա
 տիւշիւպ , սույուն էօթէ եիւղիւնտէ պիր
 եէնի տիւնեա կեօրտիւլէր : Տէօնիւշէրին-
 տէ՝ պիւ շէօյլէ աճիապ եկրլէք կեօրտիւք
 տէյի՝ պուենլար նաղլ էտինձէ , սայըսըլ
 ասքեր կելիպ պօղաղը կեչիպ , Աթի ասքե-
 րինէ բասթ կելիպ , վուրուպ գաչուրտըլար :
 Աթի ասքերի գօրգուսունտան թունա
 եալըսընա վարըպ , Րօմալըլարտան պիր սը-
 դընաճագ եկր իսթէտիլէր : Վ ալէնթին-
 եսնօնուէն Գարընտաշը վէ մանսըպտաշը
 Վ ալէնթէ՝ պուենլարա Րում էլինտէ պիւ
 միգտար եէր թագսիմ էթտի . լաքին էլ-
 գէմ օլան դախիրէլէրինի վէրմէտի : Պուեն-
 լար տա աճըղա տալանաւայըպ , քենտիլէ-
 րէ էլիք էտէնլէրին իւղէրինէ եիւրիւյի շ

էտիպ, Իտրէնէ շէհրինէ եագրն պիր եա-
սւղ ճէնր էթտիլէր. Վ ալէնթէնին աս-
քերինին չօղունու խարապ էտիպ, քենտի
տէ դստորքեն, պիր օլ ուլա վուրոտուլար:
Վ ալէնթէ եարսլը՝ պիր դուլիպէ իշինտէ
սաղլի իրեն, գուլիպէյէ տէ աթէշ վէրտի-
լէր, իշինտէ եանտը:

Բօմա ասքերի վարա վարա պիր տէրէ-
ճէտէ զաիֆլէնմիշ իտի քի, խմիէրաթօ-
լար՝ այսպէթլէրոտէն եէնի ասքեր գալտըր-
մագ միւմքին օլմատորղընը կեօրիւպ, պու
եապանի թաիֆէլէրին պիր թաղըմընը
իւլիւֆէ իլէ թութուպ, օ պիր թաղըմընա
գարշը գօտուրմիսդա մէճպուր օլմուշլար
ըտը: Պու թէրթիպ՝ կերչի տար վապըթ-
տա ետրարտը, լաքին թէհլըք տէֆօ-
տուգութան սօնդրա, Բօմալըլար՝ պու եէնի
միւ թթէֆիգլէրինին էլինտէն եագալարը-
նը գուրթարմագ՝ տիւ շմէնին պէլասընտան
գուրթուլմագ գատար կիւճ օլուրտու:
Ըէյլէ քի, տէվլէթ պիր զաֆիլ պասղըն
ըլա երգըլմատըրսա, հէր թարաֆտան
տիւշմէնլէրին տէֆ'աթլէ եիւրիւյիւշիւնէ
տայանամայըպ, ագար ագար երգըլտը:
Օ իաշին թաիֆէլէր՝ այսպէթին պիրինի պա-
սարլար, օնու եագրապ երգտըգտան սօնդ-
րա, օպիրինէ կիրիրլէրտի: Խաթիտա Բուս'
իլինի Գարա տէնիզ գըլըսընտանթուեա
եալըսընա տօղրու, վէ Վուսթրիա եագա-
սընտան Խըրվաթըղա վարընճա խարապ
էթտիլէր: Վ է օնտաչալըպ չըփաճագ շէյ
դալմայընճա, Սէլանիք, վէ Եանեա, վէ

Եռւնանի մէմլէքեթլէրինէ էնիպ, սօնդրա
ազ վազթին իշինտէ՝ Նէմլիսթանա եայրէ
տըլար : Պէյլէ պէյլէ տէվլէթին միլքի՝
կիւնտէն կիւնէ էքսիլիպ, էլինտէ իվթալ-
եատան զայրի եէր գալմատը :

Վալէսթէ Իմփէրաթօրուն կիւնիւնտէ՝
տէվլէթ երգըլմաղա եիւզ թութմուշ ի-
քեն, թէօտօղեօ նամ աթլը սէրասքերին
եիյիտլիյի վէ իշկիւղարըղը պիր աղ իշէ
եարամըշ ըտը . օ տա էօլտիւքտէն սօնդրա,
տիւշմէնէ գարշը գօյաճադ քիմնէ գալմա-
տը : Ալարիգօ նամ Կօթի դրալընը՝ քիւլ-
լիասքեր իլէ իմտատ իշին կեթիրթտիլէր, օ
տա կելիպ մուսիպէթի տահա պիւլիւթ-
տիւ : Պօւ գրալը՝ զայրէթլի եիյիտ վէ
ճէնկեաւար ատամ տէյի նագլ էտէրլէր,
կելիպ տէվլէթին զաֆինի կեօրիւպ, վէ
պիրինճի թէօտօղեօ (ն) Իմփէրաթօրուն
եէրինէ կելէն՝ Արգատիօ վէ Օնօրիօ Իմ-
փէրաթօրալըն՝ տէվլէթի հըֆղ էտէճէք
դուտրէթլէրի օլմատըղըն հիսս էտլանճէ,
Իմփէրաթօրլուղա թալիպ՝ Բուֆինօ նամ
Գօնսօլաուուն թահրիքի իլէ, քենտի ասքե-
րինի պաշընա պիրիքտիրիպ, տէվլէթէ սէ-
ֆէր աշտը : Վէ կեաճ եէնիպ, կեաճ
եէնիլիպ, ասքերի դըրըտըրգճա, վաթմանը
զան օրմանլար իշինտէն՝ եէնիտէն իմտատ

(ն) Պու թէօտօղեօ՝ եռագարըքի նագլ
օլունան աթլը սէրասքերի թէօտօղեանուն
օլուն տուր :

Լէթիշտիրիրտի : Նիհայէթ Ֆիբրինէ գո-
 տուղու թէտպիրի խճրա էթմէք իշին, սէլ
 կիպի աղըն էտիպ, Ալաման տաղլարընը
 սըղպ, իթալեանըն պէրէքէթլի օվալարը-
 նա եայըլտը : Պու միւֆէրիհ մէմլէքէթ
 չօգտան պէրի սէֆա վէ շէհլէթ մէքեանը-
 լտը : Տաղլարը օվալարը պիր դաման տիւն-
 եայը ֆէթհ էտէր ճէհքէիլէր հասըլա կե-
 թիրիրքեն, օ ասիրտէ հէր պիրի պիրէր միւ-
 ֆէրիհ պաղէ օվուշ, սահիպլէրինէ ելյիտ-
 լիյի ունութտուրմուշ ուտու : Օ արատա
 պիր եանտան պէօյլէ եաուզ տիւշմէնլէր
 մէմլէքէթի վուրուպ խարապ էթմէտէ,
 էհալիյի գօրգու սարմըշ օ պիր եանտան
 Օնօրիօ իմիէրաթօր՝ Բավէնա շէհրինտէ
 օթուրմուշ, Կալթ քենտի պիւյիւքլիւյիւ-
 նիւ հըֆը էթմէք սէվտասընտա, հիշ պիր
 տիւրլիւ սուշհա րաղպէթ էթմէդ : Բօմա-
 լըլարըն պաշինտա իքի դաթ պէլա . պիր
 դաման տիւնեանըն սահիպի իքեն՝ շիմօի
 եապանի տիւշմէնլէր էթրաֆընը սարմըշ .
 վէ իշէրիսինտէ սայըսըղ էհալի քիմի թա-
 ունտան, քիմի աճլըփտան գըրըլըյօր : Բօ-
 մալը պու հալտէ, էրպապը տիվան Ալա-
 րիֆօ գրալա իշիլէր կեօնտէրիպ, ինսաֆլը
 շարթլար ըլա սուշհա իսթէտիլէր : Վէ
 սուշհա րազի օլմատըղը սուրէթտէ, Բօ-
 մալըլար շէհրտէն չըգրպ տէօյիւշմէյէ ի-
 զին իսթէտիլէր : Պու թէքլիֆէ՝ Ալարիւ
 գօ գահգահայըլա կիւլիւպ « պիր չայըրըն
 օթու սըգ օլտուգճա գօլալ պիշիլէր, սէյ-
 րէք չայըրը պիշմէք կիւճ տիւր » տէյի ճէ-

վապ վերտի. եանի, պիր ապեր ճէնք եէրին.
տէ տիգիլի օլմատան ըսա, շէ հիր իջինտէ
գափալը օլտուլու հալտէ տահա գօլայ
եէնիլիր տէմէք իսթէտի: Վէ սօւլհ թէք-
լիֆէրի սէ օլէշիլտիքուէ, Ալարիօ՝ Րօհա-
յուլարըն պիւթիւն մալինի, վէ քեօլէ վէ
ճարիյէլէրինի հէի իսթէտի: Իջիլէք տէօ-
նիւպ „եա պիղէ նէ պրադաճադսըն „ տէյ-
ինճէ „ ճանընըլը „ տէյի ճէվապ վերտի:
Էօլէ շէօհրէթէ մալիք պիր վիլայէթին
հազգընա՝ պօւ թէքլիֆ փէք կիւճ շէյ իտի,
լարին էհալիի մէմլէքէթ՝ էօլէ պիր եաօւղ
տիւշմէնին էլինտէն ճանլարընը սաթըն
ալմագ իչին, մէմլէքէթլիյի վէ փութիւա-
նէլէրի սօյուպ, քիւլի մալ ճէմ էտիպ
վերտիլէր: Վէ պուենուելա ֆադաթ եր-
գըմլարը թէիլիք օլուենտու. դիրա Ալարի-
գօ Րօհայր հէրնէ զաման իսթէսէ, զապթ
էտէ պիլէճէյինի կեօրիւպ, պրադտը կիթ-
թի: Վէ պիր աղ վազիթտէն սօնդրա,
եինէ միւքեմիլէլ ապեր իլէ Րօհա իւղէրինէ
կելիպ, վիլայէթի սըղըշթըրըպ, զօր ուլա-
մը օլա, տէքք իլէ մի օլա. բապիլէրին նագ-
լինտէ իթթիֆագ եօզ, վիլայէթի զապթ
էթտի: Իլթէ պիր վազըթ ալէ-
ր. Թ. 1163: մի խարաճա քեսիպ, տիւնեայր
Զ. Թ. 410: սօյուպ, մալինի զապթ էտէն վի-
լայէթ, շիմտի քենտի նէօլպէթի կելիպ,
էօլէ պիր ֆէլէք սիլէսինէ կելտի քի, օլ-
մաուրդ զուլու մաթը կեօրտիւ: Հարպի
ապերէ՝ քիլիսէլէրաէն մա՛տա հէր եէրի
եաղմա էթմէյէ իզին վէրիլմիշ իքեն, պու-

հապանի ասքերին պիղիմ աղլալ տինխմիզէ
 էթտիյի իբրամ վէ սիյանէթ՝ պիր տէրէճէ
 տէ իտի քի, լիռ էթփէրէ սթլէրնէ ճաթ պուլ-
 մադ իւն, քրիսթիանլարա աման տէյիպ,
 հիմայէլէրինէ սրղընրլար ըտր : Վ իլայէ-
 թին պու եաղմասը իւչ կիւն սիւրտիւ, վէ
 օ եաղմաստա՝ կերէք իլմէ, կերէք օէնաաթէ
 տաիր՝ պահա եէթիշմէղ շէյլէրին դայաթի
 հիսապա կերմէղ : Պու ճիւմլէ իլէ վիլայէ-
 թին ազամէթինէ տաիր՝ պաղը նիշանէլէր
 գալուպ, պու Ֆէթհի քենտիյէ երղըմ տէր-
 իւ, իլլա իսլահը նէֆա կիպի օլտու :

Կթի թաիֆէսի Րամայը Ֆէթհէթտիյ-
 տէն սօնղրա, կերչի պրադտրլար ամմա,
 պիրտէ տահա զապթ էթմէսի նէ գատար
 գօլայ օլտուղուն անղլատրլար : Ըհհրին
 շէվրէսի էջլէ պիւյիւք քի, հէր թարաֆը-
 նը զօրումադ միւմքին տէյիլ : եէրի տիւղ
 օվա օլտուղունտան, դօլայ եիւրիւյիւ շ օ-
 լուր, իշինտէ էհալիսի աղ, տիշարտան իմ-
 տատ կեթիրթմէք մաւհալ գապիլինտէն,
 շէջլէ քի իմիէրաթօրլար Րամա իշինտէ
 օթուրամայըպ, Րավէննա շէհրինէ չէքիլ-
 մէյէ մէճպուր օլտուլար : դիրա Րավէննա՝
 վաթի մէթին պիր վիլայէթ օլուպ, տիշար-
 տան իմտատա միւհէթաճ տէյիլ իսի : Օ
 տէֆ'ա Ալլարիգօ գրալըն գլյմայըպ պրադ-
 տըղընը, սօնղրա Ճէնգէրիգօ գրալ Վ ան-
 տալ (86) ասքերի իլէ կելիպ վուրտու :
 Վէ պուշուռն զալիմ ասքերի օ միւլթէպէր
 շէհրի՝ օն տէգթ կիւն միւթէմատի վու-
 րուպ խարապ էթտի : Նէ էվ պրագիւր-

լար նէ պէյլիք եւր, նէ գարը պաղտըլար
 նէ էրքեք, նէ իսթիյարա րաղպէթ էթ-
 տիլէր, նէ չօճուղա միւրիւվէթ, վէ նէ
 տին սայտըլար նէ մէզհէպ, հէփսինի թա-
 մա ըլա շէհվէթէ գուրպան էթտիլէր :

Պու մինվալ իւզրէ, տէվլէթին փախ-
 թախթը պիր դաչ տէֆա ալագ ալթընա
 կիտիպ, Վաթիա հուտուտլարընտան՝ տիւր-
 լիւ իսխտէ՝ միլլէթլէր իթալեայը պաս-
 մաղլա, Ղարապ իմփէրաթօրլարընտա՝ իմ-
 փէրաթօրլուղուն ֆազաթ իամի դալրպ,
 գուտրէթի մահլ օլտու : Օնօրեօ իմփէ-
 րաթօրուն էլինտին մէմլէքէթլէրին չօղու
 կիթմիշ . փախթախթը՝ Կօթի թաիֆէսինին
 էլինտէ . Փաննօնլու ալալէթինի (74) Սան-
 նի թաիֆէսի դապթ էթմիշ . Նէմլիսթան-
 տան կելմէ՝ Զէէվ (65) վէ Վանուալ (86)
 թաիֆէլէրի՝ իսխանեայա սահլալ օլմուշ .
 Ֆրանչա մէմլէքէթլէրինտէ, Լէհիսթան
 եագասընտան կելէն՝ Պօրկօնեօն տէտիք-
 լէրի թաիֆէ եերլէշմիշ իտի քի, սօնդրա
 օրայա տա Կօթի թաիֆէսի կելիպ թէմէք-
 քիւն էթտի : Իմփէրաթօրլար Բօմայը պէյ-
 լէ թէրք էթմէյլէ, էհալիսի՝ պիր աղ զա-
 մանտան սօնդրա, էսքի գուվէթլէրինի
 եինէ էլէ կեթիրմէք իչին, քենտի պաշա-
 րընա պիր աղ զօր էթտիլէր : Արմօրիգօ,
 վէ Պրէթանեա (59) ալալէթլէրի՝ քենտի
 քենտիլէրինէ նիղամ գուրուպ, այրը պաշ-
 րարընա իտարէ օլմաղս պաշլատըլար : Պու
 վէճհ իլէ Բօմա տէվլէթի թէմէլինտին
 սէքիւլլապ, իմփէրաթօրլուգ իտտիասը

էտէն՝ քենտիյի սահիհ թէ հիւքէյէ աթար-
 տը : Նիհայէթ Աւղուսթօս իմփէրաթօյ՝
 իմփէրաթօրլուդ ինվանընը թէրքէթմէյլէ,
 իմփէրաթօրլուգ իսմի պաթթալ օլտու :
 Վէ եինէ Նէմլիսթանտան կելմէ՝ էրու-
 տէտիքէրի թաիֆէնին սէրասքերի Օոտա-
 գրէ՝ պիւթիւն իթալեա դրալը ինվանընը
 թագընրոյ օթուրաու : Իշթէ տիւնեայը
 գուվէթի իլէ ֆէթհ էտէն , վէ իլմի իլէ
 ալէմի թէրպիյէ էտէն աղիմ տէվլէթ՝
 պէյլէ երդըլտը : Պու տէվլէթին պիւյիւ-
 մէսինէ սէպէպ՝ փէրհիդքեարլըղ ըտը . սօնդ-
 րա աղըպ , խաբուպընա տա սէպէպ՝ զապթ-
 սըզլըգ օլտու : Պու տէվլէթին պինասը՝
 վաթան աշղըլա գուրուլտու , սօնդրա տէվ-
 լէթ եայըլըպ , Բօմալըլըպ պիր մանասըղ
 ինվան օլունճա , երգըլաճաղը աշիքեար
 օլտու : Վէ Չաթալճա ճէնկինտէն 522
 սէնէ սօնդրա , վէ թախթըն իսթամպօլա
 նադլինտէն 146 սէնէ սօնդրա , վէ Բ.Ս է .
 ֆէնտիմիդին տիւնեայէ կելտիյինտէն 476
 սէնէ սօնդրա , տէվլէթ պիթտի :

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼԸՆ ՍՕՆՈՒ .

Իւզոս իօի քիւտե ուն՝ գաւառ իօի՛ն
Իօի՛ն գաւառն հաշիւէն քիւ՛ :

(1)

(1) Լաթինէր՝ էսքի զամանտա Լացեօ
տեօիքէրի ալալէթին էհալիսի իտի . օ վա,
գըթ Լացեօ քենտի պաշընա պիր քիւշիւք
տէվէթ իտի , սօնդրա թօմալըլաք զապթ
էտիպ . հալա թօմա մէ՛լէքէթինին պիր
միգտարը տըր :

(2) Թուլթուլի՝ Լացեօ ալալէթինտէ պիր
քիւշիւք թաիֆէ իտի . պուշլարըն պաշ
շէհրինէ Արտէա տէրլէր իտի :

(2)

(3) Թրօյա (Տրոյիա)՝ հալա Չտնագ գա.
լէսինին արտընտա Լսքի Իսթամպօլ տե.
տիքէրի եէր տիր քի՛ պիր զէման պիր մէ.
թին շէհիր իմիշ : Եսահանլէր օն սէնէ տե.
ֆէրտէն սօնդրա , աթէշէ եագըպ խարապ
էթմիշլէր . շիմաի պազի եըգընթըլարը կեօ
քիւնիւք :

(4) Վէսթալ՝ փուլփէրէսթլէրտէ փուլթ.
լար հիզմէթինէ՝ պիքիր գըզլար թոյեին է.
տէրլէտի : Պու գըզլարա Վէսթալ տէրլէր.
տի , վէ էօմիւրլէրի օլտօւգճա՝ պիքիր գալ.
մալլիտըլար :

(4)

(5) Թէվէրէ՝ թօմա թօփրաղընտան կեչէր
պիր չայ տըր :

(6)

(6) Ալպա՝ Լաթին մէ՛լէքէթինին պիր
մէշհուր շէհրի , վէ պիր էյեամ փաթախ.
տըլըտը :

(8)

(7) **Փեխք** . պու փեխքէրէ Լիթթօրէ
տէրլէր իտի : Քիսվէթլէրի փեխք , լաքին
հիզմէթլէրի Օսմանլը տէվէթինտէ Գա-
փու քեահեալարը , մուսնու , հարպաճը
կիպի իտի : Վէ օմուզլարընտաքի թէպէ-
րի՝ պիրէր տէմէտ տէյնէք իլէ թաշըրլար
ըտը :

(11)

(8) Սապին թափէսի՝ էսքի զամանտա
քենաի պաշընա պիր քիւչիւք տէվէթ սա,
հիպի իտի . աւջրա տէյիւշէ տէյիւշէ
Բօմա տէվէթինին հիւքմինէ կիրտիլէր :
Մէմլէքէթլէրինէ Սապինա տէրլէր իտի քի ,
հալա պիր միգտարը Բօմա մէմլէքէթլէրի-
նէ իլհագ տըր :

(12)

(9) Չէնինա , Լնթէննա , Գրուսթումէ-
րէա էհալիսի՝ Բօմա Մէմլէքէթինէ եագըն
ուֆադ թափէլէր իտի :

(10) Գամփիտուէօ՝ Բօմա շէհրինին իշին
տէ էն պիւլիւք տաղ տըր . Բօմա շէհրի
Էսփըլտըգում՝ Բօմօլօ շըշըպ տա օն իքի
ագպապայը կեօրաիւլիւ եէր աիր : Թար-
փէյա Վէսթալըն իըյանէթինէ նիսպէթէն
պիր էյեամ Գամփիտուէօյա Թարփէյօ աէ
տիլէր . վէ թէփէսինաէ ոլան գայսլըղա
Թարփէյա գայասը տէրլէր իտի քի . օ թա-
րիստէն սօնդրա , տէվէթէ իըյանէթ է-
տէնլէրի , վէ եալան շահիտլէրինի օ թէ-
փէնին գայսլարընտան աշաղա աթըպ թէ-
փէլէրլէր իտի : Բօմալըլար պու տաղըն
իւզէրինաէ պիր մէթին գալա , վէ ալթմըշ
փուլթիւանէ Էսփալար . պու փուլթիւանէ-
լէրին էն Միւքէլէֆի՝ Վիոս փուլթուն
փուլթիւանէսի իտի քի , կերէք տէվէթէ

տախր, Կերէք մէզհէսկ տախր՝ էն ազիզ
շէյլէրի օ փուլթխանէտէ սագլարլար ըտը :
(14)

(11) Լավին Թախէսի՝ Լաթինէրէ Թա.
պի՝ Լավինեա շէհրինին էհալիսի իտի :

(22)

(12) Վէյէնթէ՝ Վէյօ մէմլէքեթինին էհա.
լիսի : Ֆիտէնլաթօ՝ Ֆիտէնէ մէմլէքեթինին
էհալիսի : Վոլագօ՝ Էթրուրեա տաղլարը
Նթէյինեա սաքին՝ հէփ ուֆագ Թախէլէր
իտի :

(26)

(13) Լիտեա՝ Լնատօլուտա հալա Լէն
Թէշէ՝ էսքի զամանտա ախր ազիմ տէվլէթ
իտի : հաթթա էհալիսինին ախր միգտարը
Կելիպ Իթալեասա Թօսպանա այալէթին.
տէ Թէմլէթին էթմիլ իտի

(41)

(14) Էթրուրեա՝ հալա Թօսպանա այա.
լէթիտի : Լաքին շիմտի պիր միգտարը Բօ.
մա մէմլէքեթլէրինէ իլհագ օլմուշ տուր :

(15) Գօնոօլօսլար իքիշէր իքիշէր օլուր.
տու, վէ տէվլէթին պաշը Կիպի իտիլէր :
Տէվլէթին հէր հիւքմիւ օնլարըն էլինտէ
իտի : Ֆագաթ պազը մատտէլէրտէ էրպա.
պը տիվանըն րէյինէ պաղլըլտըլար : ախր
տէ ախր Բօմօլընըն էօլիւմիւ Նիւ հիւքմ էտէ
մէզլէր իտի : դապահաթլը օլան Բօմալը
տափասընը սրունլարտան գալորըլպ՝ Ճէմաա.
թըն տիվանընա Կեթիւրմէյէ րուխսաթը
վար ըտը :

Գօնոօլօսլարըն նաապ օլաճաղը Կիւն՝ Ճէ.
մաաթ Բօմա շէհրինին տիշարըսընտա՝ Հէ.
փէսաոս մէյաանը տէտիքլէրի էէրէ Ճէմ օ.
լուպ մանսըպը վէրիլլէրտի : Օնլար տա.
մանսըպլարընա օթուրաճագլարը Կիւն, էր.

պապը տիվան վէ պիւթիւն ճէմտած ըլա
Գամփիտօլիօյս վարըս' Գիոս փութա իբի
սըղըր գուրպան էթտիքտէն սօնդրա, տէվ
լէթին գանուշարընա իթաաթ, վէ Բօմա
խալգընըն սերպէսթիյեէթինի հըֆզ, վէ
Ճուճհուրուէն իսայրընա սայ էթմէյէ եէմիճ
էտէրլէրտի. վէ սէնէ թէմամընտա՝ մանսըպ
լարընը պրագաւգլարը զաման, տէվլէթին
կերէք իսայրընա. կերէք գանուշարընա գար
շը՝ իրատէթլէրի իլէ պիր հարէքէթ էթմէ
տիլլէրինէ եէմին էտէրլէր իտի.

Գօնսօլսա օլան քիմսէնին սիննի՝ էքսէ
րիյեա գըրգ իւշ եաշընտա, վէ տէֆտէր
տարլըգ կիպի. վէ փրէթօր տէտիլլէրի՝
պաշ հաքիմլիք կիպի մանսըպլարը գաթ
էթմիշ օլմալլտը. անճագ սոու սինտէն էվ
վէլ, վէ պու մանսըպլարը էթմէտէն Գօն
սօլսա օլանլար՝ տմէնին ինտինտէ իտարէյէ
գատըր, վէ տէվլէթէ իսայրը օլմագ իթի
պարըլլա օլուրտու:

Գօնսօլսալար ալայ էթտիլլէրի զաման՝
էօնլէրինտէն հիրմի տէօրթ փէիք կիտէրտի.
լաքին խալգ գրալըգ շիւպհէսինէ զահիպ
օլմաղա, սայըսընը էքսիլտիպ՝ օն իբիյէ էն
տիրտիլէր: Վէ կէշտիլլէրի եէրտէ՝ հէր քեա
իքրամէն այաղա գալգարտը. քենտիլէր կե
րէք եօլտա, կերէք տիվան եէրինտէ՝ ալ
գաֆթան կիլէրլէր, վէ ֆիլ տիշինտէն
սանտալիլէտէ ռթուրուրլար ըտը:

Տէվլէթին հիւքմիւ իմփերաթօրլարա կէ
շինճէ. Գօնսօլսալարըն էլինտէ հիւքիւմ
գալմատը, հէփսինի իմփերաթօրլար զապթ
էթտիլէր, վէ հաթթա քենտիլէր Գօնս
օլսա օլուրլարտը: իմփերաթօր օլմայան Գօն
սօլսալարըն եէթինտէ՝ Գօնսօլսալուղուն ֆա
գաթ գիսվէթի գալմըշ ըտը, պիր տէ տի.

վանը ճեմ էթմէք, վէ խալգըն պաղը տա-
 վալարընը կեօրմէք հիւքմիւ գաւմըշ ըտը :
 Պու ճիւմէ իլէ Գօնսօլօսլուգ սէնէլէրի
 օլ գատար սոհիհ տիր քի՛ Բօմա թէվա-
 րիսիւտէ՛ Գօնսօլօսլարըն սէնէլէրի իւզրէ
 նազլ օլուհտն թաօրիսլէր՝ ճիւմէտէն սա-
 հիհ տիր :

Իպթիտալարտա Գօնսօլօսլարըն իքիսիտէ
 րիճալտէն օլուրտու . սօնդրա պիրէրինի ճե-
 մաաթտէն նասպ էթտիլէր, վէ հաթթա պի-
 րէրի ճեմաաթտէն օլսուհ տէյի գանուհ իհ-
 տաս իթաիլէր, նիհայէթտէ իքիսի տէ ճեմա-
 աթտէն օլմազա բուխսաթ վէրաիլէր : Վէ
 պու Գօնսօլօսլուգ մանօրպը Ճուսթիհեան օ-
 իմփէրաթօրուհ կիւնիւնէտէք սիւրտիւ :

46

(16) Կուսրէթ ալայը՝ Բօմա սերասքերլէ-
 րի ազիմ ֆէթահաթ էթտիքլէրի զաման,
 նուսրէթ շէրէֆինէ նաիլօլմագ իչին, Բօմա
 շէհրինէ ալայ ըլա կիրլիլէր իտի . վէ պու ա-
 լայա՝ Կուսրէթ ալայը տէրլէրտի : Անճագ
 պու ալայը էտէ պիլմէյէ՝ կերէյիտի քի, սեր-
 ասքեր օլան՝ ետ Տիգթաթօր օլա, ետ Գօն-
 սօլօս, ետ Փրէթօր տէաիքլէրի՝ պաշ հա-
 քիմ : Պու ալայը էտէճէք սերասքեր՝ էվլէ-
 լա սերասքերլէյի պրագըպ, ալայ էթմէյէ
 տէվլէթտէն իզին ալընճայա գատար՝ տիշար-
 տա պէքլէմէլի իտի : Պատէհու էթտիյի ֆե-
 թահաթը տիվանա թագրիր էտիպ, էյլէ իզին
 իսթէմէլի իտի : Լրպապը աիվան տախի ճէնք
 փութու տէյի թափընտրգլարը՝ Հէփէսթոս
 փութուն փութիանէսինէ ճեմ օլուպ, թագ-
 րիրի օգուլուպ, օրտունուհ Գլեւթօրլարը
 (51) եանի Տէֆտէրտարլարը, վէ եիւզ պաշը-
 լարը՝ սէֆէրտէ պուլուհմուշ օլմազա, թագ-
 րիրին մէֆհուհուհուհ էէփին իլէ թաստիգ :

վէ տիւշմէնտէն՝ ագալի տէշպին առամէօլ միւշ օլտուղանու իսայէր վերմէլիտիւէր : Օնտան սօնդրա ալայըն իզնինէ ֆէրման օլունուպ , ճէմաւթըն ըիշասըլլա՝ սէրաս քերլէյինի թէքրօր վերիւլէր իտի :

Ալայ կիւնիւ սէրասքեր ճէմօլան ասքերէ՝ կիւնիւն իգթիզասընա տաիր պիր ալշէյ սէօյլէտիքտէն սօնդրա , հէրքեսէ հէտիյեէլէր , վէ տիւշմէնտէն տլընան մալին պիր միգտալընը թէվղի էտիպ , ուլայա պաշլար : Բօմանըն (Ժրիօնֆօ (նուսրէթ) դափուսու աէտիքլէրի գափուսան իշէրի՝ էօնտէն պօրուղանլար : Ենլարըն արտընտան՝ գուրպան օլտաֆ պուղտլար , պօյնուղտարը վարագլը , վէ պաշլարը շիշէքլէր վէ սաշագլար ըլա տօնանըլը , օնտան սօնդրա տիւշմէնտէն ալընան մալէր՝ քիմի տէլիգանլը ճէնքճիլէր էլինտէ , քիմի արասլարտա . պուշլարտան մօտաֆէթհ օլունան շէհրինայալէթին , վէ օրալարտա օլան մէհուր չալարըն վէ տաղլարըն ըէսմի՝ եա ալթուանտան , եա կիւմիւշտէն , եա վարագլը օտուանտան , եախօտ ֆիլտիշինտէն , եա պաշմուսուանտան եափմա , վէ իրի եազըլլա ֆէթհ օլան միլէթլէրին իսմի եաղըլը թախթալար : Օնլարըն արտըսըրա՝ էսիր թուլթուլան ասքեր զապիթանը , եախօտ գրալլար՝ եա տէմիր , եա կիւմիւշ , եա ալթուն զէնճիրլէր իլէ պաղը . վէ էսիրլիք նիշանէսի իշին պաշլարը թրաշը . պուշլարըն էթրաֆընտա ասքեր զապիթլէրի , վէ սաղէնտէլէր սաղչալարագ , վէ արտլարընտան պիր մուգուլիտ ալայ չաուշու՝ կեահ պուշլարը մասգարա էտէր , կեահ Բօմալըլարը մէտհ էտէր : Նիհայէթ պու ալայըն զիյնէթի իշին պաղըլլալէթլէրտէն ալընան ալթուն թաճլար : Օնլարըն արտընտան՝ ալայա չըգան սէրասքեր ,

պաշընտա տէֆնէ տալինտէն պիր թաճ, (տէֆ-
նէ վէ հուրմա տալի նուսրէթ նիշանէսի ի-
տի), սօնդրալարտա թաճը ալթուռնտան եափ-
մաղա պաշլաարլար. արգասընտա ալ բէնք
րուպա, իւսթիւնտէ սըրմա իշլէմէ հուրմա
տալէրի. սաղէլինտէ պիր տէֆնէ տալի, սօ-
ղէլինտէ ֆիլ տիշինտէն հիւքիւմ ասասը, ա-
սանըն թէփէսինտէ օյմա պիր քիւչիւք գար-
թալ դուշու. ֆիլ տիշինտէն եափմա՝ գու-
լէ կիպի տէյիրմի՝ ալթուռն նագըշլը իքի թէ-
քերլէքլի պիր արապա իւղէրինտէ օթուր-
մուշ. արապայա էվվէլէրտէ տէօրթ պէյաղ
աթ էան էանա գօշարլարտը, սօնդրա խմփէ-
րաթօրլար՝ քիմի ֆիլ գօշտու, քիմի ասլան,
քիմի գափլան, պիրի տէ տիւշմէնին գօրգագ-
լըղընը զէվցլէնմէք իշին կէիքլէր գօշմուշ
տուր, Վյու սալթանաթըն արասընտա սէ-
րասքերին արտընտա պիր առամ տուրուր,
խօտն օլա--զո--ն-- ի--թընթան ւգաւմ, իէլէ-
մէ քաֆի քիւլան տէյի՝ արատա պիր էիւք-
սէք սէս իլէ չաղըրըրտը, Նուսրէթ արապա-
սընըն արտընտան էրապալը տիվան, վէ օնլա-
րըն արտընտան հարպի ասքեր: Պաւ ալայը-
լա Գամփիտօլէյա վարըպ՝ Դիոս տէտիքլէ-
րի պաշ փուլթա դուրպանընը քէստիքտէն
տնդրա, պիր ալա զէյաֆէթ էտէր, օնտան
դնաղընա կեօթիւրիւրլէր իտի:

Պաւ ալայըն իճատը փէք էսքի տիր տէր-
լէր, վէ կերէք Լվրօփատա, կերէք Ասեւատա,
վէ կերէք Աֆրիդատա գուլլանըլարըր՝ թէ-
վարիիտէ մէսթուր տուր. լաքին Տօմալըլա-
րընքի հէփսինտէն սալթանաթըլը օլուր ու-
մուշ:

(48)

(17) Տիգ.թաթօր տէտիքլէրի պիր հիւքիւմ
ապը ըտը քի իսթիտա պաւ հագլ էթտիյի.

ժողովարկիստէ իճաւօ օլսւնուալ, սօնդրաճում հուրուն հէր տար վագթինտէ թայեին օլսւն ուրաւու, վէ հիւքմիւ ֆագաթ ալթը այ սիւրէրտի : Տիգթաթօրու կերչի Գօնսօլօսլար նաւալ էտէրտի, լաքին հիւքմիւ Գօնսօլօսլար տան զիյտտէ իտի . զիրա Գօնսօլօսլար՝ տիւ վանըն րէի օլմաւորգ՝ չօգ շէյի իճրա էտէ մզլէր իտի . լաքին Տիգթաթօր՝ քիմսէնին րէյինէ պաղուր օլմայարագ, հէր իշի քենտի պաշընա կէօրիւրտիւ : Վէ ալայրարտա Գօնսօլօսլարըն էօնիւնտէն՝ թէպէրլի օն իքիշէր փէիք կիտէրտի . Տիգթաթօրուն էօնիւնտէն էիրմի տէօրթ օլմալլտը :

(52)

(18) Թրիպունօ աէաիքլէրի՝ տէվլէթին էանընտա ճէմաաթըն գալիու քեահեալարը կիպի իտի . լաքին էլլէրինտէ օլգատար րուսսաթ վար ըտը քի . գանուշար դօրլար, իգթիգա էթտիյի էէրտէ՝ տիւվանըն ֆէրմանլարընա գարշը կէլիլէր, վէ ֆէրմանը իպթալ էթտիրիլէր . գապուլ էթտիքլէրի ֆէրմանլարա պիր T (թէ) եաղը իշարէթ էտէրլէր, գապուլ էթ մէտիքլէրինէ ՎԼԵ (ԹՕ) (մէն էտէրիմ) տէյի եաղարլար ըտը : Վէ պու սէօզտէ օլգատար գուվլէթ վար ըտը քի, հէր հանկի մանսըպ սահիպի գարշը կէլսէ, տէվլէթին սիր աղիմ գանուշուշու պասայօր տէյի գալտրըպ հասս էտէրլէրտի :

Պունլար ճէմաաթը ճէմէտէրլէր, վէ հէր մասլահաթտա՝ ճէմաաթապէյէնտիքլէրի թէրթիպի էթտիրիլէր իտի . ֆագաթ Տիգթաթօրլարըն էմրինէ գարշը գօյամաղլար ըտը : Վէ ճէմաաթը հէր հալ իլէ հիմայէ էտիպ, սահր մանսըպ սահիպլէրինի՝ ճէմաաթըն շէրիաթ տիվանընա իհղար էթտիրիլէր իտի . հաթթա Գօնսօլօսլարը պիլէ հասս էթտիրիպ . Տիգ

Թաթօրլարը տախի Թէճրիմ էթաիքլէրի վար:
 Վէ պիրիսի եա էօմիւրլէրինէ գաթա էթսէ,
 եա էլ իլէ, եա տիլ իլէ քենտիլէրինի խըրփա-
 լասա, էօյլէ պիւյիւք գապահաթլը օլուրսու-
 քի, աֆվի միւմքին աէյիլ իտի:

Լօվլէլքի Թրիպուռլարըն վադթինտէ Թրի-
 պուռլարը ճէմաաթ քենտի նասպ էտէրտի,
 վէ օթուզ եաշընտան աշաղաքիմսէյի էթմէզ-
 լէր իտի: Սօնդրա Աւղուսթօ – Չէզար քեն-
 տիյի Թրիպուռնօ էթտիրիպ, օնտան սօնդրա
 կէլէն իմիէրաթօրլարըն հէփիսի պու ման-
 սըպը էտինտի, վէ սիքքէլէրի իւզէրինէ պու
 մանսըպըն Թարիխինի պաստրըրլար ըտը:

Վէ հէր քես վարըպ մասլահաթինի իֆա-
 տէ էտէ պիլմէք իչին Թրիպուռն օլանլարըն
 հէմ գափուլարը կէճէ կիւնտիւզաշըք, հէմ
 քենտիլէր Րօմատան կիւն իւլէ էքսիլէմէզ-
 լէր իտի: Անճադ մանսըպլարընըն միւտտէ-
 Թի՝ պիրէր սէնէ իտի:

(53)

(19) Էսքի ըրիճալ տէտիյիմիզ Րօմա տէզ-
 լէթինին իպթիտասընտա, Րօմօլօնուռն Թէր-
 Թիպ էթտիյի տիվանա նասպ օլուռնան ըրիճալ-
 լէր վէ օնլարըն էվատլէրի տիր: Օնտան սօնդ-
 րա նասպ օլուռնանլարա Էլէնի, եախօտ իքին
 ճի Թազըմ ըրիճալ, եախօտ Փավալէէր տէր-
 լէր:

(79)

(20) Ավէնթինօ տաղը՝ օ տաղտըր քի, Րօ-
 մա շէհրի եափըլըրքէն, Րօմօլօնուռն գարըն-
 տաշը Րէմօ՝ Թէփէսինէ չըգըպ ալթը ագպա-
 պա կեօրտիւ: Պու տաղ երրթըճը գուշլար
 էաթաղը օլուպ, Րէմօյա ուղուրլու օլմատը-
 ղը իչին, վէ էօլիւսիւ օնտա կեօմիւլիւ օլտու-
 ղու իչին, Րօմալըլար ուղուրսուզ պիր եէր սա-
 Րըպ, Րօմա շէհրինէ գաթմըշ տէյիլլէր իտի:

Սօնգրա էթրաֆընա տիվար շէվիրիպ իշինէ
 Լաթինէրի օթուրթուուլար, Լաքին եինէ Բօ-
 մա շէհրինտէն տիշարը սայըլըրտը. հաթթա
 Բօմանըն Յօօ Թարիխինաէ Գլաւտիօ Իմֆէ-
 րաթօր Բօմա շէհրինէ իշապ էտինճէ, եինէ
 ուղուրսուզ էէր տիր տէյի միւնէճճիմէր
 միւնասիպ կեօրմէմիշէր :

(85)

(21) Իքինճի Թագըմ ըիճալէր. Բօմա
 գրալըղը գալգըպ, տէվէթ ճումհուր օլուն,
 ճա, ճէմասթ Թագըմընտա մանսըպա լայըգ,
 պագը ագիլ վէ մալտար առամլար օլմալըա,
 իշէ գուլլանըլըպ, օնլարա Իքինճի Թագըմ,
 եախօտ Էէնի ըիճալ, վէ Գապալէէր տէնիլ-
 տի: Պունլարըն նիշտնը տէվէթ Թարաֆըն-
 տան քենտիլէրէ գուլլանմագ իշին պիր աթ,
 վէ փարմագլարընտա պիր եիւզիւք օլուր-
 տու: Կերէք պու աթտան, կերէք Գալլէէր
 (աթլը) տէտիքլէրինտէն առլաշըլըր քի,
 պունլար իհտասլէրինտէ հարպի տաքերին
 աթլը հիզմէթինտէ իմիշէր, Լաքին վարա վա-
 րա հէր մանսըպա կիրիպ, էօքի ըիճալէրէ
 գարըշմըշլար :

(90)

(22) Ֆալիսգօ՝ Սէլանիքտէն կէլմէ պիր
 Թաիֆէ իտի. փաիթախթլարը օլան շէհրէ
 Ֆալէրեա տէրլէր իտի քի, հալա Բօմայա
 եագըն Մօնթէ - Ֆիասքօնէ տէտիքլէրի եէր
 տիր :

(93)

(23) Կալլօ՝ Էսքի զամանտա Ֆրանչա էհա-
 լէսինէ տէրլէր իտի. վէ Ֆրանչա մէմլէքէթ
 լէրի Կալլիա իսմի իլէ մէշհուր ուտու :

(98)

(24) Լիպը՝ պիր Թարթըտըր քի, հէր մէմ-
 լէքէթտէ պիրէր աիւրլիւ սայըլըր, Լաքին

Բօմալըլարտա տօգսան լալթը տիրհէմ իտի :
(103)

(25) Գարթաճինէ (Կարթագինէ) էսքի
զամանտա Աթրիգա տէվէթէրինին էն
զիմի՝ ալիր ճոլմհոլը ուտու : Վէ Գարթա-
ճինէ աէտիքէրի պաշշէհրի՝ հալա թոռնու
սէմթինտէ իտի քի , շիմաի պաղը երգընթը-
լարը կէօրիւնիւր :

(104)

(26) Գափուա շէհրի՝ Նափօլի իշինտէ ալիր
մէմոուհ վիլայէթ իտի քի , Բօմա վէ Գար-
թաճինէ շէհրիլէրինէ թէշպիհ օլոռնա պիլիւր-
տի : Շիմաիքի Գափուա աէտիքէրի շէհրի
տէն իքի միլգաւտար ուզագլըգսա : օ էսքի
Գափուանըն երգընթըլարը՝ հալա տու-
րուր :

(112)

(27) Էփիրօ աէտիքէրի այալէթ՝ Եռնա-
նի մէմէքէթէրինտէ , քիմի շիմաիքի Եանեա
այալէթի տիր տէր , քիմի Արնաուտլուղուռն
տէնիզ թարաֆը տըր տէր , քիմի աէ Ավլուռն-
եասան Նարաւա իմանընատէք սայար :

(28) Թարանթօ շէհրի՝ Նափօլի գըլըսըն-
տա պիր շէն վիլայէթ իտի :

(117)

(29) Ասգօլի՝ Նափօլի մէմէքէթինտէ ալիր
էսքի շէհրի իտի . լաքին զէլզէլէտէն երգը-
լըպ , սօնդրա վիրանէսինին Եանընա՝ Եինէ օ
իսիմտէ՝ ալիր Եէնիսին պինա էթտիլէր :

(123)

(30) Ֆէնիչէ (Փիւնիկէ)՝ փէք էսքի ալիր
միլէթ տիր . վէ օլտուկլարը մէմէքէթէ Վիլ-
նիչէա տէրլէր իտի քի , ալիր զաման Ըամ վէ
Տիւրզի տաղլըսընտան Մըսըրտա Պէլհայլ ,
Եախօտ շիմաիքի Տիմեաթ շէհրինէ գաւար
վարըր ըտը :

(126)

(31) Սփարթա, եախօտ Լաչէտէմօնեա՝ Մ. րա ստասընտա շիմտիքի Միգիթրա տէտիք. Լէրի շէհիր տիր. լաքին էսքի գամանտա՝ Ման. եա վէ էթրաֆ հաւալիւէր իլէ փէք մէշհուր ճէնկեաւէր պիր քիւչիւք տէվլէթ իտի :

(130)

(32) Թաւէնթ (Տաղանդ), Ղէքի տէմէք կիպի՝ պիր սգ ճէ էօլչիւսիւյտիւ քի. հէր մէմ. Լէքէթտէ պիրէր տիւրիւ սայըլըրտը. քիմին. տէ ալթը պին տիրհէմ իտի, քիմինտէ օնիքի պին տիրհէմ, քիմինտէ տահա զիյաստէ, քիմին տէ տահա էքսիք. հաթթա Երուսանիլէրտէ պիր էյեամ տօգսան ալթը տիրհէմ սայըլըրտը, Լաթինլէրտէ պիր դանթար :

(132)

(33) Իլիրեա՝ շիմտիքի Խըրվաթըդ ալալէ. Թինտէ՝ էսքի վագըթլարտաօլան ուֆադ տէվ. Լէթլէրին պիրի տիր. ագ տէնիզ գըլըսընտա քիւչիւք, լաքին գուվլէթի պիր տէվլէթ իտի :

(133)

(34) Փրէթօր իսմի՝ էվլէլէրտէ պիւյիւք հաքիմլէրէ վէ սէրասքերլէրէ վէրիլիր իտի, լաքին սօնդրա Փրէթօր իւնվանլըլա պիր պաշ. հաքիմ Թայեին էթտիլէր քի, ըլւթպէտէ Գօնսօլօսլարտան սօնդրա, Ճումհուրուէն էն պիւյիւք մանսըպըլըրտը : Վէ չիւլիքի մէմլէ. քէթտէ չօգ եապանճը վար ըտը, պիր Փրէ. Թօր տախի եապանճըլարըն տաւասընը տին. Լէմէք իչին նասպ էթտիլէր. վէ պիրինէ շէհ. րի Փրէթօրու տէրլէր իտի, օպիրինէ միւտա. ֆիր Փրէթօրու :

Փրէթօրլար տա Գօնսօլօսլար կիպի ճէ. մաաթըն ըկյի իլէ նասպ օլուհուր, միւտ. տէթլէրի պիրէր սէնէ իտի. վէ քէնտիլէր

գըրդ եաշընը տօլտոլումոլ զլմալլաւը : Էվ վէլլէրտէ եալընըզ էսքի ըրճալտէն օլուր ուտոլ , սօնղրա ճէմաւաթտան տա էթմէյէ պաշլատըլար : Պոռնլար Գօնսօլօսըլարըն վէքիլի կիպի իտի . Գօնսօլօսըլար օլմատըղը եէրտէ , հէր հիւքիւմսլոռնլարըն էլինտէ իտի : Գօնսօլօսըլար կիպի ալ ըռւպա կիյէրլէր , ֆիլտիշի սանտալիյէտէ օթոլըռլար , վէ էօնլէրինտէն ալթըշար վէլք կիտէր իտի :

Պիր էյէմտէն սօնղրա տէօրթ փրէթօր տա , հա նասպ օլոռնտոլ . էվվէլլէր հոգոռգա միւթաալիգ օլան տալալարը տինլէրլէր իտի . սօնղրաքիլէր՝ նիղամը ալէմէ տալի՝ զապիթլէրին հաքիմլէրին ըրլէթ եէմէսինէ , մէմլէքէթտէ ֆիլմնէ չըգարանլարա , տէվլէթէ խըյանէթ էտէնլէրէ . իօմալըլարըն սէրպէսթիյէթինէ գաստ էտէնլէրէ , վէ միրի մալինի չալանլարա մոգայէէտ օլմաղա մէմոլը ուտոլըր : Օնտան սօնղրա վիլայէթին զախիրէսինի կէօրմէյէ իքի տտհա նասպ էթտիլէր , Նիհայէթ հէր պիրի պիրէր մէմոլըլիյէէթէ թայէին օլարագ , իօմա իչինտէ փրէթօրլարըն սայըսը օն պէշէ պալիղօլտոլ :

Իօմալըլար զապիթ էթտիլէրի մէմլէքէթլէրի՝ ալալէթլէրէ պէօլտիւքլէրի զաման , հէր ալալէթէ փրէթօրլար նասպ էթտիլէր , ալալէթին զապիթլիյինի , հաքիմլիյինի , վէ հէր ումոլըռնոլ փրէթօր իտարէ էտէրտի :

(137)

(35) Թրէսլալիա՝ Ճէնօլա մէմլէքէթլէրինտէն չըգար , փիաչէնցա շէհրինէ սօղրոլ ապար պիր չայ տըր քի , Էննիգալ սէրտսքեր Սէմփրօնէօ Գօնսօլօսոլ օրատա սլօզմալըլա մէշհոլը օլմոլշ տոլըր :

(138)

(36) Թրազիմէնօ , Թօսգանա Թարաֆըն .

տա պիր կեօլ աիւր . շիմաի Բօմա մէմէքէթ
թինէ իւհադ օլմուշ տուր քի . Փէրուճիւս կեօ
լիւ տէրլէր . Ֆլամինէօ Գօնսօլօսոււն պօզդու
նսւյլա մէշուր օլմուշ տուր :

(140)

(37) Գաննէ՛ Կափօլի մէմէքէթինտէ պիր
քիւշիւք շէհիր իաի . շիմաի խարապ օլմուշ
տուր :

(145)

(38) Կօլա՛ Եափօլի մէմէքէթինտէ պիր
էսքի շէհիր տիր :

(147)

(39) Լէփիտա՛ հալա թոււնուս շէհրինին
օլտուղու եէրէ եադըն՝ պիր ազիմ շէհիր իաի .
շիմաի պազը երգընթըլարը կեօրիւնիւր :

(40) Ատրումէթօ՛ թոււնուս մէմէքէթին
տէ հալա Համամէթա տէտիքլէրի վիւայէթ
տիր Կըյաս օլոււնուր :

(41) Ծամա թոււնուս այալէթինտէ հալա
Ծամա շէհրի տիր տէրլէր :

(150)

(42) Մաչէտօնեա՛ շիմաիքի Սեւանիք .
Եանեա . վէ հափալիլէրինտէ օլան մէմէքէթ
լէր իլէ պիր ազիմ տէվլէթ իաի . մէշուր
պիւլիւք Ալէքսանարոս Մաչէտօնեա գրա
լը տըրքի . օնոււն կիւնիւնտէ տէվլէթ տաշա
պիւլիւլիւպ . Թէվարիիտէ մէշուր օլմուշ
տուր :

(43) Թէրմօփիլէ՛ շիմաի թիւրքճէ իսմի
Տէրպէնտ աղզը տըր . հալա Լիվաաեա այա
լէթի իլէ Եանեա այալէթինին արասընտա .
իզտին գազասը տէտիքլէրի սէմթտէ . Ֆուշ
տա տաղըյա տէնիզին արասընտա ալթմըշ
աթըմ էնինտէ՛ պիր տար պօղաղ տըր :

(44) Թէսսալէա՛ Մաչէտօնեա մէմէքէթի
նին Եանեա Թարաթըյտը :

(152)

(45) Ալա տաղ՝ Ասեատա մէջհուր եիւք.
սէք տաղլար տըր քի. ագ տէնիզ գըյըսընտա
Րատօսուռն գարշքսընտան պաշայըս՝ Հինտէ
վէ Չիմէ գասար կիտիպ. Ասեայը իքիյէ
պէօլէր .

(46) Պիթինեա՝ շիմտիքի խոռտավէնտի.
կեար սանճաղը տէտիքլէրի Պրոսսա ալալէ-
թի տիր :

(154)

(47) Նուսիտեա՝ հալա Ափրիգասա Պի-
լատ - իւլ - Ճերիտ տէտիքլէրի մէմէքեթ
տիր :

(173)

(48) Թէւթօն վէ Չիմպրի՝ էպի գաման
տա Տանիմարգա մէմէքեթլէրինտէ օլան
Թաիֆէլէր իտի : Սօնդրա քենտիլէր արթ-
տորգճա՝ մէմէքեթլէրինտէ քիֆայէթ միդ-
տարի նաֆագա պուլամայըս. պիր միւնա-
սիպ մէքեան արամագ իչին, չօճուգ, դարը.
վէ իիթիյարլարընտան մատա, էլի սիլահլը
իւչեիւզ պին տտամըլա, Նէմչիսթան, վէ
Խըրվաթլըգ, վէ Ֆրանչա մէմէքեթլէրինէ
Լայրլըս, Իթալեայա վէ Իսփանեայա տախի
պիր գաչ տէֆ՝ա կիրիյօրքեն, Բօմալըլար պօ-
ղուպ գաչըրտըլար :

(49) Փրօվէնցա՝ Ֆրանչանըն ագ տէնիզ
Թարաֆընտա օլան մէմէքեթ տիր :

(50) Վէրչէլի՝ Իթալեատա փիէմօնթէ ա-
լալէթինտէ պիր քիւչիւք պէյլիք տիր . Բօ-
մալըլարըն վագթինտէ Իֆրաթ շէն իտի :

(177)

(51) Գւէսթօր՝ Բօմա Ճումհուրուտա
պիր ազիմմանսըպ ըտը, տէվլէթին խազինէ-
սինէ մէմուր՝ Տէֆթէրտարլարըյըտը : Լվ-
վէլէրտէ Ճէմաաթըն ըէյի իլէ ըիճալ Թագը.

մընտան՝ հէր սէնէ իբիշէր Գւէսթօր նասայ
օլունուրտու : Լսքին ճէմասթ թագըմը պու-
մանսըպա տա հիսսէտար օլմագ իսթէյիս ,
իբիշէր քիշի տէ քենտիլէրտէն նասայ էթաի-
լէր : Պու տէօրթ Գւէսթօրուն իբիսինին մէ-
մուրիյեէթի՝ Բօմա շէհրինտէ իտի , օպիր ի-
րիսի օրտու չըգողղը զաման , Գօնսօլօս , Տիգ-
թաթօր , վէ սաիր սէրասքերլէր իլէ պէրա-
պէր կիտէրլէր իտի : Սօնղրա տէվլէթ պիւլիւ-
տիւ քճէ , իրատը մասրաֆը արթողղընուան ,
Գւէսթօրլարըն սայըսընը եիրմիյէ գասաւր
արթըրտըլար :

Պունլարըն մէմուրիյեէթի՝ մէմլէքէթլէ-
րին խարաճընը ռալեանէսինի ալմագ , տիւշ-
մէնին սօյղուն մալինի զապթ էտիպ տէֆթէ-
րինի թութմագ , վէ ասքերին իւլիւֆէսինի
վէ թայեինինի վէրմէք հիզմէթլէրի , վէ սէր-
ասքեր նուսրէթ ալայընա (16) իզին իսթէ-
տիյի զաման ֆիւթուհաթընա շահատէթ էթ-
մէք իտի : Գւէսթօրլարըն մուայեէթինէ՝ էհ-
լի ըրզ վէ սատագաթը մալուամ միւթէպէր
քէաթիպլէր թայեին օլունուրտու : շէօյլէ
քի պու մանսըպա Գօնսօլօսլար տախի թա-
լիս օլուպ , քենտիլէրէ շան ատտ էթմիշէր
տիր :

Պունլարտան մատա , տէվլէթին մէմլէքէթ-
լէրինի էթֆթիշ էտիպ , եարամազլարըն հագ-
գընտան կելիպ , ստալէթ էթմէք իշին , վա-
գըթ վագըթ՝ տէվլէթ պաշգա Գւէսթօրլար
թայեին էտիպ կեօնտէրիրտի : Պու Գւէս-
թօրլարըն մէսնէտի վէ հիւքմիւ՝ Բօմա Գւէս-
թօրլարընտան զիյատէ իտի , էն պիւլիւք ման-
սըպ սահիպլէրի կիպի՝ փէիքլէր , վէ ֆիւտի-
շի սանտալիյէ գուլանա պիլիրլէր իտի , սէ-
րասքեր տախի օլտուգլարը վար տըր : Վէ
տիշարտան կելէն իլլիլէրէ վէ թաճտարլարա՝

պուռնլար իբրամ էտէր, Գօնաք տօնատըր, վէ
օնլարա տաիր՝ տէվլէթին հէր էմրինի իճրա
էտէրլէր իտի:

Գաւսթօր օլան ասամ՝ եիրմի եէտի եա-
շընը կեչիրմիշ օլմալըլըտը, մանսըպըն միւտ-
տէթի կերչի պիր սէնէ իտի, լաքին իգթիզա
էտիպ, իւշսէնէ տախի էտէնլէր օլմուշ
տուր:

(182)

(52) Փրէնէսթէ՝ Բօմա եագընլարընտա
պիր մէմտուհ շէհր իտի:

(53) Ապեր Թապուրու՝ իպթիտալարտա
իւշէր պին ասամ ըտը, սօնդրա տէօրտէր
պին էթմիշլէր իտի, պու նազլ օլունան էա-
նատէ պէշէր վէ ալթըշար պինէ պալիզ օլ-
մուշ ուտու:

(184)

(54) Իւշլէր մանսըպը՝ պու նազլ օլունան
Թարիխտէ իճատ օլտու. իւշ քիշի տէվլէթին
պիւթիւն մէվլէթէթլէրինի պէօլիւշիւպ, պիր
պիրինին հիւքմէթտիյի եէրէ աւլա գարըշ-
մայարագ, քենտի պաշլարընա տէվլէթի ի-
տարէ էտէրլէր իտի. լաքին պու պիր մուգիր
մանսըպ օլտու քի, օն իքի սէնէնին զարֆըն-
տա՝ իքի տէֆ՝ ա իւշլէր օթուրուպ, ագըպէթ
Բօմա Ճումհուրու երգըլար, վէ տէվլէթ իւշ
փերաթօրլուգ օլտու:

Բօմա Ճումհուրունտա պունտան ագտէմ
իւշլէր իսմի իլէ պաշգա մանսըպլար վար ըտը,
լաքին հէփ էտնա հիզմէթլէր իտի. քիմի գան-
լը, իըրսըզ, վէ էսիր տավալարը տինլէր իտի.
քիմի սիյասէթի հիւքմ օլմուշ գապահաթըլ-
լարը՝ Ճէլլատա վէրմէյէ մէմուր ուտու (զա-
իպա Օսմանլընըն Ասաս պաշը կիպի). քի-
մի փութխանէլէրէ, վէ պէյլիք պինալարա,
վէ Թարլա Թագսիմինէ մէմուր ուտու. քի-

մի Չարպխանէ իւչէրի քի, սիքքէ այարընա
մէմուր ուտուլար. վէ պիր թագըմընա տա
կեճէ իւչէրի տէրլէր իտի քի, եանդընա
թայեին իտիլէր: Վէ պաղը տէֆ'ա վէպա, վէ
դըթլըգ, վէ սաիր մուզալիգա վագթինտէ կե
րէք Գուրպանլար քեսմէյէ, կերէք զախիրէ
թէտարիք էթմէյէ, վէ ասքեր եազմաղա, վէ
վագթի հալին չարէսինի կեօրմէյէ՝ պաշգա
իւչէր թայեին օլուհուրտու:

(185)

(55) Պէօլիւք տէտիքլէրի՝ իւչէր օրթա օ
լուրտու հէր օրթա՝ իքիշէր եիւզ ատամտան՝
ալթը եիւզ ատամ սայըլըրտը, վէ օն պէօլիւք՝
պիր թապուր օլուրտու:

(56) Լթւզիթանեա՝ շիմտիքի Փօրթօգալ
մէմլէքէթի տիր:

(188)

(57) Գափատօչեա՝ շիմտիքի Սըվաս, Գայ
սարիյէ, Ամասեա, վէ հավալիլէրինտէ օ
լան մէմլէքէթլէր իլէ, էսքի զամանուա պիր
աղիմ տէվլէթ իտի: Պաշէհէրի պիր վագթ
թօգաթ ըտը, սօնդըալարտա թօրապղան շէհ
րինի էթտիլէր:

(189)

(58) Մաթրագճը. էսքի զամանըն մէյուան
օլուհարընտա սէյր օլուհմայաճագ էյլէնճէ
նին պիրի պու մաթրագ օլուհու տուր քի,
Րօմալըլար փէք իթիպար էթմիշէր իտի: Խպ
թիտալարտա էօլիւլէր ճանը իչին էտէրլէր
իտի, սօնդըա մէմլէքէթ սուրուրլարընտա,
վէ նիհայէթ պայաղը աստամլարըն տէրնէքլէ
րինտէ խալգա զէվգ պաղըչլամագ իչին էտէր
լէր իտի: Մախսուս Մաթրագճը ուսթա
լարը վար ըտը, պուհար քեօլէլէր սաթըն
ալըրլար, վէ պրաքըլմըր յօճուգարտէվշիրիր
լէր, վէ էյի պէսլէյիպ՝ իպթիտա օսուհն սի.

լա՜հ ըլա՜ թալիմ էթտիրիրլէր իտի : Լոյրէն-
ախթտէն սօնալրա՜ մէյտան օյո՛ւնո՛ւնա չըգարըր-
լար : Իքիշէր իքիշէր տէօյիւշտիւրիւրլէր ի-
տի . վէ չօգ տէֆ'ա օյո՛ւնո՛ւ օյնա՜տան քիմսէ՜
Մաթրաագճըյը ուսթասընտան սաթըն ա-
լըրտը : Պո՛ւնլարտան մատա քիմի քեարը իշին,
քիմի զէվգի իշին Մաթրաագճըյըգ էտէն թօ-
մալըլար տախի վար ըտը :

Մաթրաագճըլար օն իքի ճինս իտի . պիրի՜
պիր մէշ իլէ պիր գուրշու՛ն . թօփուզ Կուլլա-
նըրտը . պիրի՜ իւշչաթալպիր զըպգըն , վէ
խասաթինի թէքերլէթմէյէ պիր աղգուլանըր-
աը . պիրինէ թո՛ւմ իլիլի տէրլէր իտի , պիր քիւ-
շիւք գալգան վէ եաթաղան ըլա տէօյիւշիւր-
տիւ . պիրի՜ գալգան վէ եաթաղան ըլա տէօյ-
իւշիւր , լաքին պաշընտաքի թառըն իւզէրին
տէ պիր պալըգ սուրէթի վար ըտը . պո՛ւնլար
աղ ըլա տէօյիւշէնլէրէ րասթ կելտիքտէ՜
" Սէնի իսթէմէմ , պալըղը իսթէրիմ " . տէյի
պիր շիիրլէրի վար , օնո՛ւ օգուրլար ըտը , պիր
ճինսի հէր սիլահը գուլլանըրտը . պիրի տէ
էքսէրիյեա պայաղը առամլարըն տէրնէքլէ-
րինտէ օյո՛ւնա չըգարլար ըտը , պո՛ւնլարըն
օյո՛ւնո՛ւ վէք ուզո՛ւն սիւրէր իտի , զիրա սի-
լահլարը պիր մէշ , օնո՛ւն տա պուրնո՛ւնտա
պիր թօփմահֆազա վար , շէօյլէ քի պիր պիր-
լէրինի եարալայըպ էօլտիւրմէք եօգ , ֆա-
գաթ տէօյիւսյ՝ ճան աճըթմայլա եօրաւըլար
եէնէրլէրտի . պիր ճինսի արապատա տէօյիւ-
շիւրտիւ , օպիրի աթ իւսթիւնտէ , վէ կեօղ-
լէրի պաղը . պիրի իքի մէշ իլէ տէօյիւշիւր-
տիւ . պիր ճինսի տէ երթըճը հայվանլարըն
տիշինտէն արթա գալմըշ՝ էսիր վէ միւճրիմ
լէր իտի քի , իալգա զէվգ պաղըշլսմագ ի-
շին , սէֆիւլէրի պիր պիրինէ թէփէլէտիրլէր
իտի . պիր ճինսինէ պէյլիք տէրլէր իտի , զիրա

պէլլիքաէն պէսլէնիրտի . նի հայրթ պիրի տէ
փէք մէշհուր եիլիտլէր իտի քի . ճէմաաթ տաի
մա սէյրինի իսթէր իտի . պուշար անճագ իմ
փէրաթօրլարա զէվգ պաղըշլամաղու թայեին
իտիլէր :

Մաթրագճը օլանլար եէմինլի իտի , եա
խասմինի եէնմէլի , եախօտ քենտի էօլիւնճէ-
յէտէք աէօյիւշմէլի իտի . վէ եէմինինի պա-
սանլարը եա գւթլ էտէրլէրտի , եա տայագ
տիպինտէ էօլտիւրիւրլէրտի . Տէօյիւշկիւնիւ
կեւտիքտէ գուվվէթլէրիպիր պիրինն ուլղուշ
Մաթրագճըլարը իքիշէր իքիշէր չիֆթ է-
տէրլէրտի . վէ մէյտանա չըգուրգլարը զաման ,
էլլէրտէն այրը կեօղէ կեօրիւնմէք իչին ,
պաշլարընա թաուս գուլրուղու թիւլլէրի
թագընըրլար ըտը : Իքի Մաթրագճը պիր
պիրինին սիլահընը եօգլոյըսլ , էվվէլու գըրըգ
աագաթ օլմասըն տէյի , օ կիւնքի օյուշու օյ-
նատանա պէյէնտիրմէլի իտիլէր . օնտան սօնղ-
րա օտուշ սիլահլար ըլա էլլէշիպ , պիր պիր-
լէրինն ուսթալըղըլա հարուպլար աթըշըպ ,
նիհայէթ սիլահա եափըշըրլար , վէ էշլէ զա-
լիմանէ տէօյիւշիւրլէր իտի քի , պաղը եէնի-
լէն ատամ Աման պիլէ տէսէ , խասմի տինլէ-
մէգ , վուրուր , վէ էօլսէ պիլէ ինգաստին տիւշ-
միւշ օլմասըն տէյի էլլէրիննի եարալարըն իչի-
նէտէք սօգար եօգլար ըտը : Տէօյիւշարասըն-
տա եարալարըն աճըսընա տայանըպ , սէս չը-
գարմամալը . վէ եէնիլէն ատամ էօլմէտի իսէ ,
սիլահընը էէրէ էնտիրիրտի քի , Աման աէ-
մէք անղաշըլըրտը . օ ֆագըրըն գըսմէթի
տէյրճիլլէրին էլլնտէ իտի . պաղը քերրէտէ օյու-
շու օյնատանըն էլլնտէ իտի . իսալգ էլլէրինին
պաշ փարմաղընը եէրէ տօղրու չէվիրիւրլէրսէ ,
Ամանընը գապուէ էթմիշ օլուրլարտը . եօգ ,
էլլէր եուգարը չէվիրիւրլէրսէ , էօլիւն աէ-

Աւք իսթէրլէրաի . օ վագըթ պու սէֆիլա-
տամ՝ նէ սէս չըգարա պիլիւր , նէ գարշը գոյա
պիլիւր , գոյուն կիպի էօլմէլի իտի . լաքին Աւ-
ղուսթօ իմփէրաթօր պու եարամագլըղը գալ-
տըրըպ , աման տէյէնի էօլտիւրթմէյի եասագ
էթտի :

Եէնէն մաթրագճընըն էօտիւլիւ՝ պիր հուր-
մա տալի , վէ պիր միդտար ագճէ իտի . վէ
ֆագաթ օ կիւն ազատ օլուր , օյունա կիրմէզ
իտի . լաքին էթտիյի տէօյիւշ՝ պիր ազիմ եիյ-
իտիք իսէ , ճէմաաթըն ըէյի իլէ , եախօտ
օյունու օյնատանըն , եախօտ մաթրագճը
ուսթասընըն ըէյի իլէ չըրաղօլուրտու , վէ
չըրաղըզ նիշանէսի՝ էլինէ օտուլնաան պիր
գըլըճ վէրիւրլէրաի . օնտան սօնղրա պիր տա-
հա մաթրագճըլըզ էթմէյէ պօրճլու օլմտգ ,
մէյեր քենտի իրատէթի իլէ էտէ . Չըրաղօ-
լան մաթրագճը քեօլէ ճինսինտէն իսէ , ազատ
օլուրտու , վէ ազատ օլտուղունա սէշարէթ՝
սլաշընա պիր ազատէլիք թաքեաուր կիյտի-
րիւրլէր իտի :

Պու մէքրուհ ստէթ Անատօլուտան կել-
միշ իտի . ինսան գանընը պէօյլէ զալիմանէ
տէօքմէյլէ , էօլմիւշ ագրապալարընա պիր ա-
զիմ իքրամ էթմէք սայարլօր ըտը . հաթթա
թրօյալըլար (3) պու ֆասիտ իֆիգատա էօյ-
լէ թափընմըշլար ըտը քի , էօլիւլէրինին մէ-
զարընը , եախօտ էօլիւլիւ եագտըգլարը եէրի
ինսան գանըլա ըսլաթմագ իչին , գարըլար
պիլէ թէնլէրինի եէր եէր եարալար , գանլա-
րընը ագըտըրլար ըտը : Պու մուրտար ատէ-
թի Րօմայա իպթիտա Էտիլէ տէտիքլէրի՝
փութխանէ վէ մէյտան օյունու նազըրլարը
սօգմուշ ուտու . սօնղրա նազարէթինէ Փրէ-
թօրլար մէմուրօլտու . օնլարտան սօնղրա Գըւ-
էոթօրլար , Գւէսթօրլարտան սօնղրա Գօնսօ .

լսալար, վէ պաշ իմամլար, նիհայէթ իմփե-
րաթօրլար մէմուրօլտուլար: Պու օյուհնա իպ-
թիտա էօլիւլէր իչին պաշլամըշլար ըտը . վէ
էօլլէ էլգէմ մատտէ օլմուշ ուտու քի, պուհնու
էթմէյէն էօլիւ սահիպինէ հիճվ էտէրլէր իտի-
սօնլրա իմփէրաթօրլար քենտի տօլտուգլա-
րը կիւնտէ, վէ նուսրէթ ալայլարընտա, վէ
պիր պէլլէք պինա իհտասընտա, հասըլը քե-
լամ հէր շէնլիք կիւնլէրինտէ էտէրլէրտի: Վէ
վարա վարա պայաղը ատամլար տէրնէք վէ
ղլյաֆէթլէրինտէ էթմէյէ պաշլատըլար: Թա-
քի պիւյիւք Գօսթանթին իմփէրաթօր կե-
լիսլ եասագ էթաի:

(199)

(59) Պրէթանեա, Քիւլիւք Պրէթանեա,
եախօտ Արմօրիգօ, հալա Գրանչա տէվլէ-
թինին տիշտէնիզ գըյըսընտա օլան ալալէթ-
լէրէ տէրլէր իտի: Վէ գարշըսընտա ինկիւ-
թէրրա ատասընա հալա Պիւյիւք Պրէթա-
նեա տէրլէր: Վէ իքիսինինտէ էհալիսի Պրէ-
թօն իսմի իլէ մէշնուր ուտու:

(200)

(60) Պէլճիգա՝ շիմտիքի Ֆիլէմէնք Թարա-
ֆը տըր:

(61) Հէրվի Թաիֆէսի՝ Գրանչա իչինտէ
Գամպրաի ալալէթինտէ օլուրլար ըտը:

(62) Կալլիա - Չէլթիգա՝ Գրանչատա հա-
լա Լիօն տէտիքլէրի ալալէթ տիր:

(63) Զէվ Թաիֆէսի՝ Հէմչիսթանտան
ադըն էտիպ, իսփանեա մէմլէքէթլէրինտէ
Թէմէքքիւն էթմիշլէր իտի:

(201)

(64) Րազննա՝ էոքի զամանտա իթալեա-
նըն քէք մամուր շէհրլէրինին պիրի իտի:
Րօմայա չօգ զաման գարշըգօյուպ, ադըպէթ
հիւքմինէ կիրիպ, Վէնէտիք քեօրֆէզի գը-

յըսընտա Բօմանըն լիմանը օլմուշ ուտու. զի.
րա Բազեննա շէհրի օ էսնաուէ Վէնէտիք շէհ-
րի կիպի սույուն իչինտէ գաղըզլար իւզերի-
նէ պինա օլմուշ ուտու. լաքին սօնդրա սու-
լար իւշ միլ գաւար կերի շէքիլիպ, էթրաֆըն-
տաքի պաթագլըգ շիմտի փէք միւնպիթ թար-
լալար օլմուշ տուր. վէ տէնիզ թարաֆընտա-
քի գալա տիվարլէրինտէ՝ սիր զաման կէմի-
լէրի պաղլատըզլարը հալգալար հալա տու-
րուր :

(206)

(65) Լշմէքտար Ճէնքճի (Վէիէրանօ) Լաքի.
եախօս իիթիյար տէմէք տիր. կերչի էաշը
իիթիյար օլան Ճէնքճիյէ տէ Վէթէրանօ տէ-
նիր. լաքին ֆիլ - ասու եայա ասքերտէ էիր-
մի տէօրթ սէֆէր վէրէն, վէ աթլըսուս օն սէ-
ֆէր վէրէն էմէքտար Ճէնքճիյէ Վէթէրանօ
տէրլէր իտի :

(245)

(66) Լիրա, տօքսան ալթը տիրհէմ պագըր-
տան հիսապ օլունուր պիր ագճէ իտի :

(257)

(67) Սէսթէրցեօ՝ իքի պուշուդ լիպրա սայ-
լըր. էանի՝ 240 տիրհէմ պագըր ագճէ :

(261)

(68) Լիչէա (Լիկիա)՝ շիմտիքի Սլալըն, վէ
Մէնթէշէ, վէ էթրաֆ ալալէթլէր տիր :

(265)

(69) Ֆիլիփփի՝ Սէլանիք սէմթինտէ շիմ-
տիքի Ֆիլիպէճիք տէաիքլէրի վիլայէթ տիր :
Լֆէնտիմիզ կէլտիքտէն սօնդրա, էհալիսինի
Պօղոս առաքեալ քրիսթիյան էտիպ. " Սլ-
փիլիպպէցիս " տէյի մէթուպ էազուրդը շէ-
հիր տիր :

(270)

(70) Տէհար՝ պիր տիրհէմ կիւմուշ ագճէ իտի :

(71) **Չէզար** (կայսր)՝ Բօմա բիճալինտէն Ճուլեօ խանէտանընըն շէօհրէթի իտի. Ճուլեօ սօյուլնտան հէր գաչէվ վար ըսա, հէփսինէ **Չէզար** տէրէր իտի: **Չիւնքի** իւք իմփէրաթօր Ճուլեօ՝ **Չէզար** խանէտանընտան ըտը, օնտան սօնդրա օլան իմփէրաթօրլար քենտի էվլատլարընա, ետիօսա քենտիլէրսէն սօնդրա իմփէրաթօր օլմագ իչին էվլատէ Թինտիքլէրի քիմսէլէրէ **Չէզար** շէօհրէթի վէրիլէր իտի:

(72) **Լէղուսթօ** (Սաատէթլի, Հուսույուն)՝ սլուպիր իւնվան օլտու քի, պուհագլ օլունան թարթիստէն սօնդրա, իմփէրաթօրլարըն հէփսինէ վէրիլիւր իտի. վէ **Իմփէրաթօրլար** քենտի գարըլլարընա, դըզլարընա, գարտաշլարընա, գըզգարտաշլարընա, վէ սաիր ագրտալարընա **Վերիլէր** իտի. փագաթ էրքէք էվլատլարընա, վէ էվլատ էտինտիքլէրի քիմսէլէրէ, վէ **Իմփէրաթօրլուգտա** քենտիլէրէ շէրիք օլանլարա իպթիտա **Չէզար** իւնվանը վէրիլէր իտի, սօնդրա **Լէղուսթօ** իւնվանը, օ սուրէթտէ պիր աքսի զուհուրաթ վուգու պուլմատըգճա, օնլար աա **Իմփէրաթօր** օլմաղա պիր սահիհ տէլէլիտի:

(73) **Փանտաթէրէա** առասը՝ շիմտի Սանթա Մարիա տէրէր, Նափօլինին գարշըսընտա պիր իզսիզ առա սլր, օ վագըթ սիւրկիւն եէրի օլմաղա մէշհուր ուտու:

(74) **Փաննանէա** տէտիքլէրի՝ Խըրվաթըգտան թուճա եալըսընատէք Պօսնա, Սըրսլ. Մաճարիսթան, վէ **Լուսթրիանըն** պիր միգտարը պէրապէր պիր պիւլիւք պյուլէթ իտի:

(336)

(75) Փալաթին տէտիբլէրի , Բօմա շէհրի-
նին եէտի տաղընըն պիրի աիր քի , Էփլէթի
գրաւարըն սարայը օ տաղըն իւզէրինտէ իտի .
օրատա հէր սէնէ պիր փանայըր օլուրօյուլն .
լար օյնանըր ըտը :

(341)

(76) Նուսրէթ քեմերի եօլ իւսթիւնտէ
գափու շէբլինտէ պիր քեմեր իտի քի , Նուս-
րէթ ալայըյլա կիրէն սէրասքերօ օ քեմերին
ալթընտան կէչէրտի . Պու քեմերլէր իբլ տիւր-
լիւ օլուրտու . պիրի՝ նագըշըր վարագլը օտուլն
տան էյրէթի եափըլըրտը քի . Նուսրէթ շէնլիյի
պլթտիքտէն սօնդրա եըգարլար ըտը . Ֆա-
գաթ խալքըն սէվինճինի պէյան էթմէք իչին
իտի : Օպիրի՝ սէրասքերին քիպրինի ալգըշ-
լամագ իչին թէմէլի եափըլըրտը : Իպլթի-
տալարտա գասլա թասլագ թաշտան ըտը ,
սօնդրա զարիֆլէտիպ , մերմեր վէ սուլմագի
թաշլարտան եսփմաղա սաշլատըլար . վէ իւ-
զէրլէրինէ տսիրին էն մէշհուր օյմաճըլարը
նըն գալէմի իլէ , մատտէնին թէվարիխինէ տա-
իր սուրէթլէր , եագըլար օյտուրուրլար ըտը :

(380)

(77) Գալէտօն . Ինկիլթէրրանըն հալա իս-
գօցեա տէտիբլէրի՝ շիմալ թարաֆընըն էսքի
իսթ Գալէտօնեա տըր . վէ օրանըն էհալիսի-
նէ Գալէտօն տէրլէր իտի :

(78) Օրդատի տէտիբլէրի՝ Ինկիլթէրրա-
նըն Իսգօցեա թարաֆը ուճուլնտա՝ օթուզ
դըրդ փարէ ուֆաճըգ ատալար տըր :

(382)

(79) Էւրօփա Սարմաթլարը՝ Մօսկօվիս-
թան էհալիսի տիր . վէ Ղսեա Սարմաթլա-
րը՝ Բիւշիւք վէ Պիւյիւք թաթարիսթան է
հալիսի տիր :

(80) Տաչեա՝ Մաճարիթաճանն սիր փո-
տարը, վէ Իրտէլ, վէ Լֆլադ, վէ պիւթին
Պօպտան մէմէքէթէրի խի. պոռնլարըն է
հալիսինէ Տաչի տէրլէր խի:

(419)

(81) Բոմա վալիսի, փրէֆէթթօ տէր-
լէր խի. պոռ իսմ իլէ Բոմա տէվլէթինին սիր
գաչ մանսըպը վար ըսը, լաքին էն պիւլիւ-
յիւ Բոմա փրէֆէթթօսուլուտուքի, կերէր
գրալլարըն, կերէք Գօնսօլօսլարըն. վէ Խմփէ-
րաթօրլարըն Բոմասա օլմոտըղը զաման, Բո-
մա շէհրինի եիւզ միլ էթրաֆ շէվրէսի իլէ
Փրէֆէթթօ խտարէ էտէր խի:

(428)

(82) Գասար քէօյիւ օլ էսնատէ՝ մէթին վէ
մէմտուհ սիր շէհր խի:

(442)

(83) Կօթի թաիֆէսի՝ Կէմէիսթան իշերի.
սինաէ հալա Տանիոգա թարաֆլարընսա
լուրտու. լաքին քենսիլէր չօղալըպ, չսփուլ
սէվտասը՝յլա սաիր թաիֆէլէր տէ քենսի-
լէրէ գաթըշմաղլա վիլայէթլէրինէ սըղմաղ
օլտուլար. վէ չօղու այրուլըպ, պիր միւնասիպ
մէքեան պուլմագ իշին, Մօսգօվիսթան իշի-
նէ տօղրու կիթտիլէր. լարին օ թարաֆլա-
րըն էհալիսի քենսիլէրտէն խաշըն օլմաղլա,
րահաթ էսէմէյիպ, Տաչեա (80) թարաֆը-
նա տօղրու եիւրիւլիւպ, զասլթ էթտիլէր վէ
օրատա եէր էշտիքտէն ոօնղրու, արատա պիր՝
չըղըպ պիւթիւն Լւրօփայա ագընլար էսէր-
լէր խի:

(457)

(84) Բիւզանդ՝ հալա Խաթամպօլ շէհրինին
օլտուղու եէր տիր քի, էվլէլինտէ փէք էսքի
պիր քիւլիպ շէհր խի:

(453)

(85) Ղարսայ այալէթլէրի տէտիբլէրի՝ իթալէա, Սիչիլէա, Իսպանեա, վէ Աֆրիգանըն չօդ եէրի, վէ Ֆրանչա, վէ Ինկիլթէրրա, վէ Նէմչիսթան մէմլէքեթլէրի իտի: Վէ Շարֆայալէթլէրի տէտիբլէրի՝ Թուռա եալըսընտան Խըրվաթըղա կելինճէ փաննօնեա այալէթի, վէ պիւթիւն Բուժ իլի, վէ Մաճարիթթան, վէ Նէմչիսթանըն պիր միդտարը պուշլարտան մաւտա Լուռանի մէմլէքեթլէրի, պիւթիւն Անատօղու, Մըսըր, Շամ, Լահաւա մէմլէքեթլէրի, վէ օ էթրաֆլարտա օլան այալէթլէր իտի:

(471)

(86) Վանտալ Թաիֆէսի՝ Նէմչիսթան ի շէրիսինաէ Պալթըգ տէնիզի քըյըսընտա օլուրլար բուր. չափուլ սէվտաաըյլա, քինտիլէր կիպի ոաիր չափուլճու Թաիֆէլէր իլէ իթթիֆագ էտիսլ, էօյլէ գուվվէթ քեսպ էթտիլէր քի, տէյիւշէ տէյիւշէ Ֆրանչա վէ Իսպանեա իշինէ եայըլտըլար. հաթթա Ճէնզէրիգօնում դրալլարը Իսպանեատան Աֆրիգայա կելիպ, Կարթաճինէ շէհրինտէ (25) Թաթթընը դուրուպ, Աֆրիգատա պիր Վանտալ տէվլէթի փէյտա էթտի, լաքին ալթը գրալտըրը օթուրուպ, Բոմալըլար ալթընճը գրալըն էլինտէն էինէ Աֆրիգայը զապթ էտիսլ, Բոմա այալէթի էթտիլէր:

Prosa

omulas	—	753
apampilius	—	714
et Hostilius	—	671
eus, marcius	—	639
quon l'itacien	—	614
cius Tullius	—	578
quon le superbe	—	534 — 509
contes de 539 à 29		

ԷՎԷԼԻՔԻ ՖԱՍԼԸՆ

ՖԻԶՐԻՍԹԻՐ

- Ա. ՊԼԱՊ Բժաշկաւարըն աւել պէյան : 1
- Բ. ՊԼԱՊ Բժաշկ շէհրէնէն պէն-աւել-աւել Բժաշկ-
նաւն էօլէ-տէնէ-տէն պէյան : 8
- Գ. ՊԼԱՊ Բժաշկ-նաւն էօլէ-տէնէ-տէն , Բժաշկ-
տէնէ-տէն Գրաւ Երաւ - Փօփէ-տէ-
նաւն էօլէ-տէնէ-տէն պէյան : 15
- Դ. ՊԼԱՊ Երաւ - Փօփէ-տէ-նաւն էօլէ-տէնէ-տէն
Բժաշկ-նաւն է-տէն-տէն- Գրաւ Թաւ-
- Օսկէ-տէն-նաւն էօլէ-տէնէ-տէն պէ-
յան : 18
- Ե. ՊԼԱՊ Թաւ- Երաւ-նաւն էօլէ-տէնէ-տէն
Բժաշկ-նաւն Գրաւ-տէն-տէն- Գրաւ Աւ-
Գ - Մարցե-նաւն էօլէ-տէնէ-տէն
պէյան : 21
- Զ. ՊԼԱՊ Աւ-Գ - Մարցե-նաւն էօլէ-տէն-
տէն Բժաշկ-նաւն պէլէ-տէն Գրաւ
Թաւ-տէն-նաւն էօլէ-տէնէ-տէն պէ-
յան : 23
- Է. ՊԼԱՊ Թաւ-տէն-նաւն էօլէ-տէնէ-տէն , Բ-
ժաշկ-նաւն աւել-տէն Գրաւ Սեր-
Թաւ-լէ-տէն-նաւն էօլէ-տէնէ-տէն պէ-
յան : 28
- Ը. ՊԼԱՊ Սեր-լէ-տէն-նաւն էօլէ-տէնէ-տէն

Բժմանըն էէթն՝ լէ սօն Գրաւը
Քօթաւ թարգմանեօնան նէթնէ
քէք պէյան : 33

Թ. ՊԼՊ Թարգմանեօնան Նէթնէթն Տէգ-
Լաթօր Իսթի լէ պէր Նաւը Բայէին
օլանճայա Գաթար պէյան : 41

Ժ. ՊԼՊ ՏէգԼաթօր Նասպինքէն թարգմանեօ
Իսթի լէ ճէճաթ Գաթար քէպէալա-
ը Բայէիննէքէք պէյան : 48

ԺԼ. ՊԼՊ ճէճաթ Գաթար քէպէալաթնըն
Նասպինքէն, Օնլար քէպէալէր
Հասթիլէրն նասպինքէք պէյան : 52

ԺԲ. ՊԼՊ Օնլար շէօհրէնի լէ նասպ օլա-
նան Հասթիլէք ճանաղընըն Իպնիթա-
սընքան սօնանաքէք պէյան : 66

ԺԳ. ՊԼՊ Սաննիթ Բաթէթնէ, լէ Փիրթօ
Գրաւ Գաթըն օլան սէֆէրլէրն նագ-
լինքէն, Բժաւըլաթն Ինալէաթան
Իլք քէթա քալաթըն լըԳըղ Գաթնաթի-
նէ (25) քէճլէնիլէ Գաթըն Իլք սէ-
ֆէրլէրն Իպնիթասընա Գաթար պէ-
յան : 103

ԺԴ. ՊԼՊ Գաթնաթնէ քէճլէնի լէ օլան Իլք
սէֆէրլէն, Իսթնճի սէֆէրէ Գաթար
քի, Բժաւըլաթն քէրէա Ինլէրնքէ
Գաթըն քէպէա Էթթիլէրն Բարիթ
քէր : 122

ԺԵ. ՊԼՊ Գաթնաթնէ Ճոհաթաթալա օլան
Իլք սէֆէրլէն նիհայէնիլէնքէն, Իսթն-
ճինն նիհայէնիլէն Գաթար պէյան : 131

ԺԶ. ՊԼՊ Գաթնաթնէնն Իսթնճի սէֆէրէ նէ-

հայեմիկեան, Գեղեմիկեան նիհայեմի-
նեպէս թ, Իւլիանի- սեփէրի Էլե
Ռէսթիւ զմաւաւս : 150

ԺԼ. ՊԱՊ Գարեմիկե Գեղեմիկեան Էլեմա-
սընթան, Կրա440 շէհրէրի Էլե ա-
նըլան րիժաւէրին զօրաւաւաւ նի-
հայեմիկեան պէս : 157

ԺԵ. ՊԱՊ Կրա440աւաւ զօրաւաւաւ նիհայե-
միկեան, Ճոմհոմարան Էլեմաւաւ Էլե
սեպէպ զլան, Սիւլա նա՛ րիժաւին՝
էօրի- զաւաւաւ Տի4մաւաւ նապ
զլանաւաւաւաւ պէս : 169

ԺԶ. ՊԱՊ Սիւլանըն Տի4մաւաւաւաւաւաւաւ ,
Չէլաւ Էլ Փօթէօ Էլ Գրաւաւաւաւ
Իւլիէր Գեպէպիւրի Տանաւաւաւ նապի-
նէ 4աւաւաւ պէս : 184

Ի. ՊԱՊ Իւլիէր Գեպէպիւրի հիւսիսաւաւաւաւ
Իհաւաւաւաւ, Փօթէօնաւ Էլեմաւ-
նէպէս պէս : 198

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼԸՆ

ՖԻՆՐԻՍԹԻ

- Ա. ՊԼՊ Բժա՝ Ճոմհո՝բոնոն երգըման
բան , իսինճի իսկերաթորո՝ օլան
Ա՛ղոնթոնոն ԳեղրինԳե՝ Գե
յան : 233
- Բ. ՊԼՊ Ա՛ղոնթոնոն հիսի՝մարըը
իդիԳոնթոն , օն իս Չեղարը
սօն եղլաԳը ՏօԳեանօ - Չեղարը
եօլե՝ինԳե՝ Գեյան : 300
- Գ. ՊԼՊ Խօշ Բադի՝միերի իկ հեղոն օլ
հա՛լ Գեղ իսկերաթորոն Բեղարի
իս Գեյան : 389
- Դ. ՊԼՊ Գոմոն իսկերաթորոն ԳեղրինԳե՝
ԱլեսանԳո - Սեղերօ իսկերաթո
րոն իսինԳե՝ Գեյան : 416
- Ե. ՊԼՊ ԱլեսանԳո - Սեղերօ իսկերաթո
րոն ԳեղրինԳե՝ , Գիսի՝ Գո
նանԲինե իեղինճե Գեյան : 430
- Զ. ՊԼՊ ԳոմանԲինե եօլե՝Գե՝ սօնըրա ,
Բոմ ԳեղլեԲինին երգը՛լ , լե սե
Գեղ օլան լաԳ՛ալերի Գեյան : 463
-

Ս Ե Ն Վ Ի Ա Ե Թ

Ս-41. Ս-
ՔԵ ԲԵ

ՍԵՆԷ

Ս-41. Ս-
ՔԵ ԲԵ

36	2	տէքքի	տէքքի
—	21	փախ թախ թլարընը	փախ թախ թլարընը
44	17	շէրէֆինէ	շէրէֆինէ
53	5	էսդի	էսքի
61	23	ինէ ևսէֆէրէ	եինէ սէֆէրէ
71	5	սուռուրու	սուռուրու
75	5	պիր պու	պու պիր
—	26	մէքտէսլէ	մէքթէպէ
85	30	իպթիթա	իպթիտա
101	13	թամասուրնը	թամասուրնը
122	1	մէմլէքթլէրինին	մէմլէքթլէրինին
128	13	տիվանըտան	տիվանընտան
185	7	ճիւղճէ	ճիւղճէ
199	32	(զվէցէրի)	(զվէցէրի)
208	25	Տիրաճաօ	Տիրաճ
216	4	պար	պիր
253	7	օ պիրլէր	օպիրլէր
288	27	թէ վարիթաթէ	թէ վարիթաթէ
370	18	օրտան	օրտան
391	6	վ իրճիլիօ	վ իրճիլիօ
391	31	մէմար	միմար
408	3	վ իթթօնիօ	վ իթթօրինօ
—	5	Գալէֆուրնիօ	Գալիֆուրնիօ
420	31	շէրէհլի	շէր էհլի
442	17	Գարշը	Գարշը
451	4	տօղմուլ	տօղմուլ

3 - Ա. Զ

Սահե Սահե
Քի Բե

Սեհ

Սահե

467 13 • պիր
469 14 • տիր
478 35 Է. Է. Թինտ
479 18 ֆիլթաշաթ
— 28 ֆիլթաշաթ
495 26 Խոփդ տառ

օպիր
օպիր
Լ. Լ. Թինտ
ֆիլթաշաթ
ֆիլթաշաթ
Խոփդ տառ

